

לאומי | דוחות כספיים

2020

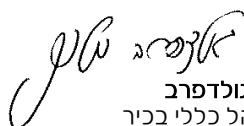
בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו
 דוח רווח והפסד מאוחד
 לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

2018	2019	2020	ביאור	
		במיליוני ש"ח		
11,346	11,437	10,175	2	הכנסות ריבית
2,456	2,596	1,452	2	הוצאות ריבית
8,890	8,841	8,723	2	הכנסות ריבית, נטו
519	609	2,552	30, 13	הוצאות בגין הפסדי אשראי
8,371	8,232	6,171		הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מריבית				
682	1,686	1,026	3	הכנסות מימון שאינן מריבית
4,121	3,225	3,281	4, 4	עמלות
68	170	59	5	הכנסות אחרות
4,871	5,081	4,366		סך כל ההכנסות שאינן מריבית
הוצאות תפעוליות ואחרות				
4,544	4,325	3,742	6	משכורות והוצאות נלוות
1,569	1,521	1,531	16	אחזקה ופחת בניינים וציוד
2,224	2,062	1,773	7	הוצאות אחרות
8,337	7,908	7,046		סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
4,905	5,405	3,491		רווח לפני מיסים
1,619	1,830	1,356	8	הפרשה למיסים על הרווח
3,286	3,575	2,135		רווח לאחר מיסים
36	(15)	(13)	15	חלקו של הבנק ברווחים (הפסדים) נטו, של חברות כוללות לאחר השפעת המס
רווח נקי				
3,322	3,560	2,122		לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(65)	(38)	(20)		המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
3,257	3,522	2,102		המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח בסיסי ומדולל למניה (בשקלים חדשים)				
2.15	2.37	1.44	9	רווח נקי בסיסי ומדולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

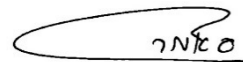
הביאורים לדוחות הכספיים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.
 לתמצית הדוחות הכספיים של הבנק בלבד, ראה [ביאור 35](#).

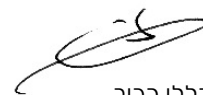
חנן פרידמן
מנהל כללי

שלמה גולדפרב
סגן מנהל כללי בכיר
חשבונאי ראשי
ראש חטיבת החשבונאות

ד"ר סאמר חאי
יושב ראש הדירקטוריון

עומר זיב
סגן מנהל כללי בכיר
ראש החטיבה הפיננסית

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 8 במרס 2021

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו
דוח מאוחד על הרווח הכולל
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

2018	2019	2020	
במיליוני ש"ח			
3,322	3,560	2,122	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
65	38	20	בניכוי רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
3,257	3,522	2,102	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מיסים:			
(634)	1,468	814	התאמות בגין הצגת אגרות חוב (2018 - ניירות ערך) זמינות למכירה לפי שווי הוגן, נטו
27	(65)	(46)	התאמות מתרגום דוחות כספיים נטו ^(א) , לאחר השפעת גידורים ^(ב)
-	(3)	43	רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור תזרים מזומנים
1,796	(3,317)	336	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים ^(ג)
34	(5)	(5)	חלקו של הבנק ברווח (הפסד) כולל אחר של חברות כלולות
1,223	(1,922)	1,142	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מיסים
(330)	573	(460)	השפעת המס המתייחס
893	(1,349)	682	רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה, לאחר מיסים
(26)	(13)	(21)	בניכוי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
919	(1,336)	703	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק לאחר מיסים
4,215	2,211	2,804	הרווח הכולל לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
39	25	(1)	בניכוי רווח (הפסד) כולל המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
4,176	2,186	2,805	רווח כולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

(א) התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של הבנק.

(ב) גידורים - רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעה נטו במטבע חוץ.

(ג) בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף שנה של תכניות פנסיה להטבה מוגדרת והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר. ראה גם [ביאור 23](#).

ראה גם [ביאור 10](#) בדבר רווח כולל אחר מצטבר.

הביאורים לדוחות הכספיים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו
מאזן מאוחד
ליום 31 בדצמבר

2019	2020	ביאור	
	במיליוני ש"ח		נכסים
76,213	136,194	11	מזומנים ופיקדונות בבנקים
84,949	92,297	12	ניירות ערך ^{(א)(כ)}
^(ד) 1,117	3,019		ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
285,806	300,631	30,13	אשראי לציבור
(3,328)	(5,290)	30,13	הפרשה להפסדי אשראי
282,478	295,341		אשראי לציבור, נטו
744	632	14	אשראי לממשלות
765	795	15	השקעות בחברות כלולות
3,043	2,932	16	בניינים וציוד
16	15	17	מוניטין
10,970	15,252	כ28,א	נכסים בגין מכשירים נגזרים
8,486	9,558	18	נכסים אחרים
468,781	556,035		סך כל הנכסים
			התחייבויות והון
373,644	447,031	19	פיקדונות הציבור
6,176	15,143	20	פיקדונות מבנקים
315	208		פיקדונות מממשלות
^(ד) 123	605		ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
19,958	16,303	21	אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
11,528	17,315	כ28,א	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
21,163	21,335	ד30,22	התחייבויות אחרות ^{(א)(ג)}
432,907	517,940		סך כל ההתחייבויות
35,406	37,664	א25	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
468	431		זכויות שאינן מקנות שליטה
35,874	38,095		סך כל ההון
468,781	556,035		סך כל ההתחייבויות וההון

(א) לפרטים בדבר סכומים הנמדדים בשווי הוגן ראה [ביאור 33](#).

(ב) לפרטים בדבר ניירות ערך ששועבדו למלווים ראה [ביאור 12](#).

(ג) מזה: הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים, 422 מיליון ש"ח (ביום 31 בדצמבר 2019 - 386 מיליון ש"ח).

(ד) סווג מחדש.

הביאורים לדוחות הכספיים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

לתמצית הדוחות הכספיים של הבנק בלבד, ראה [ביאור 35](#).

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו
דוח על השינויים בהון
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020

קרנות הון		
עסקאות תשלום מבוסס מניות ואחרות ^(א)	פרמיה	הון מניות במיליוני ש"ח
38	1,729	7,110
יתרה ליום 1 בינואר 2018		
-	-	-
השפעת היישום לראשונה של תקן דיווח כספי בינלאומי 9		
-	-	-
רווח נקי		
-	-	-
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס		
-	-	-
דיבידנד ששולם על ידי חברות מאוחדות		
-	-	-
דיבידנד ששולם		
-	(670)	(30)
רכישה עצמית של מניות		
(8)	7	1
הנפקת מניות		
28	-	-
הטבה לעובדים בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות		
-	21	-
מכירת מניות של חברה מאוחדת לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה		
58	1,087	7,081
יתרה ליום 31 בדצמבר 2018		
-	-	-
השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב ^(ב)		
-	-	-
רווח נקי		
-	-	-
הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס		
-	-	-
דיבידנד ששולם על ידי חברות מאוחדות		
-	-	-
דיבידנד ששולם		
-	(672)	(28)
רכישה עצמית של מניות		
(7)	6	1
הנפקת מניות		
2	-	-
הטבה לעובדים בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות		
-	-	-
מכירת מניות של חברה מאוחדת		
53	421	7,054
יתרה ליום 31 בדצמבר 2019		
-	-	-
רווח נקי		
-	-	-
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס		
-	-	-
דיבידנד ששולם על ידי חברות מאוחדות		
-	-	-
דיבידנד ששולם		
-	(237)	(13)
רכישה עצמית של מניות		
-	-	-
הטבה לעובדים בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות		
53	184	7,041
יתרה ליום 31 בדצמבר 2020		

(א) כולל 10 מיליון ש"ח קרנות הון אחרות.

(ב) כולל 5,805 מיליון ש"ח שאינם ניתנים לחלוקה, מזה 1,650 מיליון ש"ח בגין רכישה עצמית של מניות (2019 - 5,610 מיליון ש"ח, מזה 1,400 מיליון ש"ח בגין רכישה עצמית של מניות, 2018 - 2,849 מיליון ש"ח, מזה 700 מיליון ש"ח בגין רכישה עצמית של מניות) יתרת הסכום לחלוקה כפופה להוראות בנק ישראל ולמגבלות המפורטות בהוראות ניהול בנקאי תקין.

(ג) השפעה מצטברת בגין יישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מכשירים פיננסיים (ASU 2016-01) ולרבות העדכוני המתייחסים אליהם. ראה [ביאור 1.כד. בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2019](#).

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

סך הכל הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל	עודפים שנצברו ⁽²⁾	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	סך כל הון המניות וקרנות ההון
33,553	386	33,167	27,341	(3,051)	8,877
(18)	-	(18)	(18)	-	-
3,322	65	3,257	3,257	-	-
906	18	888	-	888	-
(42)	(42)	-	-	-	-
(1,369)	-	(1,369)	(1,369)	-	-
(700)	-	(700)	-	-	(700)
-	-	-	-	-	-
29	1	28	-	-	28
480	428	52	-	31	21
36,161	856	35,305	29,211	(2,132)	8,226
-	-	-	27	(27)	-
3,560	38	3,522	3,522	-	-
(1,353)	(17)	(1,336)	-	(1,336)	-
(33)	(33)	-	-	-	-
(1,387)	-	(1,387)	(1,387)	-	-
(700)	-	(700)	-	-	(700)
-	-	-	-	-	-
4	2	2	-	-	2
(378)	(378)	-	-	-	-
35,874	468	35,406	31,373	(3,495)	7,528
2,122	20	2,102	2,102	-	-
682	(21)	703	-	703	-
(39)	(39)	-	-	-	-
(297)	-	(297)	(297)	-	-
(250)	-	(250)	-	-	(250)
3	3	-	-	-	-
38,095	431	37,664	33,178	(2,792)	7,278

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו
דוח על תזרימי מזומנים מאוחד
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

2018	2019	2020	
			במיליוני ש"ח
			תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
3,322	3,560	2,122	רווח נקי לשנה
			התאמות:
77	47	26	חלק הקבוצה בהפסדים נטו בלתי מחולקים של חברות כלולות ^(א)
572	600	678	פחת על בניינים וציוד (לרבות ירידת ערך)
519	609	2,552	הוצאות בגין הפסדי אשראי
-	(15)	-	רווח ממכירת תיקי אשראי
(9)	(191)	(410)	רווחים, נטו ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה
(60)	(151)	(58)	רווחים, נטו שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר
(224)	(287)	2	הפסדים (רווחים) ממכירת מניות של חברות מוחזקות
(33)	(68)	7	הפסדים (רווחים) ממימוש בניינים וציוד - נטו
19	2	33	הפרשה לירידת ערך אגרות חוב זמינות למכירה
(237)	(192)	(283)	רווחים, נטו שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות שאינן למסחר (2018 - מניות זמינות למכירה)
82	39	66	הפרשה לירידת ערך מניות שאינן למסחר (2018 - מניות זמינות למכירה)
28	2	-	הוצאות הנובעות מעסקאות תשלום מבוסס מניות
199	(595)	(729)	מיסים נדחים - נטו
134	(64)	(980)	פיצויי פרישה ופנסיה - גידול (קיטון) בעודף העתודה על היעודה
(168)	(146)	253	ריבית שהתקבלה (שטרם התקבלה) מעבר לריבית שנצברה בתקופה בגין אג"ח זמין למכירה ואג"ח לפדיון
144	(88)	(393)	ריבית שטרם שולמה (ששולמה) בגין אג"ח וכתבי התחייבות נדחים
(467)	730	1,274	השפעת הפרשי שער על יתרות מזומנים ושווי מזומנים
4	59	-	אחר, נטו
			שינוי נטו בכספים שוטפים:
(3,172)	1,775	(4,298)	נכסים בגין מכשירים נגזרים
(1,197)	3,390	(451)	ניירות ערך למסחר
592	1,180	(1,917)	נכסים אחרים
			שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:
2,355	(718)	5,684	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
(595)	3,326	2,379	התחייבויות אחרות
1,885	12,804	5,557	מזומנים נטו מפעילות שוטפת

(א) בניכוי דיבינד שהתקבל.

הביאורים לדוחות הכספיים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם. לתמצית הדוחות הכספיים של הבנק בלבד, ראה [ביאור 35](#).

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו
 דוח על תזרימי מזומנים מאוחד (המשך)
 לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

2018	2019	2020	
			במיליוני ש"ח
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה			
			שינוי נטו בפיקדונות בבנקים לתקופה מקורית של יותר משלושה חודשים
(2,532)	3,199	(1,113)	
(12,149)	(10,795)	(16,583)	שינוי נטו באשראי לציבור ^(א)
(67)	38	112	שינוי נטו באשראי לממשלה
^(א) 124	^(א) (80)	(1,902)	שינוי נטו בניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
(4,006)	(2,048)	(3,026)	רכישת אגרות חוב מוחזקות לפדיון
72	647	1,402	תמורה מפדיון אגרות חוב מוחזקות לפדיון
			רכישת אגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר (2018 - ניירות ערך זמינים למכירה)
(86,905)	(83,884)	(136,675)	תמורה ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר (2018 - ניירות ערך זמינים למכירה)
54,122	41,423	99,757	תמורה מפדיון אגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר (2018 - ניירות ערך זמינים למכירה)
40,945	31,789	32,700	רכישת מניות בחברות כלולות
(123)	(377)	(67)	תמורה ממימוש השקעה בחברות כלולות
260	251	-	תמורה ממימוש השקעה בחברות בנות שאוחדו בעבר (נספח ב')
11	712	-	תמורה ממכירת תיקי אשראי
503	915	-	רכישת בניינים וציוד
(716)	(942)	(594)	תמורה ממימוש בניינים וציוד
80	107	11	קופה מרכזית לתשלום פיצויים
251	157	137	אחר
(16)	-	-	
(10,146)	(18,888)	(25,841)	מזומנים נטו לפעילות השקעה
תזרימי מזומנים מפעילות מימון			
			שינוי נטו בפיקדונות מבנקים לתקופה מקורית של יותר משלושה חודשים
1,113	1,067	9,012	
398	5,609	74,967	שינוי נטו בפיקדונות הציבור
229	(367)	(106)	שינוי נטו בפיקדונות מממשלה
^(א) (237)	^(א) (198)	482	שינוי נטו בניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
3,378	3,152	4,986	תמורה מהנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(32)	(958)	(8,248)	פדיון אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(1,369)	(1,387)	(297)	דיבידנד ששולם לבעלי המניות
(42)	(33)	(39)	דיבידנד ששולם לבעלי מניות חיצוניים בחברות מאוחדות
512	-	-	תמורה ממימוש השקעות בחברות מאוחדות ללא איבוד שליטה
(700)	(700)	(250)	רכישה עצמית של מניות
3,250	6,185	80,507	מזומנים נטו מפעילות מימון
(5,011)	101	60,223	גידול (קיסון) במזומנים ושווי מזומנים כולל מזומנים ושווי מזומנים המסווגים כנכסים והתחייבויות מוחזקים למכירה ^(ב)
3	(3)	-	בניכוי שינוי במזומנים ושווי מזומנים המסווגים כנכסים והתחייבויות מוחזקים למכירה ^(ג)
(5,014)	104	60,223	גידול (קיסון) במזומנים ושווי מזומנים
78,840	74,293	73,667	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת השנה
467	(730)	(1,274)	השפעת תנועות בשער חליפין על יתרת מזומנים ושווי מזומנים
74,293	73,667	132,616	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף השנה

(א) כולל פעילות שוטפת מרכישת ניכיון חייבים. ראה [ביאור 30](#).
 (ב) למידע נוסף ראה [ביאור 36](#). [דוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2018](#).
 (ג) סווג מחדש.

הביאורים לדוחות הכספיים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.
 לתמצית הדוחות הכספיים של הבנק בלבד, ראה [ביאור 35](#).

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו
דוח על תזרימי מזומנים מאוחד (המשך)
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

ריבית ומיסים ששולמו /או התקבלו ודיבידנדים שהתקבלו

2018	2019	2020	
			במיליוני ש"ח
10,631	11,143	10,555	ריבית שהתקבלה
(2,696)	(3,423)	(2,523)	ריבית ששולמה
129	64	23	דיבידנדים שהתקבלו
^(א) (1,393)	^(א) (2,508)	(1,725)	מיסים על הכנסה ששולמו
^(א) 309	^(א) 16	237	מיסים על הכנסה שהתקבלו

(א) סווג מחדש.

נספח א' - פעולות השקעה ומימון שלא במזומן בתקופת הדוח:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020

ליום 31 בדצמבר 2020 נכס זכות שימוש והתחייבויות שהוכרו בגין חכירות תפעוליות חדשות נכללו כפעילות שאינה במזומן. למידע נוסף ראה [ביאור 1.1 וביאור 1.16](#).

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019

ביום 15 ביולי 2019 הוחלפו כ-139.9 מיליון ש"ח ע.ג. סדרה 201 בתמורה לכ-142 מיליון ש"ח ע.ג. סדרה 404, וכן הוחלפו כ-976.9 מיליון ש"ח ע.ג. סדרה יד' בתמורה לכ-1,099 מיליון ש"ח ע.ג. סדרה 404, כך שבסך הכל הונפקו כ-1,241 מיליון ש"ח ע.ג. סדרה 404. כתוצאה מההחלפה נרשם הפסד חשבונאי של כ-54 מיליון ש"ח.

ביום 1 בדצמבר 2019 סווגה יתרה של כ-746 מיליון ש"ח מתיק אגרות חוב המוחזקות לפידיון לתיק אגרות חוב זמינות למכירה.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018

ביום 31 בדצמבר 2018 נמכרה השקעה במימון ישיר מקבוצת ישיר (2006) בע"מ בתמורה למניות זמינות למכירה בסך 167 מיליון ש"ח.

במשך השנה הונפקו מניות כנגד המרת זכויות שנצברו לטובת העובדים בסך 18 מיליון ש"ח.

נספח ב' - תמורה ממימוש השקעות בחברות בנות שאוחדו בעבר^(א):

נכסים והתחייבויות של חברות הבנות שאוחדו בעבר זרימת מזומנים ממימוש השקעות בחברות הבנות שאוחדו בעבר ליום המכירה

2018	2019	2020	
			במיליוני ש"ח
-	20	-	מזומנים שנגרעו
8	15,398	-	נכסים (למעט מזומנים)
4	13,370	-	התחייבויות
4	2,048	-	נכסים והתחייבויות מזהים
-	378	-	נכסים והתחייבויות המיוחסים לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
4	1,670	-	נכסים והתחייבויות שנגרעו
7	215	-	רווח הון ממימוש השקעה בחברות בנות שאוחדו בעבר
11	1,885	-	סך הכל תמורה שהתקבלה ממימוש השקעות בחברות בנות שאוחדו בעבר
-	1,153	-	בניכוי - תמורה שלא במזומן ממימוש השקעות בחברות בנות שאוחדו בעבר
11	732	-	תמורה שהתקבלה במזומן
-	20	-	בניכוי - מזומנים שנגרעו
11	712	-	זרימת מזומנים ממימוש השקעות בחברות בנות שיצאו מאיחוד

(א) למידע נוסף ראה [ביאור 1.36](#) בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2018.

הביאורים לדוחות הכספיים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם. לתמצית הדוחות הכספיים של הבנק בלבד, ראה [ביאור 35](#).

עמוד	פירוט הביאורים
122	1 עיקרי המדיניות החשבונאית
148	2 הכנסות והוצאות ריבית
149	3 הכנסות מימון שאינן מריבית
150	4 עמלות
151	א4 הכנסות מחוזים עם לקוחות
152	5 הכנסות אחרות
152	6 משכורות והוצאות נלוות
153	7 הוצאות אחרות
153	8 הפרשה למיסים על הרווח
159	9 רווח למניה רגילה
160	10 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר
162	11 מזומנים ופיקדונות בבנקים
162	12 ניירות ערך
171	13 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
174	14 אשראי לממשלות
175	15 השקעות בחברות מוחזקות ופרטים על חברות אלה
178	16 בניינים וציוד
180	17 מוניטין
181	18 נכסים אחרים
182	19 פיקדונות הציבור
183	20 פיקדונות מבנקים
183	21 אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
184	22 התחייבויות אחרות
185	23 זכויות עובדים
198	24 עסקאות תשלום מבוסס מניות
199	א25 הון
204	ב25 הלימות הון, מינוף ונזילות
209	26 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות
215	27 שעבדים ותנאים מגבילים
217	א28 מכשירים נגזרים ופעילויות גידור
218	ב28 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון
225	א29 מגזרי פעילות פיקוחיים ואזורים גיאוגרפיים
239	ב29 מגזרי פעילות גישת ההנהלה
243	30 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
264	31 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה
266	32 נכסים והתחייבויות לפי מטבע ולפי תקופה לפירעון
270	א33 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים
273	ב33 פריטים הנמדדים בשווי הוגן
278	ג33 שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3
280	ד33 מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3
282	34 בעלי ענין וצדדים קשורים של הבנק והחברות המאוחדות שלו
289	35 תמצית הדוחות הכספיים של הבנק
292	36 נושאים שונים

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

הדוחות הכספיים המאוחדים של הקבוצה ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי שנתי של תאגיד בנקאי. פרסום הדוחות הכספיים הוא על בסיס דוחות מאוחדים בלבד. הדוחות הכספיים סולו של הבנק מוצגים [בביאור 35](#). הדוחות הכספיים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 8 במרס 2021.

ב. הגדרות

בדוחות כספיים אלה -

הבנק - בנק לאומי לישראל בע"מ.

הקבוצה - הבנק וחברות בנות שלו.

חברות מאוחדות - חברות שדוחותיהן מאוחדים באופן מלא, במישרין או בעקיפין, עם דוחות הבנק.

חברות כלולות - חברות, למעט חברות מאוחדות לרבות שותפות או מיזם משותף, שהשקעת הבנק בהן, במישרין או בעקיפין, כלולה בדוחות הכספיים על בסיס השווי המאזני.

חברות מוזקות - חברות מאוחדות וחברות כלולות.

שלוחות בחו"ל - נציגויות, סוכנויות, סניפים או חברות מאוחדות של הבנק מחוץ לישראל.

מטבע הפעילות - המטבע של הסביבה הכלכלית העיקרית שבה הבנק פועל, בדרך כלל זהו המטבע של הסביבה שבה הבנק מפיק ומוציא את עיקר המזומנים.

מטבע ההצגה - המטבע לפיו מוצגים הדוחות הכספיים.

צדדים קשורים ובעלי עניין - כהגדרתם בסעיף 80 להוראות הדיווח לציבור.

מדד - מדד המחירים לצרכן בישראל שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

סכום מותאם - סכום נומינלי היסטורי שהותאם למדד בגין חודש דצמבר 2003, בהתאם להוראות גילויי דעת 23 ו-36 של לשכת רואי חשבון בישראל.

סכום מדווח - סכום מותאם למועד המעבר (31 בדצמבר 2003), בתוספת סכומים בערכים נומינליים, שנוספו לאחר מועד המעבר, ובניכוי סכומים שנגרעו לאחר מועד המעבר.

דיווח כספי נומינלי - דיווח כספי המבוסס על סכומים מדווחים.

דיווח כספי מותאם - דיווח כספי בערכים המותאמים על פי השינויים בכח הקניה הכללי של המטבע הישראלי בהתאם להוראות גילויי הדעת של לשכת רואי חשבון בישראל.

עלות - עלות בסכום מדווח.

שווי הוגן - מחיר שהיה מתקבל במכירת נכס או המחיר שהיה משולם בהעברת התחייבות בעסקה רגילה בין משתתפי שוק במועד המדידה.

כללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארה"ב - כללים הנקבעים על ידי רשויות הפיקוח על הבנקים, רשות ניירות ערך, המוסד לתקינה חשבונאית וגופים נוספים בארה"ב. הכללים מיושמים בהתאם להיררכיה שנקבעה בתת נושא 10-105 בקודיפיקציה של תקני החשבונאות של המוסד לתקינה חשבונאית בארה"ב וההיררכיה של כללי החשבונאות המקובלים. בנוסף בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, למרות ההיררכיה שנקבעה בתקן אמריקאי 168, הובהר כי כל עמדה שנמסרה לציבור על ידי רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב או על ידי צוות רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב לגבי אופן היישום של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב, היא כלל חשבונאות המקובל בבנקים בארה"ב.

תקני דיווח כספי בינלאומיים - תקנים ופרשנויות שאומצו על ידי הוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים הכוללים תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ותקני חשבונאות בינלאומיים (IASB) לרבות פרשנויות של הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) ופרשנויות של הוועדה המתמדת לפרשנויות (SIC).

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ג. בסיס עריכת הדוחות הכספיים

1. עקרונות הדיווח

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו. ברוב הנושאים הוראות אלה מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב. ביתר הנושאים שהינם פחות מהותיים, ההוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) וכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP).

כאשר תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים, נקבעו בהוראות המפקח על הבנקים הנחיות יישום ספציפיות שמבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב.

בדבר פירוט תקני חשבונאות חדשים, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות חדשות של הפיקוח על הבנקים אשר יישמו לראשונה ראה [סעיף \(כג\) להלן](#).

2. מטבע פעילות ומטבע הצגה

הדוחות הכספיים המאוחדים מוצגים בשקלים חדשים ומעוגלים למיליון הקרוב, למעט אם צויין אחרת.

השקל הינו המטבע שמייצג את הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועל הבנק.

למידע בדבר מטבע פעילות של שלוחות בנקאיות הפועלות בחו"ל ראה [סעיף \(ד\) להלן](#).

3. בסיס המדידה

הדוחות הוכנו על בסיס העלות ההסטורית למעט הנכסים וההתחייבויות המפורטים להלן:

- מכשירים פיננסיים נגזרים ומכשירים פיננסיים אחרים אשר נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד.
- מכשירים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה.
- נכסים שאינם שוטפים המוחזקים למכירה.
- נכסי והתחייבויות מיסים נדחים.
- הפרשות.
- נכסים והתחייבויות בגין הטבות לעובדים.
- השקעות בחברות כלולות.

ערכם של נכסים לא כספיים ופריטי הון שנמדדו על בסיס העלות ההיסטורית, הותאם לשינויים במדד המחירים לצרכן עד ליום 31 בדצמבר 2003. החל מיום 1 בינואר 2004 עורך הבנק את דוחותיו הכספיים בסכומים מדווחים.

4. שימוש באומדנים

בהכנת הדוחות הכספיים, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, נדרשת ההנהלה לעשות שימוש באומדנים, הערכות ולהפעיל שיקול דעת המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות, על הגילוי המתייחס לנכסים והתחייבויות תלויות וכן על סכומי הכנסות והוצאות בתקופת הדיווח. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק, נדרשת הנהלת הבנק להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת הבנק על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן.

שינוי באומדנים

האומדנים והנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. מטבע חוץ והצמדה

עסקאות במטבע חוץ

נכסים והתחייבויות נקובים במטבע חוץ או הצמודים לו מתורגמים לפי שערי חליפין יציגים, אשר פורסמו על ידי בנק ישראל, לתאריך המאזן או לתאריך מתאים אחר כדלקמן:

- נכסים והתחייבויות כספיים הנקובים במטבע חוץ או הצמודים לו, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין למועד הדיווח.
- נכסים והתחייבויות לא כספיים הנקובים במטבע חוץ או הצמודים לו והנמדדים לפי שווי הוגן, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף ביום בו נקבע השווי הוגן. נכסים והתחייבויות לא כספיים הנקובים במטבע חוץ או הצמודים לו הנמדדים לפי עלות היסטורית, מתורגמים לפי שער החליפין שבתוקף למועד העסקה.
- בדוח רווח והפסד כלולות הכנסות והוצאות ורווחים והפסדים במטבע חוץ לפי שערי החליפין היציגים השוטפים בעת ביצוע הפעולות הפרשי שער על הנכסים וההתחייבויות שבניגוד נוצרו ההכנסות וההוצאות הנ"ל.
- בהתאם להוראות המעבר לשנת 2020 הפרשי שער בגין מכשירי חוב זמינים למכירה ימשיכו להיות מוכרים בדוח רווח והפסד וזאת עד ליום 1 בינואר 2022. החל מתאריך זה יוכרו ברווח כולל אחר. במקרה של ירידת ערך שאינה זמנית הפרשי התרגום שהוכרו ברווח כולל אחר יסווגו מחדש לרווח והפסד.

מטבע הפעילות של שלוחות הפועלות בחו"ל

מטבע פעילות של ישות הוא המטבע של הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועלת הישות. בדרך כלל זהו המטבע של הסביבה שבה ישות מפיקה מזומנים.

קביעת מטבע הפעילות של השלוחות בחו"ל נעשה בהתאם לקריטריונים הבאים:

- השלוחה מפיקה ומוציאה מזומנים במטבע זר ופעילות השלוחה בשקל הינה שולית.
  - לקוחות השלוחה גויסו על ידיה באופן עצמאי, כך שפעילות השלוחה מול לקוחות הבנק או צדדים הקרובים אליהם אינה משמעותית.
  - פעילות השלוחה מול הבנק וצדדים קשורים לו אינה משמעותית ובין היתר אין תלות במקורות מימון של הבנק או צדדים קשורים לו.
  - פעילות השלוחה עומדת בפני עצמה ואינה מהווה הרחבה או השלמה של הפעילות המקומית של הבנק.
- כאשר אחד הקריטריונים כאמור אינו מתקיים במובהק הדבר מצביע על כך שיש לטפל בשלוחה כפעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה הינו שקל.
- בהתאם לאמור לעיל בחן הבנק וסיווג את השלוחה הבנקאית בארה"ב כפעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה שונה משקל.

פעילות חוץ

הנכסים וההתחייבויות בגין פעילויות חוץ, כולל מניסין והתאמות לשווי הוגן שנוצרו ברכישה, תורגמו לשקל לפי שערי החליפין שבתוקף למועד הדיווח. ההכנסות וההוצאות ורווחים והפסדים של פעילויות החוץ, תורגמו לשקל לפי שערי החליפין שבתוקף במועדי העסקאות.

הפרשי השער בגין התרגום מוכרים ברווח כולל אחר, ומוצגים בהון במסגרת "התאמות מתרגום דוחות כספיים".

בעת מימוש, הסכום המצטבר בקרן התרגום שנובע מפעילות החוץ מסווג מחדש לרווח והפסד כחלק מהרווח או ההפסד מהמימוש.

כאשר הקבוצה מממשת חלק מהשקעה שהינה חברה כלולה הכוללת פעילות חוץ תוך שימור השפעה מהותית, החלק היחסי של הסכום המצטבר של הפרשי השער מסווג מחדש לרווח והפסד.

גידור השקעה נטו בפעילות חוץ

הקבוצה מיישמת חשבונאות גידור בגין הפרשי שער בין מטבע הפעילות של פעילות החוץ לבין מטבע הפעילות של הבנק (שקל).

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

הפרשי שער הנובעים מתרגום התחייבות פיננסית המגדרת השקעה נטו בפעילות חוץ נזקפים לרווח כולל אחר ומוצגים בהון במסגרת "התאמות מתרגום דוחות כספיים". בעת מימוש השקעה בגינה בוצע הגידור, מועבר הסכום המתאים שנצבר ב"התאמות מתרגום דוחות כספיים" לרווח והפסד כחלק מהרווח או ההפסד ממימוש ההשקעה.

נכסים והתחייבויות צמודי מדד שאינם נמדדים בשווי הוגן

נכסים והתחייבויות הצמודים למדד המחירים לצרכן, נכללים לפי תנאי ההצמדה שנקבעו לגבי כל יתרה.

להלן פרטים על שערי החליפין היציגים ומדד המחירים לצרכן ושיעורי השינוי בהם:

שיעור השינוי בשנת			31 בדצמבר		
2018	2019	2020	2018	2019	2020
(%)			(בש"ח)		
שער החליפין של:					
8.10	(7.79)	(6.97)	3.748	3.456	3.215
הדולר של ארה"ב					
3.35	(9.65)	1.70	4.292	3.878	3.944
אירו					
2.37	(4.86)	(3.68)	4.793	4.560	4.392
לירה שטרלינג					
7.09	(6.09)	2.10	3.807	3.575	3.650
פרנק שוויצרי					
מדד המחירים לצרכן:					
1.2	0.3	(0.6)	100.5	100.8	100.2
לחודש נובמבר - מדד ידוע (נקודות)					

ה. בסיס האיחוד

1. חברות בנות

חברות בנות הינן ישויות הנשלטות על ידי הבנק. הדוחות הכספיים המאוחדים כוללים את הדוחות הכספיים של הבנק ושל ישויות בהן מתקיימת שליטה של הבנק. בבחינת שליטה לא נלקחות בחשבון זכויות הצבעה פוטנציאליות למעט אם סבירות המימוש או ההמרה הינה גבוהה. הדוחות הכספיים של חברות בנות נכללים בדוחות הכספיים המאוחדים מיום השגת השליטה ועד ליום הפסקת השליטה. המדיניות החשבונאית של חברות בנות שונתה במידת הצורך על מנת להתאימה למדיניות החשבונאית שאומצה על ידי הקבוצה.

יתרות ועסקאות הדדיות בין החברות שאוחדו בוטלו במסגרת הכנת הדוחות הכספיים המאוחדים.

הדוחות הכספיים של שתי חברות בבעלות מלאה שהן חברות נכסים ושרות של הבנק מאוחדים במסגרת הדוחות הכספיים סולו של הבנק.

זכויות שאינן מקנות שליטה

זכויות שאינן מקנות שליטה הן החלק בהון חברות בנות שאינו ניתן לייחוס, במישרין או בעקיפין, לחברה האם. זכויות אלה המעניקות למחזיק בהן חלק בנכסים נטו של הנרכשת, נמדדות במועד הרכישה בשווי הוגן.

רווח או הפסד וכל רכיב של רווח כולל אחר מיוחסים לבעלים של הבנק ולזכויות שאינן מקנות שליטה. סך הרווח, ההפסד ורווח כולל אחר מיוחס לבעלים של הבנק ולזכויות שאינן מקנות שליטה גם אם כתוצאה מכך יתרת הזכויות שאינן מקנות שליטה תהיה שלילית.

עסקאות עם זכויות שאינן מקנות שליטה תוך שימור שליטה, מטופלות כעסקאות הוניות. כל הפרש בין התמורה ששולמה או התקבלה לשינוי בזכויות שאינן מקנות שליטה נזקף לחלק הבעלים של הבנק ישירות להון.

בעת שינויים בשיעור ההחזקה בחברה בת, תוך שימור שליטה, הבנק מייחס מחדש את הסכומים המצטברים שהוכרו ברווח כולל אחר בין הבעלים של הבנק לבין הזכויות שאינן מקנות שליטה.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

בעת אובדן שליטה, הבנק גורע את הנכסים וההתחייבויות של החברה הבת ורכיבים אחרים של הון המיוחסים לחברת הבת. אם הבנק נותר עם השקעה כלשהי בחברה הבת לשעבר אזי יתרת ההשקעה נמדדת לפי שוויה ההוגן במועד אובדן השליטה. ההפרש בין התמורה שהתקבלה ושוויה ההוגן של יתרת ההשקעה בחברת הבת לשעבר לבין היתרות שנגרעו מוכר ברווח והפסד. הסכומים שהוכרו בהון דרך רווח כולל אחר בהתייחס לאותה חברת בת מסווגים מחדש לרווח או הפסד. החל מאותו מועד, ההשקעה הנותרת מטופלת לפי שיטת השווי המאזני או כנכס פיננסי בהתאם למידת השפעה של הבנק בחברה.

2. חברות כלולות

חברות כלולות הינן ישויות בהן יש לקבוצה השפעה מהותית על המדיניות הכספית והתפעולית, אך לא הושגה בהן שליטה. קיימת הנחה לפיה החזקה בשיעור של 20% עד 50% במוחזקת מקנה השפעה מהותית. בבחינת קיום השפעה מהותית, לא מובאות בחשבון זכויות הצבעה פוטנציאליות.

השקעה במניות חברות כלולות מטופלת בהתאם לשיטת השווי המאזני ומוכרת לראשונה לפי עלותה. כאשר הבנק משיג השפעה מהותית לראשונה בהשקעה שטופלה עד למועד השגת השפעה מהותית שלא בהתאם לשיטת השווי המאזני, מיושמת שיטת השווי המאזני ממועד זה ואילך.

הדוחות הכספיים המאוחדים כוללים את חלקה של הקבוצה בהכנסות ובהוצאות ברווח והפסד וברווח כולל אחר של ישויות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני.

בעת ירידה בשיעור ההחזקה בחברה כלולה המטופלת בהתאם לשיטת השווי המאזני תוך שימור ההשפעה המהותית, הקבוצה גורעת חלק יחסי מהשקעתה ומכירה ברווח או הפסד מהמכירה. כמו כן באותו מועד חלק יחסי מהסכומים שהוכרו בקרנות הון דרך רווח כולל אחר בהתייחס לאותה חברה כלולה, מסווג מחדש לרווח והפסד.

בעת אובדן השפעה מהותית, הקבוצה מפסיקה להשתמש בשיטת השווי המאזני החל מאותו מועד בו איבדה את ההשפעה המהותית ומטופלת בהשקעה הנותרת כנכס פיננסי המסווג לתיק ניירות ערך למסחר או למניות שאינן למסחר.

כמו כן באותו מועד חלק יחסי מהסכומים שהוכרו בקרנות הון דרך רווח כולל אחר בהתייחס לאותה חברה כלולה מסווג מחדש לדוח רווח והפסד.

הבנק בוחן את הצורך ברישום ירידת ערך בגין השקעתו בחברות כלולות, ראה [סעיף \(כ.כ.4\)](#) להלן.

1. בסיס ההכרה בהכנסות ובהוצאות

הכנסות והוצאות נכללות על בסיס צבירה למעט המפורט להלן:

- הכנסות והוצאות מניירות ערך למסחר וממכשירים נגזרים, מוכרות בהתאם לשינויים בשווי הוגן.
- ריבית שנצברה על חובות בעייתיים שסווגו כחובות פגומים מוכרת כהכנסה על בסיס מזומן כאשר לא קיים ספק לגבי גביית היתרה הרשומה הנותרת של חוב פגום. במצבים אלה סכום שנגבה על חשבון הריבית שיוכר כהכנסת ריבית, מוגבל לסכום שהיה נצבר בתקופת הדיווח על היתרה הרשומה הנותרת של החוב לפי שיעור הריבית החוזי. הכנסות ריבית על בסיס מזומן מסווגות בדוח רווח והפסד כהכנסות ריבית בסעיף הרלוונטי. כאשר קיים ספק לגבי גביית היתרה הרשומה הנותרת, כל התשלומים שנגבו משמשים להקטנת קרן ההלוואה. כמו כן, ריבית על סכומים בפיגור בגין הלוואות לדיור מוכרות בדוח רווח והפסד על בסיס הגביה בפועל.
- עמלות ליצירת אשראי - עמלות אשר חויבו ביצירת אשראי, למעט הלוואות לתקופה של עד שלושה חודשים, מוכרות לאורך חיי ההלוואה כהתאמת התשואה, למעט במקרים של ארגון מחדש של חוב בעייתי בהם מוכרות העמלות באופן מיידי ברווח והפסד.
- עמלות פירעון מוקדם - עמלות שחויבו בגין פירעון מוקדם מוכרות מיידי במסגרת הכנסות ריבית למעט עמלות כאמור אשר נכללות כחלק מההשקעה נטו בהלוואה החדשה ומוכרות כהתאמת תשואה.
- שינוי בתנאי החוב - במקרים של מימון מחדש או ארגון מחדש של חובות שאינם בעייתיים, בוחן הבנק אם תנאי ההלוואה שונו באופן מינורי או באופן שאינו מינורי. שינוי בתנאי של מכשיר חוב אינו מינורי כאשר הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים של ההלוואה החדשה שונה לפחות ב-10% מהערך הנוכחי של תזרימי המזומנים כפי תנאי ההלוואה המקורית. במקרים בהם שונו תנאי ההלוואה באופן מינורי כל העמלות שטרם הופחתו וכן עמלות פירעון מוקדם שנגבו מהלקוח בגין שינוי בתנאי אשראי נכללות כחלק מההשקעה נטו בהלוואה החדשה ומוכרות כהתאמת תשואה כאמור לעיל. במקרים בהם השינוי בתנאי ההלוואה אינו מינורי יזקפו העמלות ישירות לרווח והפסד.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

- עמלות הקצאת אשראי מטופלות בהתאם לסבירות המימוש של המחויבות למתן אשראי. במידה והסבירות קלושה, העמלה מוכרת על בסיס קו ישר לאורך תקופת המחויבות, אחרת הבנק דוחה את ההכרה בהכנסה מעמלות אלה עד למועד מימוש המחויבות או עד למועד פקיעתה, לפי המוקדם. אם המחויבות מומשה אזי העמלות מוכרות בדרך של התאמת התשואה לאורך חיי ההלוואה כאמור לעיל. באם המחויבות פקעה מבלי שמומשה, העמלות מוכרות במועד הפקיעה ומדווחות במסגרת הכנסות מעמלות.
- הכנסות מעמלות בגין מתן שירותים נזקפות לרווח והפסד עם מתן השירות.
- עמלות אחרות כגון בגין ערבויות וליווי פרויקטים, מוכרות באופן יחסי על פני תקופת העסקה.

2. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הבנק מיישם את הכללים שנקבעו בנושא 820 בקודיפיקציה אשר מגדיר שווי הוגן וקובע מסגרת עבודה עקבית למדידת שווי הוגן על ידי הגדרת טכניקות הערכת שווי הוגן לגבי נכסים והתחייבויות, קביעת מדרג שווי הוגן והנחיות יישום מפורטות. כמו כן, מיישם הבנק את הוראת הפיקוח על הבנקים בנושא מדידות שווי הוגן המשלבת בהוראות הדיווח לציבור את הכללים שנקבעו בתיקון מספר 04-2011 לקודיפיקציה בנושא מדידת שווי הוגן.

התקן מחייב לצורך הערכת שווי הוגן, לעשות שימוש מרבי ככל שניתן בנתונים נצפים ולמזער שימוש בנתונים לא נצפים. נתונים נצפים מייצגים מידע הזמין בשוק המתקבל ממקורות בלתי תלויים ואילו נתונים לא נצפים משקפים את ההנחות של הבנק.

תת נושא 10-820 בקודיפיקציה מפרט היררכיה של טכניקות מדידה המבוססות על הקביעה האם הנתונים ששימשו לצורך קביעת השווי הוגן הינם נצפים או לא נצפים.

סוגים אלו של נתונים יוצרים מדרג שווי הוגן כמפורט להלן:

- נתוני רמה 1: מחירים מצוטטים (לא מותאמים) בשווקים פעילים לנכסים או להתחייבויות זהים.
- נתוני רמה 2: מחירים מצוטטים לנכסים או להתחייבויות דומים בשווקים פעילים; מחירים מצוטטים לנכסים זהים או התחייבויות זהות בשווקים שאינם פעילים; מחירים הנגזרים ממודלים להערכה אשר כל הנתונים המשמעותיים בהם הינם נצפים בשוק או נתמכים על ידי נתוני שוק נצפים.
- נתוני רמה 3: נתונים לא נצפים עבור הנכס או ההתחייבות.

היררכיה זו דורשת שימוש בנתוני שוק נצפים, כאשר מידע זה קיים. כאשר הדבר הינו אפשרי, הבנק שוקל מידע שוק נצפה ורלבנטי במסגרת הערכתו. היקף ותדירות העסקאות, גודל מרווח ה-bid-ask וכן גודל ההתאמה הנדרשת כאשר משווים עסקאות דומות הינם כולם גורמים אשר נלקחים בחשבון כאשר קובעים את רמת הנזילות של שווקים ואת מידת הרלבנטיות של מחירים נצפים באותם שווקים.

הרמה במדרג השווי הוגן שאליה משתייכת מדידת השווי הוגן של מכשיר הפיננסי תיקבע על בסיס הרמה הנמוכה ביותר של הנתון שהינו משמעותי למדידת השווי הוגן בשלמותו.

שיטות ההערכה המיושמות על ידי הבנק למדידת שווי הוגן נבחנות בהתחשב בנסיבות הרלוונטיות לעסקאות השונות, לרבות מחירי העסקאות האחרונות בשוק, מחירים אינדיקטיביים של שירותי הערכה ותוצאות של בדיקה לאחור (back-testing) של סוגי עסקאות דומות.

הערכה של סיכון אשראי וסיכון לאי ביצוע

נושא 820 בקודיפיקציה דורש לשקף את סיכון האשראי (credit risk) ואת הסיכון לאי ביצוע (nonperformance risk) במדידת השווי הוגן של חוב, לרבות מכשירים נגזרים, אשר הונפקו על ידי הבנק ונמדדים לפי שווי הוגן. סיכון אי ביצוע כולל את סיכון האשראי של הבנק, אך לא מוגבל לסיכון זה בלבד.

להרחבה לגבי השיטות וההנחות העיקריות המשמשות לצורך אומדן השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה [ביאור 33א](#) - להלן, בנושא יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ניירות ערך

השווי ההוגן של ניירות ערך למסחר ואגרות חוב זמינות למכירה נקבע על סמך מחירי שוק מצוטטים בשוק העיקרי. המחיר המצוטט אינו מותאם בשל גודל הפוזיציה של הבנק יחסית לנפח המסחר (פקטור גודל ההחזקה). במקרים בהם מחיר שוק מצוטט אינו זמין אומדן השווי ההוגן מתבסס על המידע הזמין הטוב ביותר תוך שימוש מרבי בנתונים נצפים תוך הבאה בחשבון של הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי. השווי ההוגן נקבע לפי מודלים מקובלים לתמחור, בהתבסס על הערכות שהתקבלו ממומחים להערכת שווי של מכשירים פיננסיים או בהתבסס על מערכת עצמאית של הבנק. שיטות ההערכה כוללות שימוש בפרמטרים שונים, כגון עקומי ריבית, שערי מטבעות וסטיית תקן, תוך הבאה בחשבון של הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי, אי סחירות וכיצא באלה).

רובו של התיק מחושב מדי חודש על ידי מוסד בינלאומי מוכר שעיסוקו בחישוב שווי הוגן והוא בלתי תלוי בגופים המנפיקים ובלתי תלוי בגופים המשווקים. החישוב מתבסס בעיקרו על מחירי עסקאות בשווקים פעילים. יתרת התיק משוערכת על בסיס ציטוטים מברוקרים או מיוצרי המכשירים, או בהתבסס על מערכת של הבנק.

מכשירים פיננסיים נגזרים

השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל נקבע על סמך מחירי שוק מצוטטים בשוק עיקרי.

במקרים בהם מחיר שוק מצוטט אינו זמין אומדן השווי ההוגן נערך תוך שימוש במודלים אשר לוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הנגזר.

מכשירים פיננסיים שאינם נגזרים

לרוב למכשירים פיננסיים בקטגוריה זו לא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהווה בריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. לצורך כך, בהתאם להנחית הפיקוח על הבנקים, תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין החובות.

ח. חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

בהתאם להוראה של המפקח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי מיישם הבנק החל מיום 1 בינואר 2011, את נושא 310 בקודיפיקציה, עמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב כפי שאומצו על ידי המפקח בהוראות הדיווח לציבור.

ההוראה מיושמת לגבי כל יתרות החוב, כגון, פיקדונות בבנקים, אגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, אשראי לציבור, אשראי לממשלה וכו'. אשראי לציבור ויתרות חוב אחרות לגביהם לא נקבעו בהוראות הדיווח לציבור כללים ספציפיים בנושא מדידת הפרשה להפסדי אשראי (כגון: אשראי לממשלה, פיקדונות בבנקים וכד') מדווחים בספרי הבנק לפי יתרת חוב רשומה. לגבי יתרות חוב אחרות לגביהן קיימים כללים ספציפיים בנושא מדידה והכרה של הפרשה לירידת ערך (כגון: אגרות חוב), הבנק ממשיך ליישם את אותם כללי מדידה.

יתרת חוב רשומה - יתרת חוב, לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות, אך לפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי בגין אותו חוב. יתרת החוב הרשומה אינה כוללת ריבית צבורה שלא הוכרה.

הפרשה להפסדי אשראי

הבנק קבע נהלים לקיום הפרשה להפסדי אשראי ברמה המתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו, כולל בגין סיכון אשראי חוץ מאזני. ההפרשה לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי מוערכת באחד משני המסלולים הבאים:

הפרשה פרטנית להפסדי אשראי

ההפרשה מבוצעת על מדידת ירידת הערך של החוב בהתבסס על הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, מהוונים בשיעור הריבית האפקטיבי המקורי של החוב, או כאשר החוב הינו מותנה בביטחון או כאשר צפויה תפיסת נכס, על פי השווי ההוגן של הביטחון ששועבד להבטחת אותו אשראי (בניכוי עלויות מכירה).

לענין זה הבנק מגדיר חוב מותנה בביטחון כאשר פרעונו צפוי להתבצע באופן בלעדי מהבטחון המשועבד לטובת הבנק או כאשר הבנק צפוי להפרע מהנכס שמוחזק על ידי הלווה גם אם לא קיים שעבוד ספציפי על הנכס והכלל כאשר ללווה אין מקורות החזר מהותיים זמינים ומהימנים אחרים.

הצורך בהפרשה הפרטנית נבחן ככלל, לגבי כל חוב שיתרתו החוזית (ללא ניכוי: מחיקות חשבונאיות שלא כרוכות בויתור משפטי, ריבית שלא הוכרה, הפרשות להפסדי אשראי ובטחונות) הינה 1 מיליון ש"ח או יותר וכל חוב אחר שזוהה לצורך בחינה פרטנית על ידי הבנק. בחלק מחברות הבנות שמאוחדות הבחינה נעשית גם בסכומים נמוכים יותר. הפרשה פרטנית מוכרת לגבי כל חוב שסווג פגום (ראה להלן).

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי

אשראי מאזני - מטרתה לשקף הפרשות לירידת ערך בגין הפסדי אשראי בלתי מזוהים פרטנית הגלומים בקבוצות גדולות של חובות קטנים בעלי מאפייני סיכון דומים וכן בגין חובות שנבדקו פרטנית ונמצא שאינם פגומים. מדידת הפסדי האשראי מבוססת על הכללים שנקבעו בנושא 450 בקודפיקציה - טיפול חשבונאי בתלויות ובהוראות המפקח על הבנקים, בהתבסס על שיעורי הפסד הסטוריים בענפי המשק השונים בחלוקה בין אשראי בעייתי לאשראי לא בעייתי בטווח של משנת 2011 ועד לרבעון שקדם למועד הדיווח, תוך בחינת שינויים משמעותיים שחלו ברבעון השוטף. בנוסף, לצורך קביעת שיעור ההפרשה הנאות הבנק לוקח בחשבון התאמה בגין גורמים סביבתיים כגון: תנאים ענפיים, נתונים מקרו כלכליים, הערכת איכות כללית של האשראי לענף משק, שינויים בנפח ובמגמה של יתרות בפיגור ויתרות פגומות והשפעות השינויים בריכוזיות האשראי.

בהתאם להוראות המפקח, בגין אשראי לאנשים פרטיים שיעור ההתאמה בגין הגורמים הסביבתיים לא יפחת מ-0.75% מיתרת האשראי הצרכני שאינו בעייתי. מהאמור הוחרג סיכון אשראי הנובע מחייבים בגין כרטיסי אשראי בנקאיים ללא חיוב ריבית.

אשראי חוץ מאזני - ההפרשה מבוססת על שיעורי ההפרשה שנקבעו עבור האשראי המאזני, תוך התחשבות בשיעור המימוש לאשראי הצפוי של סיכון האשראי החוץ מאזני. שיעור המימוש לאשראי מחושב על ידי הבנק בהתבסס על מקדמי המרה לאשראי כמפורט בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 203, מדידה והלימות הון-סיכון אשראי - הגישה הסטנדרטית, בהתאמות מסוימות במקרים בהם קיים בבנק ניסיון עבר המצביע על שיעורי המימוש לאשראי.

הלוואות לדיוור - ההפרשה מחושבת על לפי נוסחה שקבע המפקח על הבנקים, בהתחשב בעומק הפיגור, באופן שבו שיעורי ההפרשה גדלים ככל שמעמיק הפיגור. תחולת חישוב ההפרשה לפי נוסחת עומק הפיגור מתייחס לכלל ההלוואות לדיוור, למעט הלוואות שאינן נפרעות בתשלומים תקופתיים והלוואות המממנות פעילות בעלת אופי עסקי. בהתאם להוראות המפקח, יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיוור לא תפחת משיעור של 0.35% מיתרת הלוואות האמורות למועד הדיווח.

הבנק בוחן את הנאותות הכוללת של ההפרשה להפסדי אשראי בהתבסס על שיקול הדעת של הנהלה אשר מתחשב בסיכונים הגלומים בתיק האשראי.

זיהוי וסיווג חובות בעייתיים

הבנק קבע נהלים לזיהוי אשראי בעייתי ולסיווג חובות כפגומים. בהתאם לנהלים אלה הבנק מסווג את יתרת החובות הבעייתיים המאזניים והחוץ מאזניים לסיווגים הבאים: השגחה מיוחדת, נחות או פגום. החל מיום 1 ביולי 2017 מיישם הבנק את העדכון לקובץ שאלות ותשובות של הפיקוח על הבנקים בנושא "ישום הוראות הדיווח לציבור בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". העדכון מתייחס בעיקר לקביעת סיווג של חוב המתבססת על יכולת התשלום של החייב כלומר, החוזק הצפוי של מקור החזר הראשוני של החוב וזאת למרות התמיכה של מקורות החזר שניים ושלישונים כגון: בטחונות וערבים. מקור החזר ראשוני - מקור מזומנים יציב לאורך זמן אשר חייב להימצא תחת שליטת החייב ואשר חייב להיות מופרד במפורש או במהות לכיסוי החוב. על מנת שמקור החזר יוכר כמקור החזר ראשוני, על הבנק להראות שהחייב צפוי בהסתברות גבוהה להפיק תוך פרק זמן סביר תזרים מזומנים מתאים מפעילות עסקית נמשכת אשר ישמש לפירעון כל התשלומים הנדרשים באופן מלא במועד שנקבע בהסכם.

אשראי בהשגחה מיוחדת

אשראי בהשגחה מיוחדת מאזני הוא אשראי אשר מתקיימות לגביו חולשות פוטנציאליות שראוי שיקבלו תשומת לב מיוחדת של הנהלת התאגיד. אשראי חוץ מאזני מסווג כאשראי בהשגחה מיוחדת אם מימוש ההתחייבות התלויה בגין הסעיף הינו ברמת "אפשרי" וכן אם החובות, שיתכן שיוכרו כתוצאה מהתממשות התלויה, ראויים לסיווג בקטגוריה זו. אשראי שנבחן על בסיס קבוצתי יסווג בהשגחה מיוחדת כאשר הוא מצוי בפיגור של 70 עד 89 ימים.

אשראי נחות

אשראי נחות הוא אשראי אשר מוגן באופן שאינו מספק על ידי השווי הנוכחי המבוסס ויכולת התשלום של החייב או של הביטחון ששועבד, אם קיים. לסיכון אשראי מאזני שסווג כאמור, קיימת חולשה או חולשות מוגדרות היטב, אשר מסכנות את מימוש החוב. אשראי אשר מוכרת בגינו הפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי יסווג כנחות כאשר הוא הופך לחוב בפיגור של 90 יום או יותר.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

אשראי פגום

חוב מסווג כפגום כאשר צפוי שהבנק לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב. וזאת בהתבסס על מידע ואירועים עדכניים כגון: מצב הפיגור של החוב, מצבו הפיננסי וכושר הפירעון של הלווה, הערכת מקור ההחזר הראשוני של החוב, מצב הביטחונות, מצבם הפיננסי של הערבים ועוד.

חוב מסווג כפגום בכל מקרה קרן או ריבית בגינו מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר, למעט אם החוב מובטח היטב וכן מצוי בהליכי גביה. בנוסף, חוב פגום ייחשב גם חוב שתנאיו שונו בשל ארגון מחדש של חוב בעייתי אלא אם לפני הארגון מחדש ולאחריו נערכה בגינו הפרשה מזערית להפסדי אשראי לפי שיטת עומק הפיגור.

חוב בעייתי בארגון מחדש

חוב אשר פורמאליט עבר ארגון מחדש של חוב בעייתי מוגדר כחוב אשר לגביו, מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של החייב, הבנק העניק ויתור בדרך של שינוי בתנאי החוב במטרה להקל על החייב את נטל תשלומי המזומן בטווח הקרוב או בדרך של קבלת נכסים אחרים כפירעון החוב. לצורך קביעה האם הסדר חוב שבוצע על ידי הבנק מהווה ארגון מחדש של חוב בעייתי הבנק מבצע בחינה איכותית של מכלול התנאים של ההסדר והנסיבות במסגרתו הוא בוצע, וזאת במטרה לקבוע האם (1) החייב מצוי בקשיים פיננסיים ו-(2) במסגרת ההסדר הבנק העניק ויתור לחייב.

לצורך קביעה האם החייב נמצא בקשיים פיננסיים, הבנק בוחן האם קיימים סממנים המצביעים על היותו של הלווה בקשיים במועד ההסדר או על קיום אפשרות סבירה שהלווה יקלע לקשיים פיננסיים לולא ההסדר.

בין היתר, הבנק בוחן קיום אחת או יותר מהנסיבות המפורטות להלן:

- למועד הסדר החוב הלווה נמצא בקשיים פיננסיים;
  - לגבי החובות שלמועד ההסדר אינם בפיגור הבנק מעריך האם בהתאם ליכולת הפירעון הנוכחית קיימת סבירות כי בעתיד הנראה לעין הלווה ייקלע למצב של כשל ולא יעמוד בתנאים החוזיים המקוריים של החוב;
  - החייב הוכרז כפושט רגל, נמצא בתהליך של כינוס נכסים או קיימים ספקות משמעותיים להמשך קיומו של הלווה כעסק חי;
  - ללא שינוי תנאי החוב, החייב לא יהיה מסוגל לגייס חוב ממקורות אחרים בריבית שוק המקובלת לגבי חייבים שאינם בכשל.
- לחייב הוענק ויתור גם אם במסגרת ההסדר בוצעה העלאה בריבית החוזית וזאת בהתקיים אחד או יותר מהמצבים הבאים:
- כתוצאה מארגון מחדש, הבנק לא צפוי לגבות את כל סכומי החוב (לרבות ריבית שנצברה) בהתאם לתנאים החוזיים;
  - שווי הוגן עדכני של הביטחון לגבי חובות מותנים בביטחון אינו מכסה את יתרת החוב החוזית ומצביע על היעדר יכולת גביה של כל סכומי החוב;
  - לחייב לא קיימת אפשרות לגייס מקורות בשיעור הנהוג בשוק עבור חוב בעל תנאים ומאפיינים כגון אלו של החוב שהועמד במסגרת ההסדר.

הבנק לא מסווג חוב כחוב בעייתי שאורגן מחדש אם במסגרת ההסדר הוענקה לחייב דחיית תשלומים שאינה מהותית בהתחשב בתדירות התשלומים, בתקופה החוזית לפירעון ובמשך החיים הממוצע הצפוי של החוב המקורי. לעניין זה, אם בוצעו מספר הסדרים הכרוכים בשינוי תנאי החוב, הבנק מביא בחשבון את ההשפעה המצטברת של הארגונים הקודמים לצורך קביעה האם הדחיה בתשלומים אינה מהותית.

חובות שאורגנו מחדש, לרבות כאלה שטרם הארגון מחדש נבחנו על בסיס קבוצתי, יסווגו כחוב פגום ויוערכו על בסיס פרטני לצורך ביצוע הפרשה להפסדי אשראי או מחיקה חשבונאית. ככלל חוב בעייתי שאורגן מחדש ימשיך להימדד ולהיות מסווג כחוב פגום עד שישולם במלואו. למעט אם עמד בתנאים של חזרה מפגימה כפי שמפורט להלן.

החזרה של חוב פגום למצב שאינו פגום

חוב פגום חוזר להיות מסווג כחוב שאינו פגום בהתקיים אחד מהמצבים הבאים:

- אין בגינו רכיבי קרן או ריבית אשר הגיע מועדם וטרם שולמו והבנק צופה פירעון של הקרן הנותרת והריבית בשלמותם לפי תנאי החוזה (כולל סכומים שנמחקו חשבונאית או הופרשו).
- כאשר החוב נעשה מובטח היטב ונמצא בתהליכי גביה.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

- חוב שאורגן מחדש (ללא ויתור על קרן) ולאחר מכן התאגיד הבנקאי והחייב נכנסו להסכם נוסף של ארגון מחדש (ארגון מחדש עוקב) וזאת בתנאי שהחייב אינו נמצא יותר בקשיים פיננסיים במועד הארגון מחדש העוקב ושבהתאם לתנאי הארגון מחדש העוקב התאגיד הבנקאי לא העניק ויתור לחייב. סעיף זה חל על ארגונים מחדש שבוצעו או חודשו החל מיום 31 בדצמבר 2016. חוב כאמור שעבר ארגון מחדש עוקב והוסר לגביו הסיווג הפגום, יוערך על בסיס קבוצתי לצורך כימות ההפרשה להפסדי אשראי.
- כללי ההחזרה מסיווג פגום כאמור לא יחולו על חובות שסווגו כפגומים כתוצאה מביצוע ארגון מחדש של חוב בעייתי למעט בארגון מחדש עוקב כאמור לעיל.

החזרה של חוב פגום למצב פגום צובר

חוב שלאחר הארגון מחדש קיים בטחון סביר שייפרע ויבצע בהתאם לתנאיו החדשים, מוחזר לטיפול כחוב פגום שצובר הכנסות ריבית בתנאי שהארגון מחדש וכל מחיקה חשבונאית שבוצעה בחוב נתמכים בהערכת אשראי עדכנית של מצבו הפיננסי של החייב ובהתאם לתנאים כדלקמן:

חוב שנפרע בתשלומי קרן וריבית חודשיים - שולמו באופן רציף שישה תשלומים לפחות מיום ביצוע הארגון מחדש. חוב שאינו נפרע בתשלומי קרן וריבית חודשיים - שולמו באופן רציף שישה תשלומים לפחות מיום ביצוע הארגון מחדש וגם התקבלו תשלומים שהפחיתו באופן מהותי (לפחות 20%) את יתרת החוב הרשומה שנקבעה לאחר הארגון מחדש.

הכרה בהכנסה

במועד סיווג החוב כפגום הבנק מגדיר את החוב כחוב שאינו צובר הכנסות ריבית ומפסיק לצבור בגינו הכנסות ריבית, למעט האמור להלן לגבי חובות מסוימים שאורגנו מחדש. כמו כן, במועד סיווג החוב כפגום הבנק מבטל את כל הכנסות הריבית שנצברו וטרם נגבו, ואשר הוכרו כהכנסה ברווח והפסד. החוב ממשיך להיות מסווג כחוב שאינו צובר ריבית, כל עוד לא בוטל לגביו הסיווג כחוב פגום. חוב אשר פורמאלית עבר ארגון מחדש של חוב בעייתי ולאחר הארגון מחדש קיים ביטחון סביר שהחוב יפרע ויבצע בהתאם לתנאיו החדשים, יטופל כחוב פגום שצובר הכנסות ריבית. לפירוט לגבי הכרה בהכנסה על בסיס מזומן בגין חובות שסווגו כפגומים ראה [סעיף \(ו\) לעיל](#).

לגבי חובות שנבחנו ומפורשים על בסיס קבוצתי אשר מצויים בפיגור של 90 יום או יותר, הבנק אינו מפסיק את צבירת הכנסות הריבית.

מחיקה חשבונאית

הבנק מבצע מחיקה חשבונאית במקרים המפורטים להלן:

- כל חוב או חלק ממנו המוערך על בסיס פרטי שנחשב כבלתי ניתן לגביה ובעל ערך נמוך כך שהותרו כנס אינה מוצדקת או חוב שבגינו ניהל הבנק מאמצי גביה ארוכי טווח (המוגדרים בדרך כלל כתקופה העולה על שנתיים).
  - במקרה של חוב שגבייתו מותנית בביטחון, כל חלק של חוב העודף על שווי הביטחונות אשר מזהה כאינו בר גביה יימחק מיידית כנגד ההפרשה להפסדי אשראי.
  - חובות בעייתיים שההפרשה בגינם נמדדת על בסיס קבוצתי ותקופת הפיגור הינה 150 יום או יותר וזאת למעט במקרה של חובות בארגון מחדש, לגביהם נבחן הצורך במחיקה במייד. בנוסף, לגבי חובות בעייתיים בארגון מחדש שנבחנו קבוצתית וכשלו, תבוצע מחיקה כאשר החוב נמצא בפיגור של 60 ימים או יותר ביחס לתנאי הארגון מחדש.
- יובהר כי מחיקות חשבונאיות אינן כרוכות בויתור משפטי והן מקטינות את יתרת החוב המדווחת לצרכים חשבונאיים בלבד, תוך יצירת בסיס עלות חדש לחוב בספרי הבנק.

למידע בדבר טיפול חשבונאי לאור משבר נגיף הקורונה ראה [סעיף כג.5](#).

ט. ניירות ערך

1. ניירות הערך בהם משקיע הבנק מסווגים לארבעה תיקים כדלקמן:

א. אגרות חוב מוחזקות לפדיון

אגרות חוב אשר לבנק יש כוונה ויכולת להחזיקן עד למועד הפדיון. אגרות חוב מוחזקות לפדיון מוצגות במאזן לפי הערך הנקוב בתוספת ריבית והפרשי הצמדה ושער שנצברו, בהתחשב בחלק היחסי של הפרמיה או הניכיון ובניכוי ירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ב. אגרות חוב זמינות למכירה

אגרות חוב אשר לא סווגו כמוחזקות לפדיון או למסחר. אגרות חוב זמינות למכירה מוצגות במאזן לפי השווי ההוגן ביום הדיווח. ההפרשים בין השווי ההוגן לעלות המופחתת בניכוי עתודה למס, נזקפים לסעיף נפרד בהון, במסגרת רווח כולל אחר. ירידת ערך שהינה בעלת אופי אחר מזמני נזקפת לדוח רווח והפסד, כמפורט [בסעיף \(5\)](#) להלן.

רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן בגין אגרות חוב זמינות למכירה שיעודו כמגודרות בגידור שווי הוגן, נזקפים לדוח רווח והפסד במשך תקופת הגידור בגין הסיכון המגודר.

ג. ניירות ערך למסחר

ניירות ערך אשר נרכשו ומוחזקים במטרה למכורם בתקופה הקרובה. ניירות ערך למסחר מוצגים במאזן לפי השווי ההוגן ביום הדיווח. רווחים והפסדים שמומשו וטרם מומשו נזקפים לדוח רווח והפסד.

ד. מניות שאינן למסחר

מניות שקיים לגביהן שווי הוגן זמין מוצגות במאזן לפי שוויין ההוגן ביום הדיווח. רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן נזקפים לדוח רווח והפסד.

מניות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין מוצגות במאזן לפי עלות בניכוי ירידת ערך בתוספת או בניכוי שינויים במחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק. רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשינויים במחירים נצפים כאמור, נזקפים לדוח רווח והפסד.

2. הכנסות מדיבידנד, צבירת ריבית, הפרשי הצמדה ושער, הפחתת פרמיה או ניכיון (לפי שיטת הריבית האפקטיבית), וכן הפסדים מירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני נזקפים לדוח רווח והפסד.

3. הכנסות ריבית בגין זכויות מוטב שנרכשו כגון מכשירים פיננסיים מגובי נכסים כגון CMO, MBS, CLO, CDO ו-CMO (למעט מכשירים באיכות אשראי גבוהה) מוכרות לפי שיטת הריבית הפרוספקטיבית (הריבית העתידית שכוללת גם שינויים צפויים עתידיים), תוך התאמת שיעור הריבית אשר משמש להכרה בהכנסות ריבית לשינויים באומדן תזרימי מזומנים עתידיים. זכויות מוטב באיכות אשראי גבוהה הן זכויות מוטב שהונפקו בערבות ממשלת ארה"ב או על ידי סוכנויות של ממשלת ארה"ב, וכן ניירות ערך מגובי נכסים שדירוג האשראי הבינלאומי שלהם הינו לפחות AA.

4. שווי הוגן

לגבי קביעת שווי הוגן ראה [סעיף \(ז\)](#) לעיל.

5. ירידת ערך

הבנק בוחן בכל תקופת דיווח את הצורך ברישום הפסדים בגין ירידת ערך של אגרות חוב, בתיק הזמין למכירה ובתיק לפדיון, שהינה בעלת אופי אחר מזמני. בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים כפי שפורטו בנספח ט"ז להוראות הדיווח לציבור והנחיות 2-115 FSP בדבר זיהוי והצגת ירידות ערך בעלות אופי אחר מזמני, הקריטריונים לקביעה באם ירידת הערך הינה בעלת אופי אחר מזמני מתבססים על השיקולים והמבחנים כדלהלן:

- כוונת הבנק למכור את נייר הערך.
  - יותר סביר מאשר לא שהבנק יידרש למכור את נייר הערך לפני השבת בסיס העלות.
  - הנכסים והביטחונות המגבים את נייר הערך.
  - שיעור ירידת הערך מסך עלות נייר הערך.
  - הערכת כושר החזר ודירוג.
  - שינוי לרעה במצב המנפיק או במצב השוק בכללותו.
- מדיניות הבנק היא להכיר בירידת ערך כבעלת אופי אחר מזמני, לכל הפחות בגין ירידת ערך של כל אגרת חוב המקיימת אחד או יותר מהתנאים הבאים:
- אגרת חוב אשר נמכרה עד מועד פרסום הדוח לציבור.
  - אגרת חוב אשר סמוך למועד פרסום הדוח לציבור, הבנק מתכוון למכור אותה בתוך פרק זמן קצר.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

- אגרת חוב אשר לגביה חלה ירידת דירוג משמעותית בין דירוג האג"ח במועד שבו היא נרכשה על ידי הבנק לבין דירוג האג"ח במועד פרסום הדוח. ירידת דירוג מתחת ל-BBB מינוס בלבד נחשבת לירידת דירוג משמעותית לצורך סעיף זה.
  - אגרת חוב אשר לאחר רכישה סווגה על ידי הבנק כבעייתית.
  - אגרת חוב אשר לגביה חל כשל אשראי שלא תוקן תוך פרק זמן סביר.
  - אגרת חוב אשר השווי ההוגן שלה נמוך מהשווי בו נרכש לפרק זמן של לפחות תשעה חודשים לסוף תקופת הדוח הכספי ובסוף תקופת הדוח כמו גם במועד הסמוך למועד פרסום הדוח הוא נמוך בשיעור של 15% או יותר מהעלות (לגבי אגרת חוב - העלות המופחתת).
- לעניין זה מתאפשרת חריגה אם בידי הבנק ראיות אובייקטיביות מוצקות וניתוח זהיר של כל הגורמים הרלבנטיים אשר מוכיח ברמה גבוהה של בטחון כי ירידת הערך הינה בעלת אופי זמני. הראיות האובייקטיביות והגורמים הרלבנטיים כוללים פרמטרים כגון: עליית שווי לאחר מועד הדוח הכספי, דירוג אשראי גבוה (קבוצה A או מעליה), ניתוח עמידות בתרחישי לחץ על ידי גורם מקצועי חיצוני או על ידי הבנק, גיבוי ובכלל זה השקעה ממשלתית ישירה בהון לצורך הבטחת האיתנות של הבנק המנפיק.
- עקרונות אלו תואמים את ההנחיה שהוציא המפקח על הבנקים, למעט ההגדרות של "דירוג משמעותי" ו"ירידת ערך משמעותית" אשר נקבעו על ידי הבנק.
- כאשר חלה ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, עלותה של אגרת החוב מופחתת לשווי ההוגן ומשמשת כבסיס עלות חדש. לא תעשה הבחנה בין ירידת ערך המיוחסת לסיכון האשראי לבין ירידת ערך המיוחסת לסיכונים אחרים כגון סיכון שוק. הפסד מירידת ערך שהינה בעלת אופי אחר מזמני נזקף במלואו לדוח הרווח והפסד. עליות ערך בתקופות דיווח עוקבות מבסיס העלות החדש, נזקפות בסעיף נפרד בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר ואינן נזקפות לרווח והפסד.
- מניות שאינן למסחר שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמני - הבנק מבצע בחינה איכותית על מנת להעריך אם חלה ירידת ערך של ההשקעה במניות ובמידת הצורך מעריך את השווי ההוגן של ההשקעה לצורך קביעת סכום ההפסד מירידת ערך.

1. מכשירים פיננסיים נגזרים לרבות חשבונאות גידור

הבנק מחזיק מכשירים פיננסיים נגזרים לצרכי גידור סיכונים מטבע חוץ וסיכונים ריבית, וכן מבוצעת פעילות בנגזרים שלא לצורכי גידור לרבות נגזרים משובצים שהופרדו.

חשבונאות גידור

כחלק מהאסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול רמת החשיפה לסיכונים שלעיל, הבנק מיעד מכשירים פיננסיים מסויימים כגידורי שווי הוגן, כגידורי תזרים מזומנים וכן גידורי מטבע חוץ. במועד יצירת הגידור הבנק מתעד באופן פורמאלי את יחסי הגידור. התייעוד כולל: מכשיר מגדר, הפריט המגודר, מהות הסיכון המגודר והשיטה להערכת אפקטיביות הגידור.

1. גידור שווי הוגן

הבנק מיעד מכשירים נגזרים כמגדרים את החשיפה לשינויים בשווי ההוגן של נכס או התחייבות. שינויים בשווי ההוגן של נגזר שיועד לגידור שווי הוגן נזקפים באופן שוטף לדוח רווח והפסד ומוצגים באותו סעיף בו מוצגות השפעות הפריט המגודר. הפריט המגודר מוצג אף הוא בשווי הוגן כאשר השינויים בשווי ההוגן שניתן ליחס אותם לסיכון המגודר, נזקפים לדוח רווח והפסד.

2. גידור תזרים מזומנים

חברת הבת בארה"ב מיעדת מכשירים נגזרים כמגדרים את החשיפה להשתנות של תזרימי מזומנים עתידיים צפויים שניתן ליחס לסיכון מסויים. שינויים בשווי ההוגן של נגזר שיועד לגידור תזרים מזומנים נזקפים לרווח כולל אחר.

אם המכשיר המגדר אינו עונה עוד לקריטריונים לגידור חשבונאי, או שהוא פוקע, נמכר, מבוטל או ממומש, או שהבנק מבטל את הייעוד של גידור שווי הוגן, אזי נפסק הטיפול לפי חשבונאות גידור.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

3. ניהול נכסים והתחייבויות

חשבונאות גידור אינה מיושמת לגבי מכשירים נגזרים המשמשים כחלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק (ALM). השינויים בשווי ההוגן של נגזרים אלה מוכרים ברווח והפסד עם היווצרותם.

4. גידור פעילות חוץ - ראה [סעיף \(ד\)](#) לעיל.

נגזרים אחרים

מכשירים נגזרים שאינם משמשים לצרכי גידור, נמדדים בשווי הוגן כאשר השינויים בשווי ההוגן של נגזרים אלה נזקפים מיידית לרווח והפסד.

נגזרים משובצים

מכשירים נגזרים משובצים מופרדים מהחוזה המארח ומטופלים בנפרד כמכשירים נגזרים בהתאם להוראות תת נושא 10-815 בקודיפיקציה אם: (א) אין קשר ברור והדוק בין המאפיינים הכלכליים והסיכונים של החוזה המארח ושל המכשיר הנגזר המשובץ לרבות סיכוני אשראי הנובעים מנגזרי אשראי משובצים מסוימים (ב) מכשיר נפרד בעל אותם תנאים כשל המכשיר הנגזר המשובץ היה עומד בהגדרת נגזר; ו-(ג) המכשיר המשולב אינו נמדד לפי שווי הוגן דרך רווח והפסד.

מכשירים נגזרים משובצים שהופרדו מוצגים במאזן יחד עם החוזה המארח ושינויים בשוויים ההוגן נזקפים מיידית לרווח והפסד.

במקרים מסוימים (כגון מקרים בהם לבנק אין את היכולת להפריד נגזר משובץ מהחוזה המארח), הבנק בוחר לא להפריד את הנגזר המשובץ ולמדוד את המכשיר הפיננסי המשולב (hybrid instrument) בשלמותו בשווי הוגן תוך דיווח על שינויים בשווי הוגן בדוח רווח והפסד בעת היווצרותם. הבחירה כאמור נעשית במועד רכישת המכשיר המשולב או בקרות אירועים מסוימים בהם המכשיר כפוף למדידה מחדש (re-measurement event), כגון כתוצאה מצירופי עסקים או שינויים מהותיים של מכשירי החוב. בחירת שווי הוגן כאמור הינה בלתי חוזרת.

שווי הוגן

בדבר קביעת שווי הוגן ראה [סעיף \(ז\)](#) לעיל.

יא. העברות ושירות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות

הבנק מיישם את כללי המדידה והגילוי שנקבעו בתת נושא 10-860 בקודיפיקציה בדבר, העברות ושירות של נכסים פיננסיים, לצורך הטיפול בהעברות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות. בהתאם לכללים אלו, העברה של נכס פיננסי שלם, של קבוצת נכסים פיננסיים שלמים, או של זכות משתתפת בנכס פיננסי שלם, תסופל חשבונאית כמכירה, אם ורק אם, מתקיימים כל התנאים הבאים: (1) הנכס הפיננסי שהועבר בודד מהגורם המעביר, גם במצב של פשיטת רגל או בכינוס נכסים אחר; (2) כל מקבל יכול לשעבד או להחליף את הנכסים שקיבל, ולא קיים תנאי שגם מגביל את המקבל מלנצל את זכותו לשעבד או להחליף וגם מעניק למעביר הטבה גדולה יותר מאשר הטבה טריוויאלית; (3) המעביר אינו משמר שליטה אפקטיבית בנכסים הפיננסיים שהועברו.

בהקשר זה, לזכות משתתפת יש את כל המאפיינים הבאים: (1) מתאריך ההעברה ואילך, היא מייצגת זכות בעלות יחסית (pro rata) בנכס פיננסי שלם; (2) ממועד העברה ואילך, כל תזרימי המזומנים המתקבלים מהנכס הפיננסי השלם, מחולקים באופן יחסי בין מחזיקי הזכויות המשתתפות בסכום השווה לחלקם בבעלות; (3) לזכויותיהם של כל אחד מהזכויות המשתתפות (לרבות המעביר, בתפקידו כמחזיק זכויות משתתפות) יש קדימות זהה, ולא קיימת זכות של מחזיק זכות משתתפת כלשהו, הנחותה לעומת זכות של מחזיק זכות משתתפת אחר; וגם (4) לאף צד אין את הזכות לשעבד או להחליף את הנכס הפיננסי השלם, אלא אם כל מחזיקי הזכויות המשתתפות מסכימים לשעבד או להחליף את הנכס הפיננסי השלם.

במידה וההעברה עומדת בתנאים לטיפול בעסקה כמכירה, הנכסים הפיננסיים המועברים נגרעים מהמאזן של הבנק. הפער בין התמורה לשווי של הנכס הנגרע מהספרים יוכר בדוח רווח והפסד. במידה וההעברה אינה עומדת בתנאים לטיפול כמכירה, היא תסופל כחוב מובטח. הנכסים הפיננסיים ימשיכו להירשם במאזן של הבנק ללא שינוי בשווי שלהם והתמורה מהמכירה תוכר כהתחייבות של הבנק.

עסקאות השאלת ניירות ערך

הבנק מיישם הוראות ספציפיות שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור לטיפול בעסקאות השאלה או שאילה של ניירות ערך. הם אינם נגרעים מהמאזן ומוצגים בסעיף ניירות ערך, וכנגדם הפיקדון שלהבטחת השבתו שועבדו אותם ניירות ערך מוצג בסעיף "ניירות ערך שהושאלו במסגרת הסכמי רכש חוזר" או בסעיף "ניירות ערך שנשאלו במסגרת הסכמי רכש חוזר", לפי הענין ובהתאם לשוויים ביום ביצוע העסקה.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

הבנק עוקב אחר שינויים בשווי ההוגן על בסיס יומי ודרישת ביטחונות מבוצעת במקרים המתאימים. ריבית שהתקבלה או ששולמה בגין ניירות ערך כאמור מדווחת במסגרת הכנסות (הוצאות) ריבית נטו.

בהתאם להוראות המפקח, עסקאות השאלה או שאילה לא מובטחת של ניירות ערך שבהן השואל אינו מעביר לתאגיד הבנקאי מרווח בטחון (מרג"ן) המתייחס ספציפית לעסקת השאלת ניירות ערך, מטופלות באופן הבא:

- א. השאלה לא מובטחת של אגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר או מהתיק למסחר - כאשר הבנק משאיל ניירות ערך הוא גורע את ניירות הערך שהושאלו ומכיר באשראי בגובה שווים בשוק של ניירות הערך ביום ההשאלה. בתקופות עוקבות, הבנק מודד את האשראי באותו אופן בו נמדד נייר הערך לפני שהושאל. הכנסות על בסיס צבירה מוכרות כהכנסות ריבית מאשראי ושינויים בשווי השוק (שאינם שינויים בבסיס צבירה) מסווגים כהכנסות מימון שאינן מריבית במקרה שמדובר בניירות ערך למסחר ומניות שאינן למסחר או ברווח כולל אחר כאשר מדובר באגרות חוב זמינות למכירה. בתום ההשאלה הבנק גורע את האשראי ומכיר מחדש בנייר הערך.
- ב. שאילה לא מובטחת של ניירות ערך - כאשר הבנק שואל נייר ערך בעסקת שאילה לא מובטחת, הבנק מכיר בנייר הערך ופיקדון כנגדו, בגובה שווי השוק של נייר הערך שהתקבל במועד השאילה. ניירות הערך כאמור מסווגים בתיק למסחר. בתקופות עוקבות, שינויים בתקופת הדיווח הנובעים משינויים בשווי השוק של הנייר מסווגים כהכנסות מימון שאינן מריבית. כאשר הבנק מוכר בחסר נייר ערך ששאל, ככל מועד דיווח הבנק מכיר בהכנסות מימון שאינן מריבית את ההפרש, רק אם הוא חיובי, בין שווי השוק למועד הדיווח של נייר הערך שנמכר בחסר, לבין היתרה בגין עסקת השאילה הלא מובטחת הכלולה בסעיף פיקדונות.

סילוק התחייבות

הבנק גורע התחייבות אם היא סולקה. התחייבות סולקה בהתקיים אחד משני התנאים הבאים: (1) הבנק שילם למלווה והשתחרר ממחויבות בגין ההתחייבות או (2) הבנק שוחרר משפטית בהליך משפטי או בהסכמת המלווה מהיותו החייב העיקרי בגין ההתחייבות.

י.ב. זכויות עובדים

הטבות לאחר פרישה - פנסיה, פיצויים והטבות אחרות - תכניות להטבה מוגדרת

הטבת פנסיה הינה חלק מהתגמול המשולם לעובד תמורת שירותיו. בתכנית פנסיה להטבה מוגדרת הבנק מבטיח לספק בנוסף לשכר השוטף, תשלומי פנסיה בשנים שלאחר שהעובד יפרוש. סכום ההטבה שישולם תלוי באירועים עתידיים מסוימים הכלולים בנוסחת ההטבה של התכנית אשר כוללת בין היתר את משך חייו של העובד או שאריו, את מספר שנות השירות שסיפק העובד והשכר של העובד בשנים מיד לפני הפרישה.

הגדרות:

- שיעור להיוון ההתחייבות בגין זכויות עובדים - שיעור ההיוון המשמש לחישוב ההתחייבות האקטוארית לזכויות עובדים של הבנק מבוסס על תשואות השוק בהתאם לחלופה שהבנק בחר מתוך החלופות שנקבעו על ידי בנק ישראל לפיהם העקום מורכב מתשואות אגרות חוב ממשלתיות בישראל בתוספת עקום מרווח של אגרות חוב קונצרניות בדירוג AA ומעלה בארה"ב.
- רווח/הפסד אקטוארי - השינוי בערך של מחויבות חזויה או של נכסי תכנית הנובע מכך שהניסיון בפועל שונה מהמשוער או שנובע משינוי בהנחה אקטוארית.
- תשואה חזויה על נכסי תכנית - הבנק מחשב את שיעור התשואה החזוי לטווח ארוך על נכסי התכנית תוך שימוש בשיעורי התשואה ההיסטוריים לאורך תקופת זמן ארוכה בתיק עם הרכב נכסים דומה.
- מחויבות בגין הטבה חזויה - הערך הנוכחי האקטוארי של כל ההטבות המיוחסות לשירות של העובד שסופק לפני מועד המאזן בהתאם לנוסחת ההטבה של התכנית.
- עלות פנסיה נטו - הסכום המוכר בדוחות הכספיים של הבנק כעלות של תכנית פנסיה לתקופה מסוימת. עלות זו כוללת עלויות שנזקפות לרווח והפסד: עלות שירות, עלות ריבית, תשואה חזויה על נכסי תכנית והפחתה של רווח/הפסד אקטוארי ועלויות שנזקפות לרווח כולל אחר: רווח והפסד אקטוארי.

הפסדים ורווחים אקטואריים שנרשמים במסגרת הרווח הכולל נובעים בין היתר: שינויים שוטפים בשיעורי ההיוון.

שינויים שנובעים מכך שהניסיון בפועל שונה מההנחה האקטוארית ששימשה לחישוב ההתחייבות. הפער בין התשואה החזויה לתשואה בפועל על נכסי התכנית נזקפים אל הרווח הכולל האחר.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

הפסדים ורווחים אקטוארים כמפורט להלן מופחתים בשיטת קו ישר על פי תקופת השירות הממוצעת הנותרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על פי התכנית.

כאשר כל או כמעט כל משתתפי התכנית לא יהיו פעילים עוד, תוחלת החיים הממוצעת הנותרת של העובדים הלא פעילים תשמש במקום תקופת השירות הממוצעת הנותרת.

המחויבות בגין ההטבה החזויה במאזן נרשמת בניכוי השווי ההוגן של נכסי התכנית. כאשר המחויבות בגין ההטבה החזויה עולה על השווי ההוגן של נכסי התכנית תרשם במאזן התחייבות בגובה הפער האמור. אם השווי ההוגן של נכסי התכנית עולה על המחויבות בגין ההטבה החזויה, ירשם במאזן נכס בגובה הפער האמור.

הבנק מבצע מדידה אקטוארית על בסיס רבטוני.

הטבות לאחר פרישה - תכניות להפקדה מוגדרת

תכנית להפקדה מוגדרת הינה תכנית המספקת הטבות לאחר פרישה בתמורה לשירותים שסופקו, מספקת חשבון אישי לכל משתתף בתכנית ומגדירה כיצד ייקבעו ההפקדות לחשבון של העובד. בתכנית זו ההטבות שמשתתף בתכנית יקבל תלויות אך ורק בסכום המופקד לחשבון המשתתף בתכנית, בתשואות שנצברו על ההשקעות של הפקדות אלה ובחילוטם של הטבות של משתתפים אחרים בתכנית שעשויים להיות מוקצים לחשבון של אותו משתתף. במקרה זה עלות ההטבה נטו לתקופה תהיה ההפקדה הנדרשת לאותה תקופה.

התחייבות הבנק לתשלום פיצויים בהתאם לסעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין מטופלות כתכנית להפקדה מוגדרת.

הטבות אחרות לאחר פרישה

הבנק צובר את ההתחייבות לאורך תקופת העסקה בהתאם לתנאים שנקבעו.

היעדרויות בתשלום

הבנק צובר התחייבות עבור תגמול לעובדים בגין היעדרויות עתידיות אם כל התנאים הבאים מתקיימים:

- מחויבות הבנק מיוחסת לשירותים שהעובדים כבר סיפקו.
- המחויבות קשורה לזכויות שמבשילות או נצברות.
- תשלום התגמול צפוי.
- הסכום ניתן לאומדן סביר.

חופשה

ההתחייבות בגין ימי חופשה נמדדת על בסיס שוטף ללא שימוש בשיעורי היוון והנחות אקטואריות. שינויים בהתחייבות נזקפים מידיית לדוח רווח והפסד.

יובל

לצורך חישוב ההתחייבות בגין ימי חופשת יובל מובאים בחשבון שיעורי היוון והנחות אקטואריות. שינויים בהתחייבות בגין ימי חופשת יובל, נזקפים מידיית לדוח רווח והפסד.

מחלה

הבנק צובר התחייבות בגין היעדרויות המזכות בפיצוי בעת פרישה. לצורך חישוב ההתחייבות נעשה שימוש בשיעורי היוון והנחות אקטואריות. שינויים בהתחייבות נזקפים מידיית לדוח רווח והפסד.

עסקאות תשלום מבוסס מניות

עסקאות תשלום מבוסס מניות הינן עסקאות בהן הבנק מקבל שירותים מהעובד והתמורה ניתנת במכשירים הוניים. הבנק ככלל מכיר בהוצאה בגין תשלומים מבוססי מניות שהוא מעניק לעובדיו במועד בו נצרכים השירותים. בגין מענקים עם תנאי ביצוע תוכר הוצאה אם צפוי (Probable) שתנאי הביצוע יתקיימו. הבנק מכיר בגידול מקביל בהון או בהתחייבות כתלות באם מדובר במענק הוני או התחייבות. מענקים הוניים נמדדים על בסיס השווי ההוגן של המכשירים הוניים שהונפקו, במועד ההענקה. מענקים התחייבותיים נמדדים על בסיס השווי ההוגן במועד ההענקה וההתחייבות נמדדת מחדש עד מועד הסילוק. השפעות המס הקשורות לעסקאות תשלום מבוסס מניות מוכרות בעת סילוק (או פקיעה) דרך רווח והפסד.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

י.ג. קיזוז נכסים והתחייבויות

הבנק מקיזז נכסים והתחייבויות הנובעים מאותו צד נגדי ומציג במאזן את יתרם נטו בהתקיים התנאים המצטברים הבאים:

- בגין אותן ההתחייבויות, קיימת זכות חוקית ניתנת לאכיפה (legally enforceable right) לקיזוז ההתחייבויות מהנכסים;
- קיימת כוונה לפרוע את ההתחייבות ולממש את הנכסים על בסיס נטו או בו זמנית;
- גם הבנק וגם הצד הנגדי חייבים אחד לשני סכומים הניתנים לקביעה (Determinable Amounts).

הבנק מקיזז פיקדונות שפירעונם למפקיד מותנה במידת הגביה מן האשראי והאשראי שניתן מפיקדונות אלה, כשאין לבנק סיכון להפסד מהאשראי. המרווח בפעילות הנ"ל נכלל בדוח רווח והפסד בסעיף "עמלות".

הבנק מקיזז בין מכשירים נגזרים שבוצעו עם אותו צד נגדי הכפופים להסדר התחשבות נטו (master netting arrangement) לצורך חישוב חבות הלקוח המוצגת בביאורים השונים בלבד. במאזן לא מבוצע קיזוז כאמור.

י.ד. בניינים וציוד

הכרה ומדידה

בניינים וציוד מוצגים לפי עלות, בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך. העלות כוללת הוצאות הניתנות לייחוס ישיר לרכישת הנכס. עלות נכסים שהוקמו באופן עצמי כוללת את עלות החומרים ושכר העבודה הישיר וכן כל עלות נוספת שניתן לייחס במישרין להבאת הנכס למצב הפעלה באופן אליו התכוונה ההנהלה. עלות תוכנה שנרכשה, המהווה חלק בלתי נפרד מתפעול הציוד הקשור, מוכרת כחלק מעלות ציוד זה.

בניינים המוחזקים למכירה, מוצגים לפי הערך בספרים או שווי המימוש שלהם בניכוי עלויות מכירה, כנמוך שבהם.

רווח או הפסד ממכירת רכוש קבוע נכלל בסעיף "הכנסות אחרות" בדוח רווח והפסד.

עלויות עוקבות

עלות החלפת חלק מפריט רכוש קבוע מוכרת כחלק מהערך בספרים של אותו פריט אם צפוי כי ההטבות הכלכליות העתידיות הגלומות בחלק שהוחלף יזרמו אל הבנק ואם עלותו ניתנת למדידה באופן מהימן. הערך בספרים של החלק שהוחלף, נגרע מהספרים.

עלויות תחזוקה שוטפות של פריטי רכוש קבוע נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן.

עלויות תוכנה

בהתאם להוראות הדיווח לציבור, הבנק מסווג בסעיף זה את העלויות בגין נכסי תוכנה שנרכשו או עלויות שהונו כנכס בגין תוכנות שפותחו באופן פנימי לשימוש עצמי.

תוכנות אשר נרכשות נמדדות לפי עלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך.

עלויות בקשר עם פיתוח והתאמה של תוכנות מחשב לשימוש עצמי מהוונות כאשר השלב הראשוני בפרייקט הושלם ואך רק אם ניתן למדוד באופן מהימן את עלויות הפיתוח, צפויה הטבה כלכלית עתידית ולבנק כוונה ומקורות מספיקים על מנת להשלים את הפיתוח ולהשתמש בתוכנה. כמו כן קבע הבנק סף מהותיות בסך 750 אלפי ש"ח להיוון עלויות לפיתוח עצמי של תוכנות. עלויות שהונו כוללות עלויות ישירות של חומרים, שירותים ושכר עבודה ישיר לעובדים. עלויות אלו נמדדות לפי העלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך. עלויות אחרות נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן. עלויות עוקבות בגין תוכנה מהוונות רק אם צפוי שההוצאות שהתהוו יובילו לפונקציונליות נוספת. יתר העלויות נזקפות לדוח רווח והפסד עם התהוותן.

פחת

הפחת נזקף לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר בהתאם לאורך החיים השימושי של הנכס וזאת החל מהמועד בו הנכס מוכן לשימוש. הבנק מפחית בנפרד כל חלק של רכוש קבוע שנקבע לו אורך חיים שונה. שיפורים במושכר מופחתים על פני משך תקופת השכירות לרבות אופציה שסביר שתמומש, או אורך החיים השימושי שלהם לפי התקופה הקצרה יותר.

האומדנים בדבר אורך החיים השימושי וערך השייר נבחנים מחדש כאשר אירועים או שינויים בנסיבות מצביעים על כך שהאומדנים הנוכחיים אינם נאותים עוד ומותאמים בעת הצורך.

בקשר עם ירידת ערך נכסים לא כספיים ראה [סעיף \(ככ\) להלן](#).

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

גרעה

רווח או הפסד מגרעת פריט רכוש קבוע הינם הפער שבין התמורה מגרעת הנכס לערכו של הנכס בספרים. פער זה ירשם בנטו בסעיף הכנסות אחרות בדוח רווח והפסד.

חכירות

חוזים לרבות זכויות חכירה של קרקעות ממנהל מקרקעי ישראל או מצדדים שלישיים אחרים, המקנים לבנק שליטה בשימוש בנכס במסגרת חכירה במשך תקופת זמן עבור תמורה, מטופלים כחכירות. בעת ההכרה לראשונה מוכרת התחייבות בסכום הערך הנוכחי של דמי החכירה העתידיים במהלך תקופת החכירה (תשלומים אלה אינם כוללים תשלומי חכירה משתנים) ובמקביל מוכר נכס זכות שימוש בגובה ההתחייבות בגין החכירה בתוספת עלויות ראשוניות ותשלומי חכירה מראש ובניכוי תמריצים שהתקבלו. לגבי חכירות תפעוליות תרשם התחייבות ונכס זכות שימוש במידה ותקופת החכירה עולה על 12 חודשים.

לאחר ההכרה לראשונה, התחייבות בגין חכירה (תפעולית ומימונית) נמדדת בעלות מופחתת בהתאם לשיטת הריבית האפקטיבית. כמו כן, הבנק בוחן נכס זכות שימוש (בגין חכירה תפעולית ומימונית) לצורך ירידת ערך בהתאם להוראות תת נושא 35-10-360 בקודיפיקציה בדבר ירידות ערך בגין רכוש קבוע.

תקופת החכירה, היא התקופה שאינה ניתנת לכיטול, שלגביה החוכר סיכם חוזית על חכירת הנכס ביחד עם תקופות נוספות כלשהן שלגביהן קיימת לחוכר אופציה להמשיך את חכירת הנכס, בתשלום נוסף או ללא תשלום נוסף, אם וודאי באופן סביר שהחוכר יממש את האופציה.

הבנק בחר בהקלה הפרקטית שלא להפריד רכיבים שאינם חכירה, כגון שירותים או תחזוקה אלא לטפל בהם כרכיב חכירה יחיד.

דמי חכירה

דמי חכירה ששולמו מראש למנהל מקרקעי ישראל בגין חכירות תפעוליות נזקפים לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני תקופת החכירה. תשלומי שכירות קבועים ומשתנים נזקפים לרווח והפסד בתקופה בגינה שולמו.

10. הוצאות הנפקה

הוצאות הנפקת אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים מופחתות לפי שיטת הריבית האפקטיבית על פני אורך החיים הצפוי של המכשיר המונפק.

11. נכסים שנתפסו

נכסים שנתפסו והועברו לבעלות הקבוצה עקב סילוק אשראים בעייתיים שנכללים בסעיף נכסים אחרים מוצגים על פי שווי הוגן של הנכס במועד העברתו או שווי הוגן ביום המאזן כנמוך שבהם. ההפחתות נזקפות לסעיף הוצאות תפעוליות ואחרות.

12. התחייבויות תלויות

הדוחות הכספיים כוללים הפרשות נאותות לגבי תביעות אשר לדעת הנהלת הבנק והנהלות החברות המאוחדות, המתבססות על ההערכות היועצים המשפטיים.

הטיפול החשבונאי בהתחייבויות תלויות הינו על פי הוראות המפקח על הבנקים שמסווגות את התביעות שהוגשו כנגד הבנק לשלוש קבוצות, בהתאם להסתברות התממשות החשיפות לסיכון, כמפורט להלן:

- סיכון צפוי - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה מעל ל-70%. בגין תביעות הנכללות בקבוצת סיכון זו נכללו הפרשות מתאימות בדוחות הכספיים וניתן גילוי בהתאם למהותיות.
- סיכון אפשרי - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה בין 20% ל-70%. בגין תביעות הנכללות בקבוצת סיכון זו נכללו הפרשות בדוחות הכספיים ניתן גילוי בהתאם למהותיות.
- סיכון קלוש - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה קטנה או שווה ל-20%. בגין תביעות הנכללות בקבוצת סיכון זו לא נכללו הפרשות בדוחות הכספיים ולא ניתן גילוי בהתאם למהותיות.

יתכנו מקרים נדירים, בהם לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על יועצים המשפטיים, לא ניתן להעריך את סיכויי ההתממשות של החשיפה לסיכון בגין תביעה רגילה ובגין תביעה שאושרה כתביעה ייצוגית, ולכן לא מבוצעת הפרשה ולא ניתן גילוי.

כמו כן הקבוצה חשופה לתביעות משפטיות שטרם נטענו/הוגשו והובאו לידיעת הקבוצה. בהערכת הסיכון הנובע מטענות/תביעות שטרם הוגשו מסתמכת הקבוצה על הערכות פנימיות של הגורמים המטפלים והנהלה, המשקללות את הערכת הסיכוי להגשת תביעה, את הסיכוי להצלחת התביעה, אם וככל שתוגש ותשלומים בפשרה ככל שיהיו כאלה.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ההערכה מבוססת על הניסיון שנצבר ביחס להגשת תביעות ועל ניתוח של הטענות לגופן. התוצאה בפועל עשויה להיות שונה מההערכה שנעשתה טרום הגשת התביעה.

תביעה שלגביה יש קביעה של המפקח על הבנקים כי הבנק נדרש להשיב כספים, מסווגת כצפויה ומבוצעת בגינה הפרשה בגובה הסכום שהבנק נדרש להשיב.

כביאור 26 בדבר התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות ניתן גילוי לתובענות כנגד הבנק וחברות מאוחדות שהסכום הנטען בהן מהותי. סף המהותיות נקבע כגבוה מבין 0.5% מהון הבנק או 5% מהרווח השנתי הנקי של הבנק.

בנוסף ניתן גילוי לסכום החשיפה הנוספת בשל תביעות שהוגשו נגד הבנק ונגד החברות המאוחדות בנושאים שונים, שסכום כל אחת מהן עולה על 2 מיליון ש"ח ואשר אפשרות התממשותן אינה קלושה.

י.ח. ערבויות

ערבויות הינן חוזים אשר דורשים באופן מותנה מהערב לכצע תשלומים לנערב בהתאם לתנאים שנקבעו בכתב הערבות. ההתחייבות בגין הערבות מוכרת בספרים בסכום שווה ההוגן גם אם לא צפוי שהתשלומים יכוצעו בעתיד. במקרים בהם נדרש הבנק להכיר בהפרשה להפסד תלוי בגין הערבות, ההתחייבות בגין הערבות תימדד לפי הגבוה מבין השווי ההוגן וסכום ההפרשה בהתאם להוראות נושא 450 בקודיפיקציה. ההתחייבות נגרעת מהספרים במועד בו הבנק משוחרר מהסיכון.

י.ט. מיסים על ההכנסה

ההפרשה למיסים על ההכנסה של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו שהן מוסדות כספיים לצרכי מס ערך מוסף, כוללת מס רווח המוטל על ההכנסה לפי חוק מס ערך מוסף. מס ערך מוסף המוטל על השכר במוסדות כספיים נכלל בדוח רווח והפסד בסעיף "משכורות והוצאות נלוות". הדוחות הכספיים כוללים מיסים שוטפים ומיסים נדחים.

מיסים שוטפים

מיסים שוטפים הינם סכומי המיסים ששולמו או צפויים להיות משולמים (או להתקבל) על ההכנסה החייבת במס לשנה כשהוא מחושב לפי שיעורי המס החלים וחוקי המס אשר נחקקו עד לסוף תקופת הדיווח. הוצאות המיסים השוטפים כוללים גם את השינויים בתשלומי המס המתחייבים לשנים קודמות.

מיסים נדחים

התחייבויות מיסים נדחים ונכסי מיסים נדחים נוצרים בגין הפרשים הזמניים והפסדים מועברים הקיימים בסוף תקופה.

המיסים הנדחים נמדדים לפי שיעורי המס הצפויים לחול על הפרשים הזמניים במועד בו ימומשו, בהתבסס על שיעורי המס ועל חוקי המס אשר נחקקו עד לסוף תקופת הדיווח. חוק יחשב כ"חוקק" רק עם פרסומו ב"רשומות".

הבנק מכיר בהתחייבות מיסים נדחים בגין כל הפרשים הזמניים החייבים במס אלא אם התחייבות מיסים נדחים נובעת מהפרשים הקשורים למוניטין שאינו מופחת לצורך מס או מהתחייבות מיסים נדחים בגין הפרשים זמניים שנובעים מהשקעה בחברות בנות מקומיות עד ליום 31 בדצמבר 2016. החל מיום 1 בינואר 2017 הבנק מכיר בהתחייבות מיסים נדחים בגין הפרשים זמניים שנצברו ממועד זה בגין חברות בנות מקומיות. הבנק אינו מכיר בהתחייבות מיסים נדחים בגין ההשקעה בחברות זרות מאחר וקיימת לו הכוונה והיכולת להשקיע מחדש את הרווחים הלא מחולקים לתקופה בלתי מוגדרת.

נכס מיסים נדחים יוכר רק אם נראה שההפרש הזמני יתהפך בעתיד הנראה לעין. עם ההכרה בנכס יש לקבוע האם קיים רווח עתידי חייב במס אשר כנגדו ניתן יהיה ניתן לנכות את ההפרש. במקביל מכיר הבנק בהפרשה נפרדת - Valuation Allowance, עבור אותו סכום הכלול בנכס אשר יותר סביר מאשר לא שלא ימומש. שינויים עוקבים ב-Valuation Allowance יוכרו ברווח והפסד בתקופה השוטפת גם אם ההפרשה הוכרה לראשונה בהון.

הבנק מסווג הכנסות והוצאות ריבית בגין מיסים על הכנסה וקנסות לרשויות המס בסעיף מיסים על הכנסה.

קיצוז נכסים והתחייבויות בגין מיסים נדחים

הבנק מקזז נכסים והתחייבויות בגין מיסים נדחים כפי המפורט [בסעיף \(יג\)](#) לעיל.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

פוזיציות מס לא וודאיות

הבנק מכיר בהשפעת פוזיציות מס רק אם צפוי (more likely than not) שהפוזיציות יתקבלו על ידי רשויות המס או בית המשפט. פוזיציות מס שמזכרות נמדדות לפי הסכום המקסימאלי שסבירות התמשותו עולה על 50%. שינויים בהכרה או במדידה באים לידי ביטוי בתקופה בה חלו שינויים בנסיבות אשר הובילו לשינוי בשיקול הדעת. הבנק מיישם את כללי ההכרה והמדידה שנקבעו במסגרת FIN48.

כ. רווח למניה

הקבוצה מציגה נתוני רווח למניה בסיסי ומדולל לגבי הון המניות הרגילות שלה. הרווח הבסיסי למניה מחושב על ידי חלוקת הרווח או ההפסד המיוחסים לבעלי המניות הרגילות של הבנק במספר הממוצע המשוקלל של המניות הרגילות שהיו במחזור במשך התקופה. הרווח המדולל למניה נקבע על ידי התאמת הרווח או ההפסד, המתייחס לבעלי המניות הרגילות והתאמת הממוצע המשוקלל של המניות הרגילות שבמחזור בגין ההשפעות של כל המניות הרגילות הפוטנציאליות המדללות.

כא. עסקאות עם בעלי שליטה

הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב לטיפול חשבונאי בפעולות בין תאגיד בנקאי לבין בעל שליטה בו ובין חברה בשליטת הבנק. במצבים בהם בכללים כאמור לא קיימת התייחסות לאופן הטיפול, מיישם הבנק את הכללים שנקבעו בתקן מספר 23 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות בנושא.

נכסים והתחייבויות שלגביהם בוצעה עסקה עם בעל שליטה נמדדים לפי שווי הוגן במועד העסקה. בשל העובדה כי מדובר בעסקה במישור ההוני, זוקפת הקבוצה את ההפרש בין השווי ההוגן לבין התמורה מהעסקה להון.

כב. ירידת ערך נכסים שאינם פיננסיים

1. הבנק בוחן את הצורך ברישום הפרשה לירידת ערך בנכסים שאינם פיננסיים (כגון: בניינים וציוד, השקעות בחברות כוללות ונכסים לא מוחשיים למעט מוניטין ולמעט עלויות תוכנה בפיתוח עצמי) כאשר מתרחשים אירועים או שינויים בנסיבות, המצביעים על כך שנכסיו במאזן מוצגים בסכום העולה על סכום בר השבחה שלהם. הפסדים מירידת ערך מוכרים רק אם הערך בספרים של נכס לא שוטף אינו בר השבחה ועולה על שווי ההוגן. כלומר סך תזרימי המזומנים הלא מהוונים הצפויים לנכס מהשימוש בנכס וממימוש נמוך מהערך שלו בספרים. במקרה זה יכיר הבנק בהפסד מירידת ערך בגובה הפער שבין ערכו של הנכס בספרים לבין שווי ההוגן. הפסד זה יזקף לדוח רווח והפסד.

כאשר מוכר הפסד כאמור, הערך בספרים לאחר ירידת הערך מהווה בסיס עלות חדש. ההפסד שהוכר לא יבוטל בתקופות עוקבות גם אם תתרחש עליית ערך.

2. ירידת ערך מוניטין

הבנק בוחן את האפשרות לקיומה של ירידת ערך אחת לתקופה או בהתרחש אירועים או שינויים בנסיבות המצביעות על כך. ירידת ערך מוניטין תוכר בגובה הפער שבין השווי ההוגן של היחידה המדווחת לבין הערך שלה בספרים. ההפסד מירידת הערך לא יעלה על סכום המוניטין שהוקצה ליחידה המדווחת.

3. ירידת ערך של עלויות פיתוח עצמי של תוכנות מחשב

הבנק בוחן נכסים בלתי מוחשיים אשר נותרו מפריקט תוכנה לצורך ירידת ערך כאשר מתרחשים אירועים או שינויים בנסיבות המצביעים על כך שהעלות המופחתת עשויה לא להיות ברת השבחה.

להלן דוגמאות לאירועים או שינויים בנסיבות המצביעים על ירידת ערך:

- א. לא צפוי כי התוכנה תספק שירותים פוטנציאליים משמעותיים;
- ב. חל שינוי מהותי באופן או בהיקף השימוש בתוכנה או בשימוש הצפוי בתוכנה;
- ג. בוצע או יבוצע בעתיד שינוי מהותי בתוכנה;
- ד. העלויות לפיתוח או הסבת התוכנה המיועדת לשימוש עצמי חורגות משמעותית מהסכומים שנצפו מראש;
- ה. לא צפוי יותר שפיתוח התוכנה יושלם וייעשה בה שימוש.

הבנק מכיר בהפסד מירידת ערך כאשר הערך בספרים אינו בר השבחה ועולה על השווי ההוגן. הפסד מירידת ערך שהוכר לא יבוטל בתקופה מאוחרת יותר גם אם מתרחשת עליית ערך.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

4. ירידת ערך של השקעות בחברות כלולות המוצגות לפי שיטת השווי המאזני

השקעה בחברה כלולה נבחנת לירידת ערך כאשר אירועים או שינויים בנסיבות מצביעים על כך שהערך בספרים של ההשקעה אינו בר השבה. במקרה זה תבוצע בחינה האם מדובר בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, וזאת בהתבסס על משך הזמן שבו השווי ההוגן של ההשקעה נמוך מערכה בספרים וחומרת ירידת הערך, מצבה הכספי של החברה המוחזקת וכן הכוונה והיכולת של התאגיד הבנקאי להחזיק בהשקעה עד למועד שבו לא צפוי שההשקעה תימכר בהפסד. ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, תוכר בדוח רווח והפסד ולא תבוטל בתקופות עוקבות.

5. נכסים לא שוטפים מוחזקים למכירה

נכס לא שוטף (או קבוצת מימוש) יסווגו כמוחזקים למכירה כאשר ההנהלה מתחייבת לתכנית פעילה למכירת הנכס, הנכס זמין למכירה מיידית במצבו הנוכחי, צפוי כי מכירת הנכס תושלם בתוך שנה אחת והנכס משווק באופן פעיל לצורך המכירה.

הנכס (או קבוצת המימוש) יוצג לפי הנמוך מבין הערך בספרים או שווי הוגן בניכוי עלויות מכירה. הפסד מירידת ערך המוכר בעת הסיווג לראשונה של נכס כמוחזק למכירה וכן רווחים או הפסדים עוקבים כתוצאה מהמדידה מחדש נזקפים לרווח והפסד. רווחים מעליית ערך מוכרים עד לסכום המצטבר של ההפסדים מירידת ערך שנרשמו מאז שהנכס סווג כמוחזק למכירה.

נכס בר פחת המסווג כמוחזק למכירה לא יופחת כל עוד מסווג כמוחזק למכירה.

כג. תקני חשבונאות חדשים, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות חדשות של המפקח על הבנקים שיושמו לראשונה

החל מתקופות הדיווח המתחילות ביום 1 בינואר 2020 מיישם הבנק תקנים חשבונאיים והוראות המפורטים להלן:

1. דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא חכירות

ביום 1 ביולי 2018, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "דיווח של תאגידים בנקאיים וחכ"א בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא חכירות", המאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא חכירות כפי שפורסמו בעדכון תקינה ASU 2016-02 ובין היתר את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בנושא 842 בקודיפיקציה.

תמצית עיקרי השינויים הינה כדלקמן:

- א. עסקאות לחכירת נכסים לתקופה שעולה על 12 חודשים יוכרו במאזן גם אם החכירה מסווגת כחכירה תפעולית.
- ב. בעסקאות חכירה תפעולית ירשם במאזן נכס זכות שימוש שמשקף את זכותו של הבנק להשתמש בנכס החכור ומנגד תירשם התחייבות לשלם בגין החכירה.
- ג. עסקאות בהן התאגיד הבנקאי מוכר נכס וחוכר אותו בחזרה יוכלו במצבים מסוימים להיחשב כעסקאות מכירה חשבונאית.
- ד. נכסי סיכון בגין נכסי זכות שימוש (Right of Use) בגין חכירות תפעוליות שיוכרו במאזן ישוקללו ב-100% לצורך יחס הון מזער.

בהתאם להוראות החדשות, עבור הסכמים שבהם הבנק הוא החוכר, במועד ההכרה לראשונה הכיר הבנק בהתחייבות בסכום השווה לערך הנוכחי של דמי החכירה העתידיים במהלך תקופת החכירה (תשלומים אלו אינם כוללים תשלומי חכירה משתנים שאינם תלויים במדד או בריבית) ובמקביל הכיר בנכס זכות שימוש בגובה ההתחייבות בגין חכירה, מותאם בגין תשלומי חכירה ששולמו מראש או שנצברו ובניכוי תמריצי חכירה, ובתוספת עלויות ישירות שהתהוו בחכירה.

כמו כן, כמתאפשר בהוראות התקן, בחר הבנק ביישום ההקלות הבאות:

- שימור ההערכות בדבר זיהוי קיומה של חכירה וסיווגה כחכירה תפעולית או מימונית במועד היישום לראשונה.
- שימוש בהקלה הפרקטית שלא להפריד רכיבים שאינם חכירה, כגון שירותים או תחזוקה, מרכיבי חכירה, אלא לטפל בהם כרכיב חכירה יחיד.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

- שימוש בהקלה הפרקטית לפיה חכירות לטווח קצר של עד שנה מטופלות באופן בו דמי החכירה נזקפים לרווח והפסד לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה, ללא הכרה בנכס זכות שימוש ו/או התחייבות בגין חכירה בדוח על המצב הכספי.
- להחיל את הוראות התקן על תיק חכירות בעל מאפיינים דומים (מבחינת הגודל והרכב), בגינם הבנק צופה באופן סביר כי היישום של מודל החכירה לתיק לא יהיה שונה מהותית מיישום המודל עבור כל חכירה הכלולה בתיק בנפרד.

התיקונים להוראות מאמצים בהוראות הדיווח לציבור את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב שנקבעו בעדכון. כמו כן, הותאמה מתכונת הגילוי לדוחות הכספיים של בנקים בארה"ב.

ההוראות החדשות יושמו מיום 1 בינואר 2020 בדרך של יישום למפרע מתואם. כלומר מועד היישום לראשונה הינו מועד התחילה של התקן.

השפעת יישום ההוראות על המאזן היתה גידול של כ-1.2 מיליארד ש"ח כיתרת נכסי שימוש וביתרת ההתחייבות בגין חכירה. ליישום ההוראות לא היתה השפעה מהותית על הרווח והפסד.

כמו כן, יישום ההוראות החדשות הביא לירידה בשיעור ההון העצמי רובד 1 ובהון הכולל בשיעור של כ-0.04% וכ-0.07% בהתאמה ליום 1 בינואר 2020, זאת כתוצאה משקלול נכסי הסיכון בגין נכסי זכות שימוש הנובעים מחכירות תפעוליות שהוכרו במאזן, בשיעור של 100% והתאמת יתרות המיסים הנדחים המתייחסים.

2. עדכון תקינה 2018-15 בקודיפיקציה בדבר הטיפול בעלויות הטמעה (Implementation Cost) בהסדרים של שירותי מחשוב ענן

ביום 29 באוגוסט 2018 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית את עדכון תקינה 2018-15 ASU המהווה עדכון לתת נושא 40-350 בקודיפיקציה בדבר תוכנות לשימוש עצמי. בהתאם לעדכון עלויות שהתהוו לצורך הטמעה של הסדרים של שירותי מחשוב ענן ידחו או יזקפו לרווח או הפסד באותו האופן שבו הן היו מטופלות בהתאם להוראות בדבר תוכנות לשימוש עצמי וזאת למרות שמדובר בחוזה שירות. בנוסף במסגרת העדכון נקבע שעלויות ההטמעה הנדחות יופחתו לרווח והפסד בהתאם לתקופה החוזית של ההסדר הכוללת תקופות הארכה אשר ודאי באופן סביר שימושו על ידי הלקוח או שמימושו נשלט על ידי הספק. עלויות ההטמעה הנדחות יהיו כפופות להוראות בדבר ירידת ערך באופן זהה לנכסי תוכנה לשימוש עצמי.

העדכון יושם החל מיום 1 בינואר 2020 בדרך של מכאן ואילך.

ליישום העדכון לא היתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

3. עדכון תקינה 2017-04 בקודיפיקציה בדבר ירידת ערך במוניטין

בחודש ינואר 2017 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית את עדכון 2017-04 אשר מהווה תיקון להוראות ASC 350 בנושא "נכסים בלתי מוחשיים - מוניטין ואחרים". בהתאם לתיקון לא נדרש עוד לחשב את שווי ההוגן של המוניטין ולהכיר בירידת ערך בגין הפער שבין השווי ההוגן לשווי בספרים. ירידת ערך מוניטין תוכר בגובה הפער שבין השווי ההוגן של היחידה המדווחת לבין הערך בספרים שלה. עם זאת, ההפסד מירידת הערך לא יעלה על סכום המוניטין שהוקצה ליחידה המדווחת.

העדכון יושם החל מיום 1 בינואר 2020 בדרך של מכאן ואילך.

ליישום העדכון לא היתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

4. עדכון תקינה 2020-04 בקודיפיקציה בדבר הקלות בגין השפעת רפורמת ריביות הייחוס על הדיווח הכספי

בעקבות רפורמת ריביות הייחוס, שיעורי ריבית בין בנקאיים - ה-LIBOR, יבוטלו ויוחלפו בשיעורי ריבית עוגן חלופיים שניתנים לצפייה או מבוססי עסקאות בפועל ואשר יהיו פחות רגישים למניפולציות וזאת החל מסוף שנת 2021 למעט ריבית הליבור הדולרית, אשר תמשיך להתפרסם עד ליוני 2023.

בהקשר זה פרסם באוקטובר 2018 המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB") את עדכון תקינה 2018-16 ASU בדבר הוספת שיעור ה-SOFR לרשימת שיעורי ריבית העוגן (benchmark) בארה"ב הכשירים לשימוש למטרות גידור חשבונאי.

ביום 22 במרס 2020 פרסם ה-FASB עדכון תקינה 2020-04 ASU בדבר הקלות בגין השפעות רפורמת ריביות העוגן על הדיווח הכספי, המהווה עדכון לנושא 848 בקודיפיקציה בדבר רפורמת ריביות הייחוס.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

- עדכון תקינה ASU 2020-04 המהווה עדכון לנושא 848 בקודיפיקציה בדבר רפורמת ריביות הייחוס, מאפשר:
- טיפול בשינויים בחוזים אשר משפיעים על הסכום והעיתוי של תזרימי המזומנים החוזיים הנובעים מהפסקת שימוש בריביות ייחוס כתוצאה מהרפורמה כהמשך של החוזים הקיימים ללא ניתוח נוסף חלף יישום חשבונאות תיקון.
  - אי ביצוע בחינה מחדש של נגזרים משובצים שהוגדרו כקשורים באופן ברור והדוק למאפיינים הכלכליים ולסיכונים של החוזה המארח.
  - לשנות את התנאים הקריטיים של המכשיר המגדר המיועד מבלי לבטל את ייעוד יחסי הגידור.
  - בחירה חד פעמית למכור ו/או לסווג מחדש אגרות חוב שסווגו כמוחזקות לפדיון לפני 1 בינואר 2020 ואשר קשורות לריביות אשר מושפעות מרפורמת ריביות הייחוס, לתיק הזמין למכירה או לתיק למסחר.
- ביום 23 באוקטובר 2020 פרסם האיגוד הבינ"ל לנגזרים (ISDA) פרוטוקול ונספח לטובת הגדרת פרמטרים לצורך עדכון בסיס הריבית ולביצוע התאמות במקרה של הפסקת פרסום הליבור ביחס לעסקאות בנגזרים (בין OTC או בסליקה מרכזית). שני המסמכים מאפשרים בכפוף לאישור הפרוטוקול או החלה בילטרלית של הנספח על ידי שני הצדדים לעסקה, את החלת תנאי הנספח הן ביחס לעסקאות שיבוצעו ממועד זה ואילך והן ביחס לעסקאות נגזרים OTC שיהיו בתוקף נכון לאותו מועד. הבנק חתם על הפרוטוקול מתוך כוונה להחיל את תנאיו על העסקאות הרלוונטיות.
- להפסקת השימוש בליבור כאמור והמעבר למדדי ריבית חלופיים צפויות להיות השפעות חשבונאיות שונות במספר תחומים, אשר הינם, בין היתר:
- חשבונאות גידור - הבנק בחן את השלכות השינוי על קשרי הגידור הקיימים, התייעוד שבוצע בגינם והרחבתו לצורך שילוב השינויים שבוצעו.
  - הסכמי חוב (debt modification) - הסכמי חוב שלא כוללים התייחסות ל-fallback עשויים לחייב ביצוע תיקונים (modification) להסכמים אלו. הבנק יידרש לבחון האם תיקונים אלו יטופלו כגריעה של החוזים הקיימים והכרה לראשונה בחוזים החדשים כאשר ההפרש יוכר בדוח רווח והפסד או לחילופין כהמשך (continuation) של החוזים הקיימים באמצעות עדכון שיעור הריבית האפקטיבית.
  - שיעורי היוון - מעבר למדדי ריבית חלופיים עשוי להביא לשינויים בשיעורי היוון ובעקומי הפירוורד המשמשים כנתון (input) במודלים שונים לצורך הערכה (valuation) של נכסים והתחייבויות שונים, כגון: מכשירים פיננסיים, חכירות, נגזרים, ירידות ערך לנכסים לא פיננסיים. הבנק עדכן את שיעורי ריבית היוון עבור עסקאות שנסלקות בסליקה מרכזית. השפעת השינוי בשווי ההוגן שנבע מעדכון הריבית להיוון אינה מהותית.
  - מדרג השווי ההוגן - חלק ממדדי הריבית החלופיים (כדוגמת שיעור ה-SOFR) חדשים יחסית. על כן, צפוי כי חוזים המתייחסים למדדי הריבית החלופיים הללו יסווגו ברמה 2 או 3 במדרג השווי ההוגן.
- הבנק ביצע מיפוי של חשיפות ומוצרים רלוונטיים, ובחן את השינויים הנדרשים במערכות התשתית. הבנק ממשיך את היערכותו לשינוי.

5.

דגשים פיקוחיים לגבי טיפול חשבונאי בחובות ודיווח לציבור לאור משבר נגיף הקורונה

ביום 21 באפריל 2020, פרסם בנק ישראל מכתב בנושא "אירוע נגיף הקורונה - דגשים פיקוחיים לגבי טיפול בחובות ודיווח לציבור" המאמץ הנחיות והקלות שניתנו על ידי רשויות הפיקוח בארה"ב, כדלקמן:

שינויים בתנאי הלוואות

ייצוב לווים שאינם בפיגור בהלוואות הקיימות שלהם ושנתקלים בבעיות פיננסיות או תפעוליות בטווח הקצר מאירוע נגיף הקורונה באמצעות שינוי תנאי החובות כגון: דחיות במועדי תשלום, ויתורים על ריבית פיגורים והארכות של תקופות פירעון לא יגרם לסיווג חובות אלה כחובות בארגון מחדש של חוב בעייתי וזאת בהתקיים התנאים הבאים:

- השינוי בוצע בשל אירוע נגיף הקורונה;
  - הלווה לא היה בפיגור במועד שבו יושמה התכנית לשינוי התנאים;
  - השינוי הינו לזמן קצר (עד 6 חודשים).
- לעניין זה, הובהר כי לווים נחשבים כלווים שאינם בפיגור אם הם נמצאים בפיגור של פחות מ-30 ימים ביחס לתנאים החוזיים במועד יישום תכנית השינויים.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

הלוואות לדיור אשר מטופלות לפי שיטת עומק הפיגור, כאשר הדחיה לזמן קצר כאמור בוצעה לחוב אשר לא היה חוב בעייתי לפני מועד הדחיה, ככלל, אינה מחייבת סיווג של חוב כחוב בארגון מחדש.

קביעת מצב הפיגור

הבנק אינו נדרש לסווג חובות אשר לא היו לפני כן בפיגור, וניתנה להם דחיה בשל אירוע נגיף הקורונה, כחובות בפיגור בשל הדחיה. לגבי חובות שבוצעה דחיית תשלומים בשל אירוע נגיף הקורונה והיו בפיגור לפני הדחיה, יש לבצע הקפאה של ימי הפיגור למשך תקופת דחיית התשלום.

סיווג חובות בעייתיים, לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית, ומחיקות חשבונאיות

במהלך התקופה בה בוצעו הסדרים לזמן קצר, הלוואות אלה, ככלל, ידווחו כהלוואות צוברות למעט חובות אשר נצבר לגביהם מידע חדש בנוגע לירידה בסיכויי הפירעון אשר בגינם הבנק פעל בהתאם להוראות הדיווח לציבור בנושא סיווג חובות בעייתיים ומחיקות חשבונאיות.

ביום 13 ביולי 2020, פרסם בנק ישראל הודעה לעיתונות בנוגע להרחבת המתווה המקיף לדחיית תשלומי הלוואות המאריך ומרחיב את המתווה הקודם כדלקמן:

אשראי צרכני, אשראי עסקי ומשכנתאות - התקופה להגשת הבקשה לדחיית תשלומי הלוואות תוארך עד לתאריך 30 באוקטובר 2020.

משכנתאות - לקוחות שכבר קיבלו דחיה של תשלומי משכנתא יוכלו לדחות את התשלומים עד לסוף שנת 2020 גם אם הדחיה עולה על שישה חודשים. לקוחות שטרם דחו את תשלומי המשכנתא יוכלו לדחות את התשלומים לתקופה של שישה חודשים.

אשראי צרכני עד 100 אלף ש"ח - לקוחות יוכלו לדחות תשלומים בגין הלוואות אלה לתקופה של עד שישה חודשים ללא שיקול דעת הבנק בניגוד למתווה הקודם בו הדחיה היתה לשלושה חודשים.

ביום 11 באוקטובר 2020, פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא "אירוע נגיף הקורונה - דגשים פיקוחיים לשינויים נוספים בתנאי הלוואות" בהמשך להארכת המתווה לדחיית תשלומים.

כאמור לעיל, דחית תשלומים של הלוואה אשר בוצעה עד ליום 31 בדצמבר 2020 במסגרת תכנית רוחבית לדחיית תשלומים שלא היתה בפיגור של 30 ימים או יותר במועד ביצוע הדחיה, לא תחייב סיווג ההלוואה כחוב בארגון מחדש של חוב בעייתי.

יחד עם זאת גם בנסיבות אלה על הבנק לוודא שהוא מזהה ומסווג באופן נאות את ההלוואות בהתאם לסיכון הגלום בהן כנדרש בהוראות הדיווח לציבור. לצורך כך ומאחר ותתכן הרעה באיכות האשראי, נדרש הבנק להעריך האם שינויים עוקבים שבוצעו בתנאי הלוואות מהווים ארגונים מחדש של חובות בהתאם להוראות הדיווח לציבור והמדיניות החשבונאית הפנימיים שלו. לגבי חובות קטנים לא נדרש לבצע את הבחינה ברמת ההלוואה הבודדת, ניתן לערוך את הבחינה כאמור ברמת קבוצת חובות בעלי מאפייני סיכון דומים.

בנוסף במסגרת מכתבי הפיקוח מחדש דצמבר 2020 נקבע כי תאגיד בנקאי רשאי לא לסווג בארגון מחדש של חוב בעייתי הלוואות לדיור, הלוואות אחרות לאנשים פרטיים והלוואות לעסקים קטנים אשר לא היו בפיגור של 30 ימים או יותר במעוד דחיית התשלומים, שלגביהן בוצעו עד ליום 31 במרס 2021 דחיות תשלומים במסגרת המתווים הנוספים גם אם הדחיה המצטברת עולה על 6 חודשים.

גילוי בדוחות לציבור

בהתאם למכתב הפיקוח על הבנקים מיום 3 בדצמבר 2020 בנושא "משבר נגיף הקורונה - דגשים בנושא המתווה הנוסף לדחיית תשלומים" תאגיד בנקאי שבחר שלא לסווג בארגון מחדש של חוב בעייתי הלוואות אשר לא היו בפיגור של 30 ימים או יותר במועד דחית התשלומים, שלגביהן בוצעו עד ליום 31 במרס 2021 דחית תשלומים במסגרת המתווה הנוסף, נדרש לכלול בדוחות הרבעוניים והשנתיים לציבור בשנת 2021 גילוי פרופורמה להצגת ההשפעות העיקריות של יישום בחירה זו על הדוחות הכספיים.

במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, ובהמשך לאמור לעיל ביצע הבנק שינויים בתנאיהם של חובות וביניהם דחיה במועדי תשלום והארכות של תקופות לפירעון, אשר לא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי בעקבות הדחיה וזאת בהתאם למתווה בנק ישראל.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

כד. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

נושא הפרסום	דרישות הפרסום	תחילה והוראות מעבר	השפעה על הדוחות הכספיים
אימוץ עדכונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב - הפרשות להפסדי אשראי צפויים והוראות נוספות.	עדכון הטיפול החשבונאי הפרשות להפסדי אשראי - CECL הוראות המפקח על הבנקים מאמצות את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים כפי שפורסמו בעדכון תקינה 13-2016 ASU. מטרת הכללים החדשים היא לשפר את איכות הדיווח על המצב הכספי של התאגיד הבנקאי באמצעות הקדמת רישום ההפרשות להפסדי אשראי, באופן שתומך את אנטי המחזוריות בהתנהגות ההפרשות להפסדי אשראי, שתומך בתגובה מהירה יותר של הבנקים להידרדרות באיכות האשראי של לווים וחיזוק הקשר בין ניהול סיכוני האשראי לבין אופן שבו סיכונים אלה משתקפים בדוחות הכספיים. זאת תוך התבססות על שיטות ותהליכים קיימים. תמצית עיקרי השינויים הצפויים הינם כדלקמן:	נדרש ליישם שינוי זה מיום 1 בינואר 2022 באמצעות רישום בעודפים במועד היישום לראשונה של ההשפעה המצטברת של יישום כללים אלה.	השפעה על הדוחות הכספיים הבנק ממשיך לבחון את השפעת היישום על דוחותיו הכספיים ולהיערך ליישום הכללים החדשים ולפיכך לא ניתן לאמוד בשלב זה באופן מהימן את השפעתם הצפויה. היערכות הבנק בעיצומה וכוללת מיפוי של הדרישות, קביעת מתודולוגיה לחישוב אומדן ההפרשה להפסדי אשראי ובחינת השינויים הנדרשים על מנת להתאים את השיטות להערכת הפסדי האשראי ויישום הוראות הגילוי למרות ששיטות המדידה צפויות להתעדכן. הכללים החדשים אינם משנים את סיכון האשראי הגלום בתיק האשראי של הבנק.
	<ul style="list-style-type: none"> ההפרשה להפסדי אשראי תחושב לפי ההפסד הצפוי לאורך חיי האשראי במקום לאמוד את ההפסד שנגרם וטרם זוהה. באומדן ההפרשה להפסדי אשראי יעשה שימוש משמעותי במידע צופה פני עתיד שישקף תחזיות סבירות לגבי אירועים כלכליים עתידיים. יורחב הגילוי על ההשפעה של מועד מתן האשראי על איכות האשראי של תיק האשראי. ישתנה האופן שבו נרשמות ירידות ערך של אגרות חוב בתיק הזמין למכירה. הכללים החדשים לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי יחולו על אשראי, לרבות הלוואות לדיור, אגרות חוב המוחזקות לפדיון וחשיפות אשראי חוץ מאזניות מסוימות. 		
	<ul style="list-style-type: none"> ביום 1 בדצמבר 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים שני חוזרים בנושאים: "הון פיקוחי - השפעת יישום כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים". במסגרת החוזר נקבעו הוראות מעבר שיחולו על השפעת האימוץ לראשונה של הכללים החדשים בנושא הפסדי אשראי צפויים וזאת על מנת למתן את השפעות האימוץ על ההון הפיקוחי. 		

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

נושא הפרסום	דרישות הפרסום	תחילה והוראות מעבר	השפעה על הדוחות הכספיים
	<ul style="list-style-type: none"> ”הפסדי אשראי צפויים ממכשירים פיננסיים”. במסגרת החוזר בוטלה בין היתרה הדרישה לחישוב הפרשה קבוצתית בשיעור מינמינלי של 0.35% בגין הלוואות לדיור ובוטלה הדרישה לחישוב הפרשה מינימלית לפי שיטת עומק הפיגור. בנוסף נדרש לנכות מהון רובד 1 סכומים בגין הלוואות לדיור שמסווגות לאורך זמן כהלוואות שאינן צוברות. 		
עדכון תקינה ASU 2018-13 בדבר שינויים בדרישות הגילוי של מדידת שווי הוגן	<p>ביום 28 באוגוסט 2018 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית את עדכון 2018-13 מהווה עדכון לנושא 820 בקודיפיקציה. מטרת העדכון היא שיפור אפקטיביות הגילויים בביאורים לדוחות הכספיים.</p> <p>עיקרי התיקונים הינם, בין היתר:</p> <p>א. בוטלה הדרישה להצגת הסכומים הסיבות להעברות בין רמות 1 ו-2 בהיררכיית השווי ההוגן.</p> <p>ב. בוטלה הדרישה להצגת תיאור תהליך הערכת מדידת השווי ההוגן ברמה 3.</p> <p>ג. במסגרת הדרישה למתן תיאור מילולי של הרגישות לשינויים בנתונים לא נצפים עבור מדידות שווי הוגן חוזרות ונשנות המסווגות ברמה 3 במדרג השווי ההוגן, עודכן המונח ”רגישות” ל”אי וודאות” כדי להדגיש כי המידע הנדרש הינו לגבי האי וודאיות.</p> <p>ד. התוספה דרישה לפיה יש להציג את השינויים ברווח הכולל האחר (OCI) שטרם מומש בתקופה, בגין מדידות שווי הוגן ברמה 3 בנכסים המוחזקים בסוף התקופה.</p>	נדרש ליישם שינוי זה מיום 1 בינואר 2021.	לאימוץ התיקון אין השפעה על הדוחות הכספיים מלבד שינוי הצגתי בביאור יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים.
עדכון תקינה ASU 2018-14 בדבר שינויים בדרישות הגילוי של תכניות הטבה מוגדרת	<p>דרישות הגילוי של תכניות הטבה מוגדרת</p> <p>ביום 28 באוגוסט 2018 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית את עדכון תקינה ASU 2018-14 המהווה עדכון לנושא 715-20 בקודיפיקציה בדבר תגמול, הטבות פרישה ותכניות להטבה מוגדרת.</p> <p>מטרת העדכון היא שיפור אפקטיביות הגילויים בביאורים לדוחות הכספיים.</p> <p>עיקרי התיקונים הינם:</p> <p>א. בוטלה הדרישה להצגת אומדן הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד כהוצאה בשנה העוקבת.</p>	נדרש ליישם שינוי זה מיום 1 בינואר 2021 בדרך של יישום רטרוספקטיבי.	לאימוץ התיקון לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

נושא הפרסום	דרישות הפרסום	תחילה והוראות מעבר	השפעה על הדוחות הכספיים
	<p>ב. התווספה דרישה לפיה נדרש לתת פירוט בדבר הסיבות לרווחים או הפסדים מהותיים הקשורים לשינוי במחויבות בגין הטבה מוגדרת במהלך התקופה ושינויים מהותיים אחרים.</p>		
עדכון תקינה ASU 2019-12 בנושא הטיפול החשבונאי במיסים על הכנסה	<p>ביום 18 בדצמבר 2019 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית את עדכון תקינה ASU 2019-12 המהווה עדכון לנושא 740 בקודיפיקציה בדבר מיסים על ההכנסה. מטרת התיקון, פישוט הטיפול החשבונאי במיסים על הכנסה באמצעות ביטול חריגים ומתן הקלות באמצעות שינוי ההנחיות.</p>	<p>נדרש ליישם שינוי זה בדרך של מכאן ולהבא מיום 1 בינואר 2021.</p>	<p>הבנק בוחן את ההשפעה של העדכון על דוחותיו הכספיים.</p>

ביאור 2 - הכנסות והוצאות ריבית

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2018	2019	2020
במיליוני ש"ח		
א. הכנסות ריבית^(א)		
10,085	9,826	8,969
מאשראי לציבור		
33	32	24
מאשראי לממשלות		
133	177	85
מפיקדונות בבנקים		
78	136	93
מפיקדונות בבנקים מרכזיים וממזומנים		
2	4	6
מניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר		
1,015	1,262	998
מאגרות חוב ^(ב)		
11,346	11,437	10,175
סך כל הכנסות הריבית		
ב. הוצאות ריבית^(א)		
(1,847)	(2,026)	(1,053)
על פיקדונות הציבור		
(4)	(3)	(3)
על פיקדונות מממשלות		
-	(1)	(3)
על פיקדונות מבנק ישראל		
(29)	(26)	(11)
על פיקדונות מבנקים		
(2)	(3)	(8)
על ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר		
(574)	(537)	(374)
על אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים		
(2,456)	(2,596)	(1,452)
סך כל הוצאות הריבית		
8,890	8,841	8,723
סך הכנסות ריבית, נטו		
ג. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים^(א)		
7	(13)	(50)
מהכנסות ריבית		
ד. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות חוב		
890	1,068	806
זמינות למכירה		
40	32	25
למסחר		
85	162	167
מוחזקות לפידיון		
1,015	1,262	998
סך הכל כלול בהכנסות ריבית		

(א) כולל השפעת יחסי גידור (2018 - כולל מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור).

(ב) כולל ריבית בגין אגרות חוב מגובות משכנתאות (MBS) בסך 219 מיליון ש"ח (2019 - 237 מיליון ש"ח, 2018 - 203 מיליון ש"ח).

(ג) פירוט של השפעת מכשירים נגזרים מגדרים על סעיפי משנה א. ו-ב.

ביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
	2018	2019	2020
במיליוני ש"ח			
א. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר			
א.1. מפעילות במכשירים נגזרים^(א)			
הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים ALM ^(ב)	2,338	(1,260)	(1,787)
סך הכל מפעילות במכשירים נגזרים	2,338	(1,260)	(1,787)
א.2. מהשקעה באגרות חוב			
רווחים ממכירת אג"ח זמינות למכירה ^(א)	61	208	414
הפסדים ממכירת אג"ח זמינות למכירה ^(א)	(52)	(17)	(4)
הפרשה לירידת ערך בגין אג"ח זמינות למכירה ^(א)	(19)	(2) ^(א)	(33)
סך הכל מהשקעה באג"ח	(10)	189	377
א.3. הפרשי שער, נטו	(2,246)	1,971^(א)	1,786
א.4. רווחים (הפסדים) מהשקעה במניות			
רווחים ממכירת מניות שאינן למסחר (2018 - מניות זמינות למכירה)	239	152	224
הפרשה לירידת ערך בגין מניות שאינן למסחר (2018 - מניות זמינות למכירה)	(82)	(39)	(66)
הפסדים ממכירת מניות שאינן למסחר (2018 - מניות זמינות למכירה)	(2)	(16)	(55)
דיבידנד ממניות שאינן למסחר (2018 - מניות זמינות למכירה)	16	32	10
רווחים, נטו שטרם מומשו ממניות שאינן למסחר (2018 - מניות זמינות למכירה) ^(א)	-	56	114
רווחים ממכירת מניות של חברות מוחזקות ^(א)	224	386	-
הפסדים ממכירת מניות של חברות מוחזקות ^(א)	(1)	(99)	(2)
סך הכל מהשקעה במניות	394	472	225
א.5. רווחים נטו בגין הלוואות שנמכרו			
סך כל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר	476	1,387	601
ב. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר			
הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים למסחר	146	148	367
רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר, נטו ^{(ה)ו(ט)}	(25)	148	51
רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו ^{(ו)ו(ט)}	85	3	7
סך הכל מפעילויות מסחר^(ה)	206	299	425
פירוט על הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר, לפי חשיפות סיכון:			
חשיפת ריבית	(45)	27	(117)
חשיפת מטבע חוץ	231	233	501
חשיפה למניות	19	35	37
חשיפה לסחורות ואחרים	1	4	4
סך הכל	206	299	425
סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית	682	1,686	1,026

ראה הערות [בעמוד הבא](#).

ביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית (המשך)

- (א) למעט השפעת יחסי גידור (2018 - למעט מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור).
- (ב) מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
- (ג) בשנת 2020 לא היו רווחים ממכירת מניות של חברות מוחזקות (2019 - רווח ממכירת מניות לאומי קארד בסך 314 מיליון ש"ח למידע נוסף ראה [ביאור 136. בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2018](#), רווחים ממכירת מניות סופר פארם בסך 71 מיליון ש"ח, 2018 - רווח ממכירת אבגול תעשיות 1953 בע"מ ומימון ישיר (2006) בע"מ בסך 121 מיליון ש"ח ו-96 מיליון ש"ח בהתאמה).
- (ד) בשנת 2019 הפסד ממכירת לאומי רומניה בסך 99 מיליון ש"ח.
- (ה) מזה חלק הרווחים (הפסדים) בסך 40 מיליון ש"ח (2019 - 33 מיליון ש"ח, 2018 - 25 מיליון ש"ח), הקשורים לאגרות חוב למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן.
- (ו) בשנת 2020 לא היו רווחים (הפסדים) הקשורים למניות מוחזקות ליום המאזן (2019 ו-2018 - לא היו רווחים (הפסדים) הקשורים למניות למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן).
- (ז) סוג מחדש מרווח כולל אחר מצטבר.
- (ח) להכנסות ריבית מהשקעה באג"ח למסחר ראה [ביאור 2](#).
- (ט) כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות למסחר.
- (י) לרבות רווחים והפסדים ממדידה לפי שווי הוגן של מניות שמתקיים לגביהן שווי הוגן זמין וכן התאמות מעלה או מטה של מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין.
- (יא) סוג מחדש.

ביאור 4 - עמלות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2018	2019	2020
במיליוני ש"ח		
716	690	642
ניהול חשבון		
1,129	310	327
כרטיסי אשראי		
638	637	727
פעילות בניירות ערך ובמכשירים נגזרים מסויימים ^(א)		
260	238	215
עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ^(ב)		
85	72	80
ניהול, תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים ^(ג)		
186	197	173
טיפול באשראי		
361	361	392
הפרשי המרה		
121	119	114
פעילות סחר חוץ		
12	11	9
הכנסות נטו משירות תיקי אשראי		
56	58	53
דמי ניהול ועמלות מביטוח חיים וביטוח דירות		
454	431	442
עמלות מעסקי מימון		
103	101	107
עמלות אחרות		
4,121	3,225	3,281
סך כל העמלות התפעוליות		

- (א) כולל עמלות מפעילות חיתום.
- (ב) בעיקר דמי הפצה של קרנות נאמנות.
- (ג) בעיקר תפעול קופות גמל.

ביאור 4א - הכנסות מחוזים עם לקוחות^(א)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020												
סך הכל	חברות בנות בחו"ל	חברות בנות בארץ	אחר	שווקי הון	נדל"ן	עסקית	מסחרית	סך הכל בנקאית	משכנתאות	עסקים קטנים	קמעונאות, פרימים ובנקאות פרטית	במיליוני ש"ח
642	65	-	-	24	5	21	75	452	-	152	300	ניהול חשבון
327	6	-	-	-	-	1	11	309	-	51	258	כרטיסי אשראי
727	48	30	-	147	3	5	20	474	-	52	422	פעילות בניירות ערך ובמכשירים נגזרים מסויימים
215	18	-	-	-	-	-	4	193	-	14	179	עמלות הפצת מוצרים פיננסיים
80	-	80	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ניהול, תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים
173	2	-	-	-	58	23	45	45	13	27	5	טיפול באשראי
392	-	-	-	72	3	15	90	212	-	82	130	הפרשי המרה
114	2	-	-	7	1	14	61	29	-	27	2	פעילות סחר חוץ
53	5	45	-	-	-	-	-	3	3	-	-	דמי ניהול ועמלות מביטוח חיים וביטוח דירות
9	-	-	-	-	-	-	-	9	8	-	1	הכנסות נטו משירות תיקי אשראי
549	29	-	21	21	235	115	80	48	-	36	12	עמלות מעסקי מימון ואחרות
3,281	175	155	21	271	305	194	386	1,774	24	441	1,309	סך הכל עמלות משירותים עיקריים
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019												
סך הכל	חברות בנות בחו"ל	חברות בנות בארץ	אחר	שווקי הון	נדל"ן	עסקית	מסחרית	סך הכל בנקאית	משכנתאות	עסקים קטנים	קמעונאות, פרימים ובנקאות פרטית	במיליוני ש"ח
690	72	-	-	25	5	26	81	481	-	171	310	ניהול חשבון
310	8	-	1	4	-	1	8	288	-	43	245	כרטיסי אשראי
637	53	19	-	143	2	5	15	400	-	38	362	פעילות בניירות ערך ובמכשירים נגזרים מסויימים
238	14	-	-	-	1	-	5	218	-	16	202	עמלות הפצת מוצרים פיננסיים
72	-	72	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ניהול, תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים
197	6	-	-	1	56	29	48	57	16	33	8	טיפול באשראי
361	3	-	-	39	2	16	91	210	-	86	124	הפרשי המרה
119	2	-	-	8	1	14	64	30	-	28	2	פעילות סחר חוץ
58	10	46	-	-	-	-	-	2	2	-	-	דמי ניהול ועמלות מביטוח חיים וביטוח דירות
11	-	-	-	-	-	-	-	11	10	-	1	הכנסות נטו משירות תיקי אשראי
532	33	-	18	21	249	94	85	32	-	32	-	עמלות מעסקי מימון ואחרות
3,225	201	137	19	241	316	185	397	1,729	28	447	1,254	סך הכל עמלות משירותים עיקריים

(א) סיווג ההכנסות נעשה בהתאם למגזרי פעילות גישת ההנהלה.

ביאור 5 - הכנסות אחרות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2018	2019	2020	
במיליוני ש"ח			
45	93	1	רווחי הון ממכירת בניינים וציוד
(5)	(4)	(11)	הפסד הון ממכירת בניינים וציוד
8	22	9	רווחים מקופות מרכזיות לפיצויים
20	59	60	אחרות, נטו
68	170	59	סך כל הכנסות האחרות

ביאור 6 - משכורות והוצאות נלוות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2018	2019	2020	
במיליוני ש"ח			
3,221	3,025	2,551	משכורות
40	8	(7)	הוצאה הנובעת מעסקאות תשלום מבוסס מניות ^(ב)
250	249	228	הוצאות נלוות אחרות לרבות קרן השתלמות, חופשה ומחלה
(5)	(5)	-	הטבות לזמן ארוך
690	691	602	ביטוח לאומי ומס שכר
			הוצאות בגין פנסיה (לרבות פיצויים ותגמולים): ^(א)
145	149	175	הטבה מוגדרת
200	170	181	הפקדה מוגדרת
			הטבות אחרות לאחר סיום העסקה והטבות לאחר פרישה שאינן פנסיה ^{(א)(ג)}
3	37	12	
-	1	-	הוצאות בגין הטבות אחרות לעובדים ^(א)
4,544	4,325	3,742	סך כל המשכורות וההוצאות הנלוות
523	467	449	מזה: משכורות והוצאות נלוות בחו"ל

(א) ראה [ביאור 23](#), בדבר זכויות עובדים.

(ב) ראה [ביאור 23 ט. בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2019](#) בדבר עסקאות תשלום מבוסס מניות.

(ג) מזה: עלות שירות בגין הטבות אחרות לאחר סיום העסקה והטבות לאחר פרישה שאינן פנסיה לשנים 2019, 2018 ו-2020 הינה 9, 11 ו-10 מיליון ש"ח בהתאמה.

ביאור 7 - הוצאות אחרות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2018	2019	2020
במיליוני ש"ח		
671	706	691
הוצאות בגין פנסיה - הטבה מוגדרת והטבות אחרות לאחר סיום העסקה ללא עלות שירות		
314	222	130
שיווק ופרסום		
290	252	218
ייעוץ מקצועי: משפטיות, ביקורת חשבונות		
160	130	119
תקשורת: דואר, טלפון, משלוחים וכו'		
120	101	125
מחשב ^(א)		
53	49	43
משרדיות		
17	17	29
ביטוח		
17	12	6
הדרכה והשתלמויות		
222	109	118
עמלות		
2	3	-
הפסד בגין נכסים שנתקבלו בגין סילוק אשראים		
2	-	-
קנסות לבנק ישראל		
356	461	294
אחרות ^(ב)		
2,224	2,062	1,773
סך כל הוצאות האחרות		

(א) הסעיף כולל הוצאות בגין מיקור חוץ ואינו כולל הוצאות הבנק בגין מחשב מאחר ומערך התפעול הינו חלק מהבנק והוצאותיו נרשמו וסווגו בסעיפי הוצאות השונים.

(ב) לגבי שכר דירקטורים של הבנק הכלול בסעיף זה - ראה [ביאור 34](#).

ביאור 8 - הפרשה למיסים על הרווח

א. הרכב הסעיף

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2018	2019	2020
במיליוני ש"ח		
מיסים שוטפים:		
1,491	2,403	2,053
בגין שנת החשבון		
(71)	22	32
בגין שנים קודמות		
1,420	2,425	2,085
סך כל המיסים השוטפים		
בתוספת (בניכוי) שינויים במיסים נדחים:		
199	(595)	(729)
בגין שנת החשבון		
199	(595)	(729)
סך הכל שינויים במיסים הנדחים		
1,619	1,830	1,356
הפרשה למיסים על ההכנסה		
91	70	35
מזה: הפרשה למיסים בחו"ל		

ביאור 8 - הפרשה למיסים על הרווח (המשך)

א. הרכב הסעיף (המשך)

הרכב הוצאות (הכנסות) מיסים נדחים המיוחסים לפעילויות נמשכות הינם, כדלקמן

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2018	2019	2020
במיליוני ש"ח		
202	(598)	(729)
הוצאות (הכנסות) מיסים נדחים לפני השפעת הפריטים המפורטים להלן:		
(3)	3	-
קיטון (גידול) בניכויים מועברים לצרכי מס		
199	(595)	(729)
סך כל הוצאות (הכנסות) מיסים נדחים		

הטבלה אינה כוללת את השפעת המס בגין פריטים מסוימים המוכרים בכל תקופה ישירות בהון. הוצאות המיסים בגין פריטים שהוכרו ברווח כולל אחר הסתכמו בגידול של כ-467 מיליון ש"ח בשנת 2020, בקיטון של כ-565 מיליון ש"ח בשנת 2019 ובגידול של כ-319 מיליון ש"ח בשנת 2018.

ב. התאמה בין סכום המס התיאורטי לבין הפרשה למיסים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2018	2019	2020
במיליוני ש"ח		
34.2%	34.2%	34.2%
שיעור המס הסטטוטורי החל על הבנק		
1,677	1,848	1,194
סכום המס על בסיס שיעור המס הסטטוטורי		
מס (חסכון מס) בגין:		
(44)	16	19
הכנסות חברות מאוחדות בחו"ל		
(2)	(3)	(1)
הכנסות פטורות ובעלות שיעור מס מוגבל		
(23)	(22)	2
הפרשי פחת, תיאום פחת ורווח הון		
33	9	12
הוצאות אחרות לא מוכרות		
(29)	(107)	25
הפסדים והפרשי עיתוי שלא נרשמו בגינם מיסים נדחים		
-	-	-
שינוי מיסים נדחים עקב שינוי בשיעורי המס		
(71)	22	32
מיסים בגין שנים קודמות		
-	-	-
שינוי ביתרת הפרשה לנכס מס נדחה		
78	67	73
אחר		
1,619	1,830	1,356
הפרשה למיסים על ההכנסה		

ג. שומות מס

לבנק שומות מס סופיות עד וכולל שנת המס 2014. בגין שנת 2015 הוצאה לבנק שומה על פי מיטב השפיטה. להערכת הנהלת הבנק קיימות בדוחות הכספיים הפרשות מתאימות. לחברות בנות מאוחדות עיקריות שומות מס סופיות עד וכולל שנת המס 2014.

ביאור 8 - הפרשה למיסים על הרווח (המשך)

ד. התנועה בנכסי והתחייבויות המיסים הנדחים מיוחסת לפרטים הבאים

שיעור מס ממוצע 2020 באחוזים	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020	הפרשי תרגום על יתרות המיסים הנדחים אחר	שינויים שנזקפו לרווח כולל אחר	שינויים שנזקפו לרווח הפסד	מכירת מניות של חברה מאוחדת	יתרה ליום 31 בדצמבר 2019		
במיליוני ש"ח								
נכסי מיסים נדחים								
34%	1,752	-	(5)	-	481	-	1,276	מהפרשה להפסדי אשראי
32%	200	-	(2)	-	(32)	-	234	מהפרשה לחופשה ולמענקים
34%	4,457	-	(1)	(122)	74	-	4,506	מעודף ההתחייבות בגין הטבות לעובדים על נכסי התכנית
28%	13	-	(1)	-	(2)	-	16	מריבית שלא נזקפה להכנסות השנה
18%	158	-	-	-	2	-	156	זיכוי ממס והפסדים מועברים לצורך מס
17%	19	3	2	(275)	259	-	30	מניירות ערך
20%	3	-	-	-	1	-	2	רכוש קבוע וחכירות
-	-	-	-	-	(1)	-	1	אחרים מפרטים כספיים
17%	68	-	(1)	-	-	-	69	אחרים מפרטים לא כספיים
	6,670	3	(8)	(397)	782	-	6,290	יתרת נכסי מיסים נדחים, ברוטו
	(130)	-	-	-	(6)	-	(124)	הפרשה לנכס מס נדחה
	6,540	3	(8)	(397)	776	-	6,166	יתרת נכסי מיסים נדחים בניכוי הפרשה למיסים נדחים
	(282)	-	-	-	-	-	(227)	יתרות הניתנות לקיזוז ^(א)
	6,258	-	-	-	-	-	5,939	יתרת מיסים נדחים בניכוי הפרשה
התחייבות מיסים נדחים								
12%	(204)	-	-	2	(40)	-	(166)	בגין השקעות בחברות מוחזקות
26%	(140)	-	1	-	(10)	-	(131)	התאמת נכסים לא כספיים בני פחת
29%	(14)	-	-	(15)	3	-	(2)	אחרים מפרטים כספיים
17%	(10)	-	-	-	-	-	(10)	אחר מפרטים לא כספיים
	(368)	-	1	(13)	(47)	-	(309)	יתרת התחייבויות מיסים נדחים, ברוטו
	(282)	-	-	-	-	-	(227)	יתרות הניתנות לקיזוז ^(א)
	(86)	-	-	-	-	-	(82)	יתרת התחייבויות למיסים נדחים
	6,172	3	(7)	(410)	729	-	5,857	יתרת מיסים נדחים, נטו

(א) יתרות המיסים הנדחים מוצגות במאזן המאוחד על פי סיווג היתרה נטו בספרי הבנק ובחברות המאוחדות.

ביאור 8 - הפרשה למיסים על הרווח (המשך)

ד. התנועה בנכסי והתחייבויות המיסים הנדחים מיוחסת לפרטים הבאים (המשך)

שנת מזע 2019 באחוזים	יתרה ליום 31 בדצמבר 2019	השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים באר"ב ⁽²⁾	הפרשי תרגום על יתרות המיסים הנדחים	שינויים שנזקפו לרווח כולל אחר	שינויים שנזקפו לרווח הפסד	מכירת מניות של חברה מאוחדת	יתרה ליום 31 בדצמבר 2018	
במיליוני ש"ח								
נכסי מיסים נדחים								
34%	1,276	-	(5)	-	20	(57)	1,318	מהפרשה להפסדי אשראי
32%	234	-	(3)	-	(16)	(4)	257	מהפרשה לחופשה ולמענקים
34%	4,506	-	(1)	1,132	154	(10)	3,231	מעודף ההתחייבות בגין הטבות לעובדים על נכסי התכנית
29%	16	-	(1)	-	(6)	-	23	מריבית שלא נזקפה להכנסות השנה
18%	156	-	-	-	(44)	-	200	זיכוי ממס והפסדים מועברים לצורך מס
21%	30	16	1	(500)	416	-	97	מניירות ערך
20%	2	-	-	-	(1)	-	3	רכוש קבוע וחכירות
24%	1	-	-	-	1	-	-	אחר מפריטים לא כספיים
18%	69	-	(1)	-	7	(2)	65	אחרים מפריטים כספיים
	6,290	16	(10)	632	531	(73)	5,194	יתרת נכסי מיסים נדחים, ברוטו
	(124)	-	-	-	38	-	(162)	הפרשה לנכס מס נדחה
	6,166	16	(10)	632	569	(73)	5,032	יתרת נכס מיסים נדחים בניכוי הפרשה למיסים נדחים
	(227)	-	-	-	-	-	(174)	יתרות הניתנות לקיזוז ^(א)
	5,939	-	-	-	-	-	4,858	יתרת מיסים נדחים בניכוי הפרשה
התחייבות מיסים נדחים								
11%	(166)	-	-	-	19	-	(185)	בגין השקעות בחברות מוחזקות
26%	(131)	-	2	-	(8)	-	(125)	התאמת נכסים לא כספיים בני פחת
24%	(2)	-	-	-	16	-	(18)	אחרים מפריטים כספיים
16%	(10)	-	-	-	(1)	-	(9)	אחר מפריטים לא כספיים
	(309)	-	2	-	26	-	(337)	יתרת התחייבויות מיסים נדחים, ברוטו
	(227)	-	-	-	-	-	(174)	יתרות הניתנות לקיזוז ^(א)
	(82)	-	-	-	-	-	(163)	יתרת התחייבויות למיסים נדחים
	5,857	16	(8)	632	595	(73)	4,695 ⁽³⁾	יתרת מיסים נדחים, נטו

- (א) יתרות המיסים הנדחים מוצגות במאזן המאוחד על פי סיווג היתרה נטו בספרי הבנק ובחברות המאוחדות.
 (ב) השפעה מצטברת בגין יישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בבנקים באר"ב בנושא מכשירים פיננסיים (ASU 2016-01) ולרכות העדכונים המתייחסים אליהם. ראה [ביאור 1.כ.1. בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2019](#).
 (ג) כולל יתרת מיסים נדחים שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה בסך 73 מיליון ש"ח. למידע נוסף ראה [ביאור 1.36. בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2018](#).

ביאור 8 - הפרשה למיסים על הרווח (המשך)

ה. התחייבויות מיסים נדחים שלא הוכרו בגין הפרשים זמניים להשקעות בחברות בנות מקומיות

בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראות המפקח על הבנקים, הבנק לא הכיר בהתחייבות מס נדחה בגין הפרשים זמניים מסוימים הקשורים להשקעת הבנק בחברות בנות מקומיות, שהנה קבועה במהותה. הסכום האמור יהיה ממוסה רק בעת מכירה או פירוק של החברות הבנות.

ו. הפסדים מועברים וזיכויים לצרכי מס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020					
שנת פקיעה ראשונה	יתרת הפסד	נכסי מיסים נדחים, נטו	הפרשה לנכסי מיסים נדחים	נכסי מיסים נדחים	במיליוני ש"ח
הפסדים לצרכי מס					
-	29	-	(10)	10	חברות בנות בישראל
-	22	-	(7)	7	חברות בנות בחו"ל
זיכוי מס					
-	-	28	(113)	141	הבנק
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019					
שנת פקיעה ראשונה	יתרת הפסד	נכסי מיסים נדחים, נטו	הפרשה לנכסי מיסים נדחים	נכסי מיסים נדחים	במיליוני ש"ח
הפסדים לצרכי מס					
-	20	1	(6)	7	חברות בנות בישראל
-	9	-	(3)	3	חברות בנות בחו"ל
זיכוי מס					
-	-	31	(115)	146	הבנק

ז. המיסים הנדחים נמדדים לפי שיעורי המס הצפויים לחול על ההפרשים הזמניים במועד בו ימומשו, בהתבסס על שיעורי המס ועל חוקי המס אשר נחקקו עד לסוף תקופת הדיווח. חוק נחשב כ"חוקק" רק עם פרסומו ברשומות.

ח. בעקבות פרסום חוזר המפקח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, אשראי והפרשה להפסדי אשראי הבנקים, ובכללם הבנק, הגיעו להסכמות עם רשות המיסים בנוגע להכרה בהפרשות להפסדי אשראי לצרכי מס. ההסכם נחתם בתאריך ה-19 במרס 2012, וחל לגבי חובות פגומים שנרשמו החל מיום 1 בינואר 2011 (ההסכם הקודם חל על חובות מסופקים שנרשמו עד 31 בדצמבר 2010). תוקף תחולתו של הסכם העקרונות הינו עד וכולל שנת המס 2022.

להלן עיקרי ההסכם:

חובות פגומים גדולים בבחינה פרטנית - ההפרשה מותרת לניכוי לצרכי מס בשנה בה נרשמה כהוצאה בדוחות הכספיים. בשנת המס בה הוקטנה יתרת ההפרשה בגין הפסדי אשראי (שלא כתוצאה מ"מחיקה חשבונאית" או מ"מחילה"), יתווסף לחבות המס של הבנק "מס נוסף", בתוספת ריבית והפרשי הצמדה, אשר יביא לגביית המס שהיה נגבה אילו לא הייתה מוכרת מלכתחילה ההפרשה שהותרה בניכוי. לעניין זה - "חוב גדול" הינו חוב של 1 מיליון ש"ח ומעלה, או סכום נמוך יותר על פי הודעת הבנק לפקיד השומה ובהתאם למאפייני הבנק.

חובות פגומים שאינם גדולים - ההוצאות בגין "מחיקות חשבונאיות" נטו (בקיזוז גביות באותה שנה) - מחציתן יותרו לצרכי מס בשנת המס הראשונה לאחר השנה שבה נרשמה ההוצאה, ומחציתן יותרו בשנת המס השנייה לאחר השנה שבה נרשמה ההוצאה.

הפרשה קבוצתית - אינה מוכרת לצרכי מס.

ביאור 8 - הפרשה למיסים על הרווח (המשך)

ט. הסכם פשרה בין הבנק לבין פקיד השומה למפעלים גדולים מאוגוסט 1987, המסדיר תשלומי מס בישראל בגין רווחי חברות בנות של הבנק בחו"ל. הסכם זה בתוקף עד למועד שבו יודיע אחד הצדדים (שנה מראש) על כוונתו להציע שינויים בהסכם.

י. על פי הסדר עם שלטונות המס מיום 14 באפריל 2005, מיום 29 ביוני 2014 ומיום 30 בדצמבר 2018, רשאי הבנק לקזז סכומי מס בתנאים מסוימים במידה ושיעור המס הכולל על הכנסות הבנק בישראל יהיה גבוה משיעור המס החל על חברות בנות בחו"ל. הסכומים שטרם קוזזו מחבות המס ושביגים לא נכלל במאזן חסכון במס בעתיד ליום 31 בדצמבר 2020 הינם כ-13 מיליון דולר (ליום 31 בדצמבר 2019 כ-13 מיליון דולר). סכום מס מקסימלי הניתן לקיזוז בשנה הינו בין 5 ל-8 מיליון דולר.

יא. ככלל, הבנק, בתיאום עם רשויות המס, ממוסה על בסיס עליית ערך של ניירות הערך וזאת בהתאם לדרך הצגתם של ניירות הערך בדוחות הכספיים של המוסדות הפיננסיים.

יב. שינויי חקיקה בתחום המס

ביום 29 בדצמבר 2016 פורסם חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2017 ו-2018), התשע"ז-2016, אשר קבע, בין היתר, הפחתה של שיעור מס חברות משיעור של 25% ל-23% בשתי פעימות. בפעימה הראשונה שיעור המס ירד ל-24%, החל מיום 1 בינואר 2017 ובפעימה השנייה שיעור המס ירד ל-23% החל מיום 1 בינואר 2018 ואילך.

שיעורי המס

המיסים החלים על הרווח של התאגידים הבנקאיים כוללים מס חברות המוטל על פי פקודת מס הכנסה ומס רווח המוטל על פי חוק מס ערך מוסף. להלן שיעורי המס הסטטוטוריים החלים על תאגידים בנקאיים משנת 2018 ואילך:

- שיעור מס רווח 17.00%.
- שיעור מס חברות 23.00%.
- שיעור מס כולל 34.19%.

יתרות המיסים הנדחים חושבו בהתאם לשיעורי המס הצפויים לחול במועד ההיפוך.

ביאור 9 - רווח למניה רגילה

א. רווח בסיסי המיוחס לבעלי מניות

חישוב הרווח הבסיסי למניה מתבסס על הרווח המיוחס לבעלי המניות הרגילות של הבנק מחולק בממוצע המשוקלל של מספר המניות הרגילות שבמחזור, באופן הבא:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2018	2019	2020
רווח בסיסי		
3,257	3,522	2,102
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק (במיליוני ש"ח)		
ממוצע משוקלל של מספר המניות (באלפי מניות)		
1,523,516	1,493,609	1,466,191
יתרה לתחילת התקופה		
417	414	163
השפעה משוקללת של יחידות PSU, RSU שמומשו והנפקת מניות		
(10,931)	(9,956)	(10,582)
השפעה משוקללת בגין רכישה עצמית של מניות		
1,513,002	1,484,067	1,455,772
ממוצע משוקלל של מספר המניות		
2.15	2.37	1.44
רווח בסיסי למניה (בשקלים חדשים)		

ב. רווח מדולל למניה

חישוב הרווח המדולל למניה של הבנק מחולק בממוצע המשוקלל של מספר המניות הרגילות שבמחזור, לאחר התאמה בגין כל המניות הרגילות הפוטנציאליות המדוללות, באופן הבא:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2018	2019	2020
רווח מדולל		
3,257	3,522	2,102
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק (במיליוני ש"ח)		
ממוצע משוקלל של מספר המניות (באלפי מניות)		
1,513,002	1,484,067	1,455,772
ממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות ששימשו לצורך חישוב רווח בסיסי למניה		
788	284	30
השפעה משוקללת של יחידות PSU, RSU שטרם מומשו		
1,513,790	1,484,351	1,455,802
ממוצע משוקלל של מספר המניות בדילול מלא		
2.15	2.37	1.44
רווח מדולל למניה (בשקלים חדשים)		

ג. הון המניות

ליום 31 בדצמבר 2020 הון המניות המונפק והנפרע בניכוי תכנית לרכישה עצמית של מניות הבנק במהלך השנים 2018-2020 הינו 1,452,896,006 מניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.נ.

ליום 31 בדצמבר 2019 הון המניות המונפק והנפרע בניכוי תכנית לרכישה עצמית של מניות הבנק במהלך שנת 2018 ו-2019 הינו 1,466,191,030 מניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.נ.

ליום 31 בדצמבר 2018 הון המניות המונפק והנפרע בניכוי תכנית לרכישה עצמית של מניות הבנק בשנת 2018 הינו 1,493,608,816 מניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.נ.

ביאור 10 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת המס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020							
רווח כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה							
רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
104	(170)	-	(39)	(2,950)	(3,055)	(4)	(3,051)
110	(421)	-	30	1,187	906	18	888
(13)	-	-	-	-	(13)	(44)	31
104	(170)	-	(39)	(2,950)	(3,055)	(4)	(3,051)
968	(126)	(2)	(4)	(2,208)	(1,372)	(17)	(1,355)
(27)	-	-	-	-	(27)	-	(27)
-	-	-	-	23	23	4	19
624	(199)	(2)	(13)	(3,948)	(3,538)	(43)	(3,495)
539	(96)	28	(3)	214	682	(21)	703
1,163	(295)	26	(16)	(3,734)	(2,856)	(64)	(2,792)

(א) התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ שמטבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של הבנק.

(ב) רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעה נטו במטבע חוץ.

(ג) ההתאמות בגין הטבות לעובדים הינן נטו מההתאמות בגין נכסי תכנית, לרבות השפעת המעבר לקופה משלמת בגין פורשים וכוללות תכניות פרישה מרצון שבוצעו.

(ד) כולל יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה. למידע נוסף ראה [ביאור 136. בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2018](#).

(ה) השפעה מצטברת בגין יישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בכניסה בארה"ב בנושא מכשירים פיננסיים (ASU 2016-01) ולרבות העדכונים המתייחסים אליהם. ראה [ביאור 1. כד. בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2019](#).

ביאור 10 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר								
2020			2019			2018		
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
במיליוני ש"ח								
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה:								
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן:								
1,191	(404)	787	1,657	(565)	1,092	(489)	163	(326)
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן								
(377)	129	(248)	(189) ^(א)	65	(124)	(145)	50	(95)
(רווחים) הפסדים בגין אגרות חוב (2018 - ניירות ערך) זמינות למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ^(א)								
814	(275)	539	1,468	(500)	968	(634)	213	(421)
שינוי נטו במהלך השנה								
התאמות מתרגום ^(ב) :								
(193)	-	(193)	(243)	-	(243)	-	229	-
התאמות מתרגום דוחות כספיים								
147	(50)	97	178	(61)	117	(182)	63	(119)
גידורים ^(א)								
-	-	-	-	-	-	-	7	(13)
מכירת מניות של חברה מאוחדת לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה								
(46)	(50)	(96)	(65)	(61)	(126)	27	70	97
שינוי נטו במהלך השנה								
43	(15)	28	(3)	1	(2)	-	-	-
רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור תזרים מזומנים								
(5)	2	(3)	(5)	1	(4)	34	(4)	30
חלק הבנק ברווח (הפסד) כולל אחר של חברות כלולות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני								
הטבות לעובדים ^{(ה)(ו)} :								
(134)	39	(95)	(3,746)	1,276	(2,470)	1,434	(485)	949
רווח (הפסד) אקטוארי נטו השנה								
470	(161)	309	398	(136)	262	362	(124)	238
(רווחים) הפסדים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ^(ד)								
-	-	-	31	(8)	23	-	-	-
מכירת מניות של חברה מאוחדת								
336	(122)	214	(3,317)	1,132	(2,185)	1,796	(609)	1,187
שינוי נטו במהלך השנה								
1,142	(460)	682	(1,922)	573	(1,349)	1,223	(330)	893
סך הכל שינוי נטו במהלך השנה								
בניכוי השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה								
(17)	(4)	(21)	(2)	(11)	(13)	(24)	(2)	(26)
סך הכל השינוי נטו במהלך השנה								
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק								
1,159	(456)	703	(1,920)	584	(1,336)	1,247	(328)	919
סך הכל השינוי נטו במהלך השנה								

ראה הערות [בעמוד הבא](#).

ביאור 10 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

- (א) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. ראה [ביאור 3](#).
 (ב) התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ שמטבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של הבנק.
 (ג) רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעה נטו במטבע חוץ.
 (ד) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות בגין זכויות עובדים. פירוט נוסף ראה [ביאור 23](#).
 (ה) כולל יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה. למידע נוסף ראה [ביאור 136](#). [בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2018](#).
 (ו) התאמות בגין הטבות לעובדים כוללות את עלויות תכניות הפרישה מרצון שבוצעו.
 (ז) סווג מחדש.

ביאור 11 - מזומנים ופיקדונות בבנקים

31 בדצמבר		
2019	2020	
במיליוני ש"ח		
64,661	126,765	מזומנים ופיקדונות בבנקים מרכזיים
11,552	9,429	פיקדונות בבנקים מסחריים ^(א)
76,213	136,194	סך הכל ^(ב)
73,667	132,616	מזה: מזומנים, פיקדונות בבנקים ופיקדונות בבנקים מרכזיים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים

- (א) בניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
 (ב) מזה מזומנים משועבדים בסך 1,951 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2019 - 743 מיליון ש"ח).

הערה: בדבר שיעבודים ראה [ביאור 27](#).

ביאור 12 - ניירות ערך

31 בדצמבר									
2019					2020				
הפסדים שטרם הוכרו	רווחים שטרם הוכרו	עלות מופחתת לשווי הוגן	הערך במאזן	הערך במאזן ^(א)	הפסדים שטרם הוכרו	רווחים שטרם הוכרו	עלות מופחתת לשווי הוגן	הערך במאזן	הערך במאזן ^(א)
3,500	-	420	3,080	3,080	4,475	(1)	557	3,919	3,919
1,551	(4)	12	1,543	1,543	2,297	(8)	40	2,265	2,265
851	(2)	31	822	822	886	-	68	818	818
5,902	(6)	463	5,445	5,445	7,658	(9)	665	7,002	7,002

ראה הערות [בעמוד 164](#).

ביאור 12 - ניירות ערך (המשך)

31 בדצמבר										
2019					2020					
רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר				רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר						
שווי הוגן ^(א)	הפסדים	רווחים	עלות מופחתת	הערך במאזן	שווי הוגן ^(א)	הפסדים	רווחים	עלות מופחתת	הערך במאזן	במיליוני ש"ח
אגרות חוב זמינות למכירה^(א):										
33,132	-	739	32,393	33,132	34,821	(4)	1,233	33,592	34,821	של ממשלת ישראל
18,121	(12)	64	18,069	18,121	19,893	(13)	112	19,794	19,893	של ממשלות זרות
-	-	-	-	-	69	-	5	64	69	של מוסדות פיננסיים בישראל
9,597	(3)	124	9,476	9,597	8,861	-	271	8,590	8,861	של מוסדות פיננסיים זרים מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
7,748	(13)	45	7,716	7,748	6,996	(23)	87	6,932	6,996	של אחרים בישראל
140	(3)	1	142	140	220	-	11	209	220	של אחרים זרים
3,530	(2)	150	3,382	3,530	6,067	(4)	387	5,684	6,067	של אחרים זרים
72,268	^(א) (33)	^(א) 1,123	71,178	72,268	76,927	^(א) (44)	^(א) 2,106	74,865	76,927	סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה^(א):
31 בדצמבר										
2019					2020					
הפסדים		רווחים		הפסדים		רווחים		הערך		
שטרם		שטרם		שטרם		שטרם		במאזן		
מומשו		מומשו		מומשו		מומשו		עלות		
מהתאמות שווי הוגן ^(א)		מהתאמות לשווי הוגן ^(א)		מהתאמות שווי הוגן ^(א)		מהתאמות לשווי הוגן ^(א)		במיליוני ש"ח		
השקעה במניות וקרנות שאינן למסחר:										
3,712	(44)	100	3,656	3,712	4,335	(43)	230	4,148	4,335	מניות וקרנות מזה: מניות וקרנות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין ^(ב)
1,317	-	-	1,317	1,317	1,566	-	-	1,566	1,566	סך כל מניות וקרנות שאינן למסחר
3,712	^(א) (44)	^(א) 100	3,656	3,712	4,335	^(א) (43)	^(א) 230	4,148	4,335	סך כל ניירות ערך שאינן למסחר

ראה הערות [בעמוד 164](#).

ביאור 12 - ניירות ערך (המשך)

31 בדצמבר										
2019					2020					
הפסדים	רווחים	עלות	הפסדים	רווחים	עלות	הפסדים	רווחים	עלות	הפסדים	רווחים
שטרם	שטרם	מופחתת	שטרם	שטרם	מופחתת	שטרם	שטרם	מופחתת	שטרם	שטרם
מומשו	מומשו	(במניות-)	מומשו	מומשו	(במניות-)	מומשו	מומשו	(במניות-)	מומשו	מומשו
מהתאמות	מהתאמות	עלות)	מהתאמות	מהתאמות	עלות)	מהתאמות	מהתאמות	עלות)	מהתאמות	מהתאמות
שווי הוגן ^(א)	שווי הוגן	לשווי הוגן	שווי הוגן ^(א)	שווי הוגן	לשווי הוגן	שווי הוגן ^(א)	שווי הוגן	לשווי הוגן	שווי הוגן ^(א)	שווי הוגן
במיליוני ש"ח										
ניירות ערך למסחר:										
אגרות חוב -										
2,715	-	16	2,699	2,715	3,144	-	9	3,135	3,144	של ממשלת ישראל
213	(2)	1	214	213	223	-	31	192	223	של ממשלות זרות
101	-	1	100	101	323	-	4	319	323	של מוסדות פיננסיים בישראל
201	-	7	194	201	98	(1)	3	96	98	של מוסדות פיננסיים זרים
154	-	1	153	154	80	(5)	-	85	80	מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
53	-	1	52	53	58	-	2	56	58	של אחרים בישראל
87	(1)	1	87	87	46	-	3	43	46	של אחרים זרים
3,524	(3)	28	3,499	3,524	3,972	(6)	52	3,926	3,972	סך הכל אגרות חוב
-	-	-	-	-	61	(1)	7	55	61	מניות וקרנות
3,524	(3) ^(א)	28 ^(א)	3,499	3,524	4,033	(7) ^(א)	59 ^(א)	3,981	4,033	סך כל ניירות הערך למסחר
85,406	(86)	1,714	83,778	84,949	92,953	(103)	3,060	89,996	92,297	סך כל ניירות הערך^(ב)

הערות:

- (א) נתוני שווי הוגן מבוססים לרוב על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (ב) מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין מוצגות לפי עלות בניכוי ירידת ערך, מותאמת מעלה או מטה למחירים נצפים בעסקאות דומות או זהות של אותו מנפיק.
- (ג) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" במסגרת רווח כולל אחר למעט ניירות ערך שיועדו כמגודרים בגידור שווי הוגן.
- (ד) נזקפו לדוח רווח והפסד אך טרם מומשו.
- (ה) לא היו אג"ח פגומות כ-31 בדצמבר 2020 (31 בדצמבר 2019 - 5 מיליון ש"ח).
- (ו) סך של 9.0 מיליארד ש"ח מתוך סך הכל ניירות ערך במט"ח הינם (SSA) Supernationals, Sovereign and Agencies (31 בדצמבר 2019 - 8.3 מיליארד ש"ח).
- (ז) במהלך חודש דצמבר 2019, סווגה יתרה של כ-746 מיליון ש"ח (216 מיליון דולר) מתיק אגרות חוב מוחזקות לפדיון לתיק אגרות חוב זמינות למכירה (ראה [ביאור 5.ג.1 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2019](#)).

הערות כלליות:

- ניירות ערך שהושאלו בסך 95 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2019 - 127 מיליון ש"ח) מוצגים במסגרת סעיף אשראי לציבור.
- ניירות ערך ששוועדו הסתכמו בסך 14,419 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2019 - 4,521 מיליון ש"ח).
- לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב ובמניות ובקרנות נאמנות ראה [ביאורים 2 ו-3](#).
- ההבחנה בין אג"ח של ישראל ובין אג"ח של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות שהנפיקה את נייר הערך.

ביאור 12 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף בגין עלות מופחתת והפסדים שטרם הוכרו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של אגרות חוב
מוחזקות לפדיון הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם הוכרו

31 בדצמבר 2020										
12 חודשים ומעלה ^(ב)					פחות מ-12 חודשים ^(א)					
הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן					הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן					
סך הכל	מעל 35% ^(ה)	20%- 35% ^(ד)	0- 20% ^(ג)	עלות מופחתת	סך הכל	מעל 35% ^(ה)	20%- 35% ^(ד)	0- 20% ^(ג)	עלות מופחתת	
במיליוני ש"ח										
אגרות חוב										
-	-	-	-	-	1	-	-	1	31	של ממשלת ישראל
3	-	-	3	117	5	-	-	5	252	מגובי משכנתאות (MBS)
-	-	-	-	-	-	-	-	- ^(ו)	273	של אחרים זרים
3	-	-	3	117	6	-	-	6	556	סך כל אגרות החוב המוחזקות לפדיון

31 בדצמבר 2019										
12 חודשים ומעלה ^(ב)					פחות מ-12 חודשים ^(א)					
הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן					הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן					
סך הכל	מעל 35% ^(ה)	20%- 35% ^(ד)	0- 20% ^(ג)	עלות מופחתת	סך הכל	מעל 35% ^(ה)	20%- 35% ^(ד)	0- 20% ^(ג)	עלות מופחתת	
במיליוני ש"ח										
אגרות חוב										
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	של ממשלת ישראל
2	-	-	2	220	2	-	-	2	299	מגובי משכנתאות (MBS)
-	-	-	-	-	2	-	-	2	766	של אחרים זרים
2	-	-	2	220	4	-	-	4	1,065	סך כל אגרות החוב המוחזקות לפדיון

- (א) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך פחות מ-12 חודשים.
- (ב) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך 12 חודשים ומעלה.
- (ג) השקעות שההפסד שטרם מומש בגינן מהווה עד 20% מהעלות המופחתת שלהן.
- (ד) השקעות שההפסד שטרם מומש בגינן מהווה מעל 20% ועד 35% מהעלות המופחתת שלהן.
- (ה) השקעות שההפסד שטרם מומש בגינן מהווה מעל 35% מהעלות המופחתת שלהן.
- (ו) הפסדים נמוכים מ-1 מיליון ש"ח.

ביאור 12 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף בגין שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של אגרות חוב זמינות למכירה הנמצאות בפוזיציות הפסד שטרם מומש

31 בדצמבר 2020										
12 חודשים ומעלה ^(ב)					פחות מ-12 חודשים ^(א)					
הפסדים שטרם מומשו ^(ד)					הפסדים שטרם מומשו ^(ד)					
סך	מעל	20%-	0-	שווי	סך	מעל	20%-	0-	שווי	
הכל	35% ^(ה)	35% ^(ד)	20% ^(ג)	הוגן	הכל	35% ^(ה)	35% ^(ד)	20% ^(ג)	הוגן	
במיליוני ש"ח										
אגרות חוב										
-	-	-	-	-	4	-	-	4	1,490	של ממשלת ישראל
-	-	-	-	-	13	-	-	13	4,073	של ממשלות זרות
-	-	-	-	-	-	-	-	0-	363	של מוסדות פיננסיים זרים
13	-	-	13	1,018	10	-	-	10	926	מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
-	-	-	-	-	-	-	-	0-	5	של אחרים בישראל
-	-	-	-	-	4	-	-	4	568	של אחרים זרים
13	-	-	13	1,018	31	-	-	31	7,425	סך כל אגרות חוב הזמינות למכירה

31 בדצמבר 2019										
12 חודשים ומעלה ^(ב)					פחות מ-12 חודשים ^(א)					
הפסדים שטרם מומשו ^(ד)					הפסדים שטרם מומשו ^(ד)					
סך	מעל	20%-	0-	שווי	סך	מעל	20%-	0-	שווי	
הכל	35% ^(ה)	35% ^(ד)	20% ^(ג)	הוגן	הכל	35% ^(ה)	35% ^(ד)	20% ^(ג)	הוגן	
במיליוני ש"ח										
אגרות חוב										
-	-	-	-	-	-	-	-	0-	188	של ממשלת ישראל
-	-	-	0-	70	12	-	-	12	5,258	של ממשלות זרות
-	-	-	0-	225	3	-	-	3	1,193	של מוסדות פיננסיים זרים
7	-	-	7	2,394	6	-	-	6	1,211	מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
-	-	-	-	-	3	-	-	3	52	של אחרים בישראל
1	-	-	1	178	1	-	-	1	455	של אחרים זרים
8	-	-	8	2,867	25	-	-	25	8,357	סך כל אגרות חוב הזמינות למכירה

- (א) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך פחות מ-12 חודשים.
 (ב) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך 12 חודשים ומעלה.
 (ג) השקעות שההפסד שטרם מומש בגינן מהווה עד 20% מהעלות המופחתת שלהן.
 (ד) השקעות שההפסד שטרם מומש בגינן מהווה מעל 20% ועד 35% מהעלות המופחתת שלהן.
 (ה) השקעות שההפסד שטרם מומש בגינן מהווה מעל 35% מהעלות המופחתת שלהן.
 (ו) הפסדים נמוכים מ-1 מיליון ש"ח.
 (ז) סכומים שנוקפו לקרן ההון כחלק מרווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס.

ביאור 12 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף לגבי אגרות חוב זמינות למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומשו

31 בדצמבר 2020					
פחות מ-12 חודשים ^(ב)		12 חודשים ומעלה ^(א)		סך הכל	
הפסדים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו
שווי הוגן	שווי הוגן ^(א)	שווי הוגן	שווי הוגן ^(א)	שווי הוגן ^(א)	שווי הוגן ^(א)
במיליוני ש"ח					
108	(1)	40	(1)	148	(2)
אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)					
576	(7)	77	(2)	653	(9)
אגרות חוב מגובי משכנתאות אחרים (כולל STRIPPED MBS-ו REMIC, CMO)					
242	(2)	901	(10)	1,143	(12)
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS)					
926	(10)	1,018	(13)	1,944	(23)
סך הכל					

31 בדצמבר 2019					
פחות מ-12 חודשים ^(ב)		12 חודשים ומעלה ^(א)		סך הכל	
הפסדים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו
שווי הוגן	שווי הוגן ^(א)	שווי הוגן	שווי הוגן ^(א)	שווי הוגן ^(א)	שווי הוגן ^(א)
במיליוני ש"ח					
112	- ^(ד)	103	(3)	215	(3)
אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)					
889	(5)	1,194	(2)	2,083	(7)
אגרות חוב מגובי משכנתאות אחרים (כולל STRIPPED MBS-ו REMIC, CMO)					
210	(1)	1,097	(2)	1,307	(3)
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS)					
1,211	(6)	2,394	(7)	3,605	(13)
סך הכל					

- (א) סכומים שנזקפו לקרן ההון כחלק מרווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס.
 (ב) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך פחות מ-12 חודשים.
 (ג) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך 12 חודשים ומעלה.
 (ד) הפסדים נמוכים מ-1 מיליון ש"ח.

ביאור 12 - ניירות ערך (המשך)
פירוט נוסף לגבי אגרות חוב לפדיון מגובי משכנתאות

31 בדצמבר							
2019				2020			
עלות מופחתת לשווי הוגן	מהתאמות שווי מופחתת לשווי הוגן	רווחים שטרם הוכרו	הפסדים שטרם הוכרו	עלות מופחתת לשווי הוגן	מהתאמות שווי מופחתת לשווי הוגן	רווחים שטרם הוכרו	הפסדים שטרם הוכרו
במיליוני ש"ח							
אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)							
אגרות חוב לפדיון מסוג העבר באמצעות (Pass through securities)							
1,546	(4)	12	1,538	2,138	(4)	40	2,102
מזה: ניירות ערך שקיימת לגביהם ערבות של GNMA							
878	(4)	5	877	1,129	(4)	19	1,114
ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC							
668	-	7	661	1,009	-	21	988
אגרות חוב מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO ו-STRIPPED MBS)							
5	-	-	5	159	(4)	-	163
מזה: ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC או GNMA או בערבותם							
5	-	-	5	159	(4)	-	163
1,551	(4)	12	1,543	2,297	(8)	40	2,265
סך הכל אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)							
1,551	(4)	12	1,543	2,297	(8)	40	2,265
סך כל אגרות חוב לפדיון מגובי משכנתאות							

ביאור 12 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף לגבי אגרות חוב זמינות למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים

31 בדצמבר							
2019				2020			
רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ^(א)				רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ^(א)			
שוי	הפסדים	הוגן	שוי	הפסדים	הוגן	שוי	הפסדים
הפסדים	הוגן	הפסדים	הוגן	הפסדים	הוגן	הפסדים	הוגן
במיליוני ש"ח							
אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)							
אגרות חוב מסוג העבר באמצעות (Pass through securities)							
2,645	(3)	21	2,627	2,547	(2)	36	2,513
מזה: אגרות חוב שקיימת לגביהם ערבות של GNMA							
540	(1)	3	538	743	(1)	9	735
אגרות חוב שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC							
2,105	(2)	18	2,089	1,804	(1)	27	1,778
אגרות חוב מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO ו-STRIPPED MBS)							
מזה: אגרות חוב שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC, או GNMA או בערבותם							
3,438	(7)	20	3,425	2,526	(9)	41	2,494
3,044	(6)	14	3,036	2,184	(8)	33	2,159
סך הכל אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)							
6,083	(10)	41	6,052	5,073	(11)	77	5,007
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS)							
מזה: אשראי שאינו לאנשים פרטיים - אגרות חוב מסוג CLO							
1,665	(3)	4	1,664	1,923	(12)	10	1,925
1,153	(2)	3	1,152	1,513	(5)	9	1,509
אשראי שאינו לאנשים פרטיים - ניירות ערך שקיימת לגביהם ערבות של SBA							
437	(1)	-	438	323	(7)	-	330
סך כל אגרות חוב זמינות למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים							
7,748	(13)	45	7,716	6,996	(23)	87	6,932

(א) סכומים שנזקפו לקרן ההון כחלק מרווח כולל אחר נטו לאחר השפעת המס.

ביאור 12 - ניירות ערך (המשך)
פירוט נוסף לגבי ניירות ערך למסחר מגובי משכנתאות ומגובי נכסים

31 בדצמבר							
2019				2020			
הפסדים	רווחים	הפסדים	רווחים	הפסדים	רווחים	הפסדים	רווחים
שטרם מומשו	שטרם מומשו	שטרם מומשו	שטרם מומשו	שטרם מומשו	שטרם מומשו	שטרם מומשו	שטרם מומשו
מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	מהתאמות לשווי הוגן ^(א)
עלות מופחתת	עלות מופחתת	עלות מופחתת	עלות מופחתת	עלות מופחתת	עלות מופחתת	עלות מופחתת	עלות מופחתת
במיליוני ש"ח							
ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)							
ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Pass through securities)							
3	-	-	3	2	-	-	2
מזה: ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC							
3	-	-	3	2	-	-	2
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO ו-STRIPPED MBS)							
40	-	-	40	34	(3)	-	37
מזה: ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC, או GNMA או בערבותם							
-	-	-	-	33	(3)	-	36
סך הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)							
43	-	-	43	36	(3)	-	39
סך הכל ניירות ערך מגובי נכסים (ABS)							
111	-	1	110	44	(2)	-	46
סך כל ניירות ערך למסחר מגובי משכנתאות ומגובי נכסים							
154	-	1	153	80	(5)	-	85

(א) רווחים (הפסדים) שנזקפו לדוח רווח והפסד.

ביאור 13 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

א. חובות^(א), אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי

31 בדצמבר 2020					
אשראי לציבור					
מסחרי	דיוור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל
במיליוני ש"ח					
יתרת חוב רשומה של חובות^(א):					
143,317	24	786	144,127	10,879	155,006
שנבדקו על בסיס פרטני					
40,741	90,365	25,398	156,504	158	156,662
שנבדקו על בסיס קבוצתי ¹					
624 ^(א)	90,237	-	90,861	-	90,861
מזה: לפי עומק פיגור					
184,058	90,389	26,184	300,631	11,037	311,668
סך הכל חובות ^{2(א)}					
מזה:					
2,324	-	317	2,641	-	2,641
חובות בארגון מחדש					
1,308	50	20	1,378	15	1,393
חובות פגומים אחרים					
3,632	50	337	4,019	15	4,034
סך הכל חובות פגומים					
56	720	38	814	-	814
חובות בפיגור 90 ימים או יותר					
3,525	2	266	3,793	-	3,793
חובות בעייתיים אחרים					
7,213	772	641	8,626	15	8,641
סך הכל חובות בעייתיים					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות^(א):					
3,103	1	228	3,332	3	3,335
שנבדקו על בסיס פרטני					
779	635	544	1,958	-	1,958
שנבדקו על בסיס קבוצתי ³					
- ^(ד)	634 ^(ב)	-	634	-	634
מזה: לפי עומק פיגור					
3,882	636	772	5,290	3	5,293
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי ⁴					
875	7	212	1,094	-	1,094
מזה: בגין חובות פגומים					

- (א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
 (ב) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 460 מיליון ש"ח.
 (ג) יתרת הלוואות לדיור שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.
 (ד) יתרות נמוכות מ-1 מיליון ש"ח.

ביאור 13 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות^(א), אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

31 בדצמבר 2019						
אשראי לציבור						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל ציבור	פרטי אחר ^(א)	דיוור	מסחרי ^(א)	
במיליוני ש"ח						
יתרת חוב רשומה של חובות^(א):						
144,355	12,800	131,555	795	-	130,760	שנבדקו על בסיס פרטני
154,533	282	154,251	27,241	84,421	42,589	שנבדקו על בסיס קבוצתי ¹
84,934	-	84,934	-	84,220	714 ^(א)	מזה: לפי עומק פיגור
298,888	13,082	285,806	28,036	84,421	173,349	סך הכל חובות ^{2(א)}
מזה²:						
1,019	-	1,019	290	-	729	חובות בארגון מחדש
1,512	-	1,512	21	-	1,491	חובות פגומים אחרים
2,531	-	2,531	311	-	2,220	סך הכל חובות פגומים
980	-	980	58	830	92 ^(ה)	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
2,102	-	2,102	244	-	1,858 ^(ה)	חובות בעייתיים אחרים
5,613	-	5,613	613	830	4,170	סך הכל חובות בעייתיים
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות^(א):						
1,899	2	1,897	176	-	1,721	שנבדקו על בסיס פרטני
1,431	-	1,431	461	467	503	שנבדקו על בסיס קבוצתי ³
466	-	466	-	466 ^(ב)	- ^(ד)	מזה: לפי עומק פיגור
3,330	2	3,328	637	467	2,224	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי ⁴
539	-	539	167	-	372	מזה: בגין חובות פגומים

- (א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
 (ב) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 299 מיליון ש"ח.
 (ג) כולל יתרת הלוואות לדיוור שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.
 (ד) יתרות נמוכות מ-1 מיליון ש"ח.
 (ה) סוג מחדש.

ביאור 13 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020						
הפרשה להפסדי אשראי						
אשראי לציבור						
מסחרי	דיוור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל	
במיליוני ש"ח						
2,590	467	657	3,714	2	3,716	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
2,105	175	271	2,551	1	2,552	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(816)	(6)	(383)	(1,205)	-	(1,205)	מחיקות חשבונאיות
429	-	247	676	-	676	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(387)	(6)	(136)	(529)	-	(529)	מחיקות חשבונאיות נטו
(24)	-	-	(24)	-	(24)	התאמות מתרגום דוחות כספיים
4,284	636	792	5,712	3	5,715	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה ¹
402	-	20	422	-	422	¹ מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019						
הפרשה להפסדי אשראי						
אשראי לציבור						
מסחרי	דיוור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל	
במיליוני ש"ח						
2,700	479	634	3,813	3	3,816	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
454	22	134	610	(1)	609	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(967) ^(x)	(29)	(385) ^(x)	(1,381)	-	(1,381)	מחיקות חשבונאיות
439 ^(x)	-	275 ^(x)	714	-	714	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(528)	(29)	(110)	(667)	-	(667)	מחיקות חשבונאיות נטו
(16)	-	-	(16)	-	(16)	התאמות מתרגום דוחות כספיים
(20)	(5)	(1)	(26)	-	(26)	מימוש השקעה בחברת בת שאוחדה בעבר
2,590	467	657	3,714	2	3,716	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה ¹
366	-	20	386	-	386	¹ מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

(א) סווג מחדש.

ביאור 13 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018						
הפרשה להפסדי אשראי						
אשראי לציבור						
מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל	
במיליוני ש"ח						
2,506	450	741	3,697	3	3,700	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
21	-	-	21	-	21	שינויים שנזקפו להון ^(א)
2,527	450	741	3,718	3	3,721	יתרה ליום 1 בינואר 2018
254	32	233	519	-	519	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(740)	(4)	(453)	(1,197)	-	(1,197)	מחיקות חשבונאיות
654	-	287	941	-	941	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(86)	(4)	(166)	(256)	-	(256)	מחיקות חשבונאיות נטו
16	1	(1)	16	-	16	התאמות מתרגום דוחות כספיים
(11)	-	(173)	(184)	-	(184)	בניכוי יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה ^(ב)
2,700	479	634	3,813	3	3,816	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה ¹
441	-	20	461	-	461	¹ מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

(א) השפעת היישום לראשונה של תקן דיווח כספי בינלאומי 9 בחברות בנות בחו"ל.

(ב) יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת התקופה מוצגת בניכוי נכסים שסווגו כמוחזקים למכירה במספרי השוואה. למידע נוסף אודות יתרות ותנועות שסווגו כמוחזקות למכירה במספרי השוואה ראה [ביאור 136. בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2018](#).

ביאור 14 - אשראי לממשלות

31 בדצמבר		
2019	2020	
במיליוני ש"ח		
11	9	אשראי לממשלה
733	623	אשראי לממשלות זרות
744	632	סך כל האשראי לממשלות

ביאור 15 - השקעות בחברות מוחזקות ופרטים על חברות אלה

א. הרכב של חברות כלולות

31 בדצמבר	
2020	2019
חברות כלולות	
במיליוני ש"ח	
765	795
סך כל השקעות במניות לפי שיטת השווי המאזני (לרבות מוניטין)	
184	152
מזה - רווחים שנצברו ממועד הרכישה	
סעיפים שנצברו בהון ממועד הרכישה:	
(18)	(23)
התאמות בגין חברות כלולות	
פרטים בדבר מוניטין:	
135 ^(א)	197 ^(א)
הסכום המקורי, נטו	
131	135
יתרה להפחתה	

ב. חלק הקבוצה ברווחים או בהפסדים של חברות כלולות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2020	2019	2018 ^(ב)
במיליוני ש"ח		
(19)	(19)	39
חלק הקבוצה ברווחים (הפסדים) של חברות כלולות		
6	4	(3)
הפרשה למיסים נדחים		
(13)	(15)	36
חלק הקבוצה ברווחים (הפסדים) של חברות כלולות לאחר השפעת מס		

(א) ייחוס תמורת הרכישה לנכסים ולהתחייבויות הנרכשים על ידי חברת הבת מסתיים לאחר מועד הדיווח.
 (ב) כולל יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה. למידע נוסף ראה [ביאור 136](#). בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2018.

ביאור 15 - השקעות בחברות מוחזקות ופרטים על חברות אלה (המשך)

ג. פרטים על חברות מוחזקות עיקריות

חברות בת מאוחדות^(א)

31 בדצמבר					
2019	2020	2019	2020		
	חלק בהון המקנה זכות לקבלת רווחים		חלק בהון המקנה זכות לקבלת רווחים		
	חלק בזכויות בהצבעה		חלק בזכויות בהצבעה		
				שם החברה	פרטים על החברה
				באחוזים	
בישראל					
100.0	100.0	100.0	100.0	לאומי פרטנרס בע"מ ^(ב)	שירותים עסקיים ופיננסיים
99.8	99.8	99.8	99.8	לאומי-טק בע"מ ^(ד)	ליווי פיננסי לחברות היי-טק
100.0	100.0	100.0	100.0	לאומי שירותי שוק ההון בע"מ	שרותי תפעול קופות גמל וקרנות נאמנות
בחוץ לארץ					
84.7	84.7	84.7	84.7	בנק לאומי לישראל קורפוריישן ^(ה)	חברת החזקות - רשומה בארה"ב
84.6	84.6	84.6	84.6	בנק לאומי ארה"ב ^(ה)	עסקי בנק כללי - רשומה בארה"ב
100.0	100.0	100.0	100.0	בנק לאומי בריטניה פי.אל.סי	עסקי בנק כללי - רשומה בבריטניה
100.0	100.0	100.0	100.0	לאומי רי לימיטד	ביטוח - רשומה בא"י התעלה

(א) הנתונים לגבי החברות המאוחדות משקפים את השקעת הבנק בהן בניכוי השקעות כל חברה בחברות אחרות בקבוצת הבנק, ואת חלק הבנק בתוצאות פעולותיהן בניכוי חלקה של כל חברה בתוצאות הפעולות של חברות אחרות בקבוצת הבנק בגין השקעות האמורות.

(ב) השקעות הוניות אחרות כוללות שטרי הון.

(ג) חלק הבנק בקרן הון בגין הטבה בהלוואות בעלי שליטה 190 מיליון ש"ח (2019 - 176 מיליון ש"ח).

(ד) חלק הבנק בקרן הון בגין הטבה בהלוואות בעלי שליטה 82 מיליון ש"ח (2019 - 82 מיליון ש"ח).

(ה) בנק לאומי ארה"ב ובנק לאומי לישראל קורפוריישן הינן חברות שמטבע הפעילות שלהן שונה מהשקל. ראה [ביאור 1.1](#).

2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
ערבויות עבור				תרומה לרווח (הפסד)				השקעה	
החברה לטובת		רווח (הפסד)		הנקי המיוחס		השקעות		במניות	
גופים שמחוץ		כולל		לבעלי מניות		הוניות		לפי	
לקבוצה		אחר		הבנק		אחרות ^(ב)		שווי מאזני	
במיליוני ש"ח									
637	696	11	2	121	100	1,192	222	1,915	3,587
5	-	-	2	5	3	-	-	1,019	1,024
-	-	-	-	(1)	3	-	-	30	33
-	-	1	(5)	(5)	(2)	-	-	45	82
7	-	(104)	(114)	215	113	-	-	2,481	2,224
-	-	(5)	(14)	(9)	(85)	244	235	1,019	940
-	-	-	-	(14)	(1)	-	-	51	50

ביאור 16 - בניינים וציוד

א. הרכב

סך הכל	עלויות תוכנה	ציוד, ריהוט וכלי רכב	בניינים ומקרקעין ^(א)	במיליוני ש"ח
עלות נכסים				
10,790	4,375 ^(ג)	3,503 ^(ג)	2,912 ^(ג)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2018
843	549	112	182	תוספות
(1,253)	(1,048)	(85)	(120)	גריעות
(62)	(19)	(17)	(26)	התאמות מתרגום דוחות כספיים
10,318	3,857	3,513	2,948	יתרה ליום 31 בדצמבר 2019
594	426	104	64	תוספות
(193)	(90)	(82)	(21)	גריעות
(52)	(16)	(14)	(22)	התאמות מתרגום דוחות כספיים
10,667	4,177	3,521	2,969	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020
פחת והפסדים מירידת ערך				
7,937	3,636 ^(ג)	2,657 ^(ג)	1,644 ^(ג)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2018
600	395	144	61	פחת לשנה
(1,214)	(1,044)	(85)	(85)	גריעות
(48)	(10)	(17)	(21)	התאמות מתרגום דוחות כספיים
7,275	2,977	2,699	1,599	יתרה ליום 31 בדצמבר 2019
678	497	118	63	פחת לשנה
(175)	(79)	(80)	(16)	גריעות
(43)	(12)	(15)	(16)	התאמות מתרגום דוחות כספיים
7,735	3,383	2,722	1,630	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020
2,853	739	846	1,268	הערך בספרים ליום 31 בדצמבר 2018
3,043	880	814	1,349	הערך בספרים ליום 31 בדצמבר 2019
2,932	794	799	1,339	הערך בספרים ליום 31 בדצמבר 2020^(א)

(א) לרבות התקנות ושיפורים במושכר.

(ב) לרבות הוצאות שהונו בקשר לפיתוח עלויות תוכנה לשימוש עצמי אשר הסתכמו ליום 31 בדצמבר 2020 בסך 581 מיליון ש"ח (2019 - 531 מיליון ש"ח).

(ג) הוצג מחדש.

ב. שיעור הפחת הממוצע

31 בדצמבר		
2019	2020	
2.36%	2.35%	בניינים ומקרקעין
14.90%	12.78%	ציוד, ריהוט וכלי רכב
22.26%	22.84%	עלויות תוכנה

ביאור 16 - בניינים וציוד (המשך)

- ג. בניינים ומקרקעין שאינם בשימוש הקבוצה, בעיקר בניינים מושכרים, כלולים במאזן בסך 32 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2019 - 20 מיליון ש"ח).
- ד. נכסים בסך 49 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2019 - 49 מיליון ש"ח), טרם נרשמו על שם הבנק בלשכת רישום מקרקעין. הסיבות העיקריות לאי רישום הינן העדר הסדר רישום מקרקעין באור ("פרצלציה") ואי רישום פרויקט כבית משותף על ידי הקבלן/היזם.
- ה. היתרה המאזנית של בניינים וציוד העומדים למכירה הסתכמה ביום 31 בדצמבר 2020 בסך 61 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2019 - בסך 4 מיליון ש"ח). לא צפוי הפסד ממימוש בניינים וציוד העומדים למכירה, מעבר להפרשות שנעשו בגינם.
- ו. היתרה המאזנית של רכוש קבוע בשלבי הקמה הסתכמה ביום 31 בדצמבר בסך 143 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2019 - 102 מיליון ש"ח).
- ז. סעיף בניינים וציוד כולל שיפורים וזכויות שכירות, לרבות תשלומים על חשבון חלק מהבניינים על קרקע חכורה.

ח. מידע בגין חכירות

1. הוצאות בגין חכירות

31 בדצמבר	
2020	
במיליוני ש"ח	
169	הוצאות בגין חכירות תפעוליות
1	הוצאות בגין חכירות לטווח קצר
2	הוצאות בגין תשלומי חכירה משתנים
172	סך הכל הוצאות בגין חכירות

2. מידע נוסף על חכירות

31 בדצמבר	
2020	
במיליוני ש"ח	
	מזומנים ששולמו בגין יתרות שנכללו במדידה של התחייבויות בגין חכירות:
170	תזרים מזומנים בגין פעילות שוטפת בגין חכירות תפעוליות
42	נכסי זכות שימוש שהוכרו בגין חכירות תפעוליות חדשות
	יתרת תקופה משוקללת ממוצעת (בשנים):
4.5	בגין חכירות תפעוליות
	ריבית היוון משוקללת ממוצעת (באחוזים):
1.00	בגין חכירות תפעוליות

ביאור 16 - בניינים וציוד (המשך)

3. תזרימי מזומנים לא מהוונים והתחייבויות בגין חכירות תפעוליות לפי תקופות פירעון

31 בדצמבר		
2020		
התחייבות בגין חכירה	תזרימי מזומנים לא מהוונים	
148	150	עד שנה
124	126	מעל שנה עד שנתיים
94	96	מעל שנתיים עד 3 שנים
81	84	מעל 3 שנים עד 4 שנים
77	80	מעל 4 שנים עד 5 שנים
407	443	מעל 5 שנים
931	979	סך הכל

ביאור 17 - מוניטין

א. תנועה במוניטין

סך הכל מוניטין במיליוני ש"ח		
		עלות
17		ליום 31 בדצמבר 2018
(1)		התאמות מתרגום דוחות כספיים
16		ליום 31 בדצמבר 2019
(1)		התאמות מתרגום דוחות כספיים
15		ליום 31 בדצמבר 2020
		הפחתות והפסדים מירידת ערך
-		ליום 31 בדצמבר 2018
-		הפחתה לשנה
-		ליום 31 בדצמבר 2019
-		הפחתה לשנה
-		ליום 31 בדצמבר 2020
15		יתרה מופחתת ליום 31 בדצמבר 2020
		הערך בספרים
17		ליום 31 בדצמבר 2018
16		ליום 31 בדצמבר 2019
15		ליום 31 בדצמבר 2020

ביאור 17 - מוניטין (המשך)

ב. תנועה במוניטין לפי מגזרי פעילות פיקוחיים ולפי גישת הנהלה

פעילות חו"ל	אחר	במיליוני ש"ח
17	(1)	17
ליום 31 בדצמבר 2018		
הפרשי תרגום		
16	(1)	16
ליום 31 בדצמבר 2019		
הפרשי תרגום		
15		15
ליום 31 בדצמבר 2020		

ביאור 18 - נכסים אחרים

31 בדצמבר		
2019	2020	
במיליוני ש"ח		
5,939	6,258	מיסים נדחים לקבל, נטו - ראה ביאור 8(ד)
21	42	עודף מקדמות ששולמו למס הכנסה על העתודות השוטפות
238	110	קופה מרכזית לתשלום פיצויים
2	6	נכסים שנתקבלו בגין אשראים שסולקו
41	51	יתרת הוצאות הנפקה להפחתה של אגרות חוב, שטרי התחייבויות וכתבי התחייבות נדחים
46	37	נכסים בגין פעילות במסלקת מעוף ^(א)
397	369	שווי פוליסת ביטוח בשלוחה בחו"ל
204	202	הוצאות מראש
192	169	הכנסות לקבל
1,406	1,385	חייבים אחרים ויתרות חובה
-	929	נכסי זכות שימוש בגין חכירה תפעולית ^(ב)
8,486	9,558	סך כל הנכסים האחרים

(א) מוצג בשווי הוגן.

(ב) החל מיום 1 בינואר 2020 בעקבות יישום נושא 842 בקודיפיקציה בדבר חכירות, הוכר לראשונה נכס זכות שימוש בגובה ההתחייבות בגין החכירה בתוספת עלויות ראשוניות ותשלומי חכירה מראש ובניכוי תמריצים שהתקבלו. למידע בגין חכירות ראה [ביאור 1.1](#).

ביאור 19 - פיקדונות הציבור

א. סוגי פיקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג המפקיד

31 בדצמבר		
2019	2020	
במיליוני ש"ח		
בישראל		
לפי דרישה		
86,908	116,042	אינם נושאים ריבית
135,846	176,276	נושאים ריבית
222,754	292,318	סך הכל לפי דרישה
128,526	132,325	לזמן קצוב
351,280	424,643	סך כל פיקדונות בישראל ¹
מחוץ לישראל		
לפי דרישה		
8,118	11,363	אינם נושאים ריבית
6,287	6,713	נושאים ריבית
14,405	18,076	סך הכל לפי דרישה
7,959	4,312	לזמן קצוב
22,364	22,388	סך כל פיקדונות מחוץ לישראל
373,644	447,031	סך כל פיקדונות הציבור
¹ מזה:		
130,513	147,228	פיקדונות של אנשים פרטיים
68,329	80,499	פיקדונות של גופים מוסדיים
152,438	196,916	פיקדונות של תאגידים ואחרים

ב. פיקדונות הציבור לפי גודל

31 בדצמבר		
2019	2020	
במיליוני ש"ח		
		תקרת הפיקדון
103,709	117,472	עד 1
92,249	108,612	מעל 1 ועד 10
66,169	77,759	מעל 10 ועד 100
36,318	54,650	מעל 100 ועד 500
75,199	88,538	מעל 500
373,644	447,031	סך הכל

ביאור 20 - פיקדונות מבנקים

31 בדצמבר		
2019	2020	במיליוני ש"ח
בישראל		
בנקים מסחריים:		
5,517	5,744	פיקדונות לפי דרישה
391	331	קיבולים
בנקים מרכזיים:		
133	135	פיקדונות לפי דרישה
-	8,777	פיקדונות לזמן קצוב
מחוץ לישראל		
בנקים מסחריים:		
4	2	פיקדונות לפי דרישה
7	89	פיקדונות לזמן קצוב
67	15	קיבולים
בנקים מרכזיים:		
57	50	פיקדונות לפי דרישה
-	-	פיקדונות לזמן קצוב
6,176	15,143	סך כל פיקדונות מבנקים

ביאור 21 - אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים^(א)

31 בדצמבר		שער תשואה פנימי ^(ג)	משך חיים ממוצע ^(ב)	
2019 ^(א)	2020	באחוזים	שנים	במיליוני ש"ח
אגרות חוב, כתבי התחייבות ושטרי הון במטבע ישראלי שאינם ניתנים להמרה:				
4,695	3,688	2.4	2.8	במטבע ישראלי לא צמוד
10,784	5,719	1.4	3.3	צמודות למדד המחירים לצרכן
15,479	9,407			סך הכל ¹
14,907	8,847	-	-	¹ מזה: רשומים למסחר
כתבי התחייבות ניתנים להמרה:				
926	926	3.2	0.1 ^(ד)	במטבע ישראלי לא צמוד
3,553	3,525	2.1	3.3 ^(ד)	צמודות למדד המחירים לצרכן
-	2,445	3.3	4.7 ^(ד)	בדולרים של ארה"ב
19,958	16,303			סך כל אגרות החוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות הנדחים
8,812	8,438			מזה כתבי התחייבות נדחים הנכללים בהון רוברד^(ה) 2^(ו)

- (א) יתרת הנכיון בקיזוז הפרמיה על אגרות חוב ועל כתבי התחייבות נדחים שטרם נקפה לדוח רווח והפסד קוזה מאגרות החוב.
 (ב) משך חיים ממוצע, הינו ממוצע תקופות התשלומים משוקללות בתזרים המהוון לפי שיעור התשואה הפנימי.
 (ג) שיעור תשואה פנימי, הינו שיעור ריבית המנכה את תזרים התשלומים הצפוי אל היתרה המאזנית הכלולה בדוח הכספי.
 (ד) משך חיים ממוצע למועד שינוי הריבית מבוסס על חישוב משך חיים ממוצע אפקטיבי כפי שמחושב לצורך החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית. בכתבי התחייבות נדחים לא צמודים 0.1 שנים, בצמודים למדד 3.5 שנים, בדולר ארה"ב 4.5 שנים (ליום 31 בדצמבר 2019 - לא צמודים 1 שנים, צמודים ומדד 2.5 שנים).
 (ה) הון רוברד 2 בהתאם להוראות המעבר של באזל 3.
 (ו) הוצג מחדש.

הערה:

למידע נוסף ראה [ביאור 25](#).

ביאור 22 - התחייבויות אחרות

31 בדצמבר		
2019	2020	
במיליוני ש"ח		
82	86	עתודה למיסים נדחים, נטו - ראה ביאור 8(ד)
625	1,271	עודף עתודות שוטפות למס הכנסה על מקדמות ששולמו
12,856	11,546	עודף התחייבויות בגין הטבות לעובדים על נכסי התכנית - ראה ביאור 23(ח)
333	339	הכנסות מראש
4,349	4,274	זכאים בגין פעילויות בכרטיסי אשראי
766	545	הוצאות לשלם בגין שכר והוצאות נלוות
68	220	שווי שוק של ניירות ערך שנמכרו בחסר
386	422	הפרשה להפסדי אשראי בגין סעיפים חוץ מאזניים
305	260	הוצאות לשלם
426	428	הפרשות אחרות בגין זכויות עובדים
215	232	הפרשה לחופשה
36	36	חופשת יובל צבורה
32	37	התחייבויות בגין פעילות במסלקת המעוף ^(א)
684	708	זכאים אחרים ויתרות זכות
-	931	התחייבויות אחרות בגין חכירות תפעוליות ^(ב)
21,163	21,335	סך כל ההתחייבויות האחרות

(א) מוצג בשווי הוגן.

(ב) החל מיום 1 בינואר 2020 בעקבות יישום נושא 842 בקודיפיקציה בדבר חכירות, הוכרה לראשונה התחייבות בגין חכירה בסכום הערך הנוכחי של דמי החכירה העתידיים. למידע בגין חכירות ראה [ביאור 1.1](#). למידע על התחייבויות בגין חכירות תפעוליות לפי תקופות לפירעון ראה [ביאור 16.1](#).

ביאור 23 - זכויות עובדים

א. פיצויי פרישה ופנסיה

1. כללי

לעובדים שהחלו עבודתם בבנק מיום 1 בינואר 1999 (להלן "עובדי דור ב") וטרם קבלו קביעות במועד חתימת הסכם קיבוצי מיוחד בשנת 2000 בעניין הסדר פנסיוני, קיימות הפקדות שוטפות לתכנית פנסיה חיצונית. לבנק לא תהיה כל חבות פנסיונית לגבי עובדים אלה להוציא השלמה לפיצויי פיטורין בהתאם להסכם.

לעובדים שהחלו את עבודתם בבנק לפני 1 בינואר 1999 (להלן "עובדי דור א") וקיבלו קביעות עד מועד חתימת ההסכם דלעיל, הפורשים מעבודתם בבנק בגיל פרישה, למעט אלו המוזכרים לעיל **ובסעיף ב**, להלן, קיימת הזכות לבחור בקבלת פיצויי פרישה וכספי התגמולים או בקבלת פנסיה מהבנק, תוך ויתור על כספי הפיצויים והתגמולים והכל כפוף להוראות הדין. הזכאות לפנסיה מחושבת לפי שיעור של 40% בגין חמש עשרה שנות העבודה הראשונות דהיינו 2.67% לשנה ושל 1.5% לכל שנה לאחר מכן, עד לשיעור מרבי של 70%.

העתודות לפנסיה מבוססות על חישוב אקטוארי הלוך בחשבון את גיל הפרישה על פי מחקר ובהתבסס על ניסיון העבר. החישוב האקטוארי נערך בשיטת הערכה של הטבות נצברות בהתחשב בפרמטרים שונים, ביניהם הסתברות על בסיס ניסיון העבר לגבי שיעור ניצול זכויות הפנסיה ושיעור משיכות כספי פיצויים ותגמולים, נכות וכו'. במחקר שבוצע בשנת 2017 המסתמך על ניסיון העבר, נמצא שכ-3.5% מושכים פיצויים ותגמולים בפרישה רגילה ו-10% בפרישה מוקדמת. בנוסף, הפורשים בגיל הפרישה יהווו כ-20% מההתחייבות ואילו הפורשים בפרישה מוקדמת יהווו כ-25% מההתחייבות.

צבירת ההתחייבות הינה בשיטת הקו-הישר עד לגיל הפרישה המוקדמת (ממוצע גילאי הפרישה בפועל של עובדי דור א' בשנים האחרונות, גברים ונשים). לאחר מועד זה, הטבות נוספות המיוחסות לשנים העוקבות נצברות בהתבסס על נוסחת תכנית ההטבות של עובדי דור א'. כמו כן מוצע החישוב בהנחת עליית שכר נומינלית המבוססת על ניסיון העבר ומשתנה בהתאם לגיל העובד.

החישוב האקטוארי מבוסס על הוראות עדכניות של האקטואר הראשי במשרד האוצר לגבי שיעורי תמותה מחודש נובמבר 2019 אשר נקבעו על ידי הממונה על שוק ההון בטוח וחסכון לחברות הביטוח, ואשר אומצו לאוכלוסיית עובדי הבנק.

גובה ההתחייבות לזכויות עובדים מושפע ממספר משתנים מרכזיים, הכוללים משתני שוק (שיעורי ריביות היוון ההתחייבויות לטווחי הזמן השונים) ומשתנים אקטואריים, כאשר חלק מהמשתנים האקטואריים הינם משתנים התנהגותיים של העובדים. ייתכן כי יתקיים קשר בין שינויים במשתני השוק לבין שינויים במשתנים האקטואריים ההתנהגותיים. לדוגמא, ייתכן כי באם תתרחש עליית ריבית חדה במשק הישראלי, אשר בעקבותיה תעלנה גם תשואות האג"ח הממשלתיות (אשר תקטין את גובה ההתחייבויות לפנסיה), יצמצם גם שיעור העובדים הבוחרים במסלול פנסיה (החלטה אשר גם תצמצם את גובה ההתחייבויות של הבנק לפנסיה).

בהקשר זה יצוין כי ביום 6 בנובמבר 2019 פורסם חוזר על ידי הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון לעניין עדכון ההנחות הדמוגרפיות בביטוח חיים ועדכון מודל שיפורי תמותה. לחוזר האמור לא היתה השפעה מהותית על היקף ההתחייבויות לעובדים.

חישוב ההתחייבות האקטוארית של הבנק לפנסיה נעשה על בסיס תשואת אגרות החוב הממשלתיות בישראל בתוספת מרווח ממוצע על אגרות חוב קונצרניות בדירוג בינלאומי AA ומעלה למועד הדיווח. מסיבות פרקטיות נקבע שחישוב המרווח יתבסס על מרווחי אגרות החוב הקונצרניות בארה"ב.

ההתחייבות לפנסיה של הבנק, לגבי עובדים שפרשו ובחרו בפנסיה, וכן זו המוזכרת **ובסעיף ב**, להלן, מכוסה על ידי עתודה לפנסיה, המחושבת על פי הערך הנוכחי של ההתחייבות כפי שחושב על ידי אקטואר.

2. הטבות ל"בוגרי לאומי"

בנוסף לתשלומי הפנסיה ו/או התגמולים והפיצויים, זכאי "בוגר לאומי", להטבות נוספות שעיקרן שי לחג, שכר לימוד לילדי הפנסיונר לזכאים וסקר רפואי לזכאים.

"בוגר לאומי" הינו מי שסיים עבודתו בבנק לאחר שהשלים 25 שנות עבודה בבנק, או מי שסיים עבודתו לאחר 15 שנות עבודה בבנק וגילו 50 שנים ויותר.

הסכום שנצבר ליום 31 בדצמבר 2020 עבור העלויות הצפויות בגין הזכויות הנ"ל בתקופה שלאחר תקופת ההעסקה על פי חישוב אקטוארי מסתכם בכ-332 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2019 - 320 מיליון ש"ח).

ביאור 23 - זכויות עובדים (המשך)

ב. תנאי העסקה ופרישה לבעלי חוזים אישיים

1. כללי

תנאי ההעסקה והפרישה המקובלים לבעלי חוזים אישיים בבנק כוללים רכיבי תגמול קבוע ובכלל זה משכורת חודשית, זכויות סוציאליות, תנאים נלווים כגון קרן השתלמות, ביטוח בריאות, הסדרי ביטוח, פטור ושיפוי ותנאי פרישה וסיום העסקה, כגון תשלום הודעה מוקדמת. עוד כוללים תנאי ההעסקה לבעלי חוזים אישיים בבנק, רכיבי תגמול משתנה הכוללים כל תגמול שאינו קבוע ובכלל זה: מענק שנתי מותנה ביצועים, מענק אישי ומענק מיוחד בגין אירועים מיוחדים. עובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה יכול שיהיו זכאים גם למענקים נוספים כגון מענק שימור ומענק הצטיינות יתרה. נושאי משרה בבנק יכול שיהיו זכאים, בנוסף על האמור, גם למענק הסתגלות בסכום של עד 6 משכורות חודשיות בעת סיום יחסי עבודה בבנק. כמו כן, בעלי חוזים אישיים בבנק יכול שיתחייבו כלפי הבנק לתקופת אי-תחרות של עד 6 חודשים ממועד הפסקת עבודתם בפועל בבנק.

הסדרי פרישה ופנסיה לבעלי חוזים אישיים

זכויות הפרישה והפנסיה של בעלי החוזים האישיים בבנק נקבעות על פי סיווג תקופות ההעסקה השונות בבנק: דור א', דור ב' ודור ג' ולפי נסיבות סיום ההעסקה (פיטורין, התפטרות, או פרישה). הסדרי הפרישה בבנק לעובדים אלו כוללים זכאות לפיצויים בשיעור שבין 100% ועד ל-250%, בתוספת הכספים שנצברו בקופת התגמולים. זכאות זו באה במקום זכאות העובדים לפיצויים על פי דין והיא כוללת את הכספים והזכויות שנצברו בקופות הפיצויים של העובד במהלך העסקתו (לרבות רווחים).

בגין תנאי ההעסקה בדור א' רשאי העובד במקרה של סיום יחסי עובד ומעביד (פיטורין, התפטרות או פרישה, לפי העניין ולפי התנאים בחוזה) לוותר על הזכויות והכספים העומדים לזכותו בקופות התגמולים והפיצויים (בגין זכויות דור א') בתמורה לזכאות לפנסיה תקציבית מהבנק ("קצבת הפרישה"). העובד זכאי לקבל את קצבת הפרישה החל מהגעתו לגיל פרישה או, בכפוף לעמידה בתנאים של ותק וגיל, לקבל את קצבת הפרישה באופן מיידי (מלא או מופחת, לפי העניין).

בגין תנאי ההעסקה בדור ב' במקרה של סיום יחסי עובד ומעביד (פיטורין, התפטרות או פרישה, לפי העניין ולפי התנאים בחוזה) ובכפוף לעמידה בתנאים של ותק וגיל, רשאי העובד לבחור ולקבל, במקום הזכאות להשלמת פיצויים, קצבת ביניים מהבנק (מלאה או מופחתת, לפי העניין) עד למועד הזכאות לקבלת פנסיה בהתאם לתנאי תקנון הקופה החיצונית והוראות הדין.

שיעור קצבת הפרישה או קצבת הביניים לפי העניין הינו 2.67% לשנה בגין 15 שנות העבודה הראשונות. לאחר מכן - שיעור של 1.5% לשנה בגין כל שנה עד לחתימת חוזה אישי, 2% לשנה בגין כל שנה בה כיהן עם חוזה אישי ו-2.5% לשנה בגין כל שנת כהונה כחבר הנהלה, והכל עד לשיעור מרבי של 70%. הזכאות לקבל קצבת פרישה מהבנק מותנית בכך שכל הזכויות והכספים שיעמדו לזכות העובד בקופת התגמולים והפיצויים (בגין זכויות דור א') יהוו מקור לתשלום קצבת הפרישה מהבנק כאמור.

סכום ההוצאה המירבית הנוספת של הבנק, במידה שהעובדים הכלולים בסעיף זה יפוטרו מיידית ועל פי הזכאות בכל תקופה, יסתכם בסך 137 מיליון ש"ח (כולל מס שכר על הפנסיה) (2019 - 153 מיליון ש"ח). הסיבה לירידה נובעת משינויי בהנחות מועד וסבירות הפרישה.

2. המנכ"ל

מר חנן פרידמן מכהן כנושא משרה בבנק החל מיום 1 בספטמבר 2014, וכמנכ"ל של הבנק החל מיום 1 בנובמבר 2019 ("מועד התחילה"). ביום 23 בדצמבר 2019 אישרה האסיפה הכללית של הבנק את תנאי הכהונה וההעסקה של המנכ"ל שחלים ממועד התחילה. תנאי הכהונה וההעסקה של המנכ"ל הינם בהתאם למדיניות התגמול לנושאי משרה בבנק, ונקבעו בהתאם לקבוע בהוראה 301A ולמגבלות הקבועות בחוק מגבלת התגמול.

תנאי הכהונה וההעסקה של המנכ"ל:

1. **משכורת** - המנכ"ל זכאי החל ממועד התחילה למשכורת חודשית בסך כולל של 228,000 ש"ח, צמוד לעליית מדד המחירים לצרכן הידוע במועד התחילה¹ ויכול שיהיה צמוד לשיעור עליית התגמול הנמוך ביותר בבנק כאמור בחוק מגבלת התגמול ובכפוף להוראותיו ("המשכורת").

¹ מובהר כי במקרה של ירידה במדד לא תהיה הקטנה בהתאם של המשכורת.

ביאור 23 - זכויות עובדים (המשך)

המנכ"ל יכול שיהיה זכאי, בכפוף לאישור ועדת הביקורת והדירקטוריון, לרכיב תשלום קבוע נוסף, אשר גובהו יקבע כך שסך רכיבי התגמול למנכ"ל (למעט תגמול שהוצאה בגינו אינה חזויה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים) יעמדו במגבלה שנקבעה בסעיף 2(ב) לחוק מגבלת התגמול². בגין רכיב קבוע זה לא יבוצעו הפרשות סוציאליות, למעט הפרשות על פי דין לפיצויי פיטורין ולתגמולים.

2. **הפסקת עבודה בהודעה מוקדמת** - הסכם ההעסקה של המנכ"ל הוא לתקופה בלתי קצובה. כל אחד מהצדדים רשאי לסיים את ההתקשרות בהסכם במתן הודעה מוקדמת של 6 חודשים מראש.

3. **הפרשות וניכויים לתגמולים, לפיצויים ולזכויות סוציאליות** - הבנק יבצע הפרשות לתגמולים ולביטוח בגין אובדן כושר עבודה בגין המנכ"ל, אשר יועברו מדי חודש בחודשו לביטוח מנהלים, לקופות גמל ו/או להסדר פנסיוני, כפי שיוסכם בין הצדדים, מעת לעת, בשיעור של 7.5% וכן ינכה הבנק סכום נוסף בשיעור של 6% ממשכורת המנכ"ל לתגמולים (להלן: "ההפרשות לתגמולים"). הבנק יבצע הפרשות לפיצויים אשר יועברו מדי חודש בחודשו לקופת פיצויים, בשיעור של $8\frac{1}{3}\%$ ממשכורת³ המנכ"ל וכן יפריש עבור המנכ"ל לקרן השתלמות, מדי חודש בחודשו, סך השווה ל-7.5% מהמשכורת, ובמקביל ינכה הבנק, על חשבון המנכ"ל, סך השווה ל-2.5% מהמשכורת, וזאת עד לתקרה המזכה לצורך מס, ויעבירם לקרן השתלמות.

4. **תנאי פרישה** - כאמור לעיל, המנכ"ל מכהן כנושא משרה בבנק החל מיום 1 בספטמבר 2014. בעת כניסת חוק מגבלת התגמול לתוקף ביום 12 באוקטובר 2016 ("המועד הקובע"), עודכנו תנאי הכהונה וההעסקה של נושאי המשרה שכיהנו באותה עת בבנק בהתאם לקבוע בחוק זה, ובכלל זה תנאי הכהונה וההעסקה של מר פרידמן, לרבות זכויותיו במקרה של פרישה. לפיכך, במקרה של פרישה יהיה זכאי המנכ"ל לזכויות פרישה בגין כהונתו בבנק בתקופה שממועד תחילת כהונתו בבנק ועד למועד הקובע, וכן לזכויות פרישה בגין כהונתו בבנק בתקופה שמהמועד הקובע ועד למועד סיום יחסי העבודה עם הבנק, כמפורט להלן: במקרה של ניתוק יחסי העבודה בין המנכ"ל לבין הבנק (פיטורין, התפטרות או פרישה לפנסיה) יהיה זכאי המנכ"ל לזכויות הבאות (במצטבר):

(1) בגין תקופת עבודת המנכ"ל החל מהמועד הקובע - המנכ"ל יהיה זכאי לפיצויי פיטורין בסכום השווה ל-100%⁴ מהמשכורת החודשית האחרונה הידועה בעת ניתוק יחסי העבודה בינו לבין הבנק כפול מספר השנים מהמועד הקובע ועד למועד ניתוק יחסי העבודה, ובתוספת הכספים והזכויות שנצברו בקופות התגמולים בגין הפרשות לתגמולים שנעשו על ידי הבנק והמנכ"ל בגין תקופת העסקת המנכ"ל בתקופה הנ"ל (מהמועד הקובע ועד למועד סיום יחסי העבודה).

(2) בגין תקופת עבודת המנכ"ל עד למועד הקובע: המנכ"ל יהיה זכאי לפיצויים בסכום השווה ל-250% מהמשכורת החודשית נכון לערב המועד הקובע כפול במספר שנות עבודתו בבנק עד למועד הקובע, ובתוספת הכספים והזכויות שנצברו בקופות התגמולים בגין הפרשות לתגמולים שנעשו על ידי הבנק והמנכ"ל בגין תקופת העסקת המנכ"ל בתקופה כאמור (עד המועד הקובע)⁵. בנוסף, יהיה זכאי המנכ"ל גם למענק הסתגלות בהתאם לסכום שהופרש בגינו בספרי הבנק ערב המועד הקובע⁶.

5. **אי תחרות** - המנכ"ל התחייב כלפי הבנק לתקופת אי תחרות של 6 חודשים ממועד סיום עבודתו בבנק ("תקופת אי תחרות"). בתקופת אי התחרות יהיה זכאי המנכ"ל למשכורת ולכל יתר התנאים הנלווים, למעט הפרשות לתנאים סוציאליים.

6. **פטור, ביטוח ושיפוי** - המנכ"ל זכאי לפטור, ביטוח ושיפוי נושאי משרה, כמקובל בבנק מעת לעת.

7. **ימי חופשה, דמי הבראה וימי מחלה** - כמקובל לככירים בבנק על פי נהלי הבנק.

8. **תנאים נלווים** - המנכ"ל זכאי להטבות כמקובל לככירים בבנק.

9. **הוראות בנושא מענקים שנתיים** - המנכ"ל אינו זכאי למענק שנתי משתנה החל ממועד התחילה.

² יצוין כי בחישוב המגבלות שנקבעו בחוק מגבלת התגמול, ובהתאם לקבוע בחוק האמור, לא יכללו הפרשה לפיצויים והפרשה לתגמולים על פי דין. עוד יצוין כי הואיל וסך עלות השכר של המנכ"ל עולה על התקרה שנקבעה בחוק מגבלת התגמול, הרי שחלק מהשכר לא מוכר כהוצאה לצורכי מס, בהתאם לקבוע בסעיף 32 (17) בפקודת מס הכנסה.

³ לרבות כל הרכיבים בגינם ניתן לשלם פיצויי פיטורין על פי הדין.

⁴ זכאות לפיצויים כאמור מותנית בהעברה לבנק של הפרשות לפיצויים שנעשו באותה תקופה או סכום השווה לגובה הפרשות כאמור.

⁵ זכאות לפיצויים כאמור מותנית בהעברה לבנק של הפרשות לקופת הפיצויים.

⁶ שש פעמים המשכורת החודשית ערב המועד הקובע.

ביאור 23 - זכויות עובדים (המשך)

3. יושב ראש הדירקטוריון של הבנק

ד"ר סאמר חאג' יחיא החל לכהן כדירקטור בבנק ביום 30 בספטמבר 2014, והחל לכהן כיו"ר הדירקטוריון ("היו"ר", או "יו"ר הדירקטוריון") ביום 22 ביולי 2019 (בסעיף זה, "מועד התחילה").

ביום 23 בדצמבר 2019 אישרה האסיפה הכללית של הבנק את תנאי הכהונה וההעסקה של היו"ר שחלים ממועד התחילה. תנאי הכהונה וההעסקה של יו"ר הדירקטוריון כאמור, הינם בהתאם למדיניות התגמול לנושאי משרה בבנק.

תנאי הכהונה של יו"ר הדירקטוריון נקבעו בהתאם להוראה 301A הקובעת כי יו"ר הדירקטוריון יהיה זכאי לתגמול קבוע בלבד, וכן לתנאים סוציאליים והוצאות נלוות.

תנאי הכהונה וההעסקה של יו"ר הדירקטוריון:

1. **משכורת** - החל ממועד התחילה, זכאי יו"ר הדירקטוריון למשכורת חודשית בסך כולל של 228,000 ש"ח צמוד לעליית המדד הידוע במועד התחילה⁷ ויכול שיהיה צמוד לשיעור עליית התגמול הנמוך ביותר בבנק כאמור בחוק מגבלת התגמול ובכפוף להוראותיו ("המשכורת").

2. **תגמול קבוע המותאם להוראות הדין** - יו"ר הדירקטוריון יכול שיהיה זכאי, בכפוף לאישור ועדת הביקורת והדירקטוריון, לרכיב תשלום קבוע נוסף. גובהו של רכיב זה ייקבע כך שסך רכיבי התגמול ליו"ר הדירקטוריון (למעט תגמול שהוצאה בגינו אינה חזויה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים) יעמדו במגבלה שנקבעה בסעיף 2(ב) לחוק מגבלת התגמול⁸. בגין רכיב קבוע זה לא יבוצעו הפרשות סוציאליות, למעט הפרשות על פי דין לפיצויי פיטורין ולתגמולים.

3. **תקופת ההעסקה וסיומה** - תנאי העסקת יו"ר הדירקטוריון הינם לתקופת העסקתו החל ממועד התחילה ("תקופת ההעסקה") והם יהיו בתוקף כל עוד הוא מכהן כיו"ר הדירקטוריון של הבנק או ככל שהדבר יתחייב בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים בעניין זה. במהלך תקופת ההעסקה כל אחד מהצדדים יהיה רשאי לסיים את ההתקשרות במתן הודעה מוקדמת של 6 חודשים מראש.

4. הפרשות וניכויים לתגמולים, לפיצויים ולזכויות סוציאליות

4.1 הבנק יבצע הפרשות לתגמולים⁹ בגין יו"ר הדירקטוריון, אשר יועברו מדי חודש בחודשו לביטוח מנהלים, לקופות גמל ו/או להסדר פנסיוני, כפי שיוסכם בין הצדדים, מעת לעת, בשיעור של 7.5%, וכן ינכה הבנק סכום נוסף בשיעור של 6% ממשכורת יו"ר הדירקטוריון לתגמולים (להלן: "ההפרשות לתגמולים").

4.2 הבנק יבצע הפרשות לפיצויים אשר יועברו מדי חודש בחודשו לקופת פיצויים, בשיעור של 8^{1/3}% ממשכורת¹⁰ יו"ר הדירקטוריון.

4.3 הבנק יפריש עבור יו"ר הדירקטוריון לקרן השתלמות, מדי חודש בחודשו, סך השווה ל-7.5% מהמשכורת, ובמקביל ינכה הבנק, על חשבון יו"ר הדירקטוריון, סך השווה ל-2.5% מהמשכורת וזאת עד לתקרה המזכה לצורך מס, ויעבירם לקרן השתלמות.

5. תנאי פרישה - זכויות יו"ר הדירקטוריון בעת סיום כהונה יהיו כדלקמן:

5.1 **פיצויים ותגמולים** - עם סיום כהונתו של יו"ר הדירקטוריון בבנק, מכל סיבה שהיא, יהיה יו"ר הדירקטוריון זכאי לזכויות הבאות: יו"ר הדירקטוריון יהיה זכאי לפיצויים בסך 100%¹¹ מהמשכורת האחרונה כפול מספר שנות (ו/או כל חלק מהן) כהונתו כיו"ר הדירקטוריון במהלך תקופת ההעסקה, וזאת בנוסף לזכאותו של היו"ר לכספים ולזכויות שנצברו בקופת התגמולים בגין ההפרשות לתגמולים שבוצעו על ידי הבנק ויו"ר הדירקטוריון בגין תקופת ההעסקה.

⁷ מובהר כי במקרה של ירידה במדד לא תהיה הקטנה בהתאם של המשכורת.
⁸ יצוין כי בחישוב המגבלות שנקבעו בחוק מגבלת התגמול, ובהתאם לקבוע בחוק האמור, לא יכללו הפרשה לפיצויים והפרשה לתגמולים על פי דין.

עוד יצוין כי הואיל וסך עלות השכר של יו"ר הדירקטוריון עולה על התקרה שנקבעה בחוק מגבלת התגמול, הרי שחלק מהשכר לא מוכר כהוצאה לצורכי מס, בהתאם לקבוע בסעיף 32 (17) בפקודת מס הכנסה.

⁹ כולל ביטוח מפני אובדן כושר עבודה.

¹⁰ לרבות כל הרכיבים בגינם ניתן לשלם פיצויי פיטורין על פי הדין.

¹¹ זכאות לפיצויים כאמור מותנית בהעברה לבנק של ההפרשות לפיצויים שנעשו או סכום השווה לגובה ההפרשות כאמור.

ביאור 23 - זכויות עובדים (המשך)

5.2. **אי תחרות** - יו"ר הדירקטוריון התחייב כלפי הבנק לתקופת אי תחרות של 6 חודשים לאחר מועד סיום כהונתו ("תקופת אי תחרות"). בתקופת אי התחרות יהיה זכאי יו"ר הדירקטוריון למשכורת ולכל יתר התנאים הנלווים, למעט הפרשות לתנאים סוציאליים.

6. **פטור, ביטוח ושיפוי** - היו"ר זכאי לפטור, ביטוח ושיפוי נושאי משרה, כמקובל בבנק מעת לעת.

7. **ימי חופשה, דמי הבראה וימי מחלה** - כמקובל בבנק.

8. **תנאים נלווים** - יו"ר הדירקטוריון זכאי להטבות כמקובל בבנק.

9. **הוראות בנושא מענקים שנתיים** - יו"ר הדירקטוריון אינו זכאי למענק שנתי משתנה.

ג. עתודה לחופשה

כסעף התחייבויות אחרות קיימת הפרשה בגין ימי חופשה שטרם נוצלו אשר חושבה על בסיס שכר אחרון בתוספת תשלומים נלווים. בנוסף קיימת הפרשה עבור ימי מחלה שיומרו לימי חופשה אשר חושבה על בסיס אקטוארי. ההפרשות מסתכמות לסך 232 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2019 - 215 מיליון ש"ח).

ד. התגמולים והפיצויים של עובדי הבנק

הבנק מפקיד, עבור העובדים בדור א', כספים לתגמולים ולמרכיב פיצויים בקופת גמל לתגמולים ולפיצויים של עובדי הבנק, אשר מנוהלת על ידי חברה מנהלת המוחזקת על ידי עמיתי הקופה.

זכויות הפרישה והפנסיה בבנק נקבעות על פי סיווג תקופות ההעסקה השונות בבנק כאשר לעובדים שהחלו עבודתם בבנק מיום 1 בינואר 1999 קיימות הפקדות שוטפות לפיצויים ותגמולים ולגביהם לבנק אין חבות פנסיונית למעט השלמה לפיצויי פטור, וככלל לעובדים שהחלו את עבודתם בבנק לפני 1 בינואר 1999 הפורשים מעבודתם בבנק, בהתקיים תנאים מסוימים, הזכות לבחור בין קבלת פיצויי פרישה וכספי התגמולים או הסדר ביטחון סוציאלי, או שילוב של החלופות, הכל בהתאם ובכפוף להוראות ההסכמים השונים החלים על העובדים. עבור עובדים אלה מופקדים כספים לתגמולים ולפיצויים בקופת גמל לתגמולים ופיצויים של עובדי הבנק אשר מנוהלת על ידי חברה מנהלת המוחזקת על ידי עמיתי הקופה. במהלך שנת 2019 התקשר הבנק עם גופים מוסדיים להעברת כספי תגמולים וכספי פיצויים של עובדים שנצברו או ייצברו בקופת התגמולים והפיצויים של עובדי הבנק, שבחרו או יבחרו בעת פרישה במסלול של הסדר ביטחון סוציאלי, לקופה משלמת. כמו כן התקשר הבנק בהסכם לרכישת פוליסת ביטוח לפורשים ממקורותיו העצמיים.

ה. מדיניות תגמול נושאי משרה בבנק

ביום 23 בדצמבר 2019 אישרה האסיפה הכללית של הבנק את מדיניות התגמול המעודכנת לנושאי המשרה בבנק (להלן: "מדיניות התגמול"). מדיניות התגמול נכנסה לתוקף בתחילת שנת 2020 ותחול עד לתום שנת 2022. מדיניות התגמול מושתתת על הוראות תיקון 20 לחוק החברות לעניין תנאי כהונה והעסקה של נושאי משרה בבנק, על הקבוע בהוראה 301A להוראות ניהול בנקאי תקין בדבר מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי ועל הוראות חוק תגמול נושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי-התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ו-2016 (להלן: "חוק מגבלת התגמול").

מדיניות התגמול קובעת את המסגרת לתגמול נושאי המשרה בבנק והיא כוללת, בין היתר, התייחסות לרכיבי התגמול הקבוע שהינו התגמול העיקרי לנושאי המשרה, הכולל משכורת קבועה, זכויות סוציאליות, תנאים נלווים למשכורת ותנאי פרישה וסיום העסקה, וכן, לרכיבי תגמול משתנה הכוללים כל תגמול שאינו קבוע ובכלל זה: מענק שנתי מדיד מותנה ביצועים, המורכב מרכיב מענק המבוסס על תשואה משוקללת להון של הבנק, רכיב מענק המבוסס על תשואת המנייה המשוקללת של הבנק בהשוואה לתשואת מדד ת"א-בנקים ורכיב מענק המבוסס על יחס היעילות המשוקלל של הבנק; מענק אישי איכותי, המתבסס על השגת יעדים אישיים וקריטריונים איכותיים בהתאם לתחומי אחריותו של נושא המשרה הרלוונטי; ומענק מיוחד בגין אירועים מיוחדים. יצוין כי חברי הדירקטוריון לרבות יו"ר הדירקטוריון, אינם זכאים למענק שנתי משתנה. מנכ"ל הבנק אינו זכאי למענק שנתי משתנה, אלא אם יקבע אחרת על ידי האורגנים המוסמכים של הבנק.

סך המענקים המשתנים לנושא משרה מוגבל בתקרה של 8 משכורות חודשיות בשנה, כאשר בגין אירועים מיוחדים יהיו רשאים ועדת התגמול והדירקטוריון לאשר מענק מיוחד נוסף למי מנושאי המשרה, שלא יעלה על משכורת חודשית אחת.

בנוסף, לדירקטוריון הבנק, לאחר קבלת אישור ועדת התגמול, הסמכות להפחית את המענק השנתי המדיד, בהתאם לשיקול דעתו. כמו כן, מדיניות התגמול קובעת, בהתאם להוראה 301A, מנגנון השבת מענקים משתנים, לרבות קריטריונים להשבה, נסיבות הפעלת מנגנון השבה ותקופת ההשבה.

ביאור 23 - זכויות עובדים (המשך)

עוד קבועים במסגרת מדיניות התגמול הסדרי דחיית תשלומי המענק המשתנה לנושאי המשרה, אשר תשלומם כפוף לעמידת הבנק ביחסי הלימות ההון הנדרשים על פי הוראות המפקח על הבנקים בסמוך לפני כל אחד ממועדי ההבשלה.

מדיניות התגמול קובעת מנגנונים והסדרים שונים שנועדו לאפשר לוועדת התגמול ודירקטוריון הבנק לאשר עדכונים במדיניות התגמול או ברכיבי התגמול בתנאי הכהונה וההעסקה של נושאי המשרה שמדיניות התגמול חלה עליהם במהלך תקופת מדיניות התגמול, מבלי להידרש לקבלת אישור מיוחד של האסיפה הכללית של הבנק במועד העדכון כאמור. עדכונים כאמור במדיניות ייעשו ככל שהנסיבות הקיימות במועד העדכון, יצדיקו לדעת ועדת התגמול ודירקטוריון הבנק את ביצוע העדכונים כאמור.

כך למשל, מדיניות התגמול קובעת כי ועדת התגמול והדירקטוריון יהיו רשאים להצמיד את התגמול הנמוך ביותר בבנק לצורך סעיף 2(ב) לחוק מגבלת התגמול לתקרת התגמול של נושאי המשרה בבנק, באופן שסך רכיבי התגמול לנושאי המשרה (למעט תגמול שהוצאה בגינו אינה חזויה בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים) יעלה בשיעור זהה לשיעור עליית התגמול הנמוך ביותר בבנק באותה עת. מדיניות התגמול קובעת עוד כי התגמול של מי מנושאי המשרה בבנק יכול שיעלה בהתאם להחלטת ועדת התגמול והדירקטוריון על הרף הקבוע בסעיף 2(א) לחוק מגבלת התגמול, ובמקרה כזה חלק מהשכר של אותם נושאי משרה לא יוכר כהוצאה לצורכי מס, בהתאם לקבוע בסעיף 32(17) לפקודת מס הכנסה.

1. מדיניות תגמול עובדים מרכזיים

מדיניות תגמול מעודכנת ל"עובדים מרכזיים" בבנק, שאינם נושאי משרה, אושרה על ידי ועדת הביקורת והדירקטוריון במהלך שנת 2020 והיא תחול החל משנת 2021. מדיניות זו קובעת את המסגרת לתגמול עובדים מרכזיים כאמור והיא כוללת, בין היתר, התייחסות למרכיב השכר, לתנאים הנלווים, לתנאי הפרישה, ולמרכיב המענקים השנתי. מדיניות זו גובשה בשים לב לעקרונות מדיניות התגמול לנושאי המשרה בבנק, בהתאמות הנדרשות ובהתאם לקבוע ולנדרש בהוראה 301A להוראות ניהול בנקאי תקין.

2. מדיניות תגמול לכלל העובדים

מדיניות תגמול מעודכנת לכלל עובדי הבנק (שאינם עובדים מרכזיים) שאושרה על ידי ועדת הביקורת והדירקטוריון במהלך שנת 2020, והיא מושתתת על הקבוע בהוראה 301A להוראות ניהול בנקאי תקין.

מדיניות התגמול לכלל עובדי הבנק כאמור, נועדה לשמש כלי לקידום עמידה ביעדים העסקיים של הבנק ובכלל זה לאפשר גיוס עובדים איכותיים לעבודה בבנק, לשמר אותם לאורך זמן, להניע אותם לשיפור ביצועים ולהשגת המטרות והיעדים העסקיים של הבנק, תוך מניעת נטילת סיכונים שחורגים מתיאבון הסיכון של הבנק.

מדיניות התגמול מתייחסת בין היתר, למשכורת ולתנאים הנלווים לשכר וכן למענקים, לתנאי פרישה ולתשלומים אחרים להם זכאים כלל העובדים.

ביאור 23 - זכויות עובדים (המשך)

ח. הרכב ההטבות

1. הטבות לעובדים

ליום 31 בדצמבר		
2018	2019	2020
במיליוני ש"ח		
הטבות לאחר פרישה - פנסיה ופיצויים		
15,867	20,470	20,491
סכום ההתחייבות		
6,235	7,614	8,945
השווי ההוגן של נכסי התכנית		
9,632	12,856	11,546
עודף ההתחייבות על נכסי התכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)		
חופשת יובל צבורה		
41	36	36
סכום ההתחייבות		
-	-	-
השווי ההוגן של נכסי התכנית		
41	36	36
עודף ההתחייבות על נכסי התכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)		
הטבות אחרות		
533	635	639
סכום ההתחייבות		
-	-	-
השווי ההוגן של נכסי התכנית		
533	635	639
עודף ההתחייבות על נכסי התכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)		
סך הכל¹		
10,206	13,527	12,221
עודף ההתחייבות בגין הטבות לעובדים על נכסי תכנית שנכללו בסעיף "התחייבויות אחרות"		
64	61	84
מזה: בגין הטבות לעובדים בחו"ל		

2. תכנית הטבה מוגדרת

א. מחויבות ומצב המימון

1. שינוי במחויבות בגין הטבה חזויה

ליום 31 בדצמבר		
2018	2019	2020
במיליוני ש"ח		
17,995	15,867	20,470
מחויבות בגין הטבה חזויה בתחילת השנה		
145	149	175
עלות שירות		
653	640	573
עלות ריבית		
39	39	33
הפקדות משתפי תכנית		
(1,801)	4,526	555
הפסד (רווח) אקטוארי		
20	(22)	(19)
שינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ		
(1,184)	(698)	(1,296)
הטבות ששולמו ^(א)		
-	(31)	-
אחר		
15,867	20,470	20,491
מחויבות בגין הטבה חזויה בסוף השנה		
15,063	18,902	18,817
מחויבות בגין הטבה מצטברת בסוף השנה		

(א) כולל סכומים לא מהותיים בגין צמצומים, סילוקים, הטבות מיוחדות וחוזיות בגין פיטורין.

ביאור 23 - זכויות עובדים (המשך)

ח. הרכב ההטבות (המשך)

2. תכנית הטבה מוגדרת (המשך)

א. מחויבות ומצב המימון (המשך)

2. שינוי בשווי ההוגן של נכסי התכנית ומצב המימון של התכנית

ליום 31 בדצמבר			
2018	2019	2020	
במיליוני ש"ח			
6,708	6,235	7,614	שווי הוגן של נכסי התכנית בתחילת השנה
(60)	1,143	743	תשואה בפועל על נכסי תכנית ^(א)
110	403	1,272	הפקדות לתכנית על ידי התאגיד הבנקאי
39	39	33	הפקדות משתתפי תכנית
3	(24)	(31)	שינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ
(572)	(182)	(732)	הטבות ששולמו ^(א)
7	-	46	אחר
6,235	7,614	8,945	שווי הוגן של נכסי התכנית בסוף השנה
9,632	12,856	11,546	מצב המימון - התחייבות נטו שהוכרה בסוף השנה

(א) כולל סכומים לא מהותיים בגין צמצומים, סילוקים, הטבות מיוחדות וחוזיות בגין פיטורין.
(ב) לרבות השפעת המעבר לקופה משלמת בגין פורשים. ראה [סעיף ד](#), בביאור זה.

3. סכומים שהוכרו במאזן המאוחד

ליום 31 בדצמבר			
2018	2019	2020	
במיליוני ש"ח			
-	-	-	סכומים שהוכרו בסעיף נכסים אחרים
9,632	12,856	11,546	סכומים שהוכרו בסעיף התחייבויות אחרות
9,632	12,856	11,546	התחייבות נטו שהוכרה בסוף שנה

4. סכומים שהוכרו ברווח כולל אחר מצטבר לפני השפעת מס

ליום 31 בדצמבר			
2018	2019	2020	
במיליוני ש"ח			
2,668	5,908	5,564	הפסד אקטוארי, נטו
-	-	-	התחייבות נטו בגין המעבר
2,668	5,908	5,564	יתרת סגירה ברווח כולל אחר מצטבר

ביאור 23 - זכויות עובדים (המשך)

ח. הרכב ההטבות (המשך)

2. תכנית הטבה מוגדרת (המשך)

ב. הוצאה לתקופה

1. רכיבי עלות ההטבה שנכללו ברווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2018	2019	2020	
במיליוני ש"ח			
145	149	175	עלות שירות
653	640	573	עלות ריבית
(356)	(364)	(365)	תשואה חזויה על נכסי התכנית
356	401	470	הפחתה של סכומים שלא הוכרו - הפסד (רווח) אקטוארי נטו
-	31	-	אחר
798	857	853	סך עלות ההטבה, נטו
200	170	181	סך הוצאה בגין תכנית פנסיה להפקדה מוגדרת
998	1,027	1,034	סך הוצאות שנכללו ברווח והפסד

2. שינויים בנכסי תכנית ובמחויבות להטבה שהוכרו ברווח כולל אחר לפני השפעת מס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2018	2019	2020	
במיליוני ש"ח			
(1,385)	3,678 ^(א)	177	הפסד (רווח) אקטוארי נטו לשנה
(356)	(401)	(470)	הפחתה של סכומים שלא הוכרו - הפסד אקטוארי נטו
(7)	(31)	(46)	אחר לרבות שינוי מבני
8	(6)	(5)	שינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ
(1,740)	3,240	(344)	סך הכל הוכר ברווח כולל אחר
798	857	853	סך עלות ההטבה נטו
(942)	4,097	509	סך הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו לתקופה וברווח כולל אחר

(א) כולל התאמות בגין שנים קודמות.

3. אומדן של הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד כהוצאה בשנת 2021 לפני השפעת המס

במיליוני ש"ח	
521	הפסד אקטוארי נטו
521	סך הכל צפוי כי יופחת מרווח כולל אחר

ביאור 23 - זכויות עובדים (המשך)

ח. הרכב ההטבות (המשך)

3. הנחות^(א)

א. ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמידת עלות ההטבה נטו לשנים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר.
 1. ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין ההטבה

31 בדצמבר		
2018	2019	2020
באחוזים		
2.74	1.22	1.00
1.59	1.42	1.63
0.1-3.7	0.1-3.7	0.1-3.7
0-6.3	0-6.3	0-6.3

2. ההנחות העיקריות המשמשות למדידת עלות ההטבה נטו לתקופה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2018	2019	2020
באחוזים		
2.22	2.16	1.62
5.50	5.50	4.59
0-6.3	0-6.3	0-6.3

ב. השפעה של שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת מס

קיטון בנקודת אחוז אחת			גידול בנקודת אחוז אחת		
31 בדצמבר			31 בדצמבר		
2018	2019	2020	2018	2019	2020
במיליוני ש"ח					
2,457	3,435	3,549	(1,993)	(2,760)	(2,846)
-	714	766	-	(635)	(681)
(179)	(202)	(309)	200	233	320
(499)	(635)	(672)	571	714	755

(א) ההנחות מתייחסות לנתוני בנק בלבד.

גובה ההתחייבות לזכויות עובדים מושפע ממספר משתנים מרכזיים, הכוללים משתני שוק (שיעורי ריביות היוון ההתחייבויות לטווחי הזמן השונים) ומשתנים אקטואריים, כאשר חלק מהמשתנים האקטואריים הינם משתנים התנהגותיים של העובדים. ייתכן כי יתקיים קשר בין שינויים במשתני השוק לבין שינויים במשתנים האקטואריים ההתנהגותיים. לדוגמא, ייתכן כי באם תתרחש עליית ריבית חדה במשק הישראלי, אשר בעקבותיה תעלנה גם תשואות האג"ח הממשלתיות (אשר תקטין את גובה ההתחייבויות לפנסיה), יצטמצם גם שיעור העובדים הבוחרים במסלול פנסיה (החלטה אשר גם תצמצם את גובה ההתחייבויות של הבנק לפנסיה).

בהקשר זה יצויין כי ביום 6 בנובמבר 2019 פורסם חוזר על ידי הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון לעניין עדכון ההנחות הדמוגרפיות בביטוח חיים ועדכון מודל שיפורי תמותה. לחוזר האמור לא היתה השפעה מהותית על היקף ההתחייבויות לעובדים.

ביאור 23 - זכויות עובדים (המשך)

ה. הרכב ההטבות (המשך)

4. נכסי תכנית

א. הרכב השווי ההוגן של נכסי תכנית

ליום 31 בדצמבר 2020			
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1
במיליוני ש"ח			
246	-	-	246
מזומנים ופיקדונות בכנקים			
1,733	101	51	1,581
מניות			
533	-	124	409
אגרות חוב ממשלתיות			
997	-	32	965
אגרות חוב קונצרניות			
5,436	5,315	106	15
אחר ^(א)			
8,945	5,416	313	3,216
סך הכל			

ליום 31 בדצמבר 2019			
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1
במיליוני ש"ח			
323	-	-	323
מזומנים ופיקדונות בכנקים			
2,011	106	82	1,823
מניות			
884	-	186	698
אגרות חוב ממשלתיות			
1,319	-	35	1,284
אגרות חוב קונצרניות			
3,077	2,779	94	204
אחר			
7,614	2,885	397	4,332
סך הכל			

(א) לרבות הפקדות בקופה משלמת ופוליסות ביטוח שנרכשו בגין פורשים. ראה [סעיף ד](#). בביאור זה.

ב. השווי ההוגן של נכסי תכנית לפי סוגי נכסים ויעד הקצאה לשנת 2021

	אחוז מנכסי התכנית		יעד הקצאה
	2019	2020	2021
31 בדצמבר			
באחוזים			
מזומנים ופיקדונות בכנקים	4	3	3
מניות	27	19	19
אגרות חוב ממשלתיות	12	6	6
אגרות חוב קונצרניות	17	11	11
אחר	40	61	61
סך הכל	100	100	100

ביאור 23 - זכויות עובדים (המשך)

ח. הרכב ההטבות (המשך)

4. נכסי תכנית (המשך)

ג. התנועה בשווי ההוגן של נכסי תכנית ששווים נמדד על בסיס שימוש בנתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020					
תשואה בפועל על נכסי התכנית					
יתרת פתיחה	רווחים/ (הפסדים) שמומשו	רווחים/ (הפסדים) שלא מומשו	רכישות/ מכירות וסילוקים, נטו	העברות לתוך/מחוץ לרמה 3	יתרה סגירה
במיליוני ש"ח					
106	-	4	(9)	-	101
מניות					
2,779	(2)	534	989	1,015	5,315
אחר					
2,885	(2)	538	980	1,015	5,416
סך הכל					

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019					
תשואה בפועל על נכסי התכנית					
יתרת פתיחה	רווחים/ (הפסדים) שמומשו	רווחים/ (הפסדים) שלא מומשו	רכישות/ מכירות וסילוקים, נטו	העברות לתוך/מחוץ לרמה 3	יתרה סגירה
במיליוני ש"ח					
101	4	(11)	12	-	106
מניות					
601	(1)	460	490	1,229	2,779
אחר					
702	3	449	502	1,229	2,885
סך הכל					

ביאור 23 - זכויות עובדים (המשך)

ח. הרכב ההטבות (המשך)

5. תזרימי מזומנים

א. הפקדות

הפקדות בפועל			
לשנה שהסתיימה ביום			תחזית ^(א)
2018	2019	2020	2021
במיליוני ש"ח			
149	442	1,305	117
			הפקדות

(א) אומדן ההפקדות שצפוי לשלמן לתכנית להטבה מוגדרת במהלך שנת 2021.

ב. ההטבות שהבנק צופה לשלם בעתיד^(א)

שנה	במיליוני ש"ח
2021	767
2022	736
2023	757
2024	803
2025	833
2026-2030	4,851
2031 ואילך	13,917
סך הכל	22,664

(א) בערכים מהוונים.

ביאור 24 - עסקאות תשלום מבוסס מניות

א. כללי

בהתאם למדיניות תגמול שאושרה ביום 11 בפברואר 2014 על ידי האסיפה הכללית של הבנק, מחצית מהמענק השנתי המשתנה לנושאי משרה בכירה בבנק ישולם ביחידות מניה חסומות מותנות ביצועים (Performance Share Units או יחידות PSU).

לפרטים ראה [ביאור 25.א.ה](#).

בנוסף, הבנק העניק לשני נושאי משרה בבנק מניות חסומות (Restricted Share Units או יחידות RSU). יחידות RSU הינן יחידות של מניות חסומות אשר בהתקיים תנאי הבשלה מתאימים, מומרות אוטומטית למניות רגילות של הבנק, המוחזקות על ידי הבנק כמניות רדומות וזאת ללא תשלום מחיר מימוש כלשהו.

יחידות RSU מוקצות בהתאם למסלול רווח הון לפי סעיף 102(ב2) לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961.

לפרטים ראה [ביאור 25.א.ה](#).

ב. פרטים בדבר עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים

מספר יחידות ליום 31 בדצמבר 2020										
	מנהלים בכירים		חברי הנהלה		מנכ"ל		יו"ר דירקטוריון		מנהלים שפרשו	
	חסומות	מותנות	חסומות	מותנות	חסומות	מותנות	חסומות	מותנות	חסומות	מותנות
קיימות במחזור לתחילת השנה	3,091	-	-	12,773	-	8,017	-	-	-	169,117
הוענקו במהלך השנה	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
הבשילו במהלך השנה	-	(3,091)	-	(12,773)	-	(8,017)	-	-	-	(169,117)
מנהלים שפרשו	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
מנהלים שמונו	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
קיימות במחזור לתום השנה	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

מספר יחידות ליום 31 בדצמבר 2019										
	מנהלים בכירים		חברי הנהלה		מנכ"ל		יו"ר דירקטוריון		מנהלים שפרשו	
	חסומות	מותנות	חסומות	מותנות	חסומות	מותנות	חסומות	מותנות	חסומות	מותנות
קיימות במחזור לתחילת השנה	30,270	-	-	166,944	-	94,100	-	63,368	-	344,189
הוענקו במהלך השנה	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
הבשילו במהלך השנה	-	(22,565)	-	(120,677)	-	(68,836)	-	(48,997)	-	(244,798)
מנהלים שפרשו	-	(4,614)	-	(25,477)	-	(25,264)	-	(14,371)	-	69,726
מנהלים שמונו	-	-	-	(8,017)	-	8,017	-	-	-	-
קיימות במחזור לתום השנה	3,091	-	-	12,773	-	8,017	-	-	-	169,117

31 בדצמבר 2019		31 בדצמבר 2020	
מונפק ונפרע ^(א)	רשום	מונפק ונפרע ^(א)	רשום
ש"ח			
1,524,527,267	3,215,000,000	1,524,720,264	3,215,000,000

(א) כל המניות שהונפקו רשומות על שם המניות שהונפקו ושיונפקו המורו או יומרו לסטוק רגיל הניתן להעברה ביחידות בנות 1.0 ש"ח. הזכויות הנלוות למניות הבנק קבועות בתקנון הבנק.

הסטוק הרגיל רשום למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב.

925,750,000 ש"ח ע.נ. כתבי התחייבות נדחים (סדרה 400), אשר הונפקו על ידי הבנק ביום 21 בינואר 2016, ואשר על פי תנאיהם היו ניתנים להמרה בנסיבות מסוימות למניות רגילות של הבנק, נפדו בפדיון מוקדם ביום 21 בינואר 2021. לפרטים נוספים ראה [סעיף ה](#), לביאור זה.

613,800,000 ש"ח ע.נ. כתבי התחייבות נדחים (סדרה 401) ו-209,100,000 ש"ח ע.נ. כתבי התחייבות נדחים (סדרה 402) הונפקו על ידי הבנק ביום 8 ביולי 2018, וניתנים להמרה בנסיבות מסוימות ל-60,316,730 ו-20,547,781 מניות רגילות של הבנק, בהתאמה, נכון ליום 31 בדצמבר 2020.

664,150,000 ש"ח ע.נ. כתבי התחייבות נדחים (סדרה 403) הונפקו על ידי הבנק ביום 31 בינואר 2019 ו-777,000,000 ש"ח ע.נ. כתבי התחייבויות נדחים (סדרה 403) נוספים הונפקו על ידי הבנק ביום 13 במרס 2019 בדרך של הרחבת סדרה. כתבי התחייבויות הנדחים הנ"ל ניתנים להמרה בנסיבות מיוחדות ל-13,240,516 מניות רגילות של הבנק, נכון ליום 31 בדצמבר 2020.

1,240,950,000 ש"ח ע.נ. כתבי התחייבות נדחים (סדרה 404) הונפקו על ידי הבנק ביום 15 ביולי 2019. כתבי ההתחייבות הנדחים הנ"ל ניתנים להמרה בנסיבות מיוחדות ל-103,454,891 מניות רגילות של הבנק נכון ליום 31 בדצמבר 2020.

750,000,000 דולר ע.נ. כתבי התחייבות נדחים (סדרה לאומי \$ 2031) הונפקו על ידי הבנק ביום 29 בינואר 2020 וניתנים להמרה בנסיבות מסוימות ל-208,055,925 מניות רגילות של הבנק, נכון ליום ההנפקה.

ב. תכנית לרכישה עצמית של מניות הבנק

ביום 26 בפברואר 2020 אישר דירקטוריון הבנק תכנית לרכישה עצמית של מניות הבנק בהיקף שלא יעלה על 700 מיליון ש"ח, החל מיום 1 במרס 2020 ועד ליום 26 בפברואר 2021. תכנית הרכישה בוצעה באמצעות חבר בורסה חיצוני ובלתי תלוי שפעל על פי יפוי כוח בלתי חוזר, בהתאם למנגנון הגנת נמל מבטחים שפרסמה רשות ניירות ערך. תכנית הרכישה תוכננה להתבצע בשלושה שלבים נפרדים, שכל אחד מהם היה בלתי הדיר, בהתאם לתנאי מנגנון נמל מבטחים. ביצוע שלב א' החל ביום 1 במרס 2020, והסתיים ביום 2 באפריל 2020 ובמהלכו נרכשו 13,488,021 מניות בסך של 250 מיליון ש"ח.

כפי שיפורט להלן, בהמשך למכתב הפיקוח על הבנקים מיום 29 במרס 2020, בו התבקשו כל הבנקים לבחון את מדיניות חלוקת הדיבידנד ותכנית הרכישה העצמית על רקע משבר הקורונה, ולאור החוזר שפרסם בנק ישראל ביום 31 במרס 2020 בנושא התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה (הוראת שעה) (הוראה מספר 250), החליט דירקטוריון הבנק ביום 16 באפריל 2020 להפסיק, בשלב זה, את תכנית הרכישה העצמית של מניות הבנק. למידע נוסף ראה סעיף [עדכון יעד הון עצמי רובד 1, הפסקת חלוקת דיבידנד והפסקת תכנית הרכישה העצמית](#), להלן.

נכון למועד פרסום הדוח, בבעלות הבנק 71,824,258 מניות רדומות.

ג. חוזר להתאמות להוראת ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה (הוראת שעה) - הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 250

ביום 29 במרס 2020 פורסם מכתב הפיקוח על הבנקים בנושא "חלוקת רווחים בעקבות משבר הקורונה" (להלן: מכתב הפיקוח על הבנקים מיום 29 במרס 2020). במכתב הודיע הפיקוח על הפחתה בדרישות ההון הרגולטוריות המזעריות החלות על הבנקים, וזאת בעקבות משבר הקורונה ובמסגרת מכלול הצעדים שנקטו על ידי בנק ישראל בעקבות המשבר. כמו כן, התבקשו כל הבנקים לבחון מחדש את מדיניות חלוקת הדיבידנד והתכנית לרכישה עצמית של מניות, על רקע משבר הקורונה ואי הוודאות, מתוך ציפייה שהמקורות הנוניים שישתחררו כתוצאה מההקלה לא ישמשו לצורך חלוקת דיבידנדים או ביצוע רכישה עצמית של מניות.

ביאור 25א - הון (המשך)

ביום 31 במרס 2020 פרסם בנק ישראל חוזר בנושא התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה (הוראת שעה) (הוראה מספר 250) (להלן: הוראת השעה), על רקע התפתחות אירוע נגיף הקורונה והשלכותיו על הכלכלה בעולם ובישראל. בין יתר הוראות החוזר נקבעה התאמה להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 201 בנושא "מדידה והלימות הון", כך שתאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד שווה או עולה על 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יחזיק ביחס הון עצמי רובד 1 לנכסי סיכון משוקללים שלא יפחת מ-9% וביחס הון כולל לנכסי סיכון משוקללים שלא יפחת מ-12.5% (חלף 10%-13.5% בהתאמה, עובר לפרסום החוזר). הוראה זו חלה על לאומי.

תוקף הוראת השעה המקורית היה עד ליום 30 בספטמבר 2020. ביום 16 בספטמבר 2020 פרסם בנק ישראל חוזר המאריך את תוקפה של הוראת השעה עד ליום 31 במרס 2021 (תום תוקף ההוראה). תוקף ההקלה ביעדי ההון יהיה עד תום 24 חודשים מתום תוקף ההוראה, ובלבד שיחסי ההון של התאגיד הבנקאי לא יפחתו מיחסי ההון במועד תום תוקף ההוראה או יחסי ההון המזעריים שחלים על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם.

ביום 7 במרס 2021 פרסם בנק ישראל טיוטת חוזר לתיקון הוראת השעה. על פי טיוטת החוזר, מוצע להאריך את תוקפה של הוראת השעה עד ליום 30 בספטמבר 2021. כמו כן, נקבע בטיטת החוזר כי בתקופת ששת החודשים מתום תוקף הוראת השעה, הפחתת ביחסי ההון של עד 0.3 נקודות האחוז לא תחשב כחריגה מיחסי ההון הנדרשים, בכפוף לתכנון הון מוקפד ושמרני ולדיווח לפיקוח על הבנקים. ביום 7 במרס גם פורסמה הודעה מטעם בנק ישראל, ולפיה לצד ההצעה להאריך את תוקפה של הוראת השעה וההקלות ההוניות שבמסגרתה עד ליום 30 בספטמבר 2021, הפיקוח על הבנקים מצפה מהמערכת הבנקאית שלא לעשות שימוש בעודפי ההון לצורך חלוקת דיבידנדים לפחות עד לתום תוקף הוראת השעה.

ביום 27 באפריל 2020 פרסם בנק ישראל חוזר להתאמות נוספות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה (הוראת שעה) (הוראה מספר 250). על פי החוזר, במטרה לסייע ולהפחית את השפעות המשבר על נוטלי המשכנתאות, נקבע בהוראת השעה כי בגין הלוואות לדיור אשר יועמדו בתקופת המשבר (החל מיום 19 במרס 2020 ועד תום תוקף ההוראה), לא תחול דרישת ההון הנוספת בשיעור של 1% מיתרת ההלוואה, הקבועה בסעיף 14א. להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 בנושא מגבלות למתן הלוואות לדיור. תוקף הוראה זו הוארך עד ליום 31 במרס 2021, במסגרת החוזר מיום 16 בספטמבר 2020 להארכת תוקף הוראת השעה.

בהתאם להוראת השעה, ובתוספת דרישת ההון בגין יתרת ההלוואות לדיור, דרישות ההון המינימליות שחלות על הבנק ליום 31 בדצמבר 2020 הינן 9.23% ליחס הון עצמי רובד 1 ו-12.73% ליחס ההון הכולל.

ביום 15 בנובמבר 2020 פרסם בנק ישראל חוזר להתאמות נוספות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם וירוס הקורונה (הוראת שעה) (הוראה מספר 250). על פי החוזר נקבעה התאמה להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא "יחס המינוף", כך שתאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-4.5% על בסיס מאוחד (חלף 5% עובר לפרסום החוזר). תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא 24% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5.5% (חלף 6% עובר לפרסום החוזר). בהתאם לחוזר, יהיה על לאומי לעמוד ביחס מינוף מזערי של 5.5%. עם תום תוקף הוראת השעה, תמשיך ההקלה לחול עוד 24 חודשים, ובלבד שיחס המינוף לא יפחת מיחס המינוף במועד תום תוקף ההוראה או יחס המינוף המינימאלי שחל על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם. הוראה זו חלה על לאומי מיום פרסום החוזר.

ד. דכון יעד הון עצמי רובד 1, הפסקת חלוקת דיבידנד והפסקת תכנית הרכישה העצמית

במכתב הפיקוח על הבנקים מיום 29 במרס 2020 התבקשו הדירקטוריונים של הבנקים לבחון מחדש את מדיניות חלוקת הדיבידנד ותכנית הרכישה העצמית על רקע המשבר ואי הוודאות.

לאור האמור במכתב זה ובהוראת השעה, ובהתאם להפחתה בדרישות הרגולטוריות המזעריות החלות על הבנקים בעקבות משבר הקורונה, כמפורט לעיל, החליט דירקטוריון הבנק ביום 16 באפריל 2020 כלהלן:

א. לקבוע כי יעד הון עצמי רובד 1 הפנימי יעמוד על 9.5% חלף 10.5%.

ב. להפסיק, בשלב זה, את חלוקת הדיבידנד ואת המשך ביצוע תכנית הרכישה העצמית של מניות הבנק.

ה. תכנית תגמול מבוסס מניות

ביום 11 בפברואר 2014 אישרה האסיפה הכללית של הבנק את מדיניות התגמול לנושאי המשרה בבנק בגין השנים 2013-2016 (להלן - "מדיניות התגמול הקודמת"), וזאת לאחר אישור הדירקטוריון בהתאם לאישור והמלצת ועדת התגמול. מדיניות התגמול מושתתת על הוראות תיקון 20 לחוק החברות לעניין תנאי כהונה והעסקה של נושאי משרה בבנק ועל הקבוע בהוראה 301A להוראות ניהול בנקאי תקין בדבר מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי.

ביאור 25 - הון (המשך)

בהתאם למדיניות התגמול הקודמת, מחצית המענק השנתי המשתנה לנושאי משרה בכירה בבנק ישולם ביחידות מניה חסומות מותנות ביצועים (Performance Share Units או יחידות PSU).

בהתאם לאמור במדיניות התגמול הקודמת, שיעור הכמות הכוללת והמצטברת של יחידות ה-PSU שתוקצינה לכלל הבכירים (יו"ר הדירקטוריון, המנכ"ל וחברי הנהלת הבנק) בגין כל שנות תכנית המענקים (2013 עד 2016) לא תעלה על 0.38% מההון המונפק והנפרע של הבנק.

כחלק מאישור המענק השנתי מותנה הביצועים לנושאי המשרה בבנק בגין שנת 2016 ובהתאם למדיניות התגמול הקודמת וכן מדיניות התגמול החדשה לשנים 2017-2019 אשר אושרה באסיפה הכללית של הבנק ביום 3 בנובמבר 2016, וזאת לאחר אישור הדירקטוריון בהתאם לאישור והמלצות ועדת התגמול (להלן: "מדיניות התגמול החדשה"), ביום 6 באפריל 2017 הנפיק הבנק 578,969 יחידות PSU חדשות (להלן - "יחידות 2017 PSU"), על שם הנאמן עבור יו"ר הדירקטוריון, המנכ"ל ונושאי משרה אחרים בבנק במסלול הוני עם נאמן לפי סעיף 102 לפקודת מס הכנסה. בהתקיים התנאי למימוש יחידות 2017 PSU בכל אחד ממועדי ההבשלה, כמפורט להלן, תבשלנה יחידות 2017 PSU וימרו באופן אוטומטי ל-578,969 מניות רגילות בנות 1 ש"ח ערך נקוב כל אחת של הבנק, אשר היוו כ-0.038% מההון המונפק והנפרע של הבנק במועד הנפקת היחידות 2017 PSU. על פי דוח ההצעה הפרטית שפורסם על ידי הבנק ביום 30 במרס 2017 השווי ההוגן המצטבר של כל יחידות 2017 PSU הסתכם לסך של כ-9.3 מיליון ש"ח.

הבשלת יחידות 2017 PSU בכל אחד ממועדי ההבשלה תותנה בכך שהבנק עמד ביחס הלימות ההון הנדרש על פי הוראות המפקח על הבנקים בהתאם לדוחות הכספיים האחרונים שפרסם הבנק בסמוך לפני כל אחד ממועדי ההבשלה. לא עמד הבנק ביחס כאמור, תידחה הבשלת המנה הרלבנטית למועד הבא שבו יעמוד הבנק ביחס הלימות ההון הנדרש כאמור, בהתאם לדוחות הכספיים שיפרסם.

יחידות 2017 PSU שהוקצו כאמור אינן סחירות, כאשר בהתאם לאישור הבורסה לניירות ערך בתל-אביב בע"מ (להלן - "הבורסה"), המניות שתנבענה מהבשלת היחידות הנ"ל תירשמנה למסחר בבורסה על-שם החברה לרישומים של בנק לאומי לישראל בע"מ.

הבשלתן של יחידות 2017 PSU נעשית בשלוש מנות שוות והיא מותנית בתוצאות העסקיות של הבנק, של כל אחת מן השנים הקלנדריות 2017, 2018 ו-2019 בגין יחידות 2017 PSU בהתאם ובכפוף לאמור ולתנאי הקבוע במדיניות התגמול החדשה וכמפורט בדוח ההצעה הפרטית שפורסם על ידי הבנק ביום 30 במרס 2017, כאשר בכפוף להתקיימות התנאי ביחס לאותו מועד הבשלה, תומר כל יחידת 2017 PSU באופן אוטומטי למניה אחת בת 1 ש"ח ערך נקוב כל אחת של הבנק, בהגיע כל מועד הבשלה (להלן: "התנאי להבשלת יחידות ה-PSU"). נכון ליום 31 בדצמבר 2020 הבשילו 578,969 יחידות 2017 PSU למניות רגילות, ולא נותרו יחידות 2017 PSU שטרם הבשילו.

1. שינויים בהון הבנק

בהתאם לתכנית התגמול של הבנק, התנאי להבשלת השליש השלישי והאחרון של יחידות ה-PSU אשר הוקצו לנושאי משרה בבנק כחלק מאישור המענק השנתי מותנה הביצועים בגין מחצית המענק לשנת 2017 (להלן - "יחידות ה-2017 PSU") למניות, התקיים, ולפיכך השליש השלישי והאחרון של יחידות ה-2017 PSU הבשילו למניות. בהתאם, ביום 26 בפברואר 2020 הוקצו לנושאי המשרה בבנק 192,997 מניות בהתאם למספר יחידות ה-2017 PSU אשר הבשילו למועד זה.

על פי הקבוע במדיניות התגמול, המניות המוקצות בשל הבשלת יחידות ה-2017 PSU כאמור, הופקדו בידי הנאמן לתכנית התגמול, איסופ שירותי ניהול ונאמנות בע"מ (להלן - "הנאמן לתכנית").

לפרטים נוספים ראה [ביאור 25 לדוחות הכספיים השנתיים לשנת 2019](#).

2. תשקיף מדף והנפקת אגרות חוב

ביום 25 במאי 2018 פרסם הבנק תשקיף מדף בהתאם להיתר שהתקבל מרשות לניירות ערך. ביום 18 במאי 2020 החליטה הרשות לניירות ערך להאריך את התקופה להצעת ניירות ערך על פי תשקיף המדף עד ליום 24 במאי 2021.

ביום 29 בינואר 2020, הנפיק הבנק סך של 750 מיליון דולר ארה"ב ערך נקוב כתבי התחייבות נדחים סדרה לאומי \$ 2031. הסדרה נרשמה למסחר ברצף מוסדיים בבורסה בתל-אביב.

כתבי ההתחייבות הנדחים סדרה לאומי \$ 2031 עומדים לפדיון בתשלום אחד, לאחר 11 שנים ממועד הנפקתם, כאשר לבנק עומדת האפשרות לבצע פדיון מוקדם לאחר 6 שנים ממועד הנפקתם, בכפוף לתנאים מסוימים.

ביאור 25א - הון (המשך)

כתבי ההתחייבות הנדחים סדרה לאומי \$ 2031 נושאים ריבית שנתית קבועה בשיעור של 3.275% לשנה, עד ליום 29 בינואר 2026, אשר תשולם בתשלומים חצי שנתיים. במועד זה, בהינתן אי מימוש זכותו של הבנק לפדיון מוקדם, תעודכן הריבית הנקובה בכתבי ההתחייבות הנדחים סדרה לאומי \$ 2031, כך שמאותו מועד, הריבית השנתית תהיה שווה לסכום של תשואת אג"ח ממשלת ארה"ב ל-5 שנים במועד שינוי הריבית, ומרווח בשיעור של 1.631%, כמפורט במסמכי ההנפקה.

בהתקיים נסיבות לאירוע מכונן (אירוע מכונן לאי קיימות או אירוע מכונן לספיגת הפסדי קרן, המוקדם מביניהם), יומרו כתבי ההתחייבות הנדחים סדרה לאומי \$ 2031 למניות על פי ממוצע שערי הסגירה שנקבעו למניות הבנק בבורסה ב-14 ימי המסחר העוקבים האחרונים לפני היום בו נמסרה הודעת ההמרה (מתורגם לדולר ארה"ב לפי השער באותו מועד), או על פי שער הרצפה שנקבע (3.6048 דולר ארה"ב, כפוף להתאמות), כגובה מביניהם.

כתבי התחייבות סדרה לאומי \$ 2031 כשירים להכלל בהון רוברד 2 החל ממועדי הנפקתם.

על פי דוח הצעת מדף מיום 2 ביוני 2020 הנפיק הבנק ביום 4 ביוני 2020 סך של כ-2.4 מיליארד ש"ח אגרות חוב סדרה 181. אגרות החוב עומדות לפדיון בתשלום אחד ביום 5 בספטמבר 2023, צמודות למדד המחירים לצרכן, ונושאות ריבית שנתית בשיעור של 1% אשר תשולם אחת לשנה ביום 5 בספטמבר של כל אחת מהשנים 2020 עד 2023 כולל. אגרות חוב סדרה 181 אינן מוכרות לצורך הון פיקוחי.

ביום 30 ביוני 2020 נפרעו אגרות חוב סדרה 177 של הבנק בערך נקוב של כ-5.3 מיליארד ש"ח. אגרות חוב אלה לא היוו חלק מההון הפיקוחי של הבנק.

ביום 10 בנובמבר 2020 נפרעו כתבי התחייבות נדחים סדרה י"ד של הבנק בערך נקוב של כ-0.9 מיליארד ש"ח. לפי הוראות בנק ישראל, כתבי ההתחייבות הנדחים נכללו בהון הפיקוחי בכפוף להוראות המעבר שבהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299, ובכפוף להפחתה בשיעור שווה בחמש השנים האחרונות שלפני פירעונם. בהתאם, בשנה האחרונה שלפני הפירעון, כתבי ההתחייבות הנדחים סדרה י"ד לא היו חלק מההון הפיקוחי של הבנק.

למידע נוסף, ראה [סעיף א](#) לעיל.

ח. פדיון מוקדם של שטרי הון נדחים

ביום 8 ביולי 2020 החליט דירקטוריון הבנק לפדות בפדיון מוקדם מלא את שטרי הון סדרות 300 ו-301 אשר הונפקו לציבור באוגוסט 2009. בהתאם לכך, ביום 10 באוגוסט 2020 נפדו שטרי ההון בסכום כולל של כ-2.1 מיליארד ש"ח (כולל הפרשי הצמדה בסדרה 300).

ביום 30 בדצמבר 2020 החליט דירקטוריון הבנק לפדות בפדיון מוקדם מלא כתבי התחייבות נדחים סדרה 400 אשר הונפקו לציבור בינואר 2016. בהתאם לכך, ביום 21 בינואר 2021 נפדו כתבי התחייבויות סדרה 400 בסך כ-0.9 מיליארד ש"ח. בעקבות ההחלטה על פדיון מוקדם מלא, שפורסמה ביום 30 בדצמבר 2020, כתבי התחייבות סדרה 400 לא הוכרו בהון הפיקוחי של הבנק ליום 31 בדצמבר 2020.

ביום 30 בדצמבר 2020 החליט דירקטוריון הבנק לפדות בפדיון מוקדם מלא גם את שטרי הון סדרות 200 ו-201 אשר הונפקו לציבור בפברואר 2010. בהתאם לכך ביום 4 בפברואר 2021 נפדו שטרי הון סדרות 200 ו-201 בסך כולל של כ-2.3 מיליארד ש"ח. שטרי ההון נכללו בהון הפיקוחי של הבנק ליום 31 בדצמבר 2020, בהתאם להוראות המעבר שבהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299.

ט. מדיניות חלוקת דיבידנד

ביום 20 בנובמבר 2017 אישר דירקטוריון הבנק מדיניות חלוקת דיבידנד, לפיה מדי רבעון יחולק דיבידנד בגובה של עד 40% מהרווח הנקי של הבנק בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק לרבעון שחלף. בכפוף, בין היתר, לכך שהבנק יעמוד ביעדי הלימות ההון שלו, גם לאחר חלוקת הדיבידנד.

ביום 6 במרס 2019 אישר דירקטוריון הבנק שינוי במדיניות חלוקת הדיבידנד לפיו מדי רבעון יחולק דיבידנד בגובה של עד 50% מהרווח הנקי של הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק לרבעון שחלף. זאת, בכפוף, בין היתר, לכך שהבנק יעמוד ביעדי הלימות ההון שלו, גם לאחר חלוקת הדיבידנד. חלוקת הדיבידנד בפועל כפופה להחלטות פרטניות של הדירקטוריון בטרם כל חלוקה, ובכפוף להוראות הדין שחלות על חלוקת דיבידנד ובכלל זה הוראות חוק החברות והוראות בנק ישראל.

ביאור א25 - הון (המשך)

כאמור לעיל, במכתב הפיקוח על הבנקים מיום 29 במרס 2020, התבקשו כל הבנקים לבחון מחדש את מדיניות חלוקת הדיבידנד ותכנית הרכישה העצמית, על רקע משבר הקורונה. בהמשך לאמור במכתב, ולאור הוראת השעה, שפורסמה ביום 31 במרס 2020, החליט דירקטוריון הבנק ביום 16 באפריל 2020 להפסיק, בשלב זה, את חלוקת הדיבידנד.

למידע נוסף ראה סעיף [עדכון יעד הון עצמי רוכד 1, הפסקת חלוקת דיבידנד והפסקת תכנית הרכישה העצמית](#) לעיל.

פרטים בדבר דיבידנד ששולם

מועד ההכרזה	מועד תשלום	דיבידנד למניה	דיבידנד ששולם במזומן
		באגורות	במיליוני ש"ח
24 במאי 2018	19 ביוני 2018	19.18	292
14 באוגוסט 2018	6 בספטמבר 2018	23.96	361
12 בנובמבר 2018	10 בדצמבר 2018	25.08	375
6 במרס 2019	3 באפריל 2019	18.40	275
26 במאי 2019	23 ביוני 2019	29.27	437
13 באוגוסט 2019	8 בספטמבר 2019	24.95	369
26 בנובמבר 2019	22 בדצמבר 2019	20.87	306
26 בפברואר 2020	23 במרס 2020	20.29	297

ביאור 225 - הלימות הון, מינוף ונזילות

כללי

במאי 2013 תיקן הפיקוח על הבנקים את הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 בנושא מדידה והלימות הון, על מנת להתאימן להנחיות באזל 3.

יודגש, כי הוראות באזל 3 קובעות שינויים משמעותיים בחישוב דרישות ההון הרגולטורי, בין היתר, בכל הקשור לנושאים הבאים:

- רכיבי ההון הפיקוחי.
- ניכויים מההון והתאמות פיקוחיות.
- טיפול בחשיפות לתאגידי פיננסיים.
- טיפול בחשיפות לסיכון אשראי בגין חובות פגומים.
- הקצאת הון בגין סיכון CVA.

התיקונים להוראות הנ"ל נכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2014, כאשר היישום הינו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 299 בנושא מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר.

בהתאם להוראות המעבר, ההתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון וכן זכויות המיעוט שאינן כשירות להיכלל בהון הפיקוחי נוכו מההון בהדרגה בשיעור של 20% בכל שנה, החל מיום 1 בינואר 2014 ועד ליום 1 בינואר 2018. מכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי הוכרו עד לתקרה של 80% ביום 1 בינואר 2014 ובכל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. נכון לשנת 2020 תקרת המכשירים הכשירים כהון פיקוחי עומדת על 20%.

בנוסף, ביום 29 באוגוסט 2013 פרסם חוזר הפיקוח על הבנקים בנושא דרישות הגילוי של באזל הנוגעות להרכב ההון אשר קבע דרישות גילוי מעודכנות שיידרשו הבנקים לכלול כחלק מאימוץ הוראות באזל 3.

ביום 15 במרס 2018, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר שבמסגרתו עודכנו שיעורי השקלול של הלוואות המובטחות במלואן על ידי משכנתאות על נכס למגורים, כך שחלף משקל סיכון של 75% נקבע משקל סיכון של 60% בלבד, עבור הלוואות בשיעור מימון הגבוה מ-60%. זאת רק בנוגע להלוואות שניתנו מיום זה ואילך.

ביום 13 בנובמבר 2018, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר שבמסגרתו עודכן שיעור מקדם ההמרה לאשראי בגין ערבויות להבטחת השקעות של רוכשי דירות שניתנו על פי חוק המכר. בהתאם לחוזר הערבויות כאמור אשר טרם נמסרה הדירה למשתכן הופחת מקדם ההמרה לאשראי משיעור של 50% לשיעור של 30%.

רכיבי הון הנתונים לתנדטיות

התקינה בדבר זכויות עובדים אשר יושמה לראשונה בינואר 2015, הינה גורם המשפיע באופן מהותי על הון עצמי רובד 1 של לאומי, בעיקר בשל העובדה שמדידת ההתחייבות הינה בהתאם לריביות שוק שהינן ברמות נמוכות היסטוריות וכן בשל התנדוטיות הרבה שמדידה מעין זו הביאה להון הפיקוחי של הבנק.

בהקשר זה, ביום 12 ביולי 2016 קיבל הבנק אישור פרטני מאת בנק ישראל לעניין אופן חישוב ריבית ההיוון שתשמש לחישוב ההתחייבות לזכויות עובדים לצורך מדידת ההון הפיקוחי. בהתאם לאישור, ריבית ההיוון מחושבת על פי ממוצע נע של תשואות השוק, לתקופה של שמונה רבעונים שהסתיימה במועד הדיווח. השינוי מיושם החל מהדוחות הכספיים לתקופה שהסתיימה ביום 30 ביוני 2016.

ביום 13 בינואר 2020 התקבל אישור בנק ישראל להארכת תוקף האישור עד לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2024 (כולל).

שינוי השיטה ממתן באופן משמעותי את התנדוטיות הנובעת משינויים בריבית להיוון.

ביום 15 בנובמבר 2016 החליט דירקטוריון הבנק בהתבסס על המלצת וועדת הביקורת לחשב את ההתחייבויות הפנסיוניות לעובדים, על בסיס מרווח קבוע של אגרות חוב בדירוג בינלאומי AA.

לצורך ההון הרגולטורי ההתחייבות הפנסיונית הינה בסך 18,675 מיליון ש"ח והון עצמי רובד 1 39,262 מיליון ש"ח וזאת לעומת ההתחייבות הפנסיונית בספרים בסך של 20,945 מיליון ש"ח והון עצמי רובד 1 35,317 מיליון ש"ח.

להלן ניתוח השפעות השינויים על יחס הון עצמי רובד 1 ליום 31 בדצמבר 2020:

- שינוי היקף נכסי סיכון - נכסי הסיכון ליום 31 בדצמבר 2020 מסתכמים בכ-330.9 מיליארד ש"ח. כל גידול של 1 מיליארד ש"ח בנכסי הסיכון, יקטין את יחס הון עצמי רובד 1 ויחס הון כולל בכ-0.04%.
- שינוי הון עצמי רובד 1 - הון עצמי רובד 1 ליום 31 בדצמבר 2020 מסתכם בכ-39.3 מיליארד ש"ח. קיטון ב-100 מיליון ש"ח בהון עצמי רובד 1, יקטין את יחס הון עצמי רובד 1 ויחס הון כולל בכ-0.03%.

ביאור 225 - הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

31 בדצמבר		
2020	2019	
במיליוני ש"ח		
א. נתונים		
הון לצורך חישוב יחס ההון		
37,603	39,262	הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים ^(ב)
11,987	12,297	הון רובד 2, לאחר ניכויים
49,590	51,559	סך הכל הון כולל
יתרות משוקללות של נכסי סיכון		
288,340	303,356	סיכון אשראי ^(ב)
5,008	5,313	סיכויי שוק
23,116	22,182	סיכון תפעולי
316,464	330,851	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון
יחס ההון לרכיבי סיכון		
11.88%	11.87%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון ^(ד)
15.67%	15.58%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ^(ד)
10.27%	9.23%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים ^(א)
13.77%	12.73%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים ^(א)
ב. חברות בנות משמעותיות		
בנק לאומי ארה"ב		
14.04%	13.82%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
14.91%	15.07%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
7.00%	7.00%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי השלטונות המקומיים ^(ג)
10.50%	10.50%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי השלטונות המקומיים ^(ג)

- (א) יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ויחס ההון הכולל המזערי הנדרש עד ליום 31 במרס 2020 הינם 10%-13.5% בהתאמה. ביום 31 במרס 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת שעה בעקבות משבר הקורונה לפיה יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי הנדרש הינם 9%-12.5% בהתאמה. ליחסים אלה מתווספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדיור למעט הלוואות לדיור שניתנו בתקופת הוראת השעה. לפירוט נוסף על הוראת השעה בעקבות משבר הקורונה ראה סעיף א לעיל.
- (ב) נתונים אלה כוללים התאמות בגין תכניות התייעלות שנקבעו לפי מכתב הפיקוח על הבנקים בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל", הפוחתות בהדרגה עד ליום 30 ביוני 2021, 30 ביוני 2022 וליום 30 בספטמבר 2024. לסך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון התווסף סך של 1 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2020 בשל התאמות בגין תכניות התייעלות (ליום 31 בדצמבר 2019 הופחתו 283 מיליון ש"ח). לפרטים נוספים על ההתאמות בגין תכניות התייעלות ראה [סעיף ד](#).
- (ג) יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית הינו 4.5%-8% בהתאמה. ליחסים אלה מתווספת כרית לשימור הון של 2.5% נכון ליום 31 בדצמבר 2020.
- (ד) ביום 1 בינואר 2020 הבנק החל ליישם את ההוראות החדשות בנושא חכרות. יישום ההוראות החדשות הביא לירידה ביחס הון עצמי רובד 1 בשיעור של כ-0.03% ובהון הכולל בשיעור של כ-0.05%, זאת כתוצאה משקלול נכסי הסיכון בגין נכסי זכות שימוש הנובעים מחכירות תפעוליות שהוכרו במאזן בשיעור של 100% והתאמת יתרות המיסים הנדחים המתייחסים.

ביאור 225 - הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ג. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון

31 בדצמבר	
2019	2020
במיליוני ש"ח	
1. הון עצמי רובד 1	
35,406	37,664
הון המיוחס לבעלי מניות הבנק	
266	295
הבדלים בין הון המיוחס לבעלי מניות הבנק לבין הון עצמי רובד 1 - זכויות מיעוט	
-	-
הבדלים בין הון המיוחס לבעלי מניות הבנק לבין הון עצמי רובד 1 - בגין הטבות לעובדים	
1,687	1,368
התאמות בגין המעבר בין העקום החשבונאי לעקום ממוצע נע 8 רבעונים ^(א)	
37,359	39,327
סך הון עצמי רובד 1 לפני התאמות פיקוחיות וניכויים	
התאמות פיקוחיות וניכויים:	
(148)	(150)
מוניטין ונכסים בלתי מוחשיים	
-	(188)
מיסים נדחים לקבל	
(11)	(13)
התאמות פיקוחיות וניכויים אחרים - הון עצמי רובד 1	
(159)	(351)
סך הכל התאמות פיקוחיות וניכויים - הון עצמי רובד 1	
403	286
סך ההתאמות בגין תכנית ההתייעלות	
37,603	39,262
סך הכל הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים	
2. הון רובד 2	
8,897	8,505
הון רובד 2: מכשירים לפני ניכויים	
3,090	3,792
הון רובד 2: הפרשות, לפני ניכויים	
11,987	12,297
סך הון רובד 2 לפני ניכויים	
ניכויים:	
-	-
סך הכל ניכויים - הון רובד 2	
11,987	12,297
סך הכל הון רובד 2	
49,590	51,559
סך הכל הון כולל	

(א) בהתאם לאישור פרטני מהפיקוח על הבנקים.

הערה: סך הכל הון כולל מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211, 299 בדבר "מדידה והלימות הון", החלות מיום 1 בינואר 2014.

ד. השפעת התאמות בגין תכנית ההתייעלות על יחס הון עצמי רובד 1

31 בדצמבר	
2019	2020
באחוזים	
יחס ההון לרכיבי סיכון	
11.74%	11.78%
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון, לפני השפעת התאמות בגין תכנית ההתייעלות ^(א)	
0.14%	0.09%
השפעת ההתאמות בגין תכנית ההתייעלות ^(ב)	
11.88%	11.87%
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון	

(א) לרבות השפעת אימוץ כללי החשבונאות המוקבלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים.

(ב) ביום 12 בינואר 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא "התייעלות תפעולית" של המערכת הבנקאית בישראל. בהתאם למכתב, דירקטוריון התאגיד הבנקאי יתווה תכנית רב שנתית להתייעלות. תאגיד בנקאי שיעמוד בתנאים שהוגדרו במכתב יקבל הקלה, לפיה יוכל לפרוס את השפעת התכנית על פני 5 שנים בקו ישר לעניין חישוב הלימות ההון. לפרטים נוספים ראה [ביאור 23](#).

ביאור 225 - הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ה. יחס מינוף לפי הוראות הפיקוח על הבנקים

ביום 28 באפריל 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף. ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט, שקוף שאינו מבוסס סיכון אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי.

יחס המינוף מבוטא באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 להגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה של הבנק היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים ולעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים. ככלל, המדידה הינה עקבית עם הערכים החשבונאיים ולא מובאים בחשבון משקלי סיכון. כמו כן, הבנק לא מורשה להשתמש בביטחונות פיזיים או פיננסיים, ערבויות או טכניקות אחרות להפחתת סיכון אשראי, כדי להפחית את מדידת החשיפות, אלא אם כן הותר ספציפית בהתאם להוראה. נכסים מאזניים שנוכו מהון רובד 1 (בהתאם להוראה 202) מנוכים ממדידת החשיפות. בהתאם להוראה הבנק מחשב את החשיפה בגין נגזרים בהתאם לנספח ג' להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203, ואת החשיפות בגין פריטים חוץ מאזניים על ידי המרה של הסכום הרעיוני של הפריטים במקדמי המרה לאשראי כפי שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203.

בהתאם להוראה תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 24% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שיידרש מהבנק הוא 6%.

ביום 15 בנובמבר 2020 פרסם בנק ישראל חוזר להתאמות נוספות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם וירוס הקורונה (הוראת שעה) (הוראה מספר 250). על פי החוזר נקבעה התאמה להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא "יחס המינוף", כך שתאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-4.5% על בסיס מאוחד (חלף 5% עובר לחוזר). תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא 24% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5.5% (חלף 6% עובר לחוזר). בהתאם לכך, הבנק נדרש לעמוד ביחס מינוף מזערי של 5.5%. עם תום תוקף הוראת השעה, תמשיך ההקלה לחול עוד 24 חודשים, ובלבד שיחס המינוף לא יפחת מיחס המינוף במועד תום תוקף ההוראה או יחס המינוף המינימאלי שחל על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם.

31 בדצמבר	
2019	2020
במיליוני ש"ח	
א. בנתוני המאוחד^(א)	
37,603	39,262
הון רובד 1	
511,820	597,538
סך החשיפות	
יחס המינוף	
7.35%	6.57%
יחס המינוף ^(ב)	
6.00%	5.50%
יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים	
ב. חברות בת משמעותיות	
בנק לאומי ארה"ב	
12.46%	11.41%
יחס המינוף	
5.00%	5.00%
יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי השלטונות המקומיים	

(א) נתונים אלה כוללים התאמות בגין תכניות התייעלות לפי הוראות הפיקוח על הבנקים. ההשפעה של ההקלה בגין תכניות התייעלות על יחס המינוף ליום 31 בדצמבר 2020 המוערכת בכ-0.05% נזקפת על פני 5 שנים בקו ישר ממעוד תחילתן. (0.08% ליום 31 בדצמבר 2019) לפרטים נוספים על השפעת הוראות המעבר וההתאמות בגין תכנית התייעלות ראה [סעיף 1](#) לעיל.

כמו כן, בחישוב יחס המינוף הובאו בחשבון התאמות מיישום ריבית ההיוון המחושבת על פני ממוצע נט של תשואת השוק, לתקופה של שמונה רבעונים שהסתיימה במועד הדיווח, בקשר להתחייבויות אקטואריות מסוימות.

(ב) ביום 1 בינואר 2020 הבנק החל ליישם את ההוראות החדשות בנושא חכירות. יישום ההוראות החדשות הביא לירידה ביחס המינוף בשיעור של כ-0.01%.

ביאור 225 - הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

1. יחס כיסוי נזילות לפי הוראות הפיקוח על הבנקים

ביום 28 בספטמבר 2014 פורסם חוזר במסגרתו נוספה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 בנושא יחס כיסוי נזילות אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. יחס כיסוי הנזילות בוחן אופק של 30 ימים בתרחיש קיצון ונועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה שנותן מענה לצרכי הנזילות של התאגיד באופק זמן זה. במסגרת ההוראה נקבע אופן החישוב של יחס כיסוי הנזילות לרבות הגדרת המאפיינים ודרישות תפעוליות ל"מלאי נכסים נזילים באיכות גבוהה" (המונה) ומקדמי הביטחון בגינם וכן את תזרים המזומנים היוצא נטו הצפוי בתרחיש הקיצון המוגדר בהוראה עבור 30 הימים הקלנדריים (המכנה).

תרחיש הקיצון שנקבע בהוראה כולל זעזוע המשלב זעזוע ספציפי לתאגיד וזעזוע מערכתי ובמסגרתו הוגדרו שיעורי משיכה סטנדרטיים לתזרימים יוצאים ושיעורי קבלה של תזרימים נכנסים בהתאם לקטגוריות של היתרות השונות.

יחס כיסוי הנזילות מונהג החל מיום 1 באפריל 2015.

החל מיום 1 בינואר 2017 ואילך, יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש הינו 100%. עם זאת, בתקופה של לחץ פיננסי תאגיד בנקאי יוכל לרדת מתחת לדרישות מינימאליות אלו.

31 בדצמבר	
2019	2020
באחוזים	
א. בנתוני המאוחד	
123	137
100	100
ב. בנתוני התאגיד הבנקאי	
121	136
100	100

הערה: בנק לאומי ארה"ב אינו נדרש ביחס כיסוי נזילות.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

א. התקשרות חוץ מאזנית בגין פעילות לפי מידת הגביה^(א)

יתרת אשראי מפיקדונות לפי מידת גביה^(ב)

ליום 31 בדצמבר	
2019	2020
במיליוני ש"ח	
295	254
מטבעי ישראלי לא צמוד	
1,197	1,101
מטבעי ישראלי צמוד למדד	
1,492	1,355
סך הכל	

תזרימים בגין עמלת גביה ומרווחי ריבית בגין הפעילות במידת גביה ליום 31 בדצמבר

סך הכל 2019	סך הכל 2020	מעל עשרים שנים	מעל עד עשרים שנים	מעל עד עשר שנים	מעל עד חמש שנים	מעל עד שלוש שנים	מעל עד שנה	במיליוני ש"ח	
								עד שנה	עד שנה
במגזר הצמוד למדד^(ג)									
37	28	1	3	5	5	8	6	תזרימים חוזיים עתידיים	
36	28	-	3	6	5	8	6	תזרימים עתידיים צפויים לאחר הערכת הנהלה לפירעונות מוקדמים	
32	26	-	2	5	5	8	6	תזרימים צפויים מהוונים לאחר הערכת הנהלה לפירעונות מוקדמים ^(ד)	
במגזר השקלי הלא צמוד									
2	1	-	-	-	-	1	-	תזרימים חוזיים עתידיים	
2	1	-	-	-	-	1	-	תזרימים עתידיים צפויים לאחר הערכת הנהלה לפירעונות מוקדמים	
2	1	-	-	-	-	1	-	תזרימים צפויים מהוונים לאחר הערכת הנהלה לפירעונות מוקדמים ^(ד)	

- (א) אשראים ופיקדונות מפיקדונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית האשראים (או הפיקדונות), עם מרווח או עם עמלות גבייה (במקום מרווח).
 (ב) הלוואות עומדות ופיקדונות ממשלה שניתנו בגינן בסך 159 מיליון ש"ח (2019 - 118 מיליון ש"ח) לא נכללו בלוח זה.
 (ג) כולל מגזר מט"ח.
 (ד) ההיוון בוצע לפי שיעור 2.26% (2019) - לפי שיעור 2.31%.

מידע על העמדת הלוואות במהלך השנה בבנקים למשכנתאות

2019		2020	
במיליוני ש"ח			
מידע על העמדת הלוואות במהלך השנה בבנקים למשכנתאות:			
118	105	הלוואות מפיקדונות לפי מידת הגביה	
27	45	הלוואות עומדות	

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

ליום 31 בדצמבר	
2019	2020
במיליוני ש"ח	
(1) חוזי שכירות לזמן ארוך - דמי שכירות של בניינים, ציוד וכלי רכב ודמי אחזקה בשל התקשרויות לתשלום בשנים הבאות רלוונטי לשנת 2019 בלבד ^(א)	
244	
182	
152	
113	
102	
657	
מכל 5 שנים	
1,450	
סך הכל חוזי שכירות לזמן ארוך	
692	669
(2) התחייבויות לרכישת ניירות ערך	
30	24
(3) התחייבויות להשקעה בבניינים ובציוד ורכישתם	

(א) החל מיום 1 בינואר 2020 בעקבות יישום נושא 842 בקודיפיקציה בדבר חכירות, ההתחייבויות בגין חוזי שכירות נכללו במסגרת התחייבויות אחרות. למידע על חוזי שכירות לשנת 2020 ראה [ביאור 16.ח](#).

ג. תביעות משפטיות

במהלך העסקים השוטף הוגשו כנגד הבנק וחברות מאוחדות מסוימות תובענות משפטיות, לרבות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות.

לדעת הנהלת הבנק והנהלות החברות המאוחדות סכום החשיפה הנוספת בשל תביעות שהוגשו נגד הבנק ונגד החברות המאוחדות בנושאים שונים, שסכום כל אחת מהן עולה על 2 מיליון ש"ח ואשר אפשרות התממשותן אינה קלושה, מסתכם בסך של כ-240 מיליון ש"ח.

1. להלן פירוט של תובענות שהוגשו נגד הבנק שהסכום הנתען בהן מהותי. לדעת הנהלת הבנק המתבססת על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי תובענות אלו, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשו הפרשות, לכיסוי נזקים כתוצאה מהתובענות כאמור.

1.1 תובענות שהוגשו בתקופת הדוח (ולאחר תקופת הדוח, ככל שהוגשו)

א. ביום 21 בינואר 2020 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק ונגד בנקים אחרים. עניינה של התובענה בטענת המבקשים לפיה הבנק מחייב, לכאורה, את כלל לקוחותיו (יחידים, עסקים קטנים ועסקים גדולים) עבור עסקאות לרכישת מוצרים ו/או שירותים מחו"ל, בין אם לשימוש עצמי ובין אם לצורך העברתם לחו"ל ו/או ייבואם לארץ, לפי פרק 7 לתעריפון - "סחר חוץ" וזאת במקום לחייב בעמלות הנמוכות יותר לפי פרק 5 לתעריפון - "מטבע חוץ". המבקשים מעריכים את הנזק שנגרם לכלל חברי הקבוצה, אותה הם מתיימרים לייצג, בעשרות מיליוני שקלים.

ב. ביום 10 במאי 2020 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק ונגד שני בנקים אחרים. לטענת המבקשים, הבנקים פוגעים בפרטיות לקוחותיהם ומפרים חובת סודיות בכך שמעבירים מידע מזהה על לקוחות הבנק לחברות כגון פייסבוק וגוגל. כן נטען כי הבנקים עשו שימוש בכלים של צדדים שלישיים, כדי לעקוב אחרי הלקוחות שלהם בזמן ביצוע פעולות באתרים ובאפליקציות הבנקאיות וזאת לשם עריכת קמפיינים פרסומיים. המבקשים מעריכים את הנזק האישי שנגרם להם כ-1,000 ש"ח ואינם נוקבים בסכום נזק קבוצתי.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ג. ביום 16 בנובמבר 2020 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק בטענה שהבנק מפר את הוראות הדין בשעה שהוא מחייב את לקוחותיו בגין הוצאות צד שלישי בסכומים שאינם מפורטים בחלק 11 לתעריפון. בבקשה נטען כי ההפרה הינה של כל אחד מ-22 הרכיבים/נושאים המנויים בחלק 11 לתעריפון ואשר בגינם נגבית מהלקוח הוצאת צד שלישי. הטענה הספציפית המתייחסת למבקשת היא לגבי גביית עלות משלוח באמצעות שליח בעת הזמנת פנקסי שיקים (למרות שניתן לה גילוי נאות מלא). המבקשים מציינים כי הנזק שנגרם למבקשת הינו 125.74 ש"ח ואינם מציינים את הערכת הנזק שנגרם לכלל חברי הקבוצה.

ד. ביום 24 בנובמבר 2020 הוגשה לבית המשפט המחוזי בירושלים בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק ונגד שישה בנקים נוספים. בתובענה נטען כי הבנקים הפרו את חוק נתוני אשראי התשע"ו-2016 ואת התקנות אשר הותקנו על פיו, בטענה שהבנקים העבירו דיווחים למאגר נתוני אשראי על קיומם של הליכים משפטיים כנגד לקוחות, שלא בהתאם להוראות הדין ובאופן שפגע ביכולתם של הלקוחות לקבל אשראי ופגע בפרטיותם ובשמם הטוב. המבקשים אינם נוקבים בסכום נזק קבוצתי וטוענים לנזק ממוני שסכומו שונה בין חברי הקבוצה וכן לנזק שאינו ממוני.

ה. ביום 2 במרס 2021 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק ונגד שני בנקים נוספים. בתובענה נטען כי הבנקים אינם רשאים לגבות מלקוחות שהם עסק גדול עמלת רישום פעולה (עמלת שורה), בנוסף לעמלות הספציפיות, הנגבות בגין השירותים השונים. המבקשת מציינת כי הנזק שנגרם לה הינו 101.65 ש"ח ואינה מציינת את הערכת הנזק שנגרם לכלל חברי הקבוצה.

1.2 תובענות תלויות ועומדות שהוגשו בתקופות דיווח קודמות

א. ביום 2 בדצמבר 2013 הוגשה בקשה לאישור תובענה כייצוגית נגד הבנק בנושא עמלת פירעון מוקדם של הלוואות שלא לדיור. לטענת המבקשים, חישוב עמלת פירעון מוקדם על ידי הבנק, הן ביחס להלוואות לגביהן חלים עקרונות חישוב הקבועים בהוראות ניהול בנקאי תקין והן ביחס להלוואות לגביהן חלים כללים שקבע הבנק, לא נעשה כדון. לטענת המבקשים, אין באפשרותם להעריך בשלב זה, את סכום התביעה הכולל. ביום 3 בנובמבר 2019 ניתנה החלטה על ידי בית המשפט המחוזי בתל-אביב שאישרה באופן חלקי את הבקשה לאישור תובענה ייצוגית, ביחס לסוגיה של דרך חישוב עמלת הפירעון המוקדם בהלוואות שאינן מפוקחות, וביום 22 בדצמבר 2019 הגישו המבקשים ערעור לבית משפט העליון על החלטה זו.

ב. ביום 11 בפברואר 2015, הוגשה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק בסכום נטען של כ-2.3 מיליארד ש"ח (שמאוחר יותר הופחת ל-1.5 מיליארד ש"ח). לטענת המבקש, הבנק מנהל לכאורה "רשימה שחורה" של לקוחות, לפיה הוא נוהג לסמן לקוחות בכוכבית במערכות הבנק לזמן בלתי מוגבל, באופן הפוגע או מקשה עליהם, לטענתו, לקבל אשראי או לבצע פעילות עסקית אחרת מול הבנק. ביום 1 באפריל 2020 ניתן פסק הדין של בית המשפט המחוזי, שדחה את הבקשה לאישור תובענה ייצוגית וחייב את המבקש בתשלום הוצאות לבנק. ביום 24 ביוני 2020 הגיש המבקש ערעור לבית המשפט העליון על פסק הדין.

ג. ביום 22 ביולי 2015 התקבלה בבנק בקשה לאישור תובענה ייצוגית שהוגשה נגד הבנק. לטענת המבקשת, תשלומים המשולמים ישירות לבנק על חשבון חוב אשר בגינו מתנהל הליך גבייה בהוצאה לפועל, מדווחים על ידי הבנק להוצאה לפועל באיחור, וכתוצאה מכך נוצר, כביכול, פער בין החוב האמיתי לחוב הרשום בתיק ההוצאה לפועל. המבקשת מעריכה את סכום התביעה הקבוצתי במיליוני ש"ח.

ד. ביום 11 בפברואר 2016 הוגשה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק ונגד ארבעה בנקים נוספים, בטענה שהבנקים נותנים הטבות לסטודנטים, אולם מגבילים את גילם של הסטודנטים. סכום התביעה הכולל מוערך על ידי התובע ב-219 מיליון ש"ח. ביום 26 בספטמבר 2019 דחה בית המשפט המחוזי את הבקשה לאישור התובענה הייצוגית, וביום 4 בנובמבר 2019 הגישה המבקשת ערעור לבית המשפט העליון על פסק הדין הנ"ל של בית המשפט המחוזי.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ה. ביום 7 במרס 2016 הוגשה לבית המשפט בארה"ב תביעה, על ידי מספר רב של תובעים, כנגד עשרות נתבעים, וביניהם: הבנק, בנק לאומי USA ובנק הפועלים, בטענה שהנתבעים תומכים בהתנחלויות, באופן שפוגע בתושבים פלסטינאים, ברכושם ובזכויותיהם, בין היתר, באמצעות ביצוע העברות בנקאיות. סכום התביעה הנטען נגד כל הנתבעים יחדיו היה במקור 34.5 מיליארד דולר ובהמשך הופחת לסך של 1 מיליארד דולר ארה"ב. ביום 29 באוגוסט 2017 ניתן אישור על ידי בית המשפט בארה"ב לבקשה לסילוק על הסף של התובענה. ביום 8 בספטמבר 2017 הגישו התובעים ערעור על החלטה זו, וביום 19 בפברואר 2019 קיבל בית המשפט את הערעור שהגישו התובעים וביטל את ההחלטה שאישרה את הסילוק על הסף. ביום 8 לינוי 2020 אישר בית המשפט את בקשת התובעים לסילוק התביעה נגד הבנק ונגד חלק מהנתבעים. ולפיכך הבנק אינו נתבע בהליך. ההליך המשפטי ימשיך להתנהל נגד יתר הנתבעים, ביניהם בנק לאומי USA.

ו. ביום 29 במרס 2017, הוגשה בקשה לאישור תביעה ייצוגית נגד הבנק (ותביעות מקבילות גם נגד בנקים אחרים). לטענת המבקש, הבנק אינו רשאי לגבות "עמלת קורספונדנט" בעת שהבנק מבצע העברת מט"ח מחשבון לקוח לזכות חשבון בנק בחו"ל, ולחילופין, טוען המבקש כי הבנק רשאי לגבות עמלת קורספונדנט רק בהתאם להוצאה הממשית שהיתה לו (הסכום שבפועל שילם הבנק לקורספונדנט). המבקש טוען כי סכום הנזק האישי שנגרם לו הוא כ-30 דולר, והנזק הקבוצתי לא ניתן להערכה.

ז. ביום 6 במאי 2018 הוגשה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק. טענת המבקש היא, כי הבנק אינו ממלא כביכול את חובתו לעשות מאמץ סביר לאיתור בעלי חשבונות ללא תנועה שמעל סכום חובת ההשקעה לפי צו הבנקאות "פיקדונות ללא תנועה" התש"ס-2000, וכי לא די בשערך החשבונות שהבנק מבצע על פי הוראות הצו, אלא על הבנק לשערך את החשבונות בסכומים גבוהים יותר. לטענת המבקש, כלל הנזק של חברי הקבוצה לא ניתן להערכה.

ח. ביום 16 בספטמבר 2018 הוגשה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק. לטענת המבקש, כאשר הבנק משיב ללקוחותיו כספים שנכב מהם שלא כדין (למשל בטעות), הוא משיב אותם בערכם הנומינלי בשיעור שבו נגבו, בלי לשלם את שווי התעשרותו של הבנק כתוצאה מהחזקת הכספים, ובלי לשלם הפרשי הצמדה וריבית על פי חוק. לטענת המבקש, הנזק שנגרם לו הוא 0.51 ש"ח, ואין לו יכולת להעריך את היקף הנזק שנגרם לקבוצה.

ט. ביום 5 ביוני 2019 הוגשה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק ונגד בנקים אחרים. לטענת המבקש, הפרשי המרת מט"ח מהווים "עמלה" המחייבת גילוי נאות על ידי הבנקים ולפיכך, בין היתר, גביתה נעשית שלא כדין, וכן הבנק גובה עמלה ביתר. הנזק שלטענת המבקש נגרם לכל חברי הקבוצה אותה הוא מתיימר לייצג עומד על כ-8 מיליארד ש"ח (המבקש טוען לנזקים נוספים שלא כומתו), מתוכם מיוחס לבנק סך של כ-2.2 מיליארד ש"ח. ביום 21 ביוני 2020 ניתן פסק הדין של בית המשפט המחוזי בתל-אביב, שהורה על דחיה על הסף של הבקשה לאישור תובענה ייצוגית וחייב את המבקשים בתשלום הוצאות למשיבים. ביום 6 ביולי 2020 הגיש המבקש ערעור לבית המשפט העליון על פסק הדין.

1.3 תובענות שהסתיימו בתקופת הדוח (ולאחריו ככל שהיו)

א. ביום 29 באפריל 2015 הוגשה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק. סכום התביעה כ-150 מיליון ש"ח. לטענת המבקש, כספים של ניצולי שואה, אשר הופקדו לפני מלחמת העולם השנייה בבנק אפ"ק ולא נמשכו על ידי הלקוחות במהלך המלחמה, הושבו ללקוחות או ליורשיהם כשהם אינם משוערכים כביכול לערכים ריאליים. ביום 11 בפברואר 2021 ניתן פסק דינו של בית המשפט המחוזי שדחה את הבקשה לאישור התובענה.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ב. ביום 22 במאי 2016 הוגשה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק, ונגד בנקים אחרים. עניינה של התובענה בטענה כי כאשר הבנקים המשיבים גובים במזומן עמלות פעולה על ידי פקיד, הם גובים את העמלה הנקובה בתעריפון ללא הטבות שלטענת המבקשים אמורות לחול על קבוצות אוכלוסיה מסוימות, וכן אינם לוקחים עמלות אלו בחשבון בעת חישוב עמלת המינימום הנגבית בחשבון הלקוחות. המבקשים לא העריכו את הסכום המדויק שנגבה לטענתם שלא כדין מכל חברי הקבוצה. ביום 20 בספטמבר 2018 ניתן פסק דין על ידי בית המשפט המחוזי בתל-אביב שדחה את הבקשה לאישור תובענה ייצוגית, וביום 12 בנובמבר 2018 הוגש ערעור על פסק הדין הנ"ל על ידי המבקשים. ביום 12 בנובמבר 2020 ניתן פסק דין של בית המשפט העליון הדוחה את הערעור. ובכך נדחתה באופן סופי התובענה שהוגשה נגד הבנק.

ג. ביום 22 בינואר 2017 הוגשה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק. עניינה של התובענה בטענה שהבנק מבצע לכאורה פעולת המרה של יתרות זכות במט"ח אשר מופקדות לזכות חשבונות מטבע ישראלי של לקוחות, וזאת גם אם הלקוחות לא ביקשו שירות זה. לטענת המבקש, הנזק לכאורה שנגרם ללקוחות כתוצאה מכך, הינו עמלת ההמרה וההפרש בין המרה לפי שער יציג לבין המרה לפי השער בו בוצעה ההמרה בפועל, שהוא נמוך יותר. המבקש טען כי סכום הנזק האישי שנגרם לו הוא כ-38 ש"ח, את הנזק שנגרם לקבוצה העריך במיליון ש"ח, ללא פירוט. ביום 23 באוגוסט 2020 אישר בית המשפט הסדר פשרה בהליך זה. בכך הסתיים ההליך המשפטי.

1.4 למועד פרסום הדוחות הכספיים לא מתנהלות תביעות מהותיות נגד חברות בנות של הבנק, למעט המפורט [בסעיף 1.1.2](#).

ד. התחייבויות תלויות והתקשרויות שונות

בשנת 2018 הגישה עמותת צדק פיננסי עתירה לבג"צ נגד המפקחת על הבנקים דאז והיועץ המשפטי לממשלה (שתוקנה בשנת 2019 כך שהופנתה גם כנגד משטרת ישראל) ("העתירה"). בעתירה התבקשו סעדים שנועדו למנוע את המשך כהונתם ומינויים בתאגידים בנקאיים אחרים של מי שנחקר בישראל בקשר לפרשת הלקוחות האמריקאיים. כן התבקש צו שיורה ליועץ המשפטי לממשלה ולמשטרה להסביר מדוע החקירה אינה ממוצה ומדוע לא מוגשים כתבי אישום. הבנק אינו צד לעתירה.

בתגובה שהגישה הפרקליטות לעתירה ב-19 באוקטובר 2020 צוין כי בחודש אוגוסט 2017 הורה היועץ המשפטי לממשלה על פתיחה בחקירה פלילית וקבע כי התיק יועבר לטיפול המשטרה. ביום 20 בדצמבר 2020 הגישה המדינה הודעה בעתירה במסגרתה דיווחה על החלטת הפרקליטות לסגור את החקירה וכן טענה כי העתירה מיצתה את עצמה ודינה להימחק. ביום 26 בינואר 2021 הורה בג"ץ על מחיקת העתירה במתכונתה הנוכחית.

ה. הבנק ערב כלפי עמיתי חלק מקופות הגמל שהיו מנוהלות על ידי לאומי שרותי שוק ההון בע"מ (ולשעבר לאומי גמל בע"מ), ואשר פעילותן נמכרה לפריזמה קופות גמל בע"מ ("פריזמה"). הערבות מבטיחה את החזר סכומי הקרן המקוריים שהופקדו המסתכמים ב-31 בדצמבר 2020 בערכים נומינליים ב-1,506 מיליון ש"ח. ערך הנכסים של הקופות הנ"ל ליום 31 בדצמבר 2020 מסתכם ב-3,734 מיליון ש"ח. בנוסף, ערבות זו אינה חלה על הפקדות בחשבונות שנפתחו בקופות הנ"ל לאחר 22 בינואר 2007.

כנגד ההתחייבות האמורה, התחייבה פריזמה כי במקרה של מימוש הערבויות, או כל חלק מהן, היא תשלם לבנק השתתפות בסכום שלא יעלה על 35 מיליון ש"ח לשנה קלנדרית, כשסכום זה צמוד למדד מיום 30 באוקטובר 2006 ועד ליום התשלום. סכום השתתפות שלא נוצל בשנה מסוימת לא יועבר לשנים הבאות.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

1. כתבי שיפוי

1. הבנק התחייב מראש לשפות את הדירקטורים, נושאי המשרה האחרים בבנק ואת בעלי החוזים האישיים הניהוליים בבנק שאינם נושאי משרה ("בעלי חוזים ניהוליים") בגין חבות כספית וזאת עקב מילוי תפקידם בבנק ובחברות מוחזקות מטעם הבנק בגין רשימת אירועים המזכים בשיפוי, שלדעת ועדת הביקורת ודירקטוריון הבנק ניתן לצפותם בהתחשב בפעילות הבנק ובנסיבות העניין הכוללים, בין היתר, את הפעילות הבנקאית השגרתית של הבנק, הצעת ניירות ערך לציבור על פי תשקיף, דיווחים לציבור ולרשויות הפיקוח, פעילות בנושא חוק ההגבלים העסקיים, אירועי סייבר וכל פעילות אחרת הנלווית לפעילות הבנק. הסכום המירבי שישלם הבנק בגין מימוש השיפויים בפועל של השיפויים אשר ניתנו וניתנו לכל נושאי המשרה בבנק ולנושאי המשרה בחברות הבת, במצטבר, בגין מסכת אירועים אחת מן האירועים המזכים בשיפוי, לא יעלה על 25% (עשרים וחמישה אחוזים) מההון העצמי של הבנק על פי דוחותיו הכספיים האחרונים (שנתיים או רבעוניים) הידועים לפני מועד השיפוי בפועל (להלן: "סכום השיפוי המירבי"). סכום השיפוי המירבי הינו בנוסף לסכומים שיתקבלו מחברת הביטוח, אם יתקבלו, במסגרת ביטוח שרכש הבנק, אם רכש ו/או במסגרת ביטוח ו/או שיפוי של צד אחר זולת הבנק (כך שסכום השיפוי המירבי לא יפחת עקב תשלומי ביטוח ו/או שיפוי כאמור ששולמו, ככל ששולמו). בנוסף, בין היתר, התחייב הבנק מראש לשפות את הדירקטורים, נושאי המשרה האחרים בבנק ובעלי החוזים הניהוליים, בגין הוצאות התדיינות סבירות, לרבות הוצאות כאמור שהוצאו עקב חקירה או הליך אשר הסתיים בלא הגשת כתב אישום ומבלי שהוטלה חבות כספית כחלופה להליך פלילי או שהסתיים בלא הגשת כתב אישום אך בהטלת חבות כספית כחלופה להליך פלילי בעבירה שאינה דורשת הוכחת מחשבה פלילית או בקשר לעיצום כספי. עוד כולל כתב השיפוי התחייבות לשיפוי בשל הוצאות ו/או תשלום לנפגע ההפרה על פי ובכפוף לקבוע בחוק ייעול הליכי האכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה) התשע"א-2011 ("חוק ייעול הליכי אכיפה") וכן בשל הוצאות בקשר עם הליך לפי פרק ז-1 לחוק ההגבלים העסקיים - התשמ"ח-1988.

ביום 23 בדצמבר 2019, החליטה אסיפת בעלי מניות מיוחדת של הבנק לאשר תיקון לרשימת האירועים לכתבי ההתחייבות לשיפוי (להלן: "כתב התחייבות לשיפוי מתוקן") לדירקטורים המכהנים בבנק, לרבות אלה אשר יכהנו בבנק מעת. רשימת האירועים עודכנה בהתאם לאירועים שלדעת הבנק הינם אירועים צפויים לאור פעילותו בפועל בעת מתן ההתחייבות לשיפוי. כמו כן, במסגרת אסיפה זו, הוחלט על אישור תנאי כהונה והעסקה של המנכ"ל ויו"ר הדירקטוריון, לרבות הענקת כתב התחייבות לשיפוי מתוקן.

תיקון כתבי השיפוי כאמור חל גם בהתייחס לנושאי משרה אחרים בבנק ולבעלי חוזים ניהוליים שאינם נושאי משרה בבנק, בהתאם להחלטת ועדת הביקורת מיום 24 בספטמבר 2019 ודירקטוריון הבנק מיום 29 באוקטובר 2019.

תיקון רשימת האירועים לכתב ההתחייבות לשיפוי לדירקטורים ולנושאי משרה בבנק תואם את תקנון הבנק ואת מדיניות התגמול המעודכנת של הבנק.

בנוסף, ביום 15 בפברואר 2004 קיבלה האסיפה הכללית של הבנק החלטה על מתן פטור מראש מאחריות לדירקטורים, בשל נזק עקב הפרת חובת הזהירות שלהם כלפי הבנק. ההחלטה על מתן פטור כאמור חלה גם בהתייחס לנושאי המשרה אחרים בבנק, בהתאם להחלטת ועדת הביקורת ודירקטוריון הבנק מחודש יוני 2003.

2. הבנק התחייב לשפות את עובדי הבנק בגין הוצאות ו/או בכל תשלום לנפגע הפרה על פי או בכפוף לקבוע בחוק ייעול הליכי האכיפה, וזאת בהתאם לתנאים המקובלים בכתבי שיפוי הניתנים על ידי הבנק.

3. הבנק התחייב לשפות יועצים חיצוניים מסוימים ולרבות בקשר עם תכניות להענקת או הצעת נירות ערך לנושאי משרה או עובדים של הבנק או חברות בנות, בהתאם לעניין, בגין חבות או הפסד, ובמקרים שונים לרבות בגין הוצאות משפטיות אחרות, בקשר עם השירותים שניתנו לבנק על ידם.

4. הבנק וחברות הבנות התחייבו לשפות את חברות כרטיסי האשראי הבינלאומיות, "ויזה" ו"מאסטרקארד" בגין ביצוע התחייבויות של מקס איט פיננסיים בע"מ ושל חברות הבנות בנוגע לפעילות בכרטיסי אשראי מסוג "ויזה" ו"מאסטרקארד", לפי המקרה.

5. הבנק וחברות הבנות נוהגים לתת, מעת לעת, בתנאים ובנסיבות מקובלים, והכל במהלך העסקים הרגיל, כתבי שיפוי מוגבלים בסכום ובתקופה ושאינם מוגבלים בסכום ובתקופה, וכן כולל בהתייחס לחובות החלות על הבנק כחבר הבורסה לניירות ערך בתל-אביב, ולרבות במסגרת עסקאות למכירת החזקות בחברות בקבוצה והסכמי תפעול הנפקה וסליקה עם חברות כרטיסי האשראי.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

6. הבנק נותן, מעת לעת, לחברות בנות, כתבי שיפוי מוגבלים בסכום ובתקופה ושאינם מוגבלים בסכום ובתקופה, לצורך מתן השיפויים על ידיהן לנושאי משרה וזאת בשל סיכונים החלים על נושאי משרה בחברות וכן לצורך עמידה של חברות בנות בהוראות רגולטוריות. כמו כן הבנק נותן כתבי שיפוי לעובדים של הבנק ולנושאי משרה של חברות בנות וזאת בגין רשימה של אירועים אשר פורטו בהם.
7. במסגרת הסכם המכירה של לאומי רומניה באפריל 2019, ניתן שיפוי לנושאים שונים, חלקם מוגבלים בסך של 15 מיליון אירו לתקופה של עד חמש שנים מועד המכירה, וחלקם ללא הגבלה בסכום. להערכת הבנק השיפוי שאינו מוגבל בסכום מתייחס לנושאים שגם ככל ויתממשו, החשיפה בגינם אינה מהותית. כמו כן, ניתן שיפוי לדירקטורים שניהנו בלאומי רומניה עד מועד המכירה, בהתאם לנוסח כתבי השיפוי המקובלים בבנק לדירקטורים ונושאי משרה, וכן שיפוי לעובדים בלאומי רומניה ובבנק בקשר עם הליך המכירה.
8. במסגרת הנפקה בינלאומית של כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון לספיגת הפסדי קרן על ידי המרה כפועיה למניות גילות של הבנק, בהתאם להוראות נוהל בנקאי תקין 202, אשר הוצעו לרוכשים מוסדיים מאושרים בארה"ב (Qualified Institutional Investors) על פי כלל 144A לחוק ניירות ערך של ארה"ב 1933 (the United States Securities Act of 1933) (להלן: "חוק ניירות ערך של ארה"ב") ומחוץ לארה"ב בהסתמך על תקנה S לחוק ניירות ערך של ארה"ב, אשר בוצעה בינואר 2020 (להלן: "ההנפקה"), נדרש הבנק, תחת הסכם המכירה (Purchase Agreement) למול החתמים, אשר נחתם בסמוך לאחר השלמת תמחור ההנפקה, לשפות את החתמים, וצדדים הקשורים להם, בגין נזקים, תביעות, והפסדים אשר ייגרמו להם, ככל שיגרמו, תחת חוק ניירות הערך בארה"ב ו/או תחת חוק המסחר בניירות ערך משנת 1934 (the United States Securities Exchange Act of 1934) ביחס לפרטים מהותיים לא נכונים, או כאלה שנטען לגביהם כי אינם נכונים, אשר נכללו במסמכי ההנפקה או בכל מידע אחר שנמסר על ידי הבנק או בשמו בקשר עם ההנפקה, או השמטה של פרטים מהותיים ו/או טענה לגבי השמטה של פרטים כאמור ממסמכים או ממידע כאמור.

ביאור 27 - שעבודים ותנאים מגבילים

ליום 31 בדצמבר 2020 וליום 31 בדצמבר 2019, אגרות חוב וכתבי התחייבות שהונפקו על ידי חברות מאוחדות בארץ אינן מובטחות על ידי שעבודים שוטפים על נכסיהן. חברות מאוחדות שיעבדו ניירות ערך ונכסים אחרים להבטחת פיקדונות שנתקבלו מ-FHLB (Federal Home Loan Bank) וכן התחייבויות מסוימות בהתאם לדרישת שלטונות הארצות בהן הם פועלים. הנכסים המשועבדים מסתכמים בסך 2,360 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2019 - 2,810 מיליון ש"ח). סך ההתחייבויות בגינן שועבדו הנכסים מסתכמות בסך 670 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2019 - 1,987 מיליון ש"ח).

כחבר הבורסה לניירות ערך בתל-אביב, הבנק הינו חבר בקרן הסיכונים של מסלוקת הבורסה.

הסכום של קרן הסיכונים יהיה בגובה היתרה התקופתית לחיוב הגבוהה ביותר שהייתה לחבר בששת החודשים שהסתיימו בחודש הקלנדרי שקדם למועד העדכון. הקרן מעדכנת את הסכומים 4 פעמים בשנה.

בנוסף - הבנק חתם על מסגרת אשראי בגובה 150 מיליון דולר עם מסלוקת יורוקליר להבטחת סליקת ניירות ערך של לקוחות. מסגרת האשראי מגובה בניירות ערך שמחזיק הבנק במסלוקת יורוקליר.

כל אחד מהחברים בקרן הסיכונים משעבד ניירות ערך לטובת מסלוקת הבורסה בטחונות בגובה חלקו היחסי בקרן, אשר מבטיחים את חיובי החבר כלפי המסלוקה ואת חלקו של החבר בקרן הסיכונים. כמו כן מבטיחים בטחונות אלו גם את חיובי חברי קרן הסיכונים האחרים, וזאת אם הבטחונות שהעמיד החבר האחר לא יספיקו לכיסוי כל חיובי החבר האחר, ובהתאם לחלקו היחסי של כל אחד מהחברים בקרן, עד לגובה הבטחונות שניתנו או עד לגובה החיובים כלפי מסלוקת הבורסה, לפי הנמוך. לתאריך הדוח הכספי, חלקו של הבנק בקרן של מסלוקת הבורסה הינו 175 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2019 - 171 מיליון ש"ח). סך כל הנכסים ששועבדו על ידי הבנק למסלוקת הבורסה הינו 344 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2019 - 180 מיליון ש"ח).

הבנק הינו חבר גם בקרן הסיכונים של מסלוקת המעו"ף. הבנק התחייב כלפי מסלוקת המעו"ף לתשלום כל חיוב כספי הנובע מעסקאותיו במעו"ף עבור לקוחותיו, הנוסטרו שלו ומעסקאות מעו"ף של חבש"ס (חבר בורסה אחר שאינו סולק בעצמו במסלוקת מעו"ף). סכום ההתחייבות של הבנק מוצג [בביאור T30](#). מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.

ביאור 27 - שעבודים ותנאים מגבילים (המשך)

הבנק משעבד למסלקת המעו"ף בטחונות בגובה חלקו היחסי בקרן הסיכונים וכן בגין התחייבויותיו כאמור לעיל, אשר מבטיחים את חיוביו כלפי מסלקת המעו"ף ואת חלקו בקרן הסיכונים. בנוסף, מבטיחים הבטחונות את חיובי חברי קרן הסיכונים האחרים. במקרה שהבטחונות שהעמיד חבר אחר בקרן לא הספיקו לכיסוי כל חיוביו, רשאית מסלקת המעו"ף לממש גם את הבטחונות שהעמידו לה חברי קרן הסיכונים האחרים, בהתאם לחלקו היחסי של כל אחד מהם בקרן, עד לגובה הבטחונות שניתנו או עד לגובה החיובים כלפי מסלקת מעו"ף, לפי הנמוך.

לתאריך הדוח הכספי, חלקו של הבנק בקרן הסיכונים של מסלקת המעו"ף עומד על כ-162 מיליון ש"ח.

הבנק כמו כל חבר מסלקה אחר, רשאי להבטיח את חיוביו לקרן הסיכונים של מסלקת מעו"ף, באמצעות שעבוד אגרות חוב ממשלתיות ופיקדונות. סך כל אגרות החוב ופיקדונות ששועבדו על ידי הבנק למסלקת המעו"ף, בגין פעילות הלקוחות, הנוסטר וקרן הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2020 הינו 903 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2019 - 822 מיליון ש"ח).

הבנק משתתף בהסדר להבטחת סופיות הסליקה במצבי כשל בהם אין יתרה מספקת בחשבון הסליקה של אחד או יותר מהמשתתפים האחרים, וזאת כמשתתף במערכת זה"כ ובעל חשבון סליקה במערכת וחבר במערכות התשלומים מס"כ ומסלקת השיקים ("משתתף"). במקרה של כשל, ישא כל משתתף שלא כשל ("משתתף שורד") בחיובי המשתתף שכשל, על פי חלקו היחסי של המשתתף השורד חלקי הפרש בין 100% לחלקו היחסי של המשתתף שכשל. חלקו היחסי של הבנק ליום 31 בדצמבר 2020 במס"כ הינו 17.1% ובמסלקת השיקים - 21.61% אחוז זה מתעדכן אחת לשישה חודשים על פי המשקל היחסי של חיובי כל משתתף אשר הועברו במערכת התשלומים הרלוונטית בששת החודשים הקודמים. תקרה כוללת להשתתפות כל המשתתפים עומדת על 300 מיליון ש"ח במס"כ ו-150 מיליון ש"ח במסלקת השיקים. במקרה של כשל, ביום העסקים העוקב ליום הכשל, מייד לאחר פתיחת המערכת, בנק ישראל ישגר למערכת הוראת תשלום רב-צדדית לחיוב חשבון הסליקה של המשתתף הכושל ולזיכוי חשבונות הסליקה של המשתתפים השורדים בסכום אותו שילם כל משתתף שורד במסגרת ההסדר, בתוספת ריבית בנק ישראל. הסדר הכשל לא נועד לטפל במצב של חדלות פירעון ידועה או קרובה לוודאית. במקרה של חדלות פירעון הטיפול יועבר לפיקוח על הבנקים.

הבנק וחברות מאוחדות מתקשרים עם צדדים נגדיים בהסכמים מסוג CSA - (Credit Support Annex) שנועדו למזער את סיכוני האשראי ההדדיים שנוצרים בין הצדדים בעת מסחר בנגזרים. על פי ההסכמים מידי תקופה מבוצעת מדידה של שווי כלל העסקאות בנגזרים שבוצעו בין הצדדים ואם החשיפה נטו של אחד הצדדים עוברת סף שנקבע מראש מחייב הצד האמור להעביר לצד השני פיקדונות בגובה סכום החשיפה, עד למועד המדידה הבא. ליום 31 בדצמבר 2020 העמידה הקבוצה לטובת צדדים נגדיים פיקדונות בסכום כולל של 1,363 מיליון דולר ארה"ב (31 בדצמבר 2019 - 753 מיליון דולר ארה"ב).

הבנק וחברות מאוחדות מתקשרים עם צדדים נגדיים בהסכמים, לצורך ביצוע עסקאות עתידיות סחירות בבורסות בחו"ל עבורם ועבור לקוחותיהם. ליום 31 בדצמבר 2020 הפקידה הקבוצה בצדדים נגדיים הנ"ל סכום של 913 מיליון דולר ארה"ב (31 בדצמבר 2019 - 693 מיליון דולר ארה"ב). כמו כן, הקבוצה העבירה בהעברה לתיחום חשיפה אגרות חוב בסך 795 מיליון דולר ארה"ב ו-315 מיליון אירו (50-50 מיליון דולר קנדי (2019 - 565 מיליון דולר ארה"ב ו-315 מיליון אירו). יש לציין, שטיקר הביטחונות שהועברו בגין פעילות הלקוחות בעסקאות אלו היו כספי הלקוחות בהתאם להסכמי תיחום החשיפה שחתם הבנק עמם.

הבנק חתם על אגרת חוב על פיה שעבד הבנק בשעבוד קבוע ראשון בדרגה ובהמחאה על דרך שעבוד, ללא הגבלה בסכום, לטובת בנק ישראל, את כל הנכסים והזכויות בחשבונות ספציפיים המתנהלים ע"ש בנק ישראל, במסלקת הבורסה לניירות ערך בתל-אביב, ב-Euroclear Bank או בכל מסלקה אחרת עליה יסכימו הבנק ובנק ישראל. הנכסים המשועבדים בחשבון ב-Euroclear Bank, או בחשבון אחר המתנהל במסלקה מחוץ לישראל, משועבדים גם בשעבוד צף ראשון בדרגה לטובת בנק ישראל. ביום 25 בפברואר 2021 חתם הבנק על אגרת חוב על פיה שעבד לטובת בנק ישראל בשעבוד קבוע ראשון בדרגה ובהמחאה על דרך השעבוד, ללא הגבלה בסכום, את כל הנכסים הנ"ל ואת כל זכויותיו בגין ובקשר עם חלק מתיק ההלוואות לדיור המובטחות בשעבוד זכויות במקרקעין, וכן בשעבוד צף ראשון בדרגה את הנכסים המשועבדים בחשבון ב-Euroclear Bank, או בחשבון אחר המתנהל במסלקה מחוץ לישראל.

שעבודים אלה באים להבטיח את כל התחייבויות הבנק בקשר עם אשראים שבנק ישראל נתן או ייתן לבנק והעמדת בטוחות להבטחתם, כמפורט במסמכי האשראי, למעט אשראים על פי הסכם אשראי בין בנק ישראל לבנק ואגרת חוב מובטחת מיום 21 במאי 2008.

השנה, סיפק בנק ישראל למערכת הבנקאית הלוואות לטווח ארוך במטרה להגדיל את היצע האשראי הבנקאי לעסקים קטנים וזעירים, זאת כנגד ביטחונות כמקובל בכל הלוואה מוניטרית הניתנת על ידי בנק ישראל. במסגרת תכניות אלו, קיבל הבנק במהלך שנת 2020, אשראי בהיקף של כ-8.8 מיליארד ש"ח המובטח בשעבודים הנ"ל.

ביאור 27 - שעבודים ותנאים מגבילים (המשך)

ביום 21 במאי 2008 חתם הבנק על אגרת חוב על פיה שעבד הבנק בשעבוד צף ראשון בדרגה, לטובת בנק ישראל, את זכויותיו לקבלת סכומים וחיוכים כספיים בשקלים, המגיעים ושיגיעו לבנק מפעם לפעם מאת לקוחותיו, שהינם תאגידים (שהתאגדו לפי דיני מדינת ישראל), שאינם מפגרים בהחזר לבנק של אשראים שקיבלו מהבנק, בגין אשראים בשקלים שמשך החיים הממוצע (מח"מ) של כל אשראי אינו עולה על שלוש שנים, שניתנו וינתנו על ידי הבנק ללקוחות הנ"ל.

31 בדצמבר	
2019	2020
במיליוני ש"ח	
המקורות של ניירות ערך שהתקבלו ואשר הבנק רשאי למכור או לשעבד, לפי שווי הוגן, לפני השפעת קיזוזים	
1,117 ^(א)	3,019
ניירות ערך שהתקבלו בעסקאות שאילת ניירות ערך כנגד מזומן	
השימושים בניירות ערך שהתקבלו כביטחון ובניירות ערך של הבנק, לפי שווי הוגן, לפני השפעת קיזוזים	
123 ^(א)	605
ניירות ערך שהושאלו בעסקאות השאלת ניירות ערך כנגד מזומן	

(א) סווג מחדש.

מלבד ניירות ערך אלו, נכון ליום המאזן, הועמדו כבטחון ניירות ערך נוספים המוצגים בסעיף ניירות ערך כמפורט לעיל, אשר המלווים אינם רשאים למכור או לשעבד.

בנוסף הבנק מפקיד אג"ח ממשלתיים כביטחונות לפעילות בחוזים סחירים, במקום מזומן. ניירות אלו מוחזקים בתיק הזמין.

הבנק מפקיד מעת לעת בבנק לאומי ארה"ב, בטחונות (פיקדונות כספיים או אג"ח ממשלתיים) לגיבוי התחייבויות הבנק, בקשר עם אשראים הניתנים על ידי בנק לאומי ארה"ב בבטחון התחייבויות של בנק לאומי לישראל, וזאת על פי הוראות ה-Federal Reserve. בטחונות אלו מופקדים במסגרת הסכם Designated Deposit Agreement שנחתם במאי 2018 והחליף שטר מישכון מספטמבר 2010. סכום הבטחונות המופקדים כאמור ליום 31 בדצמבר 2020 היה אג"ח אמריקאי ממשלתי 160 מיליון דולר ארה"ב (31 בדצמבר 2019 - 265 מיליון דולר ארה"ב).

ביאור 28א - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור

כללי

הפעילות הנ"ל כרוכה בנטילת סיכונים שהעיקריים בהם הינם:

- סיכון אשראי הנמדד על פי סכום ההפסד המירבי הצפוי אם הצד הנגדי לא יעמוד בתנאי העסקה. לכיסוי הסיכון נדרשים ביטחונות מהלקוח בהתאם לסיכון הנובע מהעסקאות. הביטחונות הנדרשים נכללים במסגרת הנדרש בגין סך כל חבות הלקוח.
- סיכונים שוק כוללים סיכונים הנובעים משינויים בשיעורי הריבית, בשערי החליפין, במדד המחירים לצרכן, בשערי ניירות ערך/מדדים ובשערי סחורות. סיכונים השוק הנובעים מעסקאות במכשירים נגזרים, הינם חלק מסך כל סיכונים השוק של המכשירים הפיננסיים. הפעילות במכשירים נגזרים מתבצעת במסגרת הגבולות המותרים לחשיפה לסיכונים שוק, כפי שנקבעו על ידי הדירקטוריונים של חברות הקבוצה.
- סיכון נזילות הנובע מאי וודאות לגבי המחיר שהבנק יצטרך לשלם לכיסוי העסקה. סיכון זה קיים בעיקר במכשירים אשר סחירותם, או סחירות נכס הבסיס, נמוכה. במסגרת הדרישות לביטחונות נלקח בחשבון סיכון זה.

ביאור 228 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד

31 בדצמבר 2020		
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר
במיליוני ש"ח		
(1) סכום נקוב של מכשירים נגזרים		
(א) חוזי ריבית		
23,806	21,497	2,309
חוזי Forward-I Futures		
8,082	6,732	1,350
אופציות שנכתבו		
3,899	3,899	-
אופציות שנקנו		
209,398	187,068	22,330
Swaps ^(א)		
245,185	219,196	25,989
סך הכל ^(ב)		
5,973	-	5,973
מזה: נגזרים מגדרים ^(ג)		
(ב) חוזי מטבע חוץ		
231,721	189,234	42,487
חוזי Forward-I Futures ^(ד)		
16,313	15,469	844
אופציות שנכתבו		
17,355	16,511	844
אופציות שנקנו		
19,252	18,541	711
Swaps ^(א)		
284,641	239,755	44,886
סך הכל		
-	-	-
מזה: נגזרים מגדרים ^(ג)		
(ג) חוזים בגין מניות		
135,225	134,763	462
חוזי Forward-I Futures		
23,164	22,340	824
אופציות שנכתבו		
23,071	22,341	730
אופציות שנקנו ^(ה)		
75,967	75,894	73
Swaps		
257,427	255,338	2,089
סך הכל		
(ד) חוזי סחורות ואחרים		
2,778	2,778	-
חוזי Forward-I Futures		
254	254	-
אופציות שנכתבו		
254	254	-
אופציות שנקנו		
157	157	-
Swaps		
3,443	3,443	-
סך הכל		
(ה) חוזי אשראי		
-	-	-
הבנק ערב		
-	-	-
הבנק מוטב		
-	-	-
סך הכל		
790,696	717,732	72,964
סך כל הסכום הנקוב		

(א) מזה: SWAPS שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 103,343 מיליון ש"ח.

(ב) מזה: חוזי החלפת שקל-מדד בסך 12,553 מיליון ש"ח.

(ג) כולל בעיקר עסקאות גידור החלפת ריבית IRS.

(ד) מזה: חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט בסך 12,852 מיליון ש"ח.

(ה) מזה: נסחרים בכורסה בסך 22,272 מיליון ש"ח.

ביאור 228 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד (המשך)

31 בדצמבר 2019		
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר
במיליוני ש"ח		
(1) סכום נקוב של מכשירים נגזרים		
(א) חוזי ריבית		
25,397	24,316	1,081
חוזי Forward-I Futures		
18,070	⁽¹⁾ 16,688	⁽¹⁾ 1,382
אופציות שנכתבו		
16,227	16,227	-
אופציות שנקנו		
312,664	275,579	37,085
^(א) Swaps		
372,358	332,810	39,548
סך הכל ^(ב)		
5,064	-	⁽¹⁾ 5,064
מזה: נגזרים מגדרים ^(ג)		
(ב) חוזי מטבע חוץ		
209,221	176,729	32,492
חוזי Forward-I Futures ^(ד)		
27,964	26,722	1,242
אופציות שנכתבו		
30,334	29,092	1,242
אופציות שנקנו		
19,865	19,155	710
^(א) Swaps		
287,384	251,698	35,686
סך הכל		
-	-	-
מזה: נגזרים מגדרים ^(ג)		
(ג) חוזים בגין מניית		
142,193	141,575	618
חוזי Forward-I Futures		
62,577	61,474	1,103
אופציות שנכתבו		
62,565	61,378	1,187
אופציות שנקנו ^(ה)		
52,613	52,584	29
Swaps		
319,948	317,011	2,937
סך הכל		
(ד) חוזי סחורות ואחרים		
1,133	1,133	-
חוזי Forward-I Futures		
444	444	-
אופציות שנכתבו		
441	441	-
אופציות שנקנו		
279	279	-
Swaps		
2,297	2,297	-
סך הכל		
(ה) חוזי אשראי		
-	-	-
הבנק ערב		
-	-	-
הבנק מוטב		
-	-	-
סך הכל		
981,987	903,816	78,171
סך כל הסכום הנקוב		

(א) מזה: SWAPS שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 164,068 מיליון ש"ח.

(ב) מזה: חוזי החלפת שקל-מדד בסך 15,522 מיליון ש"ח.

(ג) כולל בעיקר עסקאות גידור החלפת ריבית IRS.

(ד) מזה: חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט בסך 11,436 מיליון ש"ח.

(ה) מזה: נסחרים בבורסה בסך 61,181 מיליון ש"ח.

(ו) סווג מחדש.

ביאור 228 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד (המשך)

31 בדצמבר 2020					
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו		
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר
במיליוני ש"ח					
(2) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים					
5,703	5,070	633	5,189	4,926	263
384	-	384	94	-	94
6,471	6,117	354	4,862	4,829	33
-	-	-	-	-	-
4,994	4,969	25	5,032	4,998	34
171	171	-	172	172	-
-	-	-	-	-	-
17,339	16,327	1,012	15,255	14,925	330 ^(א)
-	-	-	-	-	-
17,339	16,327	1,012	15,255	14,925	330
465	439	26	363	322	41

(א) מזה: שווי הוגן ברוטו של נכסים בגין נגזרים משוכצים בסך 3 מיליון ש"ח, שווי הוגן ברוטו של התחייבויות בגין נגזרים משוכצים בסך 24 מיליון ש"ח.

31 בדצמבר 2019					
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו		
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר
במיליוני ש"ח					
(2) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים					
4,746	4,492	254	4,657	4,527	130
171	-	171 ^(ב)	10	-	10
2,977	2,819	158	2,443	2,294	149
-	-	-	-	-	-
3,812	3,708	104	3,826	3,721	105
43	43	-	44	44	-
-	-	-	-	-	-
11,578	11,062	516	10,970	10,586	384 ^(א)
-	-	-	-	-	-
11,578	11,062	516	10,970	10,586	384
361	347	14	173	173	-

(א) מזה: שווי הוגן ברוטו של נכסים בגין נגזרים משוכצים בסך 50 מיליון ש"ח, שווי הוגן ברוטו של התחייבויות בגין נגזרים משוכצים בסך 50 מיליון ש"ח.
(ב) סווג מחדש.

ביאור 228 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. גידור חשבונאי

1. השפעת חשבונאות גידור תזרים מזומנים על רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2019		2020	
רווח (הפסד) שסוג מחדש סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לרווח והפסד ^(א)	סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לרווח והפסד ^(א)	רווח (הפסד) שסוג מחדש סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לרווח והפסד ^(א)	סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לרווח והפסד ^(א)
במיליוני ש"ח			
א. נגזרים המשמשים לגידור תזרים מזומנים^(ב)			
(3)		43	
חוזי ריבית ^(ג)			

- (א) סכומי רווח (הפסד) שסוגו מחדש מרווח (הפסד) כולל אחר מצטבר נכללו בסעיף הכנסות (הוצאות) ריבית או בסעיף הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בהתאם לשורה בה מוצגת השפעת הפריט המגודר.
- (ב) משקף סכומים הכלולים בהערכת אפקטיביות הגידור.
- (ג) חברת הבת בארה"ב מייצגת נגזרים מסוימים כמכשירים מגדרים בגידור תזרים מזומנים, נגזרים המגדרים חשיפה להישנות תזרים מזומנים מהלוואות שניתנו. השפעת הגידור צפויה להפחית באופן משמעותי את היקף החשיפה להלוואות שניתנו.

2. השפעת חשבונאות גידור שווי הוגן על הרווח (הפסד)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2019	2020
במיליוני ש"ח	
סך כל ההכנסות (הוצאות) ריבית שהוכרו בדוח רווח או הפסד	
(13)	(50)
ההשפעה של גידורי שווי הוגן:	
א. רווח (הפסד) מגידורי שווי הוגן	
חוזי ריבית	
176	166
(189)	(216)
פריטים מגודרים	
נגזרים מגדרים	

3. פריטים מגודרים בגידור שווי הוגן

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר				
2019		2020		
התאמות שווי הוגן מצטבר שהגדילו (הקטינו) את הערך בספרים	התאמות שווי הוגן מצטבר שהגדילו (הקטינו) את הערך בספרים	הערך בספרים	הערך בספרים	הערך בספרים
של הפריט המוגדר	של הפריט המוגדר	של הפריט המוגדר	של הפריט המוגדר	של הפריט המוגדר
יחסי גידור קיימים	יחסי גידור קיימים	יחסי גידור קיימים	יחסי גידור קיימים	יחסי גידור קיימים
שהופסקו	שהופסקו	שהופסקו	שהופסקו	שהופסקו
במיליוני ש"ח				
-	127	4,024	14	303
ניירות ערך - מכשירי חוב המסווגים כזמינים למכירה				
5,465				

ביאור 228 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. גידור חשבונאי (המשך)

4. השפעת גידור השקעה נטו בפעילות חוץ על רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ועל דוח רווח או הפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2019		2020	
רווח (הפסד) שסוג מחדש	סכומים שנזקפו לרווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ^(א)	רווח (הפסד) שסוג מחדש	סכומים שנזקפו לרווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ^(א)
מרווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ^(א)	מרווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ^(א)	מרווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ^(א)	מרווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ^(א)
במיליוני ש"ח			
פיקדונות ששימשו עבור גידורי השקעה, נטו			
178		147	
-		-	
פיקדונות במטבע חוץ			

(א) סכומי רווח (הפסד) שסוגו מחדש מרווח (הפסד) כולל אחר מצטבר נכללו בסעיף הכנסות (הוצאות) ריבית או בסעיף הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית.

5. השפעת נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגדרים על דוח רווח או הפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2019	2020
רווח (הפסד) שהוכר בהכנסות (הוצאות) מפעילות במכשירים נגזרים ^(א)	רווח (הפסד) שהוכר בהכנסות (הוצאות) מפעילות במכשירים נגזרים ^(א)
במיליוני ש"ח	
נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגדרים	
(154)	(535)
(1,145)	(1,071)
183	182
4	4
(1,112)	(1,420)
סך הכל	

(א) נכלל בסעיף הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית.

ביאור 228 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ג. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

31 בדצמבר 2020						
סך הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים		דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות
		מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח			
15,255	3,226	166	2,764	8,871	228	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ^{(א)(ב)} סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
9,355	1,714	28	1,409	6,204	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
3,784	325	135	1,020	2,304	-	הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שהתקבל
2,116	1,187	3	335	363	228	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
19,446	8,222	91	4,061	6,720	352	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ^{(ד)(ה)}
7,582	4,431	9	912	2,230	-	הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני
11,864	3,791	82	3,149	4,490	352	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים
13,980	4,978	85	3,484	4,853	580	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
17,339	8,033	28	1,562	7,525	191	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ^{(א)(ג)} סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
9,355	1,714	28	1,409	6,204	-	מכשירים פיננסיים
5,494	4,321	-	148	1,025	-	בטחון במזומן ששוועבד
2,490	1,998	-	5	296	191	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
31 בדצמבר 2019						
סך הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים		דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות
		מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח			
10,970	2,229	141	2,039	6,386	175	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ^{(א)(ב)} סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
6,820	1,303	-	1,352	4,165	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
3,314	474	133	617	2,090	-	הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שהתקבל
836	452	8	70	131	175	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
20,702	9,014	84	4,825	6,312	467	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ^{(ד)(ה)}
8,542	4,837	-	1,295	2,410	-	הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני
12,160	4,177	84	3,530	3,902	467	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים
12,996	4,629	92	3,600	4,033	642	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
11,578	5,525	-	1,422	4,477	154	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ^{(א)(ג)} סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
6,820	1,303	-	1,352	4,165	-	מכשירים פיננסיים
3,335	3,095	-	62	178	-	בטחון במזומן ששוועבד
1,423	1,127	-	8	134	154	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

(א) הבנק לא קיזז הסכמי התחשבות נטו.

(ב) מתוך זה יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם בסך 15,252 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2019 - 10,970 מיליון ש"ח).

(ג) מתוך זה יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם בסך 17,315 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2019 - 11,528 מיליון ש"ח).

(ד) סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) לפני הפחתת סיכון אשראי, כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה.

(ה) ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.

הערה:

בשנים 2020 ו-2019 לא הוכרו הפסדי אשראי בגין מכשירים נגזרים.

ביאור 228 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ד. פירוט מועדי פירעון - סכומים נקובים: יתרות

31 בדצמבר 2020					
	מכל	מכל	מכל	מכל	מכל
סך	שנה ועד	שלושה חודשים ועד שנה	שלושה חודשים ועד שנה	שלושה חודשים ועד שנה	שלושה חודשים ועד שנה
הכל	שנים	שנים	שנים	שנים	שנים
במיליוני ש"ח					
חוזי ריבית:					
12,553	2,245	6,881	2,005	1,422	שקל - מדד
232,632	64,441	101,365	36,429	30,397	אחר
284,641	4,759	18,982	87,725	173,175	חוזי מטבע חוץ
257,427	-	688	51,825	204,914	חוזים בגין מניות
3,443	-	-	2,478	965	חוזי סחורות ואחרים
790,696	71,445	127,916	180,462	410,873	סך הכל
31 בדצמבר 2019					
	מכל	מכל	מכל	מכל	מכל
סך	שנה ועד	שלושה חודשים ועד שנה	שלושה חודשים ועד שנה	שלושה חודשים ועד שנה	שלושה חודשים ועד שנה
הכל	שנים	שנים	שנים	שנים	שנים
במיליוני ש"ח					
חוזי ריבית:					
15,522	2,618	6,268	4,635	2,001	שקל - מדד
356,836	74,532	160,318	71,773	50,213	אחר
287,384	3,816	13,290	85,138	185,140	חוזי מטבע חוץ
319,948	-	1,650	48,177	270,121	חוזים בגין מניות
2,297	-	-	306	1,991	חוזי סחורות ואחרים
981,987	80,966	181,526	210,029	509,466	סך הכל

ביאור 29א - מגזרי פעילות פיקוחיים ואזורים גיאוגרפיים

א. כללי

מגזר פעילות פיקוחי - מרכיב בתאגיד הבנקאי אשר עוסק בפעילויות מסוימות או אשר מאגד לקוחות בסיווגים מסוימים שהוגדרו על ידי הפיקוח על הבנקים. מגזר פעילות פיקוחי מוגדר בעיקר בהתבסס על סיווג הלקוחות.

ב. תיאור מגזרי הפעילות העיקריים שנקבעו על פי הוראות בנק ישראל:

1. מגזר משקי בית - אנשים פרטיים, למעט לקוחות הנכללים בבנקאות פרטית.
2. מגזר בנקאות פרטית - אנשים פרטיים אשר היתרה של תיק הנכסים הפיננסיים שיש להם בבנק (לרבות פיקדונות כספיים, תיקי ניירות ערך ונכסים כספיים אחרים) עולה על 3 מיליון ש"ח.
3. מגזר עסקים זעירים - עסקים שמחזור פעילותם (מחזור מכירות שנתי או היקף הכנסות שנתי) קטן מ-10 מיליון ש"ח.
4. מגזר עסקים קטנים - עסקים שמחזור פעילותם (מחזור מכירות שנתי או היקף הכנסות שנתי) גדול או שווה ל-10 מיליון ש"ח וקטן מ-50 מיליון ש"ח.
5. מגזר עסקים בינוניים - עסקים שמחזור פעילותם גדול או שווה ל-50 מיליון ש"ח וקטן מ-250 מיליון ש"ח.
6. מגזר עסקים גדולים - עסקים שמחזור פעילותם גדול או שווה ל-250 מיליון ש"ח.
7. מגזר גופים מוסדיים - מכיל לקוחות מוסדיים כהגדרתם בחוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995, ולרבות קופות גמל, קרנות פנסיה, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות, תעודות סל, חברות ביטוח, חברי בורסה המנהלים כספי לקוחות.
8. מגזר ניהול פיננסי - כולל את הפעילויות הבאות:
  - א. פעילות למסחר - השקעה בניירות ערך למסחר, פעילות עשיית שוק בניירות ערך ובמכשירים נגזרים, פעילות במכשירים נגזרים שאינם מיועדים לגידור ואינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של התאגיד הבנקאי, עסקאות רכש חוזר ושאליה של ניירות ערך למסחר, מכירה בחסר של ניירות ערך, שירותי חיתום של ניירות ערך.
  - ב. פעילות ניהול נכסים והתחייבויות - לרבות השקעה באגרות חוב זמניות למכירה ובאגרות חוב המוחזקות לפדיון, שלא שויכו למגזרי פעילות אחרים (כאשר ללווה אין חבות לבנק מלבד ניירות ערך), מכשירים נגזרים מדגמים ומכשירים נגזרים שהם חלק מניהול נכסים והתחייבויות, פיקדונות בבנקים ומכשירים בארץ ובעולם, גידור או הגנה על הפרשי שער של השקעות בשלוחות בחו"ל, פיקדונות בממשלות ושל ממשלות.
  - ג. פעילות השקעה ריאלית - השקעה במניות זמניות למכירה והשקעות בחברות כלולות של עסקים.
  - ד. אחר - שירותי ניהול, תפעול, נאמנות ומשמורת לבנקים, שירותי ייעוץ, פעילויות מכירה וניהול תיקי אשראי, פעילויות פיתוח מוצרים פיננסיים.
9. מגזר אחר - לרבות פעילויות שהופסקו, רווחים מיעודות ותוצאות אחרות הקשורות לזכויות עובדים שלא שויכו למגזרי הפעילות האחרים, פעילויות שלא שויכו למגזרים האחרים, והתאמות בין סך כל הפריטים המיוחסים למגזרים לבין סך כל הפריטים בדוח הכספי המאוחד.

סיווג לקוחות

בהתאם לחוזר, סיווג הלקוחות למגזרי הפעילות יעשה על פי מחזור הפעילות שלהם או מאפייניהם (לקוחות פרטיים ופרטיים אחרים). כאשר לתאגיד בנקאי אין מידע לגבי מחזור ההכנסות של לקוח עסקי, אשר אין לו חבות כלפי התאגיד הבנקאי (לרבות מסגרת אשראי וכו'), התאגיד הבנקאי רשאי לסווג אותו למגזר הפעילות הפיקוחי הרלבנטי לפי סך הנכסים הפיננסיים לאחר הכפלתם במקדם של 10. כמו כן כאשר לדעת הבנק מחזור ההכנסות אינו מייצג את היקף הפעילות של הלקוח יסווג הלקוח כדלקמן: לקוח שחבותו נמוכה מ-100 מיליון ש"ח בהתאם לסך הנכסים במאזן העסק כפי הכללים שפורטו בקובץ שאלות ותשובות ולקוח שחבותו עולה על 100 מיליון ש"ח יסווג למגזר עסקים גדולים. במהלך התקופה בוצעו פעולות להשלמת מידע שחסר בעיקר בנוגע למחזור הפעילות של הלקוחות העסקיים. במקרים בהם המידע טרם הושלם, סווגו הלקוחות בהתאם להערכות ומידע נוסף שנמצא בידי הבנק. הבנק פועל להשלמת המידע ותהליך טיוב הנתונים.

ביאור 29א - מגזרי פעילות פיקוחיים ואזורים גיאוגרפיים (המשך)

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020			
פעילות בישראל			
מסקי בית	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים
במיליוני ש"ח			
3,362	4	1,950	825
178	107	128	156
3,184	(103)	1,822	669
(690)	160	(20)	55
2,494	57	1,802	724
984	151	773	290
3,478	208	2,575	1,014
445	-	569	285
2,567	83	1,531	421
21	-	-	-
2,588	83	1,531	421
445	125	475	308
163	47	177	117
282	78	298	191
-	-	-	-
282	78	298	191
-	-	-	-
282	78	298	191
111,951	314	49,304	27,875
-	-	-	-
112,629	307	49,873	28,197
116,345	320	50,658	29,502
362	-	821	448
758	-	38	-
117,069	25,653	70,842	43,406
116,986	25,650	70,749	43,319
121,146	26,082	77,259	47,145
77,577	1,349	48,452	31,374
78,967	695	49,136	32,806
61,996	41,741	59,238	23,901
2,207	2	1,678	662
287	55	124	62
-	-	-	-
2,494	57	1,802	724

- (א) יתרות ממוצעות חושבו על בסיס יתרות יומיות, לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
 (ב) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.
 (ג) נכסים בנייהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

פעילות חו"ל										
סך הכל	סך פעילות חו"ל	סך הכל	אחר	פעילות עסקית	אנשים פרטיים	סך פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים
10,175	1,057	115	902	40	9,118	-	1,091	18	1,868	
1,452	113	7	58	48	1,339	-	376	196	198	
8,723	944	108	844	(8)	7,779	-	715	(178)	1,670	
-	(8)	(15)	56	(49)	8	(6)	487	251	(229)	
8,723	936	93	900	(57)	7,787	(6)	1,202	73	1,441	
4,366	263	89	98	76	4,103	22	1,127	207	549	
13,089	1,199	182	998	19	11,890	16	2,329	280	1,990	
2,552	282	-	281	1	2,270	-	(29)	(1)	1,001	
7,046	778	117	470	191	6,268	717	359	214	376	
-	-	-	-	-	-	-	(38)	17	-	
7,046	778	117	470	191	6,268	717	321	231	376	
3,491	139	65	247	(173)	3,352	(701)	2,037	50	613	
1,356	39	11	74	(46)	1,317	(229)	804	19	219	
2,135	100	54	173	(127)	2,035	(472)	1,233	31	394	
(13)	-	-	-	-	(13)	-	(13)	-	-	
2,122	100	54	173	(127)	2,022	(472)	1,220	31	394	
20	20	7	32	(19)	-	-	-	-	-	
2,102	80	47	141	(108)	2,022	(472)	1,220	31	394	
513,368	31,300	7,623	21,710	1,967	482,068	9,225	207,738	4,030	71,631	
743	-	-	-	-	743	-	743	-	-	
291,015	23,656	-	23,102	554	267,359	-	-	4,033	72,320	
300,631	22,266	-	21,734	532	278,365	-	-	4,386	77,154	
4,019	629	-	604	25	3,390	-	-	1	1,758	
814	14	-	14	-	800	-	-	-	4	
476,173	25,329	1,499	16,432	7,398	450,844	11,487	47,376	72,039	62,972	
412,230	24,093	712	16,194	7,187	388,137	-	-	71,482	59,951	
447,031	22,388	733	15,100	6,555	424,643	-	-	80,499	72,512	
324,705	30,724	2,819	27,484	421	293,981	18,396	27,515	919	88,399	
330,851	28,315	3,057	25,114	144	302,536	18,505	26,802	753	94,872	
1,101,696	17,277	-	1,588	15,689	1,084,419	-	40,228	794,455	62,860	
8,969	937	409	530	(2)	8,032	(7)	2,090	14	1,386	
(1,053)	(112)	(427)	370	(55)	(941)	-	(1,583)	59	55	
807	111	111	-	-	696	1	695	-	-	
8,723	936	93	900	(57)	7,787	(6)	1,202	73	1,441	

ביאור 29א - מגזרי פעילות פיקוחיים ואזורים גיאוגרפיים (המשך)

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019 ^(ד)			
פעילות בישראל			
משקי בית	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים
במיליוני ש"ח			
3,392	4	2,404	842
300	176	189	262
הכנסות ריבית מחיצוניים			
הוצאות ריבית לחיצוניים			
הכנסות ריבית, נטו:			
3,092	(172)	2,215	580
(521)	287	(17)	283
מחיצוניים			
בינמגזרי			
2,571	115	2,198	863
952	145	760	306
סך הכנסות ריבית, נטו			
סך הכנסות שאינן מריבית			
סך כל הכנסות			
157	-	372	31
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי			
הוצאות תפעוליות ואחרות:			
3,063	100	1,581	502
27	-	-	-
לחיצוניים			
בינמגזרי			
3,090	100	1,581	502
סך הוצאות תפעוליות ואחרות			
276	160	1,005	636
86	57	359	229
רווח (הפסד) לפני מיסים			
190	103	646	407
הפרשה למיסים (הטבה) על הרווח			
רווח (הפסד) לאחר מיסים			
-	-	-	-
חלקו של הבנק ברווחים (הפסדים) של חברות כלולות לאחר השפעת מס			
190	103	646	407
רווח נקי (הפסד) לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			
-	-	-	-
רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			
190	103	646	407
רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק			
109,612	332	50,239	27,771
יתרה ממוצעת של נכסים ^(א)			
-	-	-	-
מזה: השקעות בחברות כלולות ^(א)			
110,266	328	50,700	28,020
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ^(א)			
112,273	346	50,605	28,879
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח			
310	-	762	259
יתרת חובות פגומים			
888	-	72	-
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום			
107,842	23,498	58,035	38,456
יתרה ממוצעת של התחייבויות ^(א)			
107,746	23,491	57,926	38,357
מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ^(א)			
106,796	23,717	57,988	40,919
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח			
75,945	730	47,876	29,940
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^{(א)(ב)}			
77,731	742	48,528	31,321
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ^(ב)			
67,701	43,681	51,617	26,111
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ^{(א)(ג)}			
פיצול הכנסות ריבית, נטו:			
2,156	2	1,940	651
מרווח מפעילות מתן אשראי לציבור			
415	113	258	212
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות הציבור			
-	-	-	-
אחר			
2,571	115	2,198	863
סך הכל הכנסות ריבית, נטו			

(א) יתרות ממוצעות חושבו על בסיס יתרות יומיות, לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(ב) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(ג) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(ד) סווג מחדש.

פעילות חו"ל									
סך הכל	סך הכל פעילות חו"ל	אחר	פעילות עסקית	אנשים פרטיים	סך פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים
11,437	1,340	162	1,106	72	10,097	-	1,449	33	1,973
2,596	290	15	172	103	2,306	-	536	490	353
8,841	1,050	147	934	(31)	7,791	-	913	(457)	1,620
-	(39)	25	(199)	135	39	6	(467)	631	(163)
8,841	1,011	172	735	104	7,830	6	446	174	1,457
5,081	279	80	113	86	4,802	369	1,541	170	559
13,922	1,290	252	848	190	12,632	375	1,987	344	2,016
609	58	-	59	(1)	551	-	(30)	(6)	27
7,908	832	138	483	211	7,076	813	269	252	496
-	(7)	(7)	-	-	7	-	(43)	22	1
7,908	825	131	483	211	7,083	813	226	274	497
5,405	407	121	306	(20)	4,998	(438)	1,791	76	1,492
1,830	72	1	77	(6)	1,758	(214)	677	28	536
3,575	335	120	229	(14)	3,240	(224)	1,114	48	956
(15)	-	-	-	-	(15)	-	(15)	-	-
3,560	335	120	229	(14)	3,225	(224)	1,099	48	956
38	38	12	29	(3)	-	-	-	-	-
3,522	297	108	200	(11)	3,225	(224)	1,099	48	956
460,499	32,196	7,573	23,386	1,237	428,303	10,207	163,559	2,137	64,446
625	-	-	-	-	625	-	625	-	-
280,556	24,333	1	23,476	856	256,223	-	-	2,142	64,767
285,806	23,219	-	22,667	552	262,587	-	-	3,399	67,085
2,531	501	-	500	1	2,030	-	-	-	699
980	3	-	3	-	977	-	-	-	17
424,522	25,339	1,647	18,494	5,198	399,183	13,152	40,126	66,919	51,155
365,403	24,339	870	18,348	5,121	341,064	-	-	65,932	47,612
373,644	22,364	838	15,334	6,192	351,280	-	-	68,329	53,531
313,063	32,424	3,092	28,770	562	280,639	18,104	25,378	988	81,678
316,464	30,527	2,245	27,849	433	285,937	17,675	24,953	1,014	83,973
1,064,513	17,453	-	1,198	16,255	1,047,060	-	51,368	735,417	71,165
9,826	1,179	729	440	10	8,647	6	2,590	1	1,301
(2,026)	(286)	(675)	295	94	(1,740)	(1)	(3,065)	172	156
1,041	118	118	-	-	923	1	921	1	-
8,841	1,011	172	735	104	7,830	6	446	174	1,457

ביאור 29א - מגזרי פעילות פיקוחיים ואזורים גיאוגרפיים (המשך)

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 ⁽¹⁾			
פעילות בישראל			
משקי בית	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים
במיליוני ש"ח			
4,112	5	2,113	806
388	170	142	163
הכנסות ריבית מחיצוניים			
הוצאות ריבית לחיצוניים			
הכנסות ריבית, נטו:			
3,724	(165)	1,971	643
(895)	273	115	145
מחיצוניים			
בינמגזרי			
2,829	108	2,086	788
1,604	145	856	338
סך הכנסות ריבית, נטו			
סך הכנסות שאינן מריבית			
סך כל הכנסות			
266	-	276	(174)
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי			
הוצאות תפעוליות ואחרות:			
3,516	104	1,598	533
3	-	-	-
לחיצוניים			
בינמגזרי			
3,519	104	1,598	533
סך הוצאות תפעוליות ואחרות			
648	149	1,068	767
216	51	369	269
רווח (הפסד) לפני מיסים			
432	98	699	498
הפרשה למיסים (הטבה) על הרווח			
רווח (הפסד) לאחר מיסים			
חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר השפעת מס			
432	98	699	498
רווח (הפסד) נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			
46	-	3	2
רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			
386	98	696	496
רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק			
113,257	325	50,351	25,473
יתרה ממוצעת של נכסים ^(א)			
מזה: השקעות בחברות כלולות ^(א)			
113,968	320	50,790	25,686
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ^{(א)(ד)}			
116,376	325	50,785	26,789
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח			
382	-	771	116
יתרת חובות פגומים			
913	-	81	-
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום			
104,509	22,637	59,532	36,653
יתרה ממוצעת של התחייבויות ^(א)			
104,478	22,624	56,397	35,319
מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ^{(א)(ה)}			
106,821	23,919	57,414	39,227
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח			
82,072	753	48,401	28,614
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^{(א)(ב)}			
82,357	702	49,258	28,886
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ^(ב)			
69,951	41,283	50,531	25,942
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ^{(א)(ג)}			
פיצול הכנסות ריבית, נטו:			
2,476	3	1,870	626
מרווח מפעילות מתן אשראי לציבור			
353	105	216	162
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות הציבור			
אחר			
2,829	108	2,086	788
סך הכל הכנסות ריבית, נטו			

(א) יתרות ממוצעות חושבו על בסיס יתרות יומיות, לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(ב) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(ג) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(ד) כולל יתרה ממוצעת של נכסים שסווגו כמחזקים למכירה בסך 8,461 מיליון ש"ח.

(ה) כולל יתרה ממוצעת שהתחייבויות שסווגו כמחזקים למכירה בסך 77 מיליון ש"ח.

(ו) סווג מחדש.

פעילות חו"ל									
סך הכל	סך הכל פעילות חו"ל	אחר	פעילות עסקית	אנשים פרטיים	סך פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים
11,346	1,380	181	1,154	45	9,966	-	1,080	26	1,824
2,456	263	12	219	32	2,193	-	487	522	321
8,890	1,117	169	935	13	7,773	-	593	(496)	1,503
-	(37)	44	(199)	118	37	3	(86)	661	(179)
8,890	1,080	213	736	131	7,810	3	507	165	1,324
4,871	300	102	124	74	4,571	79	713	213	623
13,761	1,380	315	860	205	12,381	82	1,220	378	1,947
519	92	-	93	(1)	427	(1)	21	4	35
8,337	890	88	554	248	7,447	665	275	268	488
-	3	3	-	-	(3)	8	(15)	1	-
8,337	893	91	554	248	7,444	673	260	269	488
4,905	395	224	213	(42)	4,510	(590)	939	105	1,424
1,619	92	52	52	(12)	1,527	(226)	316	37	495
3,286	303	172	161	(30)	2,983	(364)	623	68	929
36	-	-	-	-	36	-	36	-	-
3,322	303	172	161	(30)	3,019	(364)	659	68	929
65	19	13	9	(3)	46	(4)	(3)	(1)	3
3,257	284	159	152	(27)	2,973	(360)	662	69	926
451,698	33,234	8,276	23,916	1,042	418,464	7,594	161,288	1,307	58,869
758	-	-	-	-	758	-	758	-	-
275,329	24,530	5	23,472	1,053	250,799	-	-	1,280	58,755
284,164	25,753	2	24,650	1,101	258,411	-	-	676	63,460
2,796	610	-	577	33	2,186	-	-	-	917
1,023	27	-	27	-	996	-	-	-	2
417,402	26,505	1,646	20,034	4,825	390,897	12,484	35,396	68,820	50,866
359,147	25,477	869	19,824	4,784	333,670	-	-	67,058	47,794
364,785	25,908	885	20,120	4,903	338,877	-	-	61,126	50,370
304,161	24,818	2,454	21,832	532	279,343	16,312	23,646	784	78,761
317,870	34,157	3,460	30,031	666	283,713	16,265	25,898	1,116	79,231
1,016,142	18,220	1	1,702	16,517	997,922	-	43,110	693,109	73,996
10,085	1,198	765	411	22	8,887	3	2,698	12	1,199
(1,847)	(259)	(693)	325	109	(1,588)	-	(2,701)	152	125
652	141	141	-	-	511	-	510	1	-
8,890	1,080	213	736	131	7,810	3	507	165	1,324

ביאור 29א - מגזרי פעילות פיקוחיים ואזורים גיאוגרפיים (המשך)

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020									
סך הכל אנשים פרטיים	מגזר בנקאות פרטית				מגזר משקי בית				סך הכל
	סך הכל	אחר	כרטיסי אשראי	הלוואות לדיור	סך הכל	אחר	כרטיסי אשראי	הלוואות לדיור	
פרטיים	סך הכל	אחר	כרטיסי אשראי	הלוואות לדיור	סך הכל	אחר	כרטיסי אשראי	הלוואות לדיור	במיליוני ש"ח
3,366	4	2	-	2	3,362	1,265	59	2,038	הכנסות ריבית מחיצוניים
285	107	107	-	-	178	178	-	-	הוצאות ריבית מחיצוניים
									הכנסות ריבית, נטו:
3,081	(103)	(105)	-	2	3,184	1,087	59	2,038	מחיצוניים
(530)	160	161	-	(1)	(690)	356	(3)	(1,043)	בימגזרי
2,551	57	56	-	1	2,494	1,443	56	995	סך הכנסות ריבית, נטו
1,135	151	148	3	-	984	697	226	61	סך הכנסות שאינן מריבית
3,686	208	204	3	1	3,478	2,140	282	1,056	סך כל הכנסות
445	-	-	-	-	445	272	(1)	174	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
									הוצאות תפעוליות ואחרות:
2,650	83	80	3	-	2,567	2,113	211	243	לחיצוניים
21	-	-	-	-	21	21	-	-	בימגזרי
2,671	83	80	3	-	2,588	2,134	211	243	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
570	125	124	-	1	445	(266)	72	639	רווח (הפסד) לפני מיסים
210	47	47	-	-	163	(101)	28	236	הפרשה למיסים (הטבה) על הרווח
360	78	77	-	1	282	(165)	44	403	רווח (הפסד) לאחר מיסים
									חלקו של הבנק ברווחים של חברות
									כלולות לאחר השפעת מס
									רווח (הפסד) נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות
360	78	77	-	1	282	(165)	44	403	שאינן מקנות שליטה
									רווח המיוחס נקי לבעלי זכויות שאינן
									מקנות שליטה
									רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות
360	78	77	-	1	282	(165)	44	403	הבנק
112,265	314	143	69	102	111,951	21,869	3,728	86,354	יתרה ממוצעת של נכסים ^(א)
-	-	-	-	-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות ^(א)
112,936	307	136	69	102	112,629	22,096	3,767	86,766	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ^(א)
116,665	320	141	76	103	116,345	22,205	4,007	90,133	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
362	-	-	-	-	362	335	1	26	יתרת חובות פגומים
758	-	-	-	-	758	38	-	720	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
142,722	25,653	25,653	-	-	117,069	117,041	8	20	יתרה ממוצעת של התחייבויות ^(א)
142,636	25,650	25,650	-	-	116,986	116,986	-	-	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ^(א)
147,228	26,082	26,082	-	-	121,146	121,146	-	-	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
78,926	1,349	577	143	629	77,577	19,581	3,730	54,266	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^{(א)(ב)}
79,662	695	338	216	141	78,967	18,833	3,799	56,335	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ^(ב)
103,737	41,741	41,741	-	-	61,996	61,996	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ^{(א)(ג)}
									פיצול הכנסות ריבית, נטו:
2,209	2	1	-	1	2,207	1,156	56	995	מרווח מפעילות מתן אשראי לציבור
342	55	55	-	-	287	287	-	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות הציבור
-	-	-	-	-	-	-	-	-	אחר
2,551	57	56	-	1	2,494	1,443	56	995	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

(א) יתרות ממוצעות חושבו על בסיס יתרות יומיות, לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(ב) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(ג) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

ביאור 29א - מגזרי פעילות פיקוחיים ואזורים גיאוגרפיים (המשך)

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019 ^(א)									
סך הכל אנשים פרטיים	מגזר בנקאות פרטית				מגזר משקי בית				סך הכל
	סך הכל	אחר	כרטיסי אשראי	הלוואות לדיור	סך הכל	אחר	כרטיסי אשראי	הלוואות לדיור	
במיליוני ש"ח									
3,396	4	2	-	2	3,392	1,403	71	1,918	הכנסות ריבית מחיצוניים
476	176	176	-	-	300	319	-	(19)	הוצאות ריבית מחיצוניים
הכנסות ריבית, נטו:									
2,920	(172)	(174)	-	2	3,092	1,084	71	1,937	מחיצוניים
(234)	287	288	-	(1)	(521)	567	-	(1,088)	בינגזרי
2,686	115	114	-	1	2,571	1,651	71	849	סך הכנסות ריבית, נטו
1,097	145	144	1	-	952	705	204	43	סך הכנסות שאינן מריבית
3,783	260	258	1	1	3,523	2,356	275	892	סך כל הכנסות
157	-	-	-	-	157	142	2	13	הוצאות בנין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות ואחרות:									
3,163	100	97	3	-	3,063	2,598	224	241	לחיצוניים
27	-	-	-	-	27	26	-	1	בינגזרי
3,190	100	97	3	-	3,090	2,624	224	242	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
436	160	161	(2)	1	276	(410)	49	637	רווח (הפסד) לפני מיסים
143	57	58	(1)	-	86	(159)	18	227	הפרשה למיסים (הטבה) על הרווח
293	103	103	(1)	1	190	(251)	31	410	רווח (הפסד) לאחר מיסים
חלקו של הבנק ברווחים של חברות									
-	-	-	-	-	-	-	-	-	כלולות לאחר השפעת מס
293	103	103	(1)	1	190	(251)	31	410	רווח (הפסד) נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	-	-	-	-	-	-	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
293	103	103	(1)	1	190	(251)	31	410	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
109,944	332	151	90	91	109,612	23,985	4,205	81,422	יתרה ממוצעת של נכסים ^(א)
-	-	-	-	-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות ^(א)
110,594	328	146	91	91	110,266	24,269	4,245	81,752	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ^(א)
112,619	346	145	94	107	112,273	23,983	4,176	84,114	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
310	-	-	-	-	310	310	-	-	יתרת חובות פגומים
888	-	-	-	-	888	58	-	830	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
131,340	23,498	23,498	-	-	107,842	107,834	8	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות ^(א)
131,237	23,491	23,491	-	-	107,746	107,746	-	-	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ^(א)
130,513	23,717	23,717	-	-	106,796	106,796	-	-	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
76,675	730	351	243	136	75,945	20,427	4,087	51,431	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^{(א)(ב)}
78,473	742	343	242	157	77,731	20,313	4,016	53,402	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
111,382	43,681	43,681	-	-	67,701	67,701	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ^{(א)(ג)}
פיצול הכנסות ריבית, נטו:									
2,158	2	1	-	1	2,156	1,236	71	849	מרווח מפעילות מתן אשראי לציבור
528	113	113	-	-	415	415	-	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות הציבור
-	-	-	-	-	-	-	-	-	אחר
2,686	115	114	-	1	2,571	1,651	71	849	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

(א) יתרות ממוצעות חושבו על בסיס יתרות יומיות, לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(ב) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(ג) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(ד) סווג מחדש.

ביאור 29א - מגזרי פעילות פיקוחיים ואזורים גיאוגרפיים (המשך)

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020									
מגזר עסקים גדולים			מגזר עסקים בינוניים			מגזר עסקים קטנים וזעירים			
סך הכל	סך הכל	אחר	בינוני ונדל"ן	סך הכל	אחר	בינוני ונדל"ן	סך הכל	אחר	בינוני ונדל"ן
במיליוני ש"ח									
4,643	1,868	1,029	839	825	512	313	1,950	1,282	668
482	198	183	15	156	148	8	128	107	21
הכנסות ריבית מחיצוניים									
4,161	1,670	846	824	669	364	305	1,822	1,175	647
(194)	(229)	(108)	(121)	55	103	(48)	(20)	55	(75)
הוצאות ריבית מחיצוניים									
3,967	1,441	738	703	724	467	257	1,802	1,230	572
1,612	549	221	328	290	226	64	773	635	138
91	2	2	-	8	7	1	81	68	13
מזה: הכנסות מכרטיסי אשראי									
5,579	1,990	959	1,031	1,014	693	321	2,575	1,865	710
1,855	1,001	784	217	285	261	24	569	514	55
סך כל הכנסות הוצאות בנין הפסדי אשראי									
2,328	376	250	126	421	339	82	1,531	1,229	302
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
לחיצוניים									
2,328	376	250	126	421	339	82	1,531	1,229	302
בימגזרי									
1,396	613	(75)	688	308	93	215	475	122	353
513	219	(30)	249	117	36	81	177	43	134
883	394	(45)	439	191	57	134	298	79	219
סך הוצאות תפעוליות ואחרות									
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
883	394	(45)	439	191	57	134	298	79	219
רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק									
148,810	71,631	44,997	26,634	27,875	18,063	9,812	49,304	30,590	18,714
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
יתרה ממוצעת של נכסים ^(א)									
150,390	72,320	45,575	26,745	28,197	18,325	9,872	49,873	31,033	18,840
מזה: השקעות בחברות כלולות ^(א)									
157,314	77,154	47,549	29,605	29,502	18,147	11,355	50,658	31,227	19,431
3,027	1,758	1,478	280	448	373	75	821	590	231
42	4	1	3	-	-	-	38	29	9
177,220	62,972	51,677	11,295	43,406	37,826	5,580	70,842	56,834	14,008
יתרה ממוצעת של התחייבויות ^(א)									
174,019	59,951	49,139	10,812	43,319	37,774	5,545	70,749	56,771	13,978
מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ^(א)									
196,916	72,512	59,240	13,272	47,145	40,834	6,311	77,259	62,332	14,927
168,225	88,399	42,667	45,732	31,374	19,741	11,633	48,452	28,613	19,839
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^{(א)(ב)}									
176,814	94,872	44,368	50,504	32,806	19,506	13,300	49,136	28,471	20,665
145,999	62,860	47,046	15,814	23,901	20,688	3,213	59,238	48,337	10,901
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ^{(א)(ג)}									
3,726	1,386	695	691	662	412	250	1,678	1,129	549
פיצול הכנסות ריבית, נטו:									
241	55	43	12	62	55	7	124	101	23
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3,967	1,441	738	703	724	467	257	1,802	1,230	572
סך הכל הכנסות ריבית, נטו									

(א) יתרות ממוצעות חושבו על בסיס יתרות יומיות, לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(ב) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(ג) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

ביאור 29א - מגזרי פעילות פיקוחיים ואזורים גיאוגרפיים (המשך)

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019 ^(א)									
מגזר עסקים גדולים			מגזר עסקים בינוניים			מגזר עסקים קטנים וזעירים			
סך הכל	סך הכל	אחר	בינוני ונדל"ן	סך הכל	אחר	בינוני ונדל"ן	סך הכל	אחר	בינוני ונדל"ן
במיליוני ש"ח									
5,219	1,973	1,144	829	842	546	296	2,404	1,658	746
804	353	333	20	262	243	19	189	156	33
הכנסות ריבית מחיצוניים									
4,415	1,620	811	809	580	303	277	2,215	1,502	713
103	(163)	(10)	(153)	283	312	(29)	(17)	52	(69)
הוצאות ריבית מחיצוניים									
4,518	1,457	801	656	863	615	248	2,198	1,554	644
1,625	559	246	313	306	244	62	760	627	133
92	2	2	-	4	3	1	86	73	13
סך כל הכנסות ריבית, נטו									
6,143	2,016	1,047	969	1,169	859	310	2,958	2,181	777
430	27	(14)	41	31	56	(25)	372	361	11
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי									
2,579	496	298	198	502	411	91	1,581	1,296	285
1	1	-	1	-	-	-	-	-	-
לחיצוניים									
2,580	497	298	199	502	411	91	1,581	1,296	285
בימגזרי									
סך הוצאות תפעוליות ואחרות									
3,133	1,492	763	729	636	392	244	1,005	524	481
רווח לפני מיסים									
1,124	536	284	252	229	140	89	359	188	171
הפרשה למיסים על הרווח									
2,009	956	479	477	407	252	155	646	336	310
רווח לאחר מיסים									
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר השפעת מס									
2,009	956	479	477	407	252	155	646	336	310
רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה									
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה									
2,009	956	479	477	407	252	155	646	336	310
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק									
142,456	64,446	40,492	23,954	27,771	18,682	9,089	50,239	32,650	17,589
יתרה ממוצעת של נכסים ^(א)									
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
מזה: השקעות בחברות כלולות ^(א)									
143,487	64,767	40,776	23,991	28,020	18,737	9,283	50,700	32,981	17,719
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ^(א)									
146,569	67,085	41,562	25,523	28,879	19,221	9,658	50,605	32,443	18,162
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח									
1,720	699	345	354	259	245	14	762	530	232
יתרת חובות פגומים									
89	17	5	12	-	-	-	72	63	9
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום									
147,646	51,155	42,338	8,817	38,456	32,967	5,489	58,035	46,848	11,187
יתרה ממוצעת של התחייבויות ^(א)									
143,895	47,612	39,159	8,453	38,357	32,935	5,422	57,926	46,830	11,096
מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ^(א)									
152,438	53,531	44,301	9,230	40,919	35,080	5,839	57,988	46,388	11,600
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח									
159,494	81,678	40,406	41,272	29,940	19,156	10,784	47,876	29,114	18,762
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^{(א)(ב)}									
163,822	83,973	39,473	44,500	31,321	20,096	11,225	48,528	28,989	19,539
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ^(ב)									
148,893	71,165	57,239	13,926	26,111	22,243	3,868	51,617	42,733	8,884
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ^{(א)(ג)}									
3,892	1,301	667	634	651	421	230	1,940	1,339	601
פיצול הכנסות ריבית, נטו:									
626	156	134	22	212	194	18	258	215	43
מרווח מפעילות מתן אשראי לציבור									
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות הציבור									
4,518	1,457	801	656	863	615	248	2,198	1,554	644
סך הכל הכנסות ריבית, נטו									

(א) יתרות ממוצעות חושבו על בסיס יתרות יומיות, לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(ב) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(ג) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(ד) סווג מחדש.

ביאור 29א - מגזרי פעילות פיקוחיים ואזורים גיאוגרפיים (המשך)

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

ניהול פיננסי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020				
סך הכל	אחר	פעילות השקעה ריאלית	ניהול נכסים והתחייבויות	פעילות למסחר
במיליוני ש"ח				
1,091	(6)	5	1,058	34
376	-	-	367	9
הכנסות ריבית מחיצוניים				
715	(6)	5	691	25
487	(16)	2	479	22
1,202	(22)	7	1,170	^(ה) 47
1,127	74	326	227	^(ה) 500
2,329	52	333	1,397	547
(29)	(24)	-	(5)	-
הוצאות ריבית, נטו:				
359	105	16	49	189
(38)	2	3	(43)	-
321	107	19	6	189
2,037	(31)	314	1,396	358
804	(1)	131	538	136
1,233	(30)	183	858	222
(13)	-	(13)	-	-
1,220	(30)	170	858	222
-	-	-	-	-
1,220	(30)	170	858	222
207,738	311	4,497	177,519	25,411
743	-	743	-	-
47,376	1	45	27,020	20,310
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
27,515	-	2,769	15,446	9,300
26,802	-	3,065	14,565	9,172
40,228	40,228	-	-	-
מרכיבי הכנסות ריבית נטו והכנסות מימון שאינן מריבית, נטו:				
-	-	-	(21)	488
-	-	-	(87)	28
-	-	-	638	(181)
-	-	-	-	45
-	-	-	632	-
-	-	-	1,162	380
-	-	-	329	-
-	-	-	(100)	-
-	-	-	6	167
-	-	-	1,397	547

(א) יתרות ממוצעות חושבו על בסיס יתרות יומיות, לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(ב) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(ג) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(ד) לרבות בגין ניירות ערך ומכשירים נגזרים.

(ה) הכנסות ריבית נטו מפעילות למסחר בביאור 2 אינן כוללות יתרות בינמגזריות בסך 22 מיליון ש"ח.

(ו) הכנסות מימון שאינן מריבית מפעילות למסחר בביאור 3 אינן כוללות עמלות והכנסות אחרות בסך 63 מיליון ש"ח ויתרות בינמגזריות בסך 20 מיליון ש"ח וכוללות הכנסות שאינן מריבית בגין פעילות חו"ל בסך 8 מיליון ש"ח.

ביאור 29א - מגזרי פעילות פיקוחיים ואזורים גיאוגרפיים (המשך)

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

ניהול פיננסי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019				
פעילות למסחר במיליוני ש"ח	פעילות ניהול נכסים והתחייבויות	פעילות השקעה ריאלית	אחר	סך הכל
35	1,410	1	3	1,449
3	533	-	-	536
הכנסות ריבית מחיצוניים				
הוצאות ריבית מחיצוניים				
הכנסות ריבית, נטו:				
32	877	1	3	913
(66)	(435)	(7)	41	(467)
מחיצוניים				
בינגזרי				
(34)	442	(6)	44	446
397	725	331	88	1,541
סך הכנסות ריבית, נטו				
סך הכנסות שאינן מריבית				
363	1,167	325	132	1,987
-	(7)	-	(23)	(30)
הוצאות בגין הפסדי אשראי				
הוצאות תפעוליות ואחרות:				
165	(5)	18	91	269
-	(48)	4	1	(43)
לחיצוניים				
בינגזרי				
165	(53)	22	92	226
סך הוצאות (הכנסות) תפעוליות ואחרות				
198	1,227	303	63	1,791
רווח (הפסד) לפני מיסים				
71	481	113	12	677
הפרשה למיסים (הטבה) על הרווח				
127	746	190	51	1,114
רווח (הפסד) לאחר מיסים				
-	-	(15)	-	(15)
חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר השפעת מס				
127	746	175	51	1,099
רווח (הפסד) נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה				
-	-	-	-	-
רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה				
127	746	175	51	1,099
רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק				
17,548	143,791	1,941	279	163,559
יתרה ממוצעת של נכסים ^(א)				
-	-	625	-	625
מזה: השקעות בחברות כלולות ^(א)				
13,821	25,630	53	622	40,126
יתרה ממוצעת של התחייבויות ^(א)				
-	-	-	-	-
מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ^(א)				
-	-	-	-	-
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח				
5,866	16,888	2,624	-	25,378
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^{(א)(ב)}				
8,575	13,518	2,860	-	24,953
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ^(ב)				
-	-	-	51,368	51,368
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ^(ב)				
מרכיבי הכנסות ריבית נטו והכנסות מימון שאינן מריבית, נטו:				
208	38	-	-	-
הפרשי שער, נטו ^(ד)				
24	30	-	-	-
הפרשי שער, מדד ^(ד)				
(134)	1,450	-	-	-
חשיפות ריבית, נטו ^(ד)				
38	-	-	-	-
חשיפות למניות, נטו ^(ד)				
-	(611)	-	-	-
מרווחי ריבית שמשויכים לניהול פיננסי				
136	907	-	-	-
סך הכל הכנסות ריבית נטו והכנסות שאינן מריבית, לפי בסיס צבירה				
-	172	-	-	-
רווחים או הפסדים ממכירה או מירידת ערך שאינה זמנית של אגרות חוב				
-	97	-	-	-
שינוי בפער בין שווי הוגן לבין בסיס צבירה של מכשירים נגזרים שנרשם ברווח והפסד				
227	(9)	-	-	-
הכנסות אחרות שאינן מריבית				
363	1,167	-	-	-
סך הכל הכנסות ריבית, נטו והכנסות מימון שאינן מריבית				

(א) יתרות ממוצעות חושבו על בסיס יתרות יומיות, לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(ב) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(ג) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(ד) לרבות בגין ניירות ערך ומכשירים נגזרים.

(ה) הכנסות ריבית נטו מפעילות למסחר בביאור 2 אינן כוללות יתרות בינגזריות בסך (66) מיליון ש"ח.

(ו) הכנסות מימון שאינן מריבית מפעילות למסחר בביאור 3 אינן כוללות עמלות והכנסות אחרות בסך 49 מיליון ש"ח ויתרות בינגזריות בסך 69 מיליון ש"ח וכוללות הכנסות שאינן מריבית בגין פעילות חו"ל בסך 20 מיליון ש"ח.

ביאור 29א - מגזרי פעילות פיקוחיים ואזורים גיאוגרפיים (המשך)

ד. מידע על הפעילות לפי אזורים גיאוגרפיים^(א)

31 בדצמבר 2020						
סך הכל מאוחד	סך הכל מחוץ לישראל	אחר	רומניה	בריטניה	ארה"ב	ישראל
במיליוני ש"ח						
13,089	1,097	1	-	68	1,028	11,992
סך כל ההכנסות ^(ב)						
2,102	(18)	3	-	(142)	121	2,120
רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק						
556,035	29,191	23	-	5,684	23,484	526,844
סך כל הנכסים						
31 בדצמבר 2019						
סך הכל מאוחד	סך הכל מחוץ לישראל	אחר	רומניה	בריטניה	ארה"ב	ישראל
במיליוני ש"ח						
13,922	1,171	2	(2)	109	1,062	12,751
סך כל ההכנסות (הוצאות) ^(ב)						
3,522	162	11	(13)	(64)	228	3,360
רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק						
468,781	29,858	26	-	6,058	23,774	438,923
סך כל הנכסים						
31 בדצמבר 2018						
סך הכל מאוחד	סך הכל מחוץ לישראל	אחר	רומניה	בריטניה	ארה"ב	ישראל
במיליוני ש"ח						
13,761	1,479	(1)	74	331	1,075	12,282
סך כל ההכנסות ^(ב)						
3,257	383	2	31	131	219	2,874
רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק						

(א) הסיווג בוצע לפי מיקום המשרד.
(ב) הכנסות ריבית, נטו והכנסות שאינן מריבית.

ביאור 229 - מגזרי פעילות גישת ההנהלה

א. כללי

מגזר פעילות על פי גישת הנהלה - מרכיב בתאגיד הבנקאי אשר עוסק בפעילויות שמהן הוא עשוי להפיק הכנסות ולשאת בהוצאות, תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר על ידי ההנהלה והדירקטוריון לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכת ביצועיו. כמו כן קיים לגביו מידע פיננסי נפרד.

דיווח מגזרי פעילות על פי גישת ההנהלה מציג את תוצאות הבנק בחלוקה לקווי עסקים, בהתאם למבנה הארגוני של הבנק ובהתאם להחלטת הנהלת הבנק והדירקטוריון.

קווי העסקים מתמחים במתן שירות למגזרי לקוחות בעלי מאפיינים וצרכים דומים.

פעילות הבנק בארץ מנוהלת כדלקמן:

1. בנקאית - מתן שירותים בנקאיים ללקוחות הפרטיים והעסקים הקטנים. קו העסקים כולל את מערך המשכנתאות ואת מערך הבנקאות הפרטית. פועל במבנה של ארבעה מערכים: עסקים קטנים, בנקאות פרטית, פרימיום וקמעונאות. השרות והמוצרים מותאמים לכל מגזרי הלקוחות באופן דיפרנציאלי, על פי אופי פעילותם הבנקאית, מאפייניהם וצרכיהם.

2. מסחרית - מתן שירותים בנקאיים ופיננסיים לחברות בינוניות (Middle Market) ובעלי העניין של חברות אלו.

3. עסקית - מתן שירותים בנקאיים ופיננסיים לחברות גדולות ולחברות בינלאומיות במשק, בפעילותן בארץ ובעולם.

4. נדל"ן - מתן שירותים בנקאיים ופיננסיים לענף הבינוי והנדל"ן.

5. שוקי הון - ניהול הנוסטרו של הבנק, ניהול נכסים והתייכויים וניהול השקעות נכסים פיננסיים.

6. אחר - פעילויות שאינן נזקפות לקווי העסקים האחרים.

תוצאות הפעילות נזקפות לקו העסקים שבו מתנהל חשבון הלקוח.

1. הכנסות ריבית נטו - קו העסקים מזוכה בריבית המתקבלת מהלוואות שהעמיד, בניכוי עלות גיוס המקורות (מחיר מעבר). כמו כן, קו העסקים מזוכה במחיר מעבר בגין פיקדונות שגייס בניכוי הריבית ששולמה ללקוחות.

2. הכנסות שאינן מריבית (הכנסות מימון שאינן מריבית, עמלות והכנסות אחרות) - מיוחסות לקווי העסקים בהתאם לפעילות הלקוח.

3. הוצאות קווי העסקים - כוללות את ההוצאות הישירות של קווי העסקים, וכן מועמסות על קווי העסקים ואת הוצאות יחידות המטה הנותנות להם שירותים.

תוצאות פעילות קווי העסקים, הן בצד המאזני והן בצד הרווח והפסד, נבחנות באופן שוטף על ידי הדירקטוריון והנהלה. בחינת התוצאות מבוצעת אל מול יעדים הנקבעים במסגרת תכנית עבודה שנתית ומול נתוני תקופה מקבילה אשתקד. כמו כן, מבוצעת בחינה של מגוון מדדים נוספים הנוגעים לפעילות קווי העסקים.

ביאור 229 - מגזרי פעילות גישת ההנהלה (המשך)

ב. מידע על מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020												
סך הכל	חברות בנות בחו"ל	חברות בנות בארץ	אחר	שוקי הון	נדל"ן	עסקית	מסחרית	סך הכל בנקאית	משכנתאות	עסקים קטנים	בנק	
											קמעונאות, פרימיום ובנקאות פרטית	
במיליוני ש"ח												
הכנסות ריבית, נטו:												
8,723	938	128	-	510	834	880	1,118	4,315	2,047	1,142	1,126	הכנסות ריבית - מחיצוניים
-	(2)	7	-	668	(127)	(252)	34	(328)	(965)	(20)	657	הכנסות (הוצאות) ריבית - בינמגזרי
8,723	936	135	-	1,178	707	628	1,152	3,987	1,082	1,122	1,783	הכנסות ריבית, נטו
4,366	263	254	127	948	309	236	416	1,813	24	448	1,341	הכנסות שאינן מריבית
13,089	1,199	389	127	2,126	1,016	864	1,568	5,800	1,106	1,570	3,124	סך כל ההכנסות הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
2,552	282	4	(33)	(18)	210	762	352	993	178	482	333	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
7,046	778	190	871	382	125	227	667	3,806	245	951	2,610	רווח (הפסד) לפני מס
3,491	139	195	(711)	1,762	681	(125)	549	1,001	683	137	181	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
1,356	39	41	(47)	602	233	(43)	188	343	234	47	62	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
2,102	80	139	(664)	1,162	448	(82)	361	658	449	90	119	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
יתרות ליום 31 בדצמבר 2020												
295,341	21,842	790	5,339	8,700	31,559	39,389	44,626	143,096	91,313	24,253	27,530	אשראי לציבור, נטו
447,031	22,388	-	5	90,938	10,149	28,390	65,775	229,386	-	47,710	181,676	פיקדונות הציבור
1,177,655	16,529	312,520	21,484	585,627	2,336	10,043	25,909	203,207	-	19,455	183,752	נכסים בניהול

ביאור 229 - מגזרי פעילות גישת ההנהלה (המשך)

ב. מידע על מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019												
חברות בנות בחו"ל	חברות בנות בארץ	בנק קמעונאות, פרימיום ובנקאות עסקים קטנים										
סך הכל	אחר	שוקי הון	נדל"ן	עסקית	מסחרית	סך הכל בנקאית	משכנתאות	עסקים קטנים	מסחרית	סך הכל	פרימיום ובנקאות עסקים קטנים	
במיליוני ש"ח												
הכנסות ריבית, נטו:												
8,841	1,047	81	1	522	821	888	972	4,509	2,311	1,271	927	הכנסות (הוצאות) ריבית - מחיצוניים
-	(36)	12	3	192	(194)	(255)	305	(27)	(1,294)	43	1,224	הכנסות (הוצאות) ריבית - בינמגזרי
8,841	1,011	93	4	714	627	633	1,277	4,482	1,017	1,314	2,151	הכנסות ריבית, נטו
5,081	279	324	420	1,366	323	205	413	1,751	3	454	1,294	הכנסות שאינן מריבית
13,922	1,290	417	424	2,080	950	838	1,690	6,233	1,020	1,768	3,445	סך כל ההכנסות
609	58	7	(13)	(37)	71	(124)	80	567	7	329	231	הוצאות (הכנסות) בנין הפסדי אשראי
7,908	825	204	1,059	^(N) 396	133	350	721	4,220	278	1,097	^(N) 2,845	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
5,405	407	206	(622)	1,721	746	612	889	1,446	735	342	369	רווח (הפסד) לפני מס
1,830	72	48	(140)	^(N) 588	255	209	304	494	251	117	^(N) 126	הוצאות (הכנסות) מס
3,522	297	141	(482)	1,135	491	403	585	952	484	225	243	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק
יתרות ליום 31 בדצמבר 2019												
282,478	22,966	958	5,760	8,358	26,387	37,696	40,661	139,692	85,390	25,110	29,192	אשראי לציבור, נטו
373,644	22,364	-	10	74,326	6,940	20,632	53,313	196,059	-	39,125	156,934	פיקדונות הציבור
1,152,658	17,731	313,901	20,734	547,613	2,294	21,766	24,183	204,436	-	18,175	186,261	נכסים בניהול

(א) סווג מחדש.

ביאור 229 - מגזרי פעילות גישת ההנהלה (המשך)

ב. מידע על מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 ^(א)												
חברות בנות בחו"ל		חברות בנות בארץ		בנק קמעונאות, פרימיום ובנקאות עסקים קטנים								
סך הכל	אחר	שוקי הון	נדל"ן	עסקית	מסחרית	סך הכל בנקאית	משכנתאות	עסקים קטנים	מסחרית	סך הכל	סך הכל	
במיליוני ש"ח												
הכנסות ריבית, נטו:												
8,890	1,115	390	6	(23)	748	827	1,039	4,788	2,441	1,335	1,012	הכנסות (הוצאות) ריבית - מחיצוניים
-	(36)	(4)	(2)	844	(207)	(242)	123	(476)	(1,529)	10	1,043	הכנסות (הוצאות) ריבית - בינמזרי
8,890	1,079	386	4	821	541	585	1,162	4,312	912	1,345	2,055	הכנסות ריבית, נטו
4,871	300	1,180	147	485	315	217	408	1,819	10	487	1,322	הכנסות שאינן מריבית
13,761	1,379	1,566	151	1,306	856	802	1,570	6,131	922	1,832	3,377	סך כל ההכנסות
519	92	113	(8)	23	(172)	(70)	28	513	30	270	213	הוצאות (הכנסות) בנין הפסדי אשראי
8,337	893	896	958	363	132	276	713	4,106	274	1,099	2,733	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
4,905	394	557	(799)	920	896	596	829	1,512	618	463	431	רווח (הפסד) לפני מס
1,619	91	158	(254)	315	306	204	283	516	211	158	147	הוצאות (הכנסות) מס
3,257	284	383	(545)	611	590	392	546	996	407	305	284	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
יתרות ליום 31 בדצמבר 2018												
272,602	25,421	^(א) 560	5,946	6,901	24,384	33,532	38,262	137,596	81,524	26,478	29,594	אשראי לציבור, נטו
364,714	25,908	^(ב) -	274	66,033	6,597	19,592	49,671	196,639	-	38,046	158,593	פיקדונות הציבור
972,855	17,625	285,016	21,085	421,022	1,008	19,122	22,137	185,840	-	18,354	167,486	נכסים בניהול

(א) לא כולל יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה בסך 8,042 מיליון ש"ח.
(ב) לא כולל יתרות שסווגו כהתחייבויות מוחזקות למכירה בסך 71 מיליון ש"ח.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

א. חובות^(א) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020						
הפרשה להפסדי אשראי						
אשראי לציבור						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל ציבור	פרטי אחר	דיוור	מסחרי	
במיליוני ש"ח						
3,716	2	3,714	657	467	2,590	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
2,552	1	2,551	271	175	2,105	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(1,205)	-	(1,205)	(383)	(6)	(816)	מחיקות חשבונאיות
676	-	676	247	-	429	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(529)	-	(529)	(136)	(6)	(387)	מחיקות חשבונאיות נטו
(24)	-	(24)	-	-	(24)	התאמות מתרגום דוחות כספיים
5,715	3	5,712	792	636	4,284	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה ¹
422	-	422	20	-	402	¹ מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019						
הפרשה להפסדי אשראי						
אשראי לציבור						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל ציבור	פרטי אחר	דיוור	מסחרי	
במיליוני ש"ח						
3,816	3	3,813	634	479	2,700	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
609	(1)	610	134	22	454	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(1,381)	-	(1,381)	(385) ^(ב)	(29)	(967) ^(ב)	מחיקות חשבונאיות
714	-	714	275 ^(ב)	-	439 ^(ב)	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(667)	-	(667)	(110)	(29)	(528)	מחיקות חשבונאיות נטו
(16)	-	(16)	-	-	(16)	התאמות מתרגום דוחות כספיים
(26)	-	(26)	(1)	(5)	(20)	מימוש השקעה בחברת בת שאוחדה בעבר
3,716	2	3,714	657	467	2,590	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה ¹
386	-	386	20	-	366	¹ מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
(ב) סווג מחדש.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות^(א) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018						
הפרשה להפסדי אשראי						
אשראי לציבור						
מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל	
במיליוני ש"ח						
2,506	450	741	3,697	3	3,700	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
21	-	-	21	-	21	שינויים שנזקפו להון ^(ב)
2,527	450	741	3,718	3	3,721	יתרה ליום 1 בינואר 2018
254	32	233	519	-	519	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(740)	(4)	(453)	(1,197)	-	(1,197)	מחיקות חשבונאיות
654	-	287	941	-	941	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(86)	(4)	(166)	(256)	-	(256)	מחיקות חשבונאיות נטו
16	1	(1)	16	-	16	התאמות מתרגום דוחות כספיים
(11)	-	(173)	(184)	-	(184)	בניכוי יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה ^(ג)
2,700	479	634	3,813	3	3,816	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה ¹
441	-	20	461	-	461	¹ מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

- (א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
 (ב) השפעת היישום לראשונה של תקן דיווח כספי בינלאומי 9 בחברות בנות בחו"ל.
 (ג) למידע נוסף ראה [ביאור 36. בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2018.](#)

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות^(א) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות^(א) ועל החובות^(א) בגינם היא חושבה

31 בדצמבר 2020					
אשראי לציבור					
מסחרי	דיוור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל
במיליוני ש"ח					
יתרת חוב רשומה של חובות^(א):					
143,317	24	786	144,127	10,879	155,006
שנבדקו על בסיס פרטני					
40,741	90,365	25,398	156,504	158	156,662
שנבדקו על בסיס קבוצתי ¹					
624 ^(א)	90,237	-	90,861	-	90,861
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור					
184,058	90,389	26,184	300,631	11,037	311,668
סך הכל חובות ^(א)					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות^(א):					
3,103	1	228	3,332	3	3,335
שנבדקו על בסיס פרטני					
779	635	544	1,958	-	1,958
שנבדקו על בסיס קבוצתי ²					
- ^(א)	634 ^(ב)	-	634	-	634
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור					
3,882	636	772	5,290	3	5,293
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי					
875	7	212	1,094	-	1,094
מזה: בגין חובות פגומים					
31 בדצמבר 2019					
אשראי לציבור					
מסחרי	דיוור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל
במיליוני ש"ח					
יתרת חוב רשומה של חובות^(א):					
130,760	-	795	131,555	12,800	144,355
שנבדקו על בסיס פרטני					
42,589	84,421	27,241	154,251	282	154,533
שנבדקו על בסיס קבוצתי ¹					
714 ^(א)	84,220	-	84,934	-	84,934
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור					
173,349	84,421	28,036	285,806	13,082	298,888
סך הכל חובות ^(א)					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות^(א):					
1,721	-	176	1,897	2	1,899
שנבדקו על בסיס פרטני					
503	467	461	1,431	-	1,431
שנבדקו על בסיס קבוצתי ²					
- ^(א)	466 ^(ב)	-	466	-	466
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור					
2,224	467	637	3,328	2	3,330
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי					
372	-	167	539	-	539
מזה: בגין חובות פגומים					

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 460 מיליון ש"ח (2019 - 299 מיליון ש"ח).

(ג) יתרת הלוואות לדיוור שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.

(ד) יתרות נמוכות מ-1 מיליון ש"ח.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א)

1. איכות אשראי ופיגורים

31 בדצמבר 2020					
חובות לא פגומים - מידע נוסף		בעייתיים ^(ב)			
כפיגור של 30 ועד 89 ימים ^(ה)	כפיגור של 90 ימים או יותר ^(ד)	סך הכל	פגומים ^(ג)	לא פגומים	לא בעייתיים
במיליוני ש"ח					
פעילות לווים בישראל					
ציבור-מסחרי					
29	9	28,846	110	128	28,608
בינוי ונדל"ן - בינוי ^(א)					
22	3	29,440	325	99	29,016
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן ^(א)					
28	1	19,352	4	7	19,341
שרותים פיננסיים					
118	29	75,361	1,594	1,634	72,133
מסחרי - אחר					
197	42	152,999	2,033	1,868	149,098
סך הכל מסחרי					
512	720	90,228	26	722 ^(א)	89,480
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור					
104	38	25,796	336	304	25,156
אנשים פרטיים - אחר					
813	800	269,023	2,395	2,894	263,734
סך הכל ציבור - פעילות בישראל					
-	-	1,631	-	-	1,631
בנקים בישראל					
-	-	9	-	-	9
ממשלת ישראל					
813	800	270,663	2,395	2,894	265,374
סך הכל פעילות בישראל					
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור-מסחרי					
226	-	12,204	287	576	11,341
בינוי ונדל"ן ^(א)					
187	14	18,855	1,312	1,137	16,406
מסחרי - אחר					
413	14	31,059	1,599	1,713	27,747
סך הכל מסחרי					
-	-	549	25	-	524
אנשים פרטיים					
413	14	31,608	1,624	1,713	28,271
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל					
-	-	8,774	-	-	8,774
בנקים בחו"ל					
-	-	623	15	-	608
ממשלות בחו"ל					
413	14	41,005	1,639	1,713	37,653
סך הכל פעילות בחו"ל					
1,226	814	300,631	4,019	4,607	292,005
סך הכל ציבור					
-	-	10,405	-	-	10,405
סך הכל בנקים					
-	-	632	15	-	617
סך הכל ממשלות					
1,226	814	311,668	4,034	4,607	303,027
סך הכל					

ראה הערות [בעמוד 248](#).

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

31 בדצמבר 2019					
חובות לא פגומים - מידע נוסף		סך הכל	בעייתיים ^(ב)		
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ^(ה)	בפיגור של 90 ימים או יותר ^(ד)		פגומים ^(ג)	לא פגומים	לא בעייתיים
במיליוני ש"ח					
פעילות לווים בישראל					
ציבור-מסחרי					
48	8	23,782	79	102	23,601
בינוי ונדל"ן - בינוי					
28	13	27,097	300	94	26,703
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן					
54	4	17,162	4	11	17,147
שרותים פיננסיים					
150	64	74,614	1,116	1,155	72,343
מסחרי - אחר					
280	89	142,655	1,499	1,362	139,794
סך הכל מסחרי					
620	830	84,213	-	830 ^(ו)	83,383
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור					
154	58	27,677	310	302	27,065
אנשים פרטיים - אחר					
1,054	977	254,545	1,809	2,494	250,242
סך הכל ציבור - פעילות בישראל					
-	-	2,167	-	-	2,167
בנקים בישראל					
-	-	11	-	-	11
ממשלת ישראל					
1,054	977	256,723	1,809	2,494	252,420
סך הכל פעילות בישראל					
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור-מסחרי					
17	3	11,962	362	77	11,523
בינוי ונדל"ן					
139	- ^(ז)	18,732	359	511	17,862
מסחרי - אחר					
156	3	30,694	721	588	29,385
סך הכל מסחרי					
-	-	567	1	-	566
אנשים פרטיים					
156	3	31,261	722	588	29,951
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל					
-	-	10,171	-	-	10,171
בנקים בחו"ל					
-	-	733	-	-	733
ממשלות בחו"ל					
156	3	42,165	722	588	40,855
סך הכל פעילות בחו"ל					
1,210	980	285,806	2,531	3,082	280,193
סך הכל ציבור					
-	-	12,338	-	-	12,338
סך הכל בנקים					
-	-	744	-	-	744
סך הכל ממשלות					
1,210	980	298,888	2,531	3,082	293,275
סך הכל					

ראה הערות [בעמוד 248](#).

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

הערות:

- (א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים. למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (ב) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדויר שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדויר שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (ג) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי, ראה [ביאור 2.2.30](#) להלן.
- (ד) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.
- (ה) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 472 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2019 - 210 מיליון ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
- (ו) כולל יתרת הלוואות לדויר בסך 78 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2019 - 85 מיליון ש"ח) עם הפרשה לפי עומק פיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת ההלוואה שטרם הגיע מועד פירעונה.
- (ז) 2.4% מהאשראי לנכסים מניבים שניתן באמצעות מערך בינוי ונדל"ן בבנק הינו בשיעור LTV העולים על 85%.
- (ח) יתרת החובות הלא פגומים בפיגור של 90 ימים או יותר, נכון ליום 31 בדצמבר 2020, בסך של 800 מיליון ש"ח הינם אשראי שנתן הבנק, מתוכו 80 מיליון ש"ח הינו בגין הלוואות שאינן לדויר ו-720 מיליון ש"ח בגין הלוואות לדויר, כאשר מתוכן סך של 196 מיליון ש"ח הינו בפיגור של עד 149 יום, 144 מיליון ש"ח הינו בפיגור של 150-249 יום והיתרה הינה בגין חוב בפיגור של 250 ימים או יותר.
- (ט) סוג מחדש.

איכות האשראי - מצב פיגור החובות

מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות האשראי. קביעת מצב הפיגור מבוצעת לפי ימי הפיגור בפועל. חוב המוערך על בסיס פרטני מועבר לטיפול כחוב לא מבצע (לא צובר הכנסות ריבית) לאחר 90 ימי פיגור. חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, מצב הפיגור משפיע על סיווג החוב (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור) ולרוב לאחר 150 ימי פיגור הבנק מבצע מחיקה חשבונאית של חוב. חוב שאורגן מחדש כחוב בעייתי והוחזר לצבור ריבית, כאשר הוא מפגר במשך 60 ימי פיגור ביחס לתנאי החוב החדשים, יחזור שוב להיות מטופל כחוב לא מבצע. לגבי הלוואות לדויר, למעט הלוואות ללא תשלום רבעוני או חודשי, הבנק קובע הפרשה לפי שיטת עומק הפיגור.

יצוין כי לאור הנחיות בנק ישראל מיום 21 באפריל 2020 וכחלק מהמאמצים לסייע ללווים בקשיים, הסדרי חוב שבמסגרתם שונו תנאי החוב ובפרט נדחו מועדי התשלום המקוריים, לא הובאו בחשבון בקביעת סטטוס הפיגור או סיווג החוב.

לפרטים בדבר הנחיות הפיקוח על הבנקים במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, ראה [ביאור 5.כ.1](#).

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א)

2. מידע נוסף על חובות פגומים
א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

31 בדצמבר 2020					
	יתרת ^(ב) חובות פגומים	יתרת ^(ב) בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ^(ג)	יתרת ^(ב) חובות פגומים	יתרת ^(ב) חובות פגומים	יתרת ^(ב) חובות פגומים
בינוי ונדל"ן - בינוי	47	14	63	110	357
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	195	21	130	325	1,086
שרותים פיננסיים	1	1	3	4	403
מסחרי - אחר	1,107	428	487	1,594	3,431
סך הכל מסחרי	1,350	464	683	2,033	5,277
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	-	-	26	26	26
אנשים פרטיים - אחר	334	212	2	336	834
סך הכל ציבור - פעילות בישראל	1,684	676	711	2,395	6,137
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור-מסחרי					
בינוי ונדל"ן	287	86	-	287	358
מסחרי - אחר	1,267	325	45	1,312	1,357
סך הכל מסחרי	1,554	411	45	1,599	1,715
אנשים פרטיים	24	1	1	25	25
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל	1,578	412	46	1,624	1,740
ממשלות בחו"ל	15	-	-	15	15
סך הכל פעילות בחו"ל	1,593	412	46	1,639	1,755
סך הכל ציבור	3,262	1,088	757	4,019	7,877
סך הכל ממשלות	15	-	-	15	15
סך הכל	3,277	1,088	757	4,034	7,892
מזה:					
נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים	2,675	947	594	3,269	
חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים	2,148	589	493	2,641	

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
 (ב) יתרת חוב רשומה.
 (ג) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.
 (ד) יתרה נמוכה מ-1 מיליון ₪.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)
א. חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך)

31 בדצמבר 2019				
	יתרת ^(ב) חובות פגומים	יתרת ^(ב) חובות פגומים	יתרת ^(ג) חובות פגומים	יתרת ^(ג) חובות פגומים
	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל
	יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	יתרת ^(ב) חובות פגומים	יתרת הפרשה פרטנית ^(ג)	יתרת הפרשה פרטנית ^(ג)
פעילות לווים בישראל				
ציבור-מסחרי				
בינוי ונדל"ן - בינוי	323	79	22	11
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	1,097	300	235	2
שרותים פיננסיים	410	4	1	1
מסחרי - אחר	2,981	1,116	541	217
סך הכל מסחרי	4,811	1,499	799	231
אנשים פרטיים - אחר	765	310	3	166
סך הכל ציבור - פעילות בישראל	5,576	1,809	802	397
פעילות לווים בחו"ל				
ציבור-מסחרי				
בינוי ונדל"ן	379	362	-	100
מסחרי - אחר	392	359	222	41
סך הכל מסחרי	771	721	222	141
אנשים פרטיים	1	1	-	1
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל	772	722	222	142
סך הכל ציבור	6,348	2,531	1,024	539
מזה:				
נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים	2,023	694	493	1,329 ^(ד)
חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים	1,019	357	181	662

- (א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
(ב) יתרת חוב רשומה.
(ג) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.
(ד) סווג מחדש.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2019			2020		
מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו ^(א)	יתרה ^(ב) ממוצעת של חובות פגומים	מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו ^(א)	יתרה ^(ב) ממוצעת של חובות פגומים
במיליוני ש"ח					
<u>פעילות לווים בישראל</u>					
<u>ציבור-מסחרי</u>					
-	1	140	-	1	103
3	5	305	1	4	242
-	-	7	-	-	5
5	10	1,152	2	8	1,284
8	16	1,604	3	13	1,634
-	-	-	-	-	9
-	2	317	-	5	317
8	18	1,921	3	18	1,960
<u>פעילות לווים בחו"ל</u>					
<u>ציבור-מסחרי</u>					
-	3	153	-	-	313
5	5	380	2	40	511
5	8	533	2	40	824
-	-	9	-	-	29
5	8	542	2	40	853
-	-	-	-	-	11
5	8	542	2	40	864
13	26 ^(ד)	2,463	5	58 ^(ד)	2,813
-	-	-	-	-	11
13	26 ^(ד)	2,463	5	58 ^(ד)	2,824

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.

(ג) הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.

(ד) אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 410 מיליון ש"ח (2019 - 402 מיליון ש"ח).

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)
ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018		
מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו ^(א)	יתרה ^(ב) ממוצעת של חובות פגומים
במיליוני ש"ח		
פעילות לווים בישראל		
ציבור-מסחרי		
1	1	265
בינוי ונדל"ן - בינוי		
2	4	379
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן		
-	-	6
שרותים פיננסיים		
4	10	1,347
מסחרי - אחר		
7	15	1,997
סך הכל מסחרי		
-	2	373
אנשים פרטיים - אחר		
-	-	(38)
בניכוי יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה ^(ה)		
7	17	2,332
סך הכל ציבור - פעילות בישראל		
פעילות לווים בחו"ל		
ציבור-מסחרי		
6	6	133
בינוי ונדל"ן		
4	6	520
מסחרי - אחר		
10	12	653
סך הכל מסחרי		
1	1	20
אנשים פרטיים		
11	13	673
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל		
18	30 ^(ד)	3,005
סך הכל ציבור		

- (א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
(ב) יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.
(ג) הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.
(ד) אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 294 מיליון ש"ח.
(ה) למידע נוסף ראה [ביאור 136. בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2018](#).

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר							
2019				2020			
צובר שאינו צובר הכנסות ריבית	צובר של 30 ימים ועד 89 ימים ^(ב)	צובר של 30 ימים ועד 89 ימים ^(ב)	צובר שאינו צובר הכנסות ריבית	צובר שאינו צובר הכנסות ריבית	צובר של 30 ימים ועד 89 ימים ^(ב)	צובר של 30 ימים ועד 89 ימים ^(ב)	צובר שאינו צובר הכנסות ריבית
סך הכל ^(ג)	לא בפיגור	לא בפיגור	סך הכל ^(ג)	סך הכל ^(ג)	לא בפיגור	לא בפיגור	סך הכל ^(ג)
במיליוני ש"ח							
<u>פעילות לווים בישראל</u>							
<u>ציבור-מסחרי</u>							
48	15	1	32	87	14	1	72
בינוי ונדל"ן - בינוי							
202	139	-	63	259	67	-	192
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן							
3	1	-	2	2	1	-	1
שרותים פיננסיים							
356	122	8	226	895	325	8	562
מסחרי - אחר							
609	277	9	323	1,243	407	9	827
סך הכל מסחרי							
290	72	5	213	317	126	4	187
אנשים פרטיים - אחר							
899	349	14	536	1,560	533	13	1,014
סך הכל ציבור - פעילות בישראל							
<u>פעילות לווים בחו"ל</u>							
<u>ציבור-מסחרי</u>							
-	-	-	-	17	-	-	17
בינוי ונדל"ן							
120	24	-	96	1,064	4	-	1,060
מסחרי - אחר							
120	24	-	96	1,081	4	-	1,077
סך הכל מסחרי							
120	24	-	96	1,081	4	-	1,077
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל							
1,019	373	14	632	2,641	537	13	2,091
סך הכל ציבור							

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
 (ב) צובר הכנסות ריבית.
 (ג) נכלל בחובות פגומים.

הערה: ההתחייבויות למתן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי הסתכמו ליום 31 בדצמבר 2020 בסך 20 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2019 - 0 מיליון ש"ח).

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

1. ארגונים מחדש שבוצעו

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2019			2020		
יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
<u>פעילות לווים בישראל</u>					
<u>ציבור-מסחרי</u>					
40	41	344	73	74	348
בינוי ונדל"ן - בינוי					
26	26	89	158	158	104
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן					
2	2	22	1	1	12
שרותים פיננסיים					
230	234	1,690	847	851	2,067
מסחרי - אחר					
298	303	2,145	1,079	1,084	2,531
סך הכל מסחרי					
168	171	5,317	214	217	6,092
אנשים פרטיים - אחר					
466	474	7,462	1,293	1,301	8,623
סך הכל ציבור - פעילות בישראל					
<u>פעילות לווים בחו"ל</u>					
<u>ציבור-מסחרי</u>					
12	12	2	61	61	2
בינוי ונדל"ן					
-	-	-	1,039	1,039	8
מסחרי - אחר					
12	12	2	1,100	1,100	10
סך הכל מסחרי					
12	12	2	1,100	1,100	10
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל					
478	486	7,464	2,393	2,401	8,633
סך הכל ציבור					

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

1. ארגונים מחדש שבוצעו (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018		
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש
במיליוני ש"ח		
פעילות לווים בישראל		
ציבור-מסחרי		
400	47	47
בינוי ונדל"ן - בינוי		
161	33	33
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן		
24	2	1 ^(ב)
שרותים פיננסיים		
1,762	253	248
מסחרי - אחר		
2,347	335	329
סך הכל מסחרי		
8,649	217	216
אנשים פרטיים - אחר		
(2,956)	(37)	(37)
בניכוי יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה ^(ב)		
8,040	515	508
סך הכל ציבור - פעילות בישראל		
פעילות לווים בחו"ל		
ציבור-מסחרי		
2	2	2
בינוי ונדל"ן		
6	57	57
מסחרי - אחר		
8	59	59
סך הכל מסחרי		
8	59	59
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל		
8,048	574	567
סך הכל ציבור		

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) למידע נוסף ראה [ביאור 136](#) בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2018.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

2. ארגונים מחדש שכשלו^(ב)

31 בדצמבר					
2018		2019		2020	
יתרת חוב רשומה ^(ג)	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה ^(ג)	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה ^(ג)	מספר חוזים
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
פעילות לווים בישראל					
ציבור-מסחרי					
15	120	22	176	15	144
בינוי ונדל"ן - בינוי					
14	50	15	40	15	46
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן					
^(ה) -	5	1	12	1	7
שרותים פיננסיים					
78	540	104	733	108	810
מסחרי - אחר					
107	715	142	961	139	1,007
סך הכל מסחרי					
49	2,503	58	1,888	54	1,850
אנשים פרטיים - אחר					
(9)	(1,248)	-	-	-	-
בניכוי יתרות שסוגו כנכסים מוזקקים למכירה ^(ד)					
147	1,970	200	2,849	193	2,857
סך הכל ציבור - פעילות בישראל					
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור-מסחרי					
1	2	^(ה) -	1	^(ה) -	1
בינוי ונדל"ן					
60	9	^(ה) -	1	-	-
מסחרי - אחר					
61	11	-	2	-	1
סך הכל מסחרי					
1	2	-	-	-	-
אנשים פרטיים					
62	13	-	2	-	1
סך הכל ציבור - פעילות חו"ל					
209	1,983	200	2,851	193	2,858
סך הכל ציבור					

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
(ב) חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

(ג) יתרת החוב הרשומה לסוף הרבעון בו בוצע הכשל.

(ד) למידע נוסף ראה **ביאור 36. בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2018.**

(ה) יתרות נמוכות מ-1 מיליון ש"ח.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

יתרות לסוף תקופה לפי שיעור המימון (LTV)^(ב), סוג החזר וסוג ריבית

31 בדצמבר 2020					
יתרת הלוואות לדיור					
סיכון אשראי חוץ מאזני סך הכל	¹ מזה: ריבית משתנה	¹ מזה: בולט ובלון	סך הכל ¹		
במיליוני ש"ח					
2,818	36,610	1,525	58,016	עד 60%	שיעור ראשון: שיעור המימון
409	20,923	611	32,366	מעל 60%	
-	4	-	7		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
3,227	57,537	2,136	90,389		סך הכל
31 בדצמבר 2019					
יתרת הלוואות לדיור					
סיכון אשראי חוץ מאזני סך הכל	¹ מזה: ריבית משתנה	¹ מזה: בולט ובלון	סך הכל ¹		
במיליוני ש"ח					
2,270	35,258	1,771	54,809	עד 60%	שיעור ראשון: שיעור המימון
303	19,730	659	29,601	מעל 60%	
-	9	-	11		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
2,573	54,997	2,430	84,421		סך הכל

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
 (ב) היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת. יחס ה-LTV מהווה אינדיקציה נוספת של הבנק להערכת סיכון הלקוח בעת העמדת המסגרת. מידי רבעון נבדקת ההפרשה הקבוצתית המינימאלית בשיעור של 0.35% כנדרש בהוראות בנק ישראל מול ההפרשה בשיעור של 0.75% הנדרשת על אשראי בעל LTV הגבוה מ-60%. יש לציין כי ההפרשה הקבוצתית גבוהה מההפרשה הנדרשת על פי LTV.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ג. אשראי לציבור וסיכון אשראי חוץ מאזני לפי גודל האשראי של הלווה

31 בדצמבר 2020				
סיכון אשראי חוץ מאזני ^{(א)(ב)}	אשראי ^(א)	מספר לוויים ^(ג)	תקרת האשראי	
במיליוני ש"ח			אשראי ללווה באלפי ש"ח	
			טד	מ
1,315	554	468,323	10	0
1,772	976	176,894	20	10
3,437	2,484	196,016	40	20
5,656	6,109	203,842	80	40
5,127	10,863	145,800	150	80
3,856	17,058	100,369	300	150
3,095	26,617	69,205	600	300
4,471	45,179	58,671	1,200	600
3,027	22,735	17,302	2,000	1,200
2,620	14,528	6,345	4,000	2,000
2,789	11,519	2,556	8,000	4,000
4,892	20,547	1,984	20,000	8,000
5,927	21,205	937	40,000	20,000
20,585	55,753	903	200,000	40,000
10,044	19,705	108	400,000	200,000
10,763	11,184	44	800,000	400,000
7,264	8,462	17	1,200,000	800,000
4,993	1,966	5	1,600,000	1,200,000
3,309	5,047	5	2,000,000	1,600,000
2,743	1,641	2	2,400,000	2,000,000
2,419	2,717	2	2,670,975	2,400,000
110,104	306,849	1,449,330		סך הכל

ראה הערות [בעמוד הבא](#).

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
ג. אשראי לציבור וסיכון אשראי חוץ מאזני לפי גודל האשראי של הלווה (המשך)

31 בדצמבר 2019				
תקרת האשראי	מספר לוויים ^(ג)	אשראי ^(א)	סיכון אשראי חוץ מאזני ^(א,ב)	
אשראי ללווה באלפי ש"ח		במיליוני ש"ח		
מ	עד			
0	10	443,831	680	1,194
10	20	170,897	1,074	1,653
20	40	194,004	2,751	3,234
40	80	201,655	6,354	5,330
80	150	148,303	11,413	4,916
150	300	104,624	18,052	3,778
300	600	70,958	27,354	3,046
600	1,200	55,352	42,494	4,092
1,200	2,000	15,552	20,295	2,838
2,000	4,000	5,914	13,439	2,708
4,000	8,000	2,402	10,555	2,993
8,000	20,000	1,892	19,345	4,866
20,000	40,000	888	20,391	5,502
40,000	200,000	889	55,280	20,518
200,000	400,000	85	15,949	7,259
400,000	800,000	40	10,587	11,481
800,000	1,200,000	9	4,404	3,768
1,200,000	1,600,000	4	1,971	3,387
1,600,000	2,000,000	5	3,863	5,016
2,000,000	2,400,000	2	1,538	3,046
2,400,000	2,800,000	1	1,125	1,458
2,800,000	3,200,000	-	-	-
3,200,000	3,942,755	1	1,335	2,607
סך הכל		1,417,308	290,249	104,690

(א) לפני השפעת הפרשות להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לוויים. באשראי מאזני בתוספת שווי הוגן של מכשירים נגזרים בסך 6,218 מיליון ש"ח.

(ב) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות החבות של לווה.

(ג) מספר הלוויים לפי סך הכל אשראי וסיכון אשראי חוץ מאזני.

הערות:

החל במדרגת אשראי של 8,000 אלפי ש"ח נערך המיון בשיטת איחוד ספציפי, לגבי יתר הלוויים הוצג האשראי באיחוד שכבות.

הגדרת "לווה" וכן הגדרת "חבות", לרבות סיכון אשראי חוץ מאזני הינן בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 בנושא "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לוויים".

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ד. מכשירים פיננסיים חוץ - מאזניים

31 בדצמבר				
2019		2020		
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	יתרות החוזים ^(א)	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	יתרות החוזים ^(א)	
במיליוני ש"ח				
א. מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף השנה - עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:				
2	729	3	1,070	אשראי תעודות
74	5,293	68	5,254	ערביות להבטחת אשראי
18	21,248	18	20,141	ערביות לרוכשי דירות
158	16,257	172	17,171	ערביות והתחייבויות אחרות ^(ב)
13	14,837	15	15,670	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
25	12,456	28	12,841	מסגרות חו"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
81	28,655	98	32,567	התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדיין לא ניתן ¹
15	16,723	20	20,460	התחייבויות להוצאת ערביות
-	2,921	-	3,083	מסגרות לפעילות במכשירים נגזרים שלא נוצלו
-	4,778	-	7,175	אישור עקרוני לשמירת שיעור ריבית ^(ג)
1. מזה: חשיפות אשראי בגין מחויבות לספק נזילות למבני איגוח בחסות אחרים שלא נוצלו ב-31 בדצמבר 2019 בסך 207 מיליון ש"ח המחויבויות לעיל מהוות חלק קטן יחסית מהמחויבויות של אותם גופי איגוח.				

(א) יתרת החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף השנה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.

(ב) כולל התחייבויות הבנק בגין חלקו בקרן סיכונים של מסלקת הבורסה והמעוף בסך 421 מיליון ש"ח (ב-31 בדצמבר 2019 סך של 259 מיליון ש"ח).

(ג) התחייבויות למתן אשראי שניתנו ללקוחות במסגרת "אישור עקרוני ושמירת שיעור הריבית" להוראת ניהול בנק תקין 451, נהלים למתן הלוואות לדיור.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
ה. ערבויות לפי מועד פירעון

ליום 31 בדצמבר 2020				
סך הכל	מעל חמש שנים	שלוש עד חמש שנים	שנה עד שלוש שנים	עד שנה
במיליוני ש"ח				
5,254	286	153	1,225	3,590
ערבויות להבטחת אשראי				
20,141	-	-	20,141	-
ערבויות לרוכשי דירות				
17,171	1,087	957	4,929	10,198
ערבויות והתחייבויות אחרות				
42,566	1,373	1,110	26,295	13,788
סך הכל ערבויות				

ליום 31 בדצמבר 2019				
סך הכל	מעל חמש שנים	שלוש עד חמש שנים	שנה עד שלוש שנים	עד שנה
במיליוני ש"ח				
5,293	241	124	809	4,119
ערבויות להבטחת אשראי				
21,248	-	-	21,248	-
ערבויות לרוכשי דירות				
16,257	1,513	2,072	3,043	9,629
ערבויות והתחייבויות אחרות				
42,798	1,754	2,196	25,100	13,748
סך הכל ערבויות				

נתוני הביטחונות שלהלן משקפים ביטחונות שהבנק קיבל ספציפית כנגד ערבויות:
יתרת המזומנים אשר זמינים לבנק במטרה לפצות על הפסדים שמומשו תחת ערבויות אלה ושיפויים הסתכמו לסך של כ-347 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2019 - 319 מיליון ש"ח). כמו כן, ניירות ערך ונכסים סחירים אחרים, המוחזקים כביטחונות, הסתכמו לסך של כ-11 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2019 - 13 מיליון ש"ח).

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

1. מכירה ורכישה של אשראי לציבור

סיכון אשראי לציבור שנמכר

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר									
2019					2020				
יתרה לסוף שנה של האשראי שנמכר, אשר (הפסד)	סך הכל רווח	סיכון אשראי	מזה: בגין אשראי	סיכון אשראי	יתרה לסוף שנה של האשראי שנמכר, אשר (הפסד)	סך הכל רווח	סיכון אשראי	מזה: בגין אשראי	סיכון אשראי
אשראי לציבור שנמכר	אשראי לציבור שנמכר	אשראי לציבור שנמכר	אשראי לציבור שנמכר	אשראי לציבור שנמכר	אשראי לציבור שנמכר	אשראי לציבור שנמכר	אשראי לציבור שנמכר	אשראי לציבור שנמכר	אשראי לציבור שנמכר
במיליוני ש"ח									
1,500	15	62	35	900	1,268	-	-	175	-
סך הכל מסחרי									
1,043	-	-	-	-	898	-	-	-	-
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור									
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
אנשים פרטיים - אחר									
2,543	15	62	35	900	2,166	-	-	175	-
סך הכל סיכון אשראי לציבור									

סיכון אשראי לציבור שנרכש

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2019			2020		
מזה: סיכון אשראי	סיכון אשראי	אשראי לציבור	מזה: סיכון אשראי	סיכון אשראי	אשראי לציבור
אשראי לציבור שנמכר	אשראי לציבור שנמכר	אשראי לציבור שנמכר	אשראי לציבור שנמכר	אשראי לציבור שנמכר	אשראי לציבור שנמכר
במיליוני ש"ח					
-	-	9,419	-	-	8,957
סך הכל מסחרי					
-	-	-	-	-	-
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור					
-	-	70	-	-	61
אנשים פרטיים - אחר					
-	-	9,489	-	-	9,018
סך הכל סיכון אשראי לציבור					

(א) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלת חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ז. סינדיקציות והשתתפות בסינדיקציות של הלוואות

31 בדצמבר 2020					
עסקאות סינדיקציה שיזמו אחרים			עסקאות סינדיקציה שהבנק יזם ^(א)		
חלקו של הבנק		חלקם של אחרים		חלקו של הבנק	
סיכון אשראי	חוץ אשראי	סיכון אשראי	חוץ אשראי	סיכון אשראי	חוץ אשראי
מאזני ^(ב)	לציבור	מאזני ^(ב)	לציבור	מאזני ^(ב)	לציבור
במיליוני ש"ח					
1,281	17,859	4,743	8,513	2,464	4,280
-	91	166	2,522	166	2,505
-	289	-	1	-	1
1,281	18,239	4,909	11,036	2,630	6,786

31 בדצמבר 2019					
עסקאות סינדיקציה שיזמו אחרים			עסקאות סינדיקציה שהבנק יזם ^(א)		
חלקו של הבנק		חלקם של אחרים		חלקו של הבנק	
סיכון אשראי	חוץ אשראי	סיכון אשראי	חוץ אשראי	סיכון אשראי	חוץ אשראי
מאזני ^(ב)	לציבור	מאזני ^(ב)	לציבור	מאזני ^(ב)	לציבור
במיליוני ש"ח					
1,602	2,611	3,878	7,996	2,692	3,764
-	-	190	2,940	190	2,927
-	-	-	1	-	1
1,602	2,611	4,068	10,937	2,882	6,692

(א) לרבות אם התאגיד הבנקאי נותן שירות מהותי בעסקת הסינדיקציה.
 (ב) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלת חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.

ביאור 31 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

31 בדצמבר 2020						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ^(ב)	מטבע חוץ ^(א)			מטבע ישראלי	
		במטבעות אחרים	באירו	בדולרים של ארה"ב	צמוד למדד המחירים לצרכן	לא צמוד
במיליוני ש"ח						
נכסים						
136,194	848	1,999	1,457	5,416	-	126,474
מזומנים ופיקדונות בבנקים						
92,297	4,396	5,141	3,895	42,965	5,194	30,706
ניירות ערך						
3,019	-	880	1	1,554	-	584
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר						
295,341	924	5,403	3,377	31,124	43,202	211,311
אשראי לציבור, נטו ^(ג)						
632	-	-	10	613	-	9
אשראי לממשלה						
795	795	-	-	-	-	-
השקעות בחברות כלולות						
2,932	2,932	-	-	-	-	-
בניינים וציוד						
15,252	4,957	464	807	3,004	12	6,008
נכסים בגין מכשירים נגזרים						
15	15	-	-	-	-	-
מוניטין						
9,558	1,179	39	1	916	4	7,419
נכסים אחרים						
556,035	16,046	13,926	9,548	85,592	48,412	382,511
סך כל הנכסים						
התחייבויות						
447,031	1,676	5,668	9,256	108,671	10,925	310,835
פיקדונות הציבור						
15,143	113	71	642	3,710	-	10,607
פיקדונות מבנקים						
208	-	-	9	84	-	115
פיקדונות הממשלה						
605	-	-	-	251	-	354
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר						
16,303	-	-	-	2,445	9,244	4,614
אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים						
17,315	4,908	892	1,159	3,172	178	7,006
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים						
21,335	347	166	20	787	12,269	7,746
התחייבויות אחרות						
517,940	7,044	6,797	11,086	119,120	32,616	341,277
סך כל ההתחייבויות						
38,095	9,002	7,129	(1,538)	(33,528)	15,796	41,234
הפרש^(ד)						
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:						
-	482	(7,990)	1,052	32,704	(701)	(25,547)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)						
-	-	65	236	(959)	-	658
אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
-	12	19	102	(44)	-	(89)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
38,095	9,496	(777)	(148)	(1,827)	15,095	16,256
סך הכל כללי						
-	-	84	252	(1,109)	-	773
אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						
-	238	(82)	419	181	-	(756)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						

(א) כולל צמודים למטבע חוץ.

(ב) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(ג) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיס הצמדה בהתאם להצמדה של האשראי בגינו נוצר בסך 5,290 מיליון ש"ח.

(ד) הון עצמי כולל זכויות שאינן מקנות שליטה.

ביאור 31 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

31 בדצמבר 2019						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ^(ב)	מטבע חוץ ^(א)			מטבע ישראלי	
		במטבעות אחרים	באירו	בדולרים של ארה"ב	צמוד למדד המחירים לצרכן	לא צמוד
במיליוני ש"ח						
נכסים						
76,213	917	1,859	1,103	6,785	-	65,549
מזומנים ופיקדונות בבנקים						
84,949	3,712	1,953	5,059	38,649	3,186	32,390
ניירות ערך						
1,117	-	(ה)	(ה)	956 (ה)	-	161
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר						
282,478	424	5,096	3,775	31,513	43,731	197,939
אשראי לציבור, נטו ^(ג)						
744	-	-	20	713	-	11
אשראי לממשלה						
765	765	-	-	-	-	-
השקעות בחברות כלולות						
3,043	3,043	-	-	-	-	-
בניינים וציוד						
10,970	3,693	228	187	2,111	97	4,654
נכסים בגין מכשירים נגזרים						
16	16	-	-	-	-	-
מוניטין						
8,486	259	20	3	757	4	7,443
נכסים אחרים						
468,781	12,829	9,156	10,147	81,484	47,018	308,147
סך כל הנכסים						
התחייבויות						
373,644	1,368	5,220	9,531	99,241	13,878	244,406
פיקדונות הציבור						
6,176	-	67	444	3,385	-	2,280
פיקדונות מבנקים						
315	-	-	8	199	-	108
פיקדונות הממשלה						
123	11	(ה)	(ה)	(ה)	-	112
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר						
19,958	-	-	-	-	14,337	5,621
אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים						
11,528	3,637	301	185	1,698	285	5,422
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים						
21,163	350	115	19	496	13,093	7,090
התחייבויות אחרות						
432,907	5,366	5,703	10,187	105,019	41,593	265,039
סך כל ההתחייבויות						
35,874	7,463	3,453	(40)	(23,535)	5,425	43,108
הפרש^(ד)						
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:						
-	634	(4,150)	(1,159)	23,180	(3,009)	(15,496)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)						
-	-	(1)	972	(1,351)	-	380
אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
-	-	8	133	(128)	-	(13)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
35,874	8,097	(690)	(94)	(1,834)	2,416	27,979
סך הכל כללי						
-	-	2	1,496	(1,531)	-	33
אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						
-	-	71	1,188	(113)	-	(1,146)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						

(א) כולל צמודים למטבע חוץ.

(ב) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(ג) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיס הצמדה בהתאם להצמדה של האשראי בגינו נוצר בסך 3,328 מיליון ש"ח.

(ד) הון עצמי כולל זכויות שאינן מקנות שליטה.

(ה) סווג מחדש.

ביאור 32 - נכסים והתחייבויות לפי מטבע ולפי תקופה לפירעון^(א)

31 בדצמבר 2020			
תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים			
מט"ל שנה עד שנתיים	מט"ל שלושה חודשים עד שנה ^(ב)	מט"ל חודש עד שלושה חודשים ^(ג)	מט"ל עם דרישה ועד חודש ^(ד)
במיליוני ש"ח			
מטבע ישראלי (לרבות צמוד מט"ח):			
36,393	39,140	23,167	175,498
נכסים ¹			
8,721	24,223	27,461	275,908
התחייבויות ²			
27,672	14,917	(4,294)	(100,410)
הפרש			
30,916	32,250	20,419	47,075
מזה: אשראי לציבור ¹			
6,954	21,357	23,162	266,578
מזה: פיקדונות הציבור ²			
(1,068)	(13,271)	(3,844)	(8,324)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)			
131	688	193	(300)
אופציות (במונחי נכס הבסיס)			
26,735	2,334	(7,945)	(109,034)
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים			
מטבע חוץ^(א)			
13,076	27,219	10,733	22,882
נכסים ¹			
2,107	16,954	13,186	100,749
התחייבויות ²			
10,969	10,265	(2,453)	(77,867)
הפרש			
5,208	8,428	4,585	10,859
מזה: אשראי לציבור ¹			
1,085	12,909	10,211	94,555
מזה: פיקדונות הציבור ²			
9,533	6,288	(5,170)	(71,155)
מזה: הפרש בדולר			
3,595	4,009	1,407	(11,096)
מזה: הפרש בגין פעילות חוץ			
1,068	13,271	3,844	8,324
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)			
(131)	(688)	(193)	300
אופציות (במונחי נכס הבסיס)			
11,906	22,848	1,198	(69,243)
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים			
סך הכל			
49,469	66,359	33,900	198,380
נכסים ¹			
10,828	41,177	40,647	376,657
התחייבויות ²			
38,641	25,182	(6,747)	(178,277)
הפרש ^(ה)			
36,124	40,678	25,004	57,934
מזה: אשראי לציבור ¹			
8,039	34,266	33,373	361,133
מזה: פיקדונות הציבור ²			

- (א) בביאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סעיפי הנכסים וההתחייבויות לפי מטבעות, בהתאם לתקופות הנתרות למועד הפירעון החוזי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי מחיקות חשבונאיות והפרשות להפסדי אשראי.
- (ב) נכסים ללא תקופת פירעון כולל נכסים בסך 774 מיליון ש"ח שזמן פרעונם עבר.
- (ג) לא כולל מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
- (ד) כפי שנכללה **בביאור 31**, לרבות סכומים חוץ מאזניים בגין נגזרים, שאינם מסולקים נטו.
- (ה) שיעור תשואה חוזי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים החוזיים הצפויים המוצגים בביאור זה בגין פריט כספי אל היתרה המאזנית שלו.
- (ו) אשראי בתנאי חח"ד, שסווג בהתאם לתקופת המסגרת, הינו בסך 8.7 מיליארד ש"ח. אשראי בחריגה בסך 0.8 מיליארד ש"ח, סווג ללא מועד פירעון.
- (ז) אין הפרש זה משקף בהכרח חשיפה בריבית ו/או במאזני הצמדה.

הערה: סך הכל התחייבויות ממוריאליות שכנגדן ניתן אשראי לטווח קצר בבנק הינו 6.0 מיליארד ש"ח.

יתרה מאזנית ⁽⁷⁾									
שיעור תשואה חוזי ^(ה)	סך הכל	ללא תקופת פירעון ^(ב)	סך הכל תזרימי מזומנים	מעל עשרים שנים	מעל עשר עד עשרים שנים	מעל חמש עד עשר שנים	מעל ארבע עד חמש שנים	מעל שלוש עד ארבע שנים	מעל שנתיים עד שלוש שנים
באחוזים									
3.02	432,080	2,783	474,381	17,668	49,571	55,439	19,753	24,057	33,695
1.39	375,661	1,828	376,390	4,898	5,607	4,838	4,101	5,432	15,201
	56,419	955	97,991	12,770	43,964	50,601	15,652	18,625	18,494
3.39	254,511	1,221	296,204	13,643	46,195	46,870	14,930	19,469	24,437
1.78	321,790	-	323,129	-	683	1,200	757	1,031	1,407
	(25,805)	-	(25,567)	-	(286)	955	(812)	275	808
	713	-	713	-	-	-	-	-	1
	31,327	955	73,137	12,770	43,678	51,556	14,840	18,900	19,303
2.42	112,866	1,242	122,868	6,859	6,719	16,524	4,711	5,485	8,660
2.04	140,143	59	144,043	80	157	8,139	505	644	1,522
	(27,277)	1,183	(21,175)	6,779	6,562	8,385	4,206	4,841	7,138
3.70	39,906	1,229	41,089	352	220	3,258	2,076	2,504	3,599
1.32	123,565	-	124,288	-	-	4,795	-	15	718
	(33,231)	909	(27,679)	6,639	5,989	7,180	3,366	4,037	5,614
	4,604	53	6,340	1,822	799	(595)	2,046	1,845	2,508
	25,805	-	25,567	-	286	(955)	812	(275)	(808)
	(713)	-	(713)	-	-	-	-	-	(1)
	(2,185)	1,183	3,679	6,779	6,848	7,430	5,018	4,566	6,329
2.90	544,946	4,025	597,249	24,527	56,290	71,963	24,464	29,542	42,355
1.57	515,804	1,887	520,433	4,978	5,764	12,977	4,606	6,076	16,723
	29,142	2,138	76,816	19,549	50,526	58,986	19,858	23,466	25,632
3.43	294,417	2,450	337,293	13,995	46,415	50,128	17,006	21,973	28,036
1.66	445,355	-	447,417	-	683	5,995	757	1,046	2,125

ביאור 32 - נכסים והתחייבויות לפי מטבע ולפי תקופה לפירעון^(א) (המשך)

31 בדצמבר 2019			
תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים			
מט"ח	מט"ח	מט"ח	מט"ח
עד שנתיים	עד שנה ^(ב)	עד שלושה חודשים ^(ג)	עד דרישה ועד חודש ^(ד)
מט"ח	מט"ח	מט"ח	מט"ח
שנה	שלושה חודשים	עד שלושה חודשים ^(ג)	עד דרישה ועד חודש ^(ד)
שנתיים	עד שנה ^(ב)	עד שלושה חודשים ^(ג)	עד דרישה ועד חודש ^(ד)
במיליוני ש"ח			
מטבע ישראלי (לרבות צמוד מט"ח):			
34,052	49,105	24,022	115,916
נכסים ¹			
12,157	36,117	18,070	208,260
התחייבויות ²			
21,895	12,988	5,952	(92,344)
הפרש			
28,311	33,209	18,821	46,832
מזה: אשראי לציבור ¹			
7,402	25,431	16,592	199,828
מזה: פיקדונות הציבור ²			
(647)	(8,136)	(4,184)	(6,936)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)			
90	(132)	60	165
אופציות (במונחי נכס הבסיס)			
21,338	4,720	1,828	(99,115)
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים			
מטבע חוץ^(א)			
18,434	20,564	9,007	22,102 ^(מ)
נכסים ¹			
1,770	20,191	15,791	85,298 ^(מ)
התחייבויות ²			
16,664	373	(6,784)	(63,196)
הפרש			
6,934	8,362	3,802	9,902
מזה: אשראי לציבור ¹			
1,292	17,811	13,750	80,449
מזה: פיקדונות הציבור ²			
16,698	(2,312)	(7,905)	(58,387)
מזה: הפרש בדולר			
4,254	2,786	(304)	(9,944)
מזה: הפרש בגין פעילות חוץ			
647	8,136	4,184	6,936
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)			
(90)	132	(60)	(165)
אופציות (במונחי נכס הבסיס)			
17,221	8,641	(2,660)	(56,425)
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים			
סך הכל			
52,486	69,669	33,029	138,018
נכסים ¹			
13,927	56,308	33,861	293,558
התחייבויות ²			
38,559	13,361	(832)	(155,540)
הפרש ^(ו)			
35,245	41,571	22,623	56,734
מזה: אשראי לציבור ¹			
8,694	43,242	30,342	280,277
מזה: פיקדונות הציבור ²			

(א) בביאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סעיפי הנכסים וההתחייבויות לפי מטבעות, בהתאם לתקופות הנתרות למועד הפירעון החוזי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי מחיקות חשבונאיות והפרשות להפסדי אשראי.

(ב) נכסים ללא תקופת פירעון כולל נכסים בסך 864 מיליון ש"ח שזמן פרעונם עבר.

(ג) לא כולל מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

(ד) כפי שנכללה בביאור 31, לרבות סכומים חוץ מאזניים בגין נגזרים, שאינם מסולקים נטו.

(ה) שיעור תשואה חוזי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים החוזיים הצפויים המוצגים בביאור זה בגין פריט כספי אל היתרה המאזנית שלו.

(ו) אשראי בתנאי ח"ד, שסווג בהתאם לתקופת המסגרת, הינו בסך 8.3 מיליארד ש"ח. אשראי בחריגה בסך 1.0 מיליארד ש"ח, סווג ללא מועד פירעון.

(ז) אין הפרש זה משקף בהכרח חשיפה בריבית ו/או במאזני הצמדה.

(ח) סווג מחדש.

הערה: סך הכל התחייבויות ממוריאליות שכנגדן ניתן אשראי לטווח קצר בכנק הינו 5.7 מיליארד ש"ח.

יתרה מאזנית ⁽¹⁾									
שיעור תשואה חוזי ⁽ⁿ⁾	יתרה מאזנית ⁽¹⁾			מעל עשרים שנים	מעל עשר שנים	מעל חמש עד עשר שנים	מעל ארבע עד חמש שנים	מעל שלוש עד ארבע שנים	מעל שנתיים עד שלוש שנים
	סך הכל	ללא תקופת פירעון ⁽²⁾	סך הכל תזרימי מזומנים						
באחוזים									
3.09	355,809	2,713	394,333	15,840	44,093	49,237	15,698	19,923	26,447
1.41	307,176	1,098	310,060	5,775	6,040	8,354	5,253	3,908	6,126
	48,633	1,615	84,273	10,065	38,053	40,883	10,445	16,015	20,321
3.33	241,668	1,133	279,454	12,362	41,148	43,087	14,348	17,862	23,474
1.02	258,321	-	259,041	-	675	2,088	1,214	1,133	4,678
	(17,807)	-	(17,352)	-	62	932	(11)	632	936
	185	-	184	-	-	-	-	-	1
	31,011	1,615	67,105	10,065	38,115	41,815	10,434	16,647	21,258
3.19 ⁽ⁿ⁾	103,836	2,194	111,875	3,797	5,390	13,172	4,326	6,503	8,580
1.64 ⁽ⁿ⁾	124,002	28	125,331	48	61	376	240	613	943
	(20,166)	2,166	(13,456)	3,749	5,329	12,796	4,086	5,890	7,637
3.83	40,386	2,193	40,786	330	357	2,592	1,958	2,950	3,599
1.68	113,955	-	114,212	-	-	-	5	330	575
	(22,763)	2,159	(16,728)	3,407	4,911	11,504	3,683	4,705	6,968
	6,078	268	9,004	1,069	1,098	3,623	1,758	2,390	2,274
	17,807	-	17,352	-	(62)	(932)	11	(632)	(936)
	⁽ⁿ⁾ (185)	-	(184)	-	-	-	-	-	(1)
	(2,544)	2,166	3,712	3,749	5,267	11,864	4,097	5,258	6,700
3.11	459,645	4,907	506,208	19,637	49,483	62,409	20,024	26,426	35,027
1.48	431,178	1,126	435,391	5,823	6,101	8,730	5,493	4,521	7,069
	28,467	3,781	70,817	13,814	43,382	53,679	14,531	21,905	27,958
3.40	282,054	3,326	320,240	12,692	41,505	45,679	16,306	20,812	27,073
1.22	372,276	-	373,253	-	675	2,088	1,219	1,463	5,253

ביאור 33א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

א. כללי

הביאור כולל מידע בדבר הערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים על פי הנחיות המפקח על הבנקים. לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן במקרים אלה נאמד על פי הערך הנוכחי של תזרים המזומן העתידי המהווה בשיעור ריבית המשקף את רמת הריבית בו הייתה מבוצעת עסקה דומה ביום הדיווח. אומדן של השווי ההוגן מחושב באמצעות הערכת תזרים המזומן העתידי וקביעת שיעור ריבית הניכיון שהוא סובייקטיבי. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן המוצגת אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. בהנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית. בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית. יותר מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן יתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים עשויים להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפירעון. בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי הקבוצה כעסק ח'. כמו כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי ההוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

ב. עיקרי השיטות וההנחות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

נכסים פיננסיים:

אשראי לציבור - השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומן עתידיים מנוכים בשיעור ניכיון מתאים. יתרת האשראי מוינה למספר קטגוריות בהתאם למגזר הפעילות וכן לדרוג האשראי של הלווים. בכל קטגוריה חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן וריבית) לפי בסיסי ההצמדה השונים. תקבולים אלה הונו בשיעורי ריבית המשקפים את רמת הסיכון והמרווח הממוצע הגלומים באשראי באותה קטגוריה ואת תקופת האשראי.

בדרך כלל שיעור ריבית זה נקבע לפי שיעור ריבית לפיו נעשות עסקאות דומות במועד הדיווח.

השווי ההוגן של יתרות חובה בחשבונות עו"ש, הוערך בהתאם לערך במאזן.

השווי ההוגן של חובות פגומים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. בכל מקרה, שיעורי ריבית אלה משקפים את שיעורי הריבית הגבוהים ביותר המשמשים את הקבוצה בעסקאות במועד הדיווח באותו מגזר.

שווי הוגן של יתרות עו"ש שסווגו כחובות פגומים חושב בהתאם לאומדן המח"מ שלהם ולפי שיעורי הריבית המירביים הנהוגים בבנק.

תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות פגומים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות והפרשות להפסדי אשראי.

פיקדונות בבנקים ואשראי לממשלות - שיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעורי ריבית שבהם בוצעו עסקאות דומות במועד הדיווח.

ניירות ערך - ניירות ערך סחירים לפי שווי שוק. ניירות ערך שאינם סחירים, מניית לפי עלות ואגרות חוב לפי מודל המביא בחשבון את הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים מנוכים בשיעור ניכיון מתאים והמביאים בחשבון גם את ההסתברות לכשל וערך השוק.

התחייבויות פיננסיות:

פיקדונות הציבור - יתרת הפיקדונות מוינה למספר קטגוריות בהתאם למגזרי הפעילות, בסיסי ההצמדה ותקופות ההפקדה. בכל קטגוריה חושב התזרים של התשלומים העתידיים (קרן וריבית). תשלומים אלה הונו בשיעורי ריבית המשקפים את שיעור הריבית הממוצע בו הקבוצה מגייסת פיקדונות דומים מאותה קטגוריה לתקופה שנותרה עד לפירעון. חשבונות עבור ושכ (עו"ש) ופיקדונות ללא זמן פירעון-היתרה במאזן נחשבת כאומדן של השווי ההוגן.

פיקדונות מבנקים ופיקדונות ממשלות- השווי ההוגן נאמד בשיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי אומדן שיעורי הריבית שבהם הקבוצה עשויה לגייס פיקדונות דומים במועד הדיווח.

אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים - לפי שווי שוק או בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעור ריבית בו הקבוצה מגייסת פיקדונות דומים, או יכולה להנפיק כתבי התחייבות דומים ביום הדיווח.

ביאור 33א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

נכסים והתחייבויות פיננסיים אחרים:

מכשירים פיננסיים נגזרים:

מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר המכשיר, ההערכה נעשתה לפי השוק הפעיל ביותר. מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיוצא בזה).

31 בדצמבר 2020				
שווי הוגן				
יתרה במאזן	רמה 1 ^(א)	רמה 2 ^(א)	רמה 3 ^(א)	סך הכל
במיליוני ש"ח				
נכסים פיננסיים				
מזומנים ופיקדונות בכנקים	136,194	127,710	6,938	1,581
ניירות ערך ^(ב)	92,297	50,256	38,510	4,187
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר	3,019	3,019	-	-
אשראי לציבור, נטו	295,341	2,661	91,683	201,873
אשראי לממשלות	632	-	24	589
נכסים בגין מכשירים נגזרים	15,252	2,644	10,841	1,767
נכסים פיננסיים אחרים	1,950	38	-	1,912
סך כל הנכסים הפיננסיים	544,685^(ג)	186,328	147,996	211,909
התחייבויות פיננסיות				
פיקדונות הציבור	447,031	3,473	337,410	105,878
פיקדונות מבנקים	15,143	113	6,034	8,929
פיקדונות מממשלות	208	-	94	122
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר	605	605	-	-
אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים	16,303	16,233	-	802
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	17,315	2,631	14,445	239
התחייבויות פיננסיות אחרות	5,746	257	4,272	1,217
סך כל ההתחייבויות הפיננסיות	502,351^(ד)	23,312	362,255	117,187
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים				
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי	301	-	-	301
בנוסף, התחייבויות בגין זכויות עובדים ברוטו - פנסיה ופיצויים ^(ד)	20,491	-	203	20,288

- (א) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
 (ב) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה [ביאור 12](#).
 (ג) מזה: נכסים והתחייבויות בסך 144,975 מיליון ש"ח ובסך 309,860 מיליון ש"ח, בהתאמה אשר היתרה במאזן שלהם זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ביאורים [233-233](#).
 (ד) ההתחייבות מוצגת בברוטו, אינה מתחשבת בנכסי התכנית המנוהלים כנגדה.

ביאור 33א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

31 בדצמבר 2019				
סך הכל	שווי הוגן			יתרה במאזן
	רמה 3 ^(א)	רמה 2 ^(א)	רמה 1 ^(א)	
במיליוני ש"ח				
נכסים פיננסיים				
76,192	1,251	8,104	66,837	76,213
מזומנים ופיקדונות בכנקים				
85,406	2,772	31,831	50,803	84,949
ניירות ערך ^(ב)				
1,117	-	-	1,117 ^(ה)	1,117 ^(ה)
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר				
283,464	192,218	88,862	2,384	282,478
אשראי לציבור, נטו				
770	759	11	-	744
אשראי לממשלות				
10,970	1,237 ^(ה)	7,587 ^(ה)	2,146 ^(ה)	10,970
נכסים בגין מכשירים נגזרים				
2,008	1,961	-	47	2,009
נכסים פיננסיים אחרים				
459,927	200,198	136,395	123,334	458,480 ^(ג)
סך כל הנכסים הפיננסיים				
התחייבויות פיננסיות				
372,353	98,136	270,780	3,437	373,644
פיקדונות הציבור				
6,160	183	5,977	-	6,176
פיקדונות מבנקים				
323	87	236	-	315
פיקדונות מממשלות				
123	-	-	123 ^(ה)	123 ^(ה)
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר				
20,869	828	-	20,041	19,958
אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נידחים				
11,528	295	9,100 ^(ה)	2,133 ^(ה)	11,528
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				
5,055	607	4,348	100	5,052
התחייבויות פיננסיות אחרות				
416,411	100,136	290,441	25,834	416,796 ^(ג)
סך כל ההתחייבויות הפיננסיות				
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים				
301	301	-	-	301
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי				
20,470	20,284	186	-	20,470
בנוסף, התחייבויות בגין זכויות עובדים ברוטו - פנסיה ופיצויים ^(ד)				

- (א) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
 (ב) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה [ביאור 12](#).
 (ג) מזה: נכסים והתחייבויות בסך 129,303 מיליון ש"ח ובסך 216,344 מיליון ש"ח, בהתאמה אשר היתרה במאזן שלהם זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה [ביאורים 233-233](#).
 (ד) ההתחייבות מוצגת בברוטו, אינה מתחשבת בנכסי התכנית המנוהלים כנגדה.
 (ה) סוג מחדש.

ביאור 333 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן
א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

31 בדצמבר 2020			
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
מחירים	נתונים נצפים	נתונים לא נצפים	סך הכל שווי הוגן
מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	משמעותיים אחרים (רמה 2)	משמעותיים (רמה 3)	
במיליוני ש"ח			
נכסים			
אגרות חוב זמינות למכירה:			
29,809	4,979	33	34,821
אגרות חוב ממשלת ישראל			
11,046	8,847	-	19,893
אגרות חוב ממשלות זרות			
-	69	-	69
אגרות חוב מוסדות פיננסיים בישראל			
-	8,861	-	8,861
אגרות חוב מוסדות פיננסיים זרים			
-	4,440	2,556	6,996
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)			
105	115	-	220
אגרות חוב אחרות בישראל			
-	6,059	8	6,067
אגרות חוב אחרות זרים			
40,960	33,370	2,597	76,927
סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה			
מניות וקרנות נאמנות שאינן למסחר:			
2,769	-	-	2,769
מניות וקרנות נאמנות שאינן למסחר			
ניירות ערך למסחר:			
3,144	-	-	3,144
אגרות חוב ממשלת ישראל			
223	-	-	223
אגרות חוב ממשלות זרות			
323	-	-	323
אגרות חוב מוסדות פיננסיים בישראל			
-	98	-	98
אגרות חוב מוסדות פיננסיים זרים			
-	58	22	80
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)			
58	-	-	58
אגרות חוב אחרות בישראל			
-	44	2	46
אגרות חוב אחרות בחו"ל			
61	-	-	61
מניות וקרנות נאמנות למסחר			
3,809	200	24	4,033
סך הכל ניירות ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נגזרים:			
-	144	148	292
חוזי שקל - מדד			
14	4,448	439	4,901
חוזי ריבית			
-	3,553	1,158	4,711
חוזי מטבע - חוץ			
2,062	2,677	18	4,757
חוזי מניות			
149	19	4	172
חוזי סחורות ואחרים			
419	-	-	419
פעילות בשוק המעוף			
2,644	10,841	1,767	15,252
סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים			
אחרים:			
3,567	-	-	3,567
אשראי ופיקדונות בגין השאלות ניירות ערך			
3,019	-	-	3,019
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר			
38	-	-	38
אחר			
6,624	-	-	6,624
סך הכל אחרים			
56,806	44,411	4,388	105,605
סך כל הנכסים			

ביאור 333 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

31 בדצמבר 2020			
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
מחירים	נתונים נצפים	נתונים לא נצפים	סך הכל שווי הוגן
מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	משמעותיים אחרים (רמה 2)	משמעותיים (רמה 3)	
במיליוני ש"ח			
התחייבויות			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:			
-	332	63	395
חוזי שקל - מדד			
14	5,288	-	5,302
חוזי ריבית			
-	6,145	176	6,321
חוזי מטבע - חוץ			
2,050	2,657	-	4,707
חוזי מניות			
148	23	-	171
חוזי סחורות ואחרים			
419	-	-	419
פעילות בשוק המעוף			
2,631	14,445	239	17,315
סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים			
אחרים:			
3,474	21	-	3,495
פיקדונות הציבור			
605	-	-	605
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר			
257	-	-	257
אחרים			
4,336	21	-	4,357
סך הכל אחרים			
6,967	14,466	239	21,672
סך כל התחייבויות			

ביאור 333 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

31 בדצמבר 2019			
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	סך הכל שווי הוגן
במיליוני ש"ח			
נכסים			
אגרות חוב זמינות למכירה:			
30,470	2,662	-	33,132
אגרות חוב ממשלת ישראל			
12,258	5,863	-	18,121
אגרות חוב ממשלות זרות			
41	9,556	-	9,597
אגרות חוב מוסדות פיננסיים זרים			
-	6,293	1,455	7,748
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)			
108	32	-	140
אגרות חוב אחרות בישראל			
-	3,530	-	3,530
אגרות חוב אחרות זרים			
42,877	27,936	1,455	72,268
סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה			
מניות וקרנות זמינות למכירה:			
2,395	-	-	2,395
מניות וקרנות נאמנות			
ניירות ערך למסחר:			
2,715	-	-	2,715
אגרות חוב ממשלת ישראל			
213	-	-	213
אגרות חוב ממשלות זרות			
101	-	-	101
אגרות חוב מוסדות פיננסיים בישראל			
-	201	-	201
אגרות חוב מוסדות פיננסיים זרים			
-	154	-	154
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)			
53	-	-	53
אגרות חוב אחרות בישראל			
-	87	-	87
אגרות חוב אחרות בחו"ל			
3,082	442	-	3,524
סך הכל ניירות ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נגזרים:^(א)			
-	127	82	209
חוזי שקל - מדד			
17	3,667	764	4,448
חוזי ריבית			
-	1,942	379	2,321
חוזי מטבע - חוץ			
1,774	1,841	8	3,623
חוזי מניות			
30	10	4	44
חוזי סחורות ואחרים			
325	-	-	325
פעילות בשוק המעוף			
2,146	7,587	1,237	10,970
סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים			
אחרים:			
3,564	-	-	3,564
אשראי ופיקדונות בגין השאלות ניירות ערך			
1,117 ^(א)	-	-	1,117
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר			
47	-	-	47
אחר			
4,728	-	-	4,728
סך הכל אחרים			
55,228	35,965	2,692	93,885
סך כל הנכסים			

(א) סווג מחדש.

ביאור 333 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

31 בדצמבר 2019			
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
מחירים	נתונים נצפים	נתונים לא נצפים	סך הכל שווי הוגן
מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	משמעותיים אחרים (רמה 2)	משמעותיים (רמה 3)	
במיליוני ש"ח			
התחייבויות			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:^(א)			
-	265	38	303
14	4,429	-	4,443
-	2,547	257	2,804
1,763	1,846	-	3,609
30	13	-	43
326	-	-	326
2,133	9,100	295	11,528
אחרים:			
3,437	44	6	3,487
123 ^(א)	-	-	123
100	-	-	100
3,660	44	6	3,710
5,793	9,144	301	15,238

(א) סווג מחדש.

ביאור 333 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)
ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה

31 בדצמבר 2020					
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-					
מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	נתונים נצפים משמעותיים (רמה 3)	סך הכל שווי הוגן	סך כל הרווח (הפסד) בגין שינויים בשווי בתקופה	
במיליוני ש"ח					
-	-	737	737	737	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
-	-	737	737	(179)	סך הכל
31 בדצמבר 2019					
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-					
מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	נתונים נצפים משמעותיים (רמה 3) (א)	סך הכל שווי הוגן	סך כל הרווח (הפסד) בגין שינויים בשווי בתקופה (א)	
במיליוני ש"ח					
-	-	508	508	508	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
-	-	508	508	76	סך הכל

(א) הוצג מחדש.

ביאור 33ג - שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020											
רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2020	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2020	העברות מרמה 3 ^(ג)	העברות אל רמה 3 ^(א)	התאמות מתרגום דוחות כספיים	מכירות סילוקים	רכישות והנפקות	ברוח כולל אחר ^(ב)	כדוח רווח והפסד ^(א)	שווי הוגן לתחילת השנה	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו ונכללו:	
במיליוני ש"ח											
נכסים											
אגרות חוב זמינות למכירה:											
2	33	-	34	-	-	-	-	-	(1)	-	ממשלת ישראל
-	-	(7)	-	-	-	-	7	-	-	-	מוסדות פיננסיים בחו"ל
5	2,556	-	444	-	(565)	(70)	1,323	8	(39)	1,455	MBS/ABS
-	8	-	9	-	-	-	-	-	(1)	-	אחרים בחו"ל
7	2,597	(7)	487	-	(565)	(70)	1,330	8	(41)	1,455	סך כל אגרות חוב זמינות למכירה
אגרות חוב למסחר:											
-	22	-	22	-	-	-	-	-	-	-	MBS/ABS
-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	אחרים בחו"ל
-	24	-	24	-	-	-	-	-	-	-	סך הכל אגרות חוב למסחר
נכסים בגין מכשירים נגזרים:											
11	148	-	44	-	-	-	-	-	22	82	חוזי שקל - מדד
(319)	439	-	-	-	(209)	-	-	-	(116)	764	חוזי ריבית
878	1,158	-	-	-	-	-	901	-	(122)	379	חוזי מטבע - חוץ
12	18	-	-	-	-	-	-	-	10	8	חוזי מניות
4	4	-	-	-	-	-	-	-	-	4	חוזי סחורות ואחרים
586	1,767	-	44	-	(209)	-	901	-	(206)	1,237	סך כל נכסים בגין מכשירים נגזרים
593	4,388	(7)	555	-	(774)	(70)	2,231	8	(247)	2,692	סך כל הנכסים
התחייבויות											
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:											
-	63	-	56	-	-	-	-	-	(31)	38	חוזי שקל - מדד
-	176	-	-	-	-	-	-	-	(81)	257	חוזי מטבע - חוץ
-	239	-	56	-	-	-	-	-	(112)	295	סך כל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	(6)	6	סך כל אחרים
-	239	-	56	-	-	-	-	-	(118)	301	סך כל ההתחייבויות

(א) רווחים (הפסדים) נטו שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

(ב) רווחים שטרם מומשו נכללו בדוח על השינויים בהון בסעיף רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר.

(ג) העברה מרמה 2 אל רמה 3 - הועברו עסקאות פרוורד מדד לתקופה של מעל שנה, כאשר נכון לתאריך הדוח הכספי התקופה הנותרת לפירעון היא מתחת לשנה.

ביאור 33ג - שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019											
הפסדים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2019	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2019	העברות מרמה 3 ^(א)	התאמות מתרגום דוחות אל רמה 3 ^(א)	מכירות סילוקים	רכישות והנפקות	ברוח כולל אחר ^(ב)	כדוח הפסד ^(א)	שווי הוגן לתחילת השנה	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו ונכללו:		
									רווח	פסד	נטו
במיליוני ש"ח											
נכסים											
אגרות חוב זמינות למכירה:											
(4)	1,455	(1,012)	-	(234)	(315)	308	31	(144)	2,821	MBS/ABS	
נכסים בגין מכשירים נגזרים:											
(25)	82	(5)	18	-	-	-	-	(80)	149	חוזי שקל - מדד	
618	764	-	-	(106)	-	-	-	728 ^(ד)	142	חוזי ריבית	
229	379	-	-	-	-	530	-	(1,122) ^(ד)	971	חוזי מטבע - חוץ	
2	8	-	-	-	-	-	-	(929)	937	חוזי מניות	
(2)	4	-	-	-	-	-	-	(15)	19	חוזי סחורות ואחרים	
822	1,237	(5)	18	(106)	-	530	-	(1,418)	2,218	סך כל נכסים בגין מכשירים נגזרים	
818	2,692	(1,017)	18	(340)	(315)	838	31	(1,562)	5,039	סך כל הנכסים	
התחייבויות											
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:											
12	38	(69)	35	-	-	-	-	(37)	109	חוזי שקל - מדד	
-	257	-	-	-	-	-	-	129	128	חוזי מטבע - חוץ	
12	295	(69)	35	-	-	-	-	92	237	סך כל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	
3	6	-	-	-	-	-	-	3	3	סך כל אחרים	
15	301	(69)	35	-	-	-	-	95	240	סך כל ההתחייבויות	

- (א) רווחים (הפסדים) נטו שמומשו ונכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.
 (ב) הפסדים שטרם מומשו ונכללו בדוח על השינויים בהון בסעיף רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר.
 (ג) העברה מרמה 2 אל רמה 3 - הועברו עסקאות פרוורד מדד לתקופה של מעל שנה ומתחת ל-5 שנים, כאשר נכון לתאריך הדוח הכספי התקופה הנותרת לפירעון היא מתחת לשנה.
 (ד) סוג מחדש.

ביאור T33 - מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3

מידע כמותי לגבי מדידת שווי הוגן ברמה 3

31 בדצמבר 2020				
ממוצע ⁽³⁾	טווח	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכה	שווי הוגן
א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה				
נכסים				
ני"ע זמינים למכירה⁽¹⁾				
bp 205 1.68% 25%	bp 205 1.68% 25%	מרווח הסתברות לכשל שיעור הפסד	היוון תזרימי מזומנים	33 אגרות חוב ממשלת ישראל
bp 163 2.90% 20% 30%	bp 110-215 2%-3.8% 20% 30%	מרווח הסתברות לכשל שיעור פירעון מוקדם שיעור הפסד	היוון תזרימי מזומנים	2,556 אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
bp 158 1.45% 30%	bp 105-210 1.1%-1.8% 30%	מרווח הסתברות לכשל שיעור הפסד	היוון תזרימי מזומנים	8 אחרים בחו"ל
ני"ע למסחר⁽¹⁾				
bp 163 2.90% 20% 30%	bp 110-215 2%-3.8% 20% 30%	מרווח הסתברות לכשל שיעור פירעון מוקדם שיעור הפסד	היוון תזרימי מזומנים	22 אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
bp 158 1.45% 30%	bp 105-210 1.1%-1.8% 30%	מרווח הסתברות לכשל שיעור הפסד	היוון תזרימי מזומנים	2 אחרים בחו"ל
נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾				
0.12%	0%-0.24%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	90 חוזי ריבית שקל - מדד
1.54%	^(*) 0.19%-100%	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי מזומנים	58 חוזי ריבית
1.54%	^(*) 0.19%-100%	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי מזומנים	439 חוזי מטבע - חוץ
1.54%	^(*) 0.19%-100%	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי מזומנים	1,158 חוזים בגין מניות
1.54%	^(*) 0.19%-100%	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי מזומנים	18 חוזים בגין סחורות
1.54%	^(*) 0.19%-100%	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי מזומנים	4 התחייבויות
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾				
0.12%	0%-0.24%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	63 חוזי ריבית שקל - מדד
0.12%	0%-0.24%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	176 חוזי מטבע - חוץ
ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה				
השווי ההוגן של הביטחון				737 אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון

ראה הערות [בעמוד הבא](#).

ביאור T33 - מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3 (המשך) מידע כמותי לגבי מדידת שווי הוגן ברמה 3 (המשך)

31 בדצמבר 2019				
ממוצע ⁽³⁾	טווח	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכה	שווי הוגן
א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה				
נכסים				
ני"ע זמינים למכירה⁽¹⁾				
bp 163	bp 110-215	מרווח	היוון תזרימי מזומנים	1,455
2.90%	2%-3.8%	הסתברות לכשל		
20%	20%	שיעור פירעון מוקדם		
30%	30%	שיעור הפסד		
נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾				
0.43%	0.04%-0.81%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	45
0.75%	^(*) 0.12%-100%	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי מזומנים	37
0.75%	^(*) 0.12%-100%	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי מזומנים	^(N) 764
0.43%	0.04%-0.81%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	82
0.75%	^(*) 0.12%-100%	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי מזומנים	^(N) 297
0.75%	^(*) 0.12%-100%	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי מזומנים	2
(0.07)%	(0.41)%-0.27%	שערי מניות	היוון תזרימי מזומנים	6
0.75%	^(*) 0.12%-100%	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי מזומנים	4
התחייבויות				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾				
0.43%	0.04%-0.81%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	38
0.43%	0.04%-0.81%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	257
(0.07)%	(0.41)%-0.27%	שערי מניות	היוון תזרימי מזומנים	6
ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה				
אשראי פגום שגבייתו מותנית בכיטחון				
השווי ההוגן של הכיטחון ⁽²⁾ 508				

(א) סווג מחדש.
(ב) הוצג מחדש.

* בגין צד נגדי שכשל.

מידע איכותי לגבי מדידת שווי הוגן ברמה 3

1. הנתונים הלא נצפים אשר שימשו במדידת השווי ההוגן של ניירות ערך מגובי נכסים או מגובי משכנתאות הם שיעור המרווח, ההסתברות לכשל, שיעור הפירעון המוקדם וחומרת ההפסד באירוע כשל. גידול/קיטון משמעותי בפרמטרים הלא נצפים, יבוא לידי ביטוי בשווי הוגן נמוך/גבוה באופן משמעותי.
2. הנתונים הלא נצפים אשר שימשו במדידת השווי ההוגן של נגזרים הינם סיכון האשראי של הצד הנגדי לעסקה ושיעור האינפלציה החזוי. ככל שסיכון האשראי של הצד הנגדי לעסקה יהיה גבוה/נמוך, השווי ההוגן של העסקה יהיה נמוך/גבוה. שינוי בשיעור האינפלציה החזוי, ישפיע על השווי ההוגן של העסקאות בהתאם לפוזיציה המדדית של הבנק בעסקאות אלו. ככל שתחזית האינפלציה תעלה (תרד) והבנק מתחייב לשלם את הסכום הצמוד למדד, השווי ההוגן של העסקאות יקטן (יגדל). ככל שתחזית האינפלציה תעלה (תרד) והצד הנגדי לעסקה מחוייב לשלם לבנק את הסכום הצמוד למדד, השווי ההוגן של העסקאות יגדל (יקטן).
3. נתון הממוצע המתייחס לפרמטר הלא נצפה "סיכון צד נגדי לעסקה" משקף ממוצע משוקלל.

ביאור 34 - בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק והחברות המאוחדות שלו

השליטה בבנק

בנק ללא גרעין שליטה

החל מיום 24 במרס 2012 מוגדר הבנק, על פי הקבוע בדיון, כתאגיד בנקאי ללא גרעין שליטה ואין בעל מניות המוגדר כבעל שליטה בבנק.

א. יתרות

31 בדצמבר 2020			
בעלי עניין ^(טו)			
נושאי משרה ^(טז)		מחזיקי מניות-אחרים ^(טז)	
יתרה	יתרה	יתרה	יתרה
הגבוהה	ליום 31	הגבוהה	ליום 31
בדצמבר ^(טז)	בדצמבר	ביותר ^(טז)	בדצמבר
במיליוני ש"ח			
נכסים:			
-	-	-	-
פיקדונות בבנקים			
-	-	-	-
ניירות ערך ^(טז)			
7	5	380	228
אשראי לציבור			
-	-	-	-
הפרשה להפסדי אשראי			
7	5	380	228
אשראי לציבור, נטו			
-	-	-	-
השקעות בחברות כלולות ^(טז)			
-	-	7	5
נכסים אחרים			
התחייבויות:			
21	16	193	193
פיקדונות הציבור			
-	-	-	-
פיקדונות מבנקים			
-	-	-	-
אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים			
-	-	4	4
התחייבויות אחרות			
2	2	18	15
סיכון אשראי בסעיפים חוץ מאזניים^(טז)			

- (א) לרבות בני משפחתם הקרובים כהגדרתם בסעיף ד.80(3) בהוראות הדיווח לציבור.
- (ב) בהתאם לסעיף ד.80(4) בהוראות הדיווח לציבור ותאגידים שאדם או שתאגיד שנכלל באחת הקבוצות של בעלי העניין לפי חוק ניירות ערך, מחזיק 25% או יותר מהון המניות המונפק שלהם או מכח ההצבעה בהם, או רשאי למנות 25% או יותר מהדירקטורים.
- (ג) בהתאם לסעיף ד.80(8) בהוראות הדיווח לציבור.
- (ד) על בסיס היתרות לסופי החודשים.
- (ה) פירוט של סעיפים אלה כלול גם [בביאור 12 וביאור 15](#).
- (ו) ביום 31 בדצמבר 2020 החזקות בעלי עניין בהון הבנק הינם ב-357,837,110 ש"ח ערך נקוב ממניות הבנק (מזה נושאי משרה: 773,093 ש"ח ערך נקוב).
- (ז) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות החבות של לווה.
- (ח) בעל עניין, צד קשור, איש קשור, כהגדרתו בסעיף ד.80 בהוראת הדיווח לציבור.
- (ט) חברות כלולות או חברות מוחזקות בשליטה משותפת, בהתאם לסעיף ד.80(7) בהוראות הדיווח לציבור.
- (י) לרבות מי שמחזיק 5% או יותר מאמצעי השליטה בבנק, בהתאם לסעיף ד.80(2) בהוראות הדיווח לציבור. "מחזיקי מניות אחרים" נכון ליום 31 בדצמבר 2020, כולל באמצעות גופים כבעלותם, הינם אלטשולר שחם בע"מ (החל מיום 19 בדצמבר 2017) המחזיקה למיטב ידיעת הבנק ב-5.08% מההון המניות של הבנק, הפניקס אחזקות בע"מ ואקסלנס השקעות בע"מ (החל מיום 28 באוגוסט 2019) ב-7.32% מהון, הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ (החל מיום 12 במרס 2020) ב-6.52% מההון, ומיטב דש השקעות בע"מ (החל מיום 4 ביוני 2020) ב-5.95% מההון.

צדדים קשורים ⁽ⁿ⁾									
המוחזקים על ידי הבנק									
אחרים ^(א)									
מי שהיה בעל עניין בעת שנעשתה העסקה									
חברות בנות שלא אוחדו					חברות כלולות ^(ב)				
היתרה	יתרה	היתרה	יתרה	היתרה	יתרה	היתרה	יתרה	היתרה	יתרה
הגבוהה	ליום 31	הגבוהה	ליום 31	הגבוהה	ליום 31	הגבוהה	ליום 31	הגבוהה	ליום 31
ביותר ⁽⁷⁾	בדצמבר	ביותר ⁽⁷⁾	בדצמבר	ביותר ⁽⁷⁾	בדצמבר	ביותר ⁽⁷⁾	בדצמבר	ביותר ⁽⁷⁾	בדצמבר
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
548	548	-	-	-	-	-	-	-	-
165	161	841	678	-	-	1	-	1,146	1,146
-	-	-	(50)	-	-	-	-	-	-
165	161	841	628	-	-	1	-	1,146	1,146
-	-	801	795	-	-	-	-	-	-
3	3	3	3	-	-	-	-	17	17
108	108	464	464	5	5	13	-	480	480
-	-	19	12	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	2	3	2	-	-	-	-	1	1
84	84	183	183	-	-	1	-	102	88

ביאור 34 - בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק והחברות המאחדות שלו (המשך)

א. יתרות (המשך)

31 בדצמבר 2019			
בעלי עניין ^(טו)			
מחזיקי מניות-אחרים ^(יא) נושאי משרה ^(א)			
יתרה	יתרה	יתרה	יתרה
ליום 31	ליום 31	הגבוהה	הגבוהה
בדצמבר	בדצמבר	ביותר ^(ד)	ביותר ^(ד)
במיליוני ש"ח			
נכסים:			
-	-	-	-
פיקדונות בבנקים			
-	-	-	-
ניירות ערך ^(ה)			
8	7	309	275
אשראי לציבור			
-	-	-	-
הפרשה להפסדי אשראי			
8	7	309	275
אשראי לציבור, נטו			
-	-	-	-
השקעות בחברות כלולות ^(ה)			
1	1	8	2
נכסים אחרים			
התחייבויות:			
40	31	59	57
פיקדונות הציבור			
-	-	-	-
פיקדונות מבנקים			
-	-	-	-
אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים			
-	-	5	2
התחייבויות אחרות			
3	3	41	7
סיכון אשראי בסעיפים חוץ מאזניים^(ו)			

- (א) לרבות בני משפחתם הקרובים כהגדרתם בסעיף ד.80 (3) בהוראות הדיווח לציבור.
- (ב) בהתאם לסעיף ד.80 (4) בהוראות הדיווח לציבור ותאגידים שאדם או שתאגיד שנכלל באחת הקבוצות של בעלי העניין לפי חוק ניירות ערך, מחזיק 25% או יותר מהון המניות המונפק שלהם או מכח ההצבעה בהם, או רשאי למנות 25% או יותר מהדירקטורים.
- (ג) בהתאם לסעיף ד.80 (8) בהוראות הדיווח לציבור.
- (ד) על בסיס היתרות לסופי החודשים.
- (ה) פירוט של סעיפים אלה כלול גם [בביאור 12 וביאור 15](#).
- (ו) ביום 31 בדצמבר 2019 החזקות בעלי עניין בהון הבנק הינם ב-169,413,874 ש"ח, ערך נקוב ממניות הבנק (מזה נושאי משרה: 800,001 ש"ח ערך נקוב).
- (ז) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות החבות של לווה.
- (ח) בעל עניין, צד קשור, איש קשור, כהגדרתו בסעיף ד.80 בהוראות הדיווח לציבור.
- (ט) חברות כלולות או חברות מוחזקות בשליטה משותפת, בהתאם לסעיף ד.80 (7) בהוראות הדיווח לציבור.
- (י) לרבות מי שמחזיק 5% או יותר מאמצעי השליטה בבנק, בהתאם לסעיף ד.80 (2) בהוראות הדיווח לציבור (החל מיום 19 בדצמבר 2017 מהווה אלטשולר שחם בע"מ בעלת עניין בבנק ולמיטב ידיעת הבנק, נכון ליום 31 בדצמבר 2019 מחזיקה באמצעות גופים בבעלותה ב-5.59% מההון המונפק ומזכויות ההצבעה של הבנק. החל מיום 28 באוגוסט 2019, הפניקס אחזקות בע"מ ואקסלנס השקעות בע"מ מהוות בעלות עניין בבנק לאור החזקותיהן המשותפות ולמיטב ידיעת הבנק, נכון ליום 31 בדצמבר 2019, ההחזקה המשותפת כוללת החזקות תאגידים שבשליטתן, הינה בשיעור 6.61% מהון המניות של הבנק).
- (יא) הוצג מחדש.

צדדים קשורים ^(ח)									
המוחזקים על ידי הבנק									
אחרים ^(ג)									
		חברות בנות שלא אוחדו				מי שהיה בעל עניין בעת שנעשתה העסקה		אחרים ^{(ב) (יא)}	
יתרה	יתרה	יתרה	יתרה	יתרה	יתרה	יתרה	יתרה	יתרה	יתרה
הגבוהה	ליום 31	הגבוהה	ליום 31	הגבוהה	ליום 31	הגבוהה	ליום 31	הגבוהה	ליום 31
בדצמבר ^(ד)	בדצמבר	ביותר ^(ד)	בדצמבר	ביותר ^(ד)	בדצמבר	ביותר ^(ד)	בדצמבר	ביותר ^(ד)	בדצמבר
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
462	462	-	-	-	-	-	-	-	-
110	101	834	747	-	-	-	-	918	890
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
110	101	834	747	-	-	-	-	918	890
-	-	765	765	-	-	-	-	-	-
1	1	1	-	-	-	-	-	1	-
59	12	223	223	5	5	2	-	91	59
-	-	19	13	-	-	-	-	1	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
-	-	4	3	-	-	-	-	1	-
70	25	91	85	-	-	-	-	55	43

ביאור 34 - בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק והחברות המאוחדות שלו (המשך)
ב. תמצית תוצאות עסקיות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020						
צדדים קשורים ^(א)			בעלי עניין ^(א)			
המוחזקים על ידי הבנק אחרים ^(א)						
חברות כלולות או חברות המוחזקות בשליטה משותפת ^(א)	חברות בנות (שלא אוחדו)	אחרים ^(ב)	נושאי משרה ^(א)	מחזיקי מניות אחרים ^(ח)		
במיליוני ש"ח						
6	21	-	23	-	8	הכנסות ריבית, נטו ^(ד)
-	(50)	-	-	-	-	הפרשה להפסדי אשראי
3	4	-	20	-	1	הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית
1	2	-	2	-	1	מזה: דמי ניהול ושירותים
(47)	(18)	-	(14)	(65)	-	הוצאות תפעוליות ואחרות ^(ה)
(38)	(43)	-	29	(65)	9	סך הכל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019						
צדדים קשורים ^(א)			בעלי עניין ^(א)			
המוחזקים על ידי הבנק אחרים ^(א)						
חברות כלולות או חברות המוחזקות בשליטה משותפת ^(א)	חברות בנות (שלא אוחדו)	אחרים ^(ב/ט)	נושאי משרה ^(א)	מחזיקי מניות אחרים ^(ח/ט)		
במיליוני ש"ח						
1	21	-	21	-	5	הכנסות, ריבית נטו ^(ד)
2	3	-	-	-	-	הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית
1	2	-	1	-	-	מזה: דמי ניהול ושירותים
(52)	(14)	-	(25)	(79)	(4)	הוצאות תפעוליות ואחרות ^(ה)
(49)	10	-	(4)	(79)	1	סך הכל

- (א) לרבות בני משפחתם הקרובים כהגדרתם בסעיף 80ד(3) בהוראות הדיווח לציבור.
 (ב) בהתאם לסעיף 80ד(4) בהוראות הדיווח לציבור, תאגידים, שאדם או תאגיד שנכלל באחת הקבוצות של בעלי העניין, שולט בהם מחזיק בהם שליטה משותפת, יש לו בהם השפעה מהותית או מחזיק 25% או יותר מהון המניות המונפק שלהם או מכח ההצבעה בהם או רשאי למנות 25% או יותר מהדירקטורים שלהם.
 (ג) בהתאם לסעיף 80ד(8) בהוראות הדיווח לציבור.
 (ד) פירוט [בסעיף ד](#) להלן.
 (ה) פירוט [בסעיף ג](#) להלן.
 (ו) בעל עניין, צד קשור, איש קשור, כהגדרתו בסעיף 80ד בהוראות הדיווח לציבור.
 (ז) חברות כלולות או חברות מוחזקות בשליטה משותפת, בהתאם לסעיף 80ד(7) בהוראות הדיווח לציבור.
 (ח) לרבות מי שמחזיק 5% או יותר מאמצעי השליטה בבנק, בהתאם לסעיף 80ד(2) בהוראות הדיווח לציבור.
 (ט) הוצג מחדש.

ביאור 34 - בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק והחברות המאחדות שלו (המשך)
ב. תמצית תוצאות עסקיות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018					
בעלי עניין ^(א)			צדדים קשורים ^(א)		
המוחזקים על ידי הבנק אחרים ^(א)					
מחזיקי מניות אחרים ^(ח)	נושאי משרה ^(א)	אחרים ^(ב)	חברות בנות (שלא אוחדו)	חברות כלולות או חברות המוחזקות בשליטה משותפת ^(ז)	אחרים ^(א)
במיליוני ש"ח					
3	-	1	-	20	9
-	-	(1)	-	3	2
-	-	1	-	3	1
-	(57)	(3)	-	(45)	(48)
3	(57)	(3)	-	(22)	(37)

- (א) לרבות בני משפחתם הקרובים כהגדרתם בסעיף 3)ד.80 (בהוראות הדיווח לציבור).
 (ב) בהתאם לסעיף 4)ד.80 (בהוראות הדיווח לציבור, תאגידיים, שאדם או תאגיד שנכלל באחת הקבוצות של בעלי העניין, שולט בהם מחזיק בהם שליטה משותפת, יש לו בהם השפעה מהותית או מחזיק 25% או יותר מהון המניות המונפק שלהם או מכח ההצבעה בהם או רשאי למנות 25% או יותר מהדירקטורים שלהם.
 (ג) בהתאם לסעיף 8)ד.80 (בהוראות הדיווח לציבור).
 (ד) פירוט [בסעיף ד](#) להלן.
 (ה) פירוט [בסעיף ג](#) להלן.
 (ו) בעל עניין, צד קשור, איש קשור, כהגדרתו בסעיף 7)ד.80 (בהוראת הדיווח לציבור).
 (ז) חברות כלולות או חברות מוחזקות בשליטה משותפת, בהתאם לסעיף 7)ד.80 (בהוראות הדיווח לציבור).
 (ח) לרבות מי שמחזיק 5% או יותר מאמצעי השליטה בבנק, בהתאם לסעיף 2)ד.80 (בהוראות הדיווח לציבור).

ביאור 34 - בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק והחברות המאוחדות שלו (המשך)

ג. תגמול וכל הטבה אחרת לבעלי עניין

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2018		2019		2020	
נושאי משרה					
מספר מקבלי הטבות	סך הטבות	מספר מקבלי הטבות	סך הטבות	מספר מקבלי הטבות	סך הטבות
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
20	44	20	65	20	51
13	8	12	8	11	7

בעל עניין המועסק בתאגיד או מטעמו^(א)

דירקטור שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו^(א)

(א) לא כולל הוצאות מס ש"ח.

(ב) מזה: הטבות עובד לזמן קצר 32 מיליון ש"ח, הטבות לאחר סיום העסקה 19 מיליון ש"ח.

(2019 - הטבות עובד לזמן קצר 48 מיליון ש"ח, הטבות לאחר סיום העסקה 15 מיליון ש"ח, 2018 - הטבות עובד לזמן קצר 44 מיליון ש"ח).

(ג) בשנת 2020 הוצאות בגין תשלומים מבוססי מניות נמוכים מ-1 מיליון ש"ח (בשנת 2019 הוצאות בגין תשלומים מבוססי מניות הינן בסך 1.7 מיליון ש"ח, 2018 הוצאות בגין תשלומים מבוססי מניות נמוכים מ-1 מיליון ש"ח).

דירקטורים ונושאי משרה בבנק בוטחו על ידי הבנק במסגרת פוליסת ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה אחרים. פרמיית הביטוח הכוללת הסתכמה בסך אלפי ש"ח (2019 - 5,099 אלפי ש"ח, 2018 - 4,657 אלפי ש"ח).

ד. הכנסות ריבית, נטו בעסקאות הבנק וחברות מאוחדות שלו עם בעלי עניין וצדדים קשורים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2018		2019		2020	
מזה: מחברות כלולות	מזה: מחברות כלולות	מזה: מחברות כלולות	מזה: מחברות כלולות	מזה: מחברות כלולות	מזה: מחברות כלולות
מאוחד		מאוחד ^(א)		מאוחד	
במיליוני ש"ח					
(א) בגין נכסים					
20	34	21	48	22	59
(ב) בגין התחייבויות					
-	(1)	-	-	(1)	(1)
20	33	21	48	21	58

(א) הוצג מחדש.

ה. מידע בדבר תנאי העסקאות והיתרות עם צדדים קשורים ובעלי עניין

עסקאות ויתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים נעשו כולן במהלך העסקים הרגיל ובתנאים הדומים לתנאי העסקאות עם גופים שאינם קשורים לבנק ולחברות המאוחדות שלו.

הריבית המחויבת והריבית המשולמת בגין יתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים הינן בשיעורים הרגילים בעסקאות במהלך העסקים הרגיל עם צדדים שאינם קשורים לבנק.

ביאור 35 - תמצית הדוחות הכספיים של הבנק

א. תמצית דוח רווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2018	2019	2020
במיליוני ש"ח		
9,626	10,069	9,028
הכנסות ריבית		
2,199	2,328	1,359
הוצאות ריבית		
7,427	7,741	7,669
הכנסות ריבית, נטו		
310	519	2,270
הוצאות בגין הפסדי אשראי		
7,117	7,222	5,399
הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי		
הכנסות שאינן מריבית		
399	^(X) 1,577	963
הכנסות מימון שאינן מריבית		
2,950	2,889	2,955
עמלות		
46	147	17
הכנסות אחרות		
3,395	4,613	3,935
סך כל ההכנסות שאינן מריבית		
הוצאות תפעוליות ואחרות		
3,612	3,748	3,191
משכורות והוצאות נלוות		
1,309	1,338	1,351
אחזקה ופחת בניינים וציוד		
1,673	1,848	1,575
הוצאות אחרות		
6,594	6,934	6,117
סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות		
3,918	4,901	3,217
רווח לפני מיסים		
1,371	^(X) 1,712	1,281
הפרשה למיסים על הרווח		
2,547	3,189	1,936
רווח לאחר מיסים		
710	^(X) 333	166
חלק הבנק ברווחים, נטו של חברות מוחזקות לאחר מס		
3,257	3,522	2,102
רווח נקי		

(א) לצורכי הצגה בלבד רווח ממכירת לאומי קארד מיון מחלק הבנק ברווחים, נטו של חברות מוחזקות לאחר מס להכנסות מימון שאינן מריבית והפרשה למיסים על הרווח. למידע נוסף ראה [ביאור 36. בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2018](#).

ביאור 35 - תמצית הדוחות הכספיים של הבנק (המשך)

ב. מאזן הבנק

31 בדצמבר		
2019	2020	
במיליוני ש"ח		
נכסים		
77,603	136,572	מזומנים ופיקדונות בבנקים
78,810	83,883	ניירות ערך
^(א) 1,117	3,019	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
261,607	277,550	אשראי לציבור
(3,053)	(4,842)	הפרשה להפסדי אשראי
258,554	272,708	אשראי לציבור, נטו
744	632	אשראי לממשלות
11,968	10,817	השקעות בחברות מוחזקות
2,805	2,749	בניינים וציוד
10,897	15,086	נכסים בגין מכשירים נגזרים
6,495	7,322	נכסים אחרים
448,993	532,788	סך כל הנכסים
התחייבויות והון		
355,203	425,661	פיקדונות הציבור
6,115	15,077	פיקדונות מבנקים
184	193	פיקדונות מממשלות
^(א) 123	354	ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
19,958	16,303	אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
11,431	17,156	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
20,573	20,380	התחייבויות אחרות
413,587	495,124	סך כל ההתחייבויות
35,406	37,664	הון עצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק
448,993	532,788	סך כל ההתחייבויות וההון

(א) סווג מחדש.

ביאור 35 - תמצית הדוחות הכספיים של הבנק (המשך)
ג. דוח על תזרימי המזומנים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2018	2019	2020
במיליוני ש"ח		
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת		
3,257	3,522	2,102
רווח נקי לשנה		
התאמות:		
(581)	(123)	48
חלק הבנק ברווחים בלתי מחולקים של חברות מוחזקות בניכוי דיבידנד שהתקבל		
(1,351)	(^(X) 2,844)	3,086
אחר, נטו		
1,325	6,243	5,236
מזומנים נטו מפעילות שוטפת		
תזרימי מזומנים לפעילות השקעה		
(19)	(28)	(16)
רכישת מניות בחברות מוחזקות		
250	157	135
קופה מרכזית לתשלום פיצויים		
(^(X) 8,496)	(^(X) 18,743)	(21,385)
אחר		
(8,265)	(18,614)	(21,266)
מזומנים נטו לפעילות השקעה		
תזרימי מזומנים מפעילות מימון		
2,114	3,152	4,986
תמורה מהנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים		
(32)	(958)	(8,248)
פדיון אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים		
(1,369)	(1,387)	(297)
דיבידנד ששולם לבעלי מניות		
512	-	-
תמורה ממימוש השקעות בחברות מאוחדות ללא איבוד שליטה		
(700)	(700)	(250)
רכישה עצמית של מניות		
(^(X) 1,863)	(^(X) 13,272)	79,807
אחר		
2,388	13,379	75,998
מזומנים נטו מפעילות מימון		
(4,552)	1,008	59,968
גידול (קטון) במזומנים ושווי מזומנים		
76,691	72,539	72,865
יתרת מזומנים לתחילת השנה		
400	(682)	(1,266)
השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים ושווי מזומנים		
72,539	72,865	131,567
יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף השנה		

ריבית ומיסים ששולמו ו/או התקבלו ודיבידנדים שהתקבלו

לשנה שהסתיימה ביום		
2018	2019	2020
במיליוני ש"ח		
9,005	9,852	9,512
ריבית שהתקבלה		
(2,438)	(3,106)	(2,356)
ריבית ששולמה		
134	221	222
דיבידנדים שהתקבלו		
(^(X) 1,141)	(^(X) 2,190)	(1,633)
מיסים על הכנסה ששולמו		
(^(X) 296)	(^(X) 9)	221
מיסים על הכנסה שהתקבלו		

(א) סווג מחדש.

ביאור 36 - נושאים שונים

א. הסכם שירותי מחשוב ותפעול לבנק אגוד לישראל בע"מ

הבנק הגיע להסכמות עם בנק אגוד לישראל בע"מ בדבר הארכת תקופת ההתקשרות למתן שירותי מחשוב ותפעול ("ההסכם"), תוך שינוי חלק מתנאי ההתקשרות.

במסגרת זו סוכם, בין היתר, כי בכפוף ובהתאם לתנאים המפורטים בכתב התוספת להסכם ("התוספת"), יוארך תוקפו של ההסכם עד ליום 31 בדצמבר 2022.

היקף השירותים השוטפים ורמת השירות שיינתנו על ידי לאומי לפי התוספת יהיו כפי השירותים השוטפים ורמת השירות שניתנו לאגוד ביום 31 בדצמבר 2016, ולאומי יספק לאגוד את השירותים השוטפים בתקופת התוספת על פי עקרון ה-follow me. בנוסף בוצעה התאמה לתמורה המשולמת במסגרת ההסכם.

ב. השפעות התפשטות נגיף הקורונה

התפשטות נגיף הקורונה בחודש ינואר 2020 החלה להשפיע על מרבית מדינות העולם במהלך הרבעון הראשון של שנת 2020, ולאחרונה החרפה מהירות התפשטות הנגיף בעקבות הופעה של מוטציות שונות. מרבית הממשלות פועלות בדרך של הטלת סגר זמני, הפסקות זמניות ומתמשכות של חלקים משמעותיים מן הפעילות הכלכלית וטיפול בנפגעי המחלה, תוך הגדלה ניכרת של הוצאות לטיפול באזרחים והעסקים אשר עבודתם הופסקה. הבנקים המרכזיים ברחבי העולם פועלים במגוון של כלים לצורך תמיכה בפעילות הכלכלית, מעבר להורדות הריבית.

משבר הקורונה הינו אירוע משמעותי מתמשך המשבש את הפעילות העסקית והכלכלית ומלווה בחוסר וודאות משמעותית לגבי אורכו ומידת השפעתו. השלכות המשבר על הכלכלה העולמית והמקומית הינן משמעותיות, תוך כדי ירידה ניכרת של התוצר הגלובלי בשנת 2020 ובראשית שנת 2021, ובהתאם לכך תתכן השפעה מהותית על עסקי הבנק.

כל עוד לא הושגה הפצה נרחבת מאוד של חיסון יעיל לאורך זמן עד כה ו/או תרופה יעילה ופשוטה, דרך ההתמודדות עם הנגיף כוללת הקפדה על כללי ריחוק חברתי, לרבות סגר, דבר אשר ממשיך ומשבש את הפעילות הכלכלית התקינה, כאשר נקודת הסיום של המשבר אינה נראית עדיין בעת הנוכחית. בהעדף צעדים יעילים לשם השגת שליטה במצב התחלואה, משבר הקורונה בהיבטיו הכלכליים עלול להימשך בעתיד הנראה לעין.

על מנת לתת מענה לצרכים הנוכחיים ולאפשר המשכיות עסקית גם במצבי חירום מתמשך, יחידות מרכזיות בלאומי עברו לתצורת עבודה חדשה המשלבת עבודה מהבית ופיצול פיזי של יחידות אורגניות לקפסולות. בוצעו התאמות בתהליכי העבודה והבקרה. במטרה לוודא כי החשיפה נשארת בגבולות סובלנות הסיכון נקבעו בקורות עסקיות, תהליכיות ומיכוניות המגדרות את הסיכונים. מאחר ומדובר בתצורת עבודה דינמית המשתנה מעת לעת מתקיים תהליך שוטף לבחינת השינויים הנדרשים בתהליכי העבודה והתאמתם לסובלנות הסיכון.

בעקבות משבר הקורונה החליט הפיקוח על הבנקים (במכתב הפיקוח על הבנקים מתאריך 29 במרס 2020), להפחית בדרישות הלימות ההון הרגולטורי המזערי. בעקבות זאת, דירקטוריון הבנק החליט ביום 16 באפריל 2020 לקבוע כי יעד הון עצמי רובד 1 הפנימי יעמוד על 9.5% חלף 10.5% וכי הבנק יפסיק, בשלב זה, את חלוקת הדיבידנד ואת המשך ביצוע תכניות הרכישה העצמית של מניות הבנק.

כמו כן, לאור העלייה ברמת הסיכון, חודדו דגשים בהעמדת אשראי בתקופת המשבר ומתבצע ניטור ומעקב שוטף אחר מוקדי סיכון והתפתחויות בשוק על מנת להיערך מבעוד מועד ולהתאים את הפעילות לכשייידרש.

לצד זאת בוחן הבנק את הדרכים למתן סיוע ללקוחותיו שנקלעו למשבר זמני ואשר להערכת הבנק יצלחו את המשבר. במסגרת זו מובאות בחשבון השפעות המשבר ונעשית בחינה מעמיקה של הלקוחות נוכח המשבר. בעקבות המשבר גדלו הוצאות להפסדי אשראי והסתכמו בשנת 2020 בסך של 2,552 מיליון ש"ח. עיקר הגידול הינו בהפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי. ההפרשה להפסדי אשראי של הבנק מייצגת את אומדני הבנק. הפרשה זו מהווה אומדן המבוסס על שיקול דעת משמעותי שהופעל בתקופה המדווחת בסביבה משתנה המאופיינת בחוסר וודאות חריג.

עם התפשטות נגיף הקורונה, חלה עלייה ברמת התנודתיות של גורמי הסיכון בשווקים הפיננסיים ונרשמו ירידות ערך משמעותיות בשווקי המניות והאשראי הסחיר, ותנודות חריפות בעקומי הריבית חסרי הסיכון ושערי החליפין. החל מהרבעון השני של השנה התנודתיות בשווקים התמתנה וחלה התאוששות בשוק ההון. עם זאת חוסר הוודאות בשווקים עדיין קיים, והתנודתיות בשווקים הפיננסיים יכולה להימשך.

במהלך הרבעון הרביעי לא חל שינוי מהותי ביחס כיסוי הנזילות. לכל אורך התקופה הנסקרת יחס ה-LCR במט"ח ובכלל המטבעות היה גבוה מהדרישה הרגולטורית.